ਹੱਕ, ਸੱਚ, ਇਨਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਲੋਕ ਕਿਤੇ ਵੀ ਹੋਣ ਉਹ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਹਨ

ਸਾਡੇ ਲੋਕ

SADE LOK

sadelok.com

17-23 ਜੂਨ 2026

ਸਾਲ 17ਵਾਂ - ਅੰਕ 25

email : info@sadelok.com

510-706-1300

(ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 44-45 'ਤੇ)

ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਮੀਠਾ ਲਾਗੈ ॥ ਹਰਿ ਨਾਮ ਪਦਾਰਥੁ ਨਾਨਕੁ ਮਾਂਗੈ ॥

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਰਤਾਜ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਟਿ-ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਣਾਮ।

ਬੌਧਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ: ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਸ. ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲਾਅ ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ 'ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਸੀਹ' ਬਣੇ 'ਸਰਦਾਰ ਮਸੀਹ ਸਿੰਘ'

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ): ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮਿਸਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ (Law) ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ (Supreme Court of India) ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ ਕਰ ਰਹੇ ਇੱਕ ਹੋਣਹਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਸੀਹ ਦਾਸ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਨੇ ਹੁਣ ਅਪਣੀ ਨਵੀਂ ਪਛਾਣ ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਮਸੀਹ ਸਿੰਘ' ਵਜੋਂ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਮਸੀਹ ਸਿੰਘ

(ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 34 'ਤੇ)

ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ 'ਚ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ

ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਵਿਧਾਇਕ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕੈਬਨਿਟ 29 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਤਲਬ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ 'ਗੁਰੂ ਦੋਖੀ' ਅਤੇ 'ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ' ਐਲਾਨਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਉਪਰੰਤ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਫ਼ਸੀਲ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਹੁਕਮਨਾਮੇ-ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਸੰਬੰਧੀ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਲੈਬਾਰਟਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਚਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਦਿਆਂ ਅਤੇ 'ਗੁਰੂ ਦੋਖੀ ਅਤੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ' ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇਕ ਹੋਰ

(ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 18 'ਤੇ)

ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਰਚੀ ਗਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ : ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ

ਵੀਡੀਓ ਵਿਚਲਾ ਚਿਹਰਾ ਮੋਹਰਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਇਕ ਫ਼ਰਜ਼ੀ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਕਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੀਹ ਤੋਂ ਲਾਹੁਣ

(ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 26 'ਤੇ)

ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਜੜੀ ਗਈ ਇੱਕ ਮਾਲਾ ਵਿੱਚ !

ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅੱਜ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਧੁੰਦਲੀਆਂ ਪੈ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਕਾਇਨਾਤ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਮੈਦਾਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਆਓ, ਇਸ ਮਹਾਂ-ਸੰਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤ-ਹਾਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸੁਨੇਹੇ ਨਾਲ ਇਸ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਜਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਖੇਡ ਉਤਸਵ ਦੀਆਂ ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਮੁਬਾਰਕਾਂ!

-ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

(ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 32-33 'ਤੇ)

ਅਮਰੀਕਾ-ਇਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ 110 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੰਗਬੰਦੀ ਲਾਗੂ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ- 'ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਰਜ਼ੀ ਸਮਝੌਤਾ, ਵਤੀਰਾ ਨਾ ਸੁਧਰਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸੁੱਟਾਂਗੇ ਬੰਬ'

ਮਹਾਂਯੁੱਧ ਦੇ ਮੁਹਾਨੇ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਲਗਾਮ ! ਅਮਰੀਕਾ-ਇਰਾਨ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੀਆਂ 14 ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ, ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ 'ਸਟਰੇਟ ਆਫ਼ ਹਾਰਮੁਜ਼'

ਫਰਾਂਸ (ਜੀ-7 ਸੰਮੇਲਨ): ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਚੱਲ ਰਹੀ 110 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ 17 ਜੂਨ, 2026 ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ 14-ਨੁਕਾਤੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪੱਤਰ (MOU) 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਜੰਗਬੰਦੀ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਤੇਲ (Brent crude) ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਡਿੱਗ ਕੇ £80 ਪ੍ਰਤੀ ਬੈਰਲ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਨੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਬੇਹੱਦ ਨਾਜ਼ੁਕ ਮੋੜ 'ਤੇ ਹੈ।

(ਦੇਖੋ ਸਫ਼ਾ 36 'ਤੇ)

Bhatia & Co, Inc
Certified Public Accountants
AICPA
Our Services :
Business Tax (C crop/S corp/LLC etc)
Individual Tax
Estate Tax
Internation Tax (FBAR/FATCA/5471/5472 etc)
Non-Profit entities
(Formation,IRS,FTB&DOJ approval)
Accounting & Payroll
Sales & Other Taxes
Financial Audit & Review
Tax Audit & Representation (IRS/FTB/BOE etc)
Collection, Lien & Back Taxes
Offer in Compromise
Santa Clara • Pleasanton • Merced
(844) 4USTAX (209)-354-8696
info@bhatiaco.com,www.bhatiaco.com

Bhatia Law Associates
Attorney at Law
Immigration and Business Services
IMMIGRATION
Immigrant Visas (Green Card)
Green Card : Employment based/PERM/NIW
Green Card : Family based
Green Card through refugee or asylee
Green Card : Investor & other categories
PERM
Nonimmigrant Visas
Fiancee visas
H1/L1/H4/L2/NAFTA TN/E2/E3
Student Visa
B-1/B-2 Visitor Visas and
Other Categories of nonimmigrant visas
Other Immigrantion Services
Citizenship
e-Verify, 1-9 and
Other Compliance
Other service -B-1/B-2 Visitor Visasextension and other Services
Santa Clara-Pleasanton-Merced
(844) 4USATAX (209)-354-8696
info@bhatiaco.com,www.Smoothimmigration.com

Jaspreet Singh
Attorney at law
ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਨਾਮ
ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਬੈਂਕਰਪਸੀ, ਫੈਮਿਲੀ ਲਾਅ
Over 18 Years of Legal Experience
Specializes In :
- USA Immigration
- Citizenship
- Green Card
- Deportation Defense
- Political Asylum
- Detentaion Cases
- Artists
- Sin gers P3 Visas
- Priest R1 Visas
- Investors EB 5 Visas
- L1 Business Visas
- Fmily Law
- Criminal Defense Cases
44808 S. Grimmer Vlvd. #208 Fremont, CA 94538 Tel. : 510-657-6444
2951 W. Capital Ave. W. Sacramento CA 95691
4491 West Shaw Ave.# 131 Fresno. CA 93711 Tel : 559-271-5511
37-1873 Street Suite #401. Jackson Heights NY 11372 Tel : 718-533-844

Padam Builders
ਅਸੀਂ ਘਰ, ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੌਲ, ਸ਼ੋਅਰੂਮ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ foundation ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਦੀ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗਰੰਟੀ
email:padambuilders@gmail.com
Licensed # 1019803
Bhupinder S. Padam
PH : 510-565-6667

kw LAKE WASHINGTON SO
KELLERWILLIAMS. REALTY
CJ Singh
Realtor
License # 24012019
Real Estate Broker

CJ Singh
ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬਿਜਨਸ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਉਪਰ 100% ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
(206) 295-5993 | c.singh@kw.com | realtorcjsingh.com
bellevueareahomefinder.com
707 S Grady Way Suit 730, Renton, WA 98057

SAN RAMON
Lathrop & Mani Street Manteca
URGENT CARE & CLINIC
Call US : 209-637-0210 | 612-578-8078 | 925-495-0207
CITIZENSHIP ELIGIBILITY AND GREEN CARD APPLICATION
Visit Us Now! Dr. Rajesh Maheshwari, MD
9140 Alcosta Boulevard Ste D San Ramon, CA 94583 (925) 361-5959
15810 Harlan Road #A Lathrop, CA 95330 (209) 983-9000
1040 North Main Street Manteca, CA 95336 (209) 825-51155
San Ramon URGENT CARE & CLINIC
Lathrop URGENT CARE
Main Street URGENT CARE
https ://www.sanramonurgentcare.com | Email us at info@sanramonucc.com

ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਅਸਾਈਲਮ Political Asylum
Deportation of Defense BIA Appeal
9 Circuit Court Federal Court
ਗਰੀਨਕਾਰਡ ਸਿਟੀਜਨਸ਼ਿਪ
Green Card Citizenship
ਡਾਈਵੋਰਸ ਸਿਵਲ ਐਂਡ ਕਰੀਮੀਨਲ ਕੇਸ
Divorce Civil and Criminal Cases
Family Petition Immigration
Travel document Work Permit
Harminder Singh Samana
Office Manager
239 West Yosemite Ave Manteca CA 95336 | hsrotal.64@gmail.com

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਇਕ ਛੱਤ ਥੱਲੇ
LAW OFFICES OF EMMANUEL ENYINWA
All Services Under One Roof
ESQ, Abogado
ਨੋਟ : ਇਥੇ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਵੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੈਨਿਸ਼ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵੀ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
369 Pine Street, Suite 420, San Francisco, CA 94104
Enyinwalaw@gmail.com
209-481-7750
209-624-3919
ਅਸੀਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ Manteca-Arizona- San Francisco
EMMANUEL ENYINWA
Attorney of Law
Tel. 415-956-6100
Fax. 415-956-6111

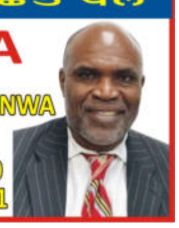

Valley Real Estate Center

Better Deal will be given from New Builders to Book New home in Mountain House, Tracy, Manteca and lathrop

ਮਾਊਂਟੇਨ ਹਾਊਸ, ਟਰੇਸੀ, ਮਨਟਿਕਾ ਅਤੇ ਲੈਥਰੋਪ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਘਰ ਬੁੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਡੀਲ ਦਿਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਅਲਮੰਡ ਫਾਰਮ, ਆਫ਼ਿਸ ਬਿਲਡਿੰਗ, ਫਾਰਮ ਹਾਊਸ ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਯਾਰਡ ਲਈ ਵੀ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰੋ।

For agriculture and almond Farm, office building, Farm House and for Truck Yard in Tracy, Manteca, Lathrop and Stockton

Listing

Total 35.5 Young Three Years old Tree Padre and Nonpareil Variety. With Riparian Right From the San Joaquin River. With a Single Family Small Home, IT's Very Desirable Property

Property Address : 27022 River Roadm, Newman CA 95260.

RANJIT SINGH

VALLEY REAL ESTATE CENTER (OFFICE LIC.: 01392267)
68 E 11TH STREET STE 109, TRACY, CA 95376
OFFICE : 209-956-1000 CELL : 408-355-5700, GBSINGH84@GMAIL.COM

ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਜੋੜੇ ਨੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਦਾਨ ਕੀਤੇ 55 ਲੱਖ ਡਾਲਰ

ਟੈਕਸਾਸ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਜੋੜੇ ਨੇ 5.5 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਮਤਲਬ 55 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦਾਨ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਸੇਂਟ ਲੂਕ ਹੈਲਥ-ਸ਼ੂਗਰ ਲੈਂਡ ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦਾਨ ਹੈ।

ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਬ੍ਰਿਜ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੁਨੀਤਾ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਲੀਨਿਕਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਿਊਸਟਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸ਼ੂਗਰ ਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕੇਅਰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਕਲੀਨਿਕ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਦਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦਾਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਾਮਨਸਪਿਰਿਟ ਹੈਲਥ ਫਿਲੈਂਥਰੋਪੀ ਅਤੇ ਸੇਂਟ ਲੂਕ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਮਨਸਪਿਰਿਟ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਖੇਤਰ ਲਈ ਫਿਲੈਂਥਰੋਪੀ ਦੀ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੈਨੀਫਰ ਨਾਇਸਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦਾਨ ਹਿਊਸਟਨ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਮਾਰਕੀਟ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ।

ਨਾਇਸਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਸਾਡੇ ਹਿਊਸਟਨ ਸੇਂਟ ਲੂਕ ਦੇ ਸਿਹਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਾਨ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਟੈਕਸਾਸ ਫਿਲੈਂਥਰੋਪੀ ਟੀਮ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ।' ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਿਵੇਸ਼ ਇਲਾਜ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਲਈ ਜੋ ਅਕਸਰ ਇਕਸਾਰ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਬੇਲਰ ਸੇਂਟ ਲੂਕ ਮੈਡੀਕਲ ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਫਿਲੈਂਥਰੋਪੀ ਦੇ ਐਸੋਸੀਏਟ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਅਲ ਸੇਮਿੰਸਕੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬ੍ਰਿਜ ਅਤੇ ਸੁਨੀਤਾ ਅਗਰਵਾਲ ਦਾ ਦਾਨ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੂਗਰ ਲੈਂਡ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿੱਚ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਰਵਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਉਦਾਰਤਾ ਇਲਾਜ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਸਤੇ ਖੋਲ੍ਹਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਣਗਿਣਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਦੇਖਭਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਵੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਗਰਵਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸ਼ੂਗਰ ਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਈ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ। ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ 'ਤੇ ਸਥਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਦੇ ਲਖਨਪੁਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ, ਅਗਰਵਾਲ 1979 ਵਿੱਚ 17 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹਿਊਸਟਨ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਸਨੇ ਹਿਊਸਟਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਕੈਨੀਕਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਸਫਲ ਵਪਾਰਕ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦਾਨ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਰੀਜ਼ ਟਾਵਰ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਵੇਲੀਅਨ ਦਾ ਨਾਮ 'ਅਗਰਵਾਲ ਫੈਮਿਲੀ ਮਰੀਜ਼ ਟਾਵਰ ਅਤੇ ਪਵੇਲੀਅਨ' ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਰੱਖੜਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ

ਇੱਕੋ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਛੱਤ ਹੇਠ ਆਪ ਜੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ (ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਬਿਜਨਸ, ਪਰਸਨਲ), ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ, ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ, ਉਬਾਮਾ ਕੇਅਰ, ਮੈਡੀਕੇਅਰ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਰਿਨਿਊ, ਵੀਜਾ, ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ, ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ, ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ, R-1 ਵੀਜ਼ਾ, ਫੈਮਿਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫਾਈਲਿੰਗਜ਼ ਜਾਂ ਫਿਰ IRS ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਮਸਲਾ।

ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ MEDICARE BENEFITS ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਅਤੇ ਮੈਡੀਕੇਅਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੀ

Get more BENEFITS at No Cost $0 Premium

Rakhra Tax & Immigration
3073 W Ashlan Ave <> Fresno, CA 93722
Ph. (559) 243-9200,
Fax (559) 549-6211
or visit
www.rakhrataxservice.com
or avtar06@gmail.com

Balsani Welders & Builders
We Design, Manufacture & Ship Nationwide
All Kind of Welding & Fabrication Services Available

- Mobile Welding Services
- Custom Febrication
- Custom Welding
- Alnminum Welding
- Metal Canopy
- Truck/Trailer Welding
- Custom Metal Gates
- Metal Fences

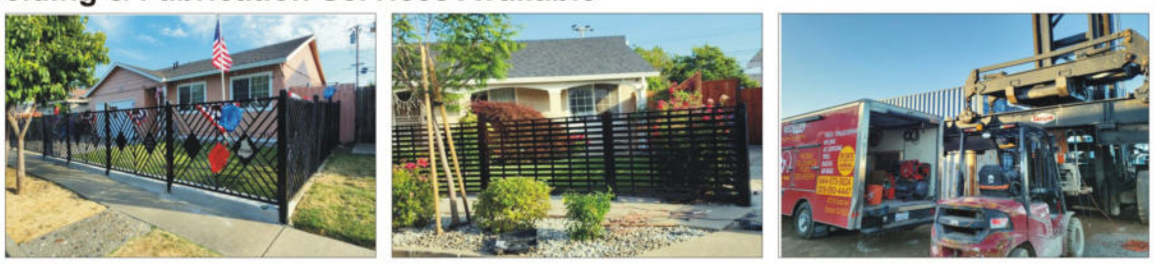

ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਚਾਦਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚਗਾਠਾਂ, ਗੇਟ ਗਰਿਲਾਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਂਸੀ ਗੇਟ, ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਜੰਗਲੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵੈਲਡਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਵੈਲਡਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਵੀ ਮਾਹਿਰ ਹਾਂ।

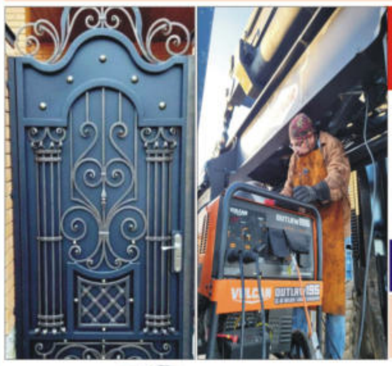

ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ 'ਤੇ 100% ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਂ ਅਣਚਾਹੇ ਸ਼ੱਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਘਰ ਵਪਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਸੀਂ ਲੋਹੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰ ਵਾੜ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਪਹਿਲੇ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਦੇਖੋ।

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਆਸਾਂ ਉਮੀਦਾਂ ਉਪਰ 100% ਖਰੇ ਉਤਰਾਂਗੇ

ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਕੀਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇਖਕੇ ਪਸੰਦ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਕਰਾਉ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਮਹਿਲ ਸਿਰਜਾਂਗੇ।

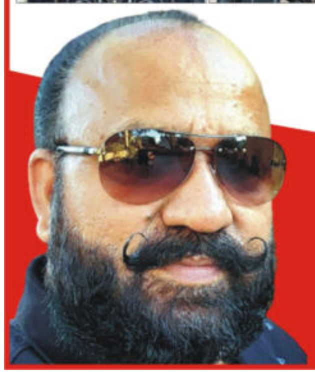

- Wrought Iron Fences
- Ornamental Iron Fences
- Custom Designed Iron Fences
- Black Rod Iron Fences
- Wrought Iron Garden Fences
- FROM CONCEPTION
- FABRICATION TO INSTALLATION

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲੀਅਤ 'ਚ ਬਦਲਾਂਗੇ।

S. Iqbal Singh
844-573-3824 | 510 862 2332
433 W Scotts Ave Stockton, CA 95203
PH: (925) 487-7117

ਸਾਡੇ ਲੋਕ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ, ਹਮਲਾਵਰ ਫ਼ਰਾਰ

ਵਿਲਮਿੰਗਟਨ (ਅਮਰੀਕਾ) : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਡੇਲਾਵੇਅਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ। ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਹਮਲਾਵਰ ਨੇ ਦੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਦੀ ਭਾਲ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਵਿਲਮਿੰਗਟਨ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਵਿਲਫਰੇਡੋ ਕੈਂਪੋਸ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਲਮਿੰਗਟਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੁਪਹਿਰ 3:30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਕੈਂਪੋਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਹਮਲਾਵਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਫੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਵੇਂ ਭੱਜਿਆ।

ਹਸਪਤਾਲ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਕ੍ਰਿਸਟੀਆਨਾ ਕੇਅਰ ਨੇ ਇੱਕ ਈਮੇਲ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਆਪਣੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ, ਦੇਖਭਾਲ ਸਟਾਫ ਅਤੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਹੀ ਹੈ।' ਅਮਰੀਕੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ 'ਚ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਲਗਭਗ 71,000 ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਲਮਿੰਗਟਨ ਡੇਲਾਵੇਅਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਲਾਡੇਲਫੀਆ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 40 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ।

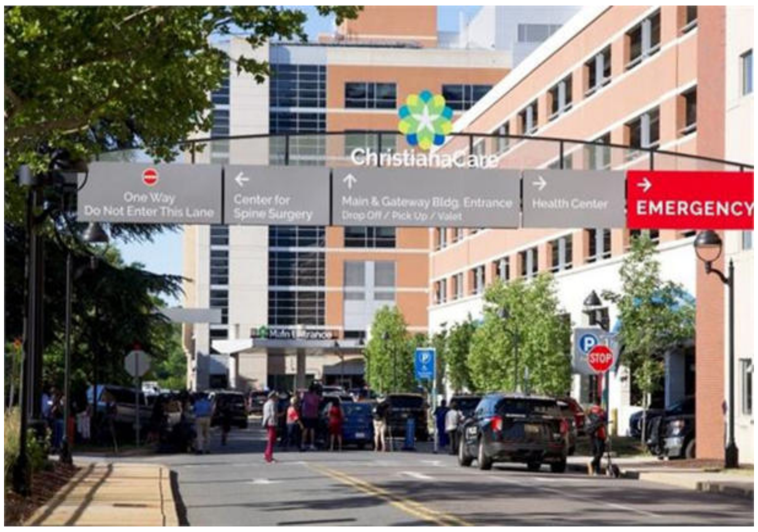

ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 13 ਸਾਲ

ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜੇ ਬੰਗਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨੂੰ ਸਲਾਹਿਆ; ਦੱਸਿਆ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਮਿਸਾਲ

ਭਵਿੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਟੀਚੇ	ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤੀ
ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ (Job Creation)	ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ	ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਹੁਨਰ (Skills) ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰਨਾ।
ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ	ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਸਮਾਰਟ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ (Sustainable) ਬਣਾਉਣਾ।
ਵਿਆਪਕ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ	ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਹਰ ਵਰਗ ਤੱਕ ਬਰਾਬਰ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ।

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ. : ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਗਰੁੱਪ (World Bank Group) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜੇ ਬੰਗਾ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਲਗਭਗ 13 ਸਾਲ ਪੂਰੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਅਜੇ ਬੰਗਾ ਨੇ ਬੀਤੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ (Infrastructure), ਡਿਜੀਟਲ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ (Inclusion) ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਰੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪੁਲਾਂਘਾਂ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ: ਭਾਰਤੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਥੰਮ੍ਹ : ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਿਆਂ ਅਜੇ ਬੰਗਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀ.ਐੱਮ. ਮੋਦੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ:

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਅਮਲ (Execution): ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰਤਾ, ਲਗਾਤਾਰ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਬਣਿਆ ਹੈ।

ਡਿਜੀਟਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮਸ ਦਾ ਜਾਲ: ਭਾਰਤ ਨੇ ਡਿਜੀਟਲ ਇਨੋਵੇਸ਼ਨ (ਜਿਵੇਂ UPI ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਪਛਾਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ) ਰਾਹੀਂ ਆਖਰੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੱਕ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ: ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਹਾਈਵੇਅ, ਰੇਲਵੇ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਲੌਜਿਸਟਿਕਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਪਹੁੰਚ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ

ਅਜੇ ਬੰਗਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਕੇਵਲ ਰਸਮੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ, ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ-ਮੁਖੀ (Results-focused) ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕੇਵਲ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਹੈ।

ਅਗਲਾ ਅਧਿਆਏ: ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਰੋਡਮੈਪ

ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੁਤਾਬਕ, ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਮੋਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਪੂਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ:

ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼: 'ਭਾਰਤ ਨੇ ਬੀਤੇ 13 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਦਲਾਅ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਵਿਸ਼ਵ ਅਰਥਚਾਰੇ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਗਰੁੱਪ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਸ ਅਗਲੇ ਸਫ਼ਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਦਮ 'ਤੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਸੰਭਵ ਤਕਨੀਕੀ ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਮਦਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ'

ਹੈਪੀ ਬਰਥਡੇਅ U.S. Army ! ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਨੇ ਮਨਾਇਆ ਆਪਣਾ 251ਵਾਂ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਤਾਕਤਵਰ ਫੌਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਫੌਜ (U.S. Army) ਨੇ 14 ਜੂਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ 251ਵਾਂ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ। ਇਸ ਖਾਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਤਪਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਵੀਰ ਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਮੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਜਾਰਜ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਗਰਾਮ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ:

14 ਜੂਨ, 1775: ਕਾਂਟੀਨੈਂਟਲ ਕਾਂਗਰਸ (Continental Congress) ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਕਾਂਟੀਨੈਂਟਲ ਆਰਮੀ' ਦੇ ਗਠਨ ਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ।

15 ਜੂਨ, 1775: ਇਸ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ, ਜਾਰਜ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣੇ) ਨੂੰ ਫੌਜ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਮਾਂਡਰ-ਇਨ-ਚੀਫ਼ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵੇਸਟ ਪੁਆਇੰਟ (West Point): ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੌਜੀ ਅੱਡਾ

ਜਾਰਜ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਨੇ ਹਡਸਨ ਨਦੀ (Hudson River) ਦੇ ਕੰਢੇ ਸਥਿਤ ਵੇਸਟ ਪੁਆਇੰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਰਣਨੀਤਕ ਸਥਿਤੀ ਕਾਰਨ 'ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚੌਕੀ' ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਹੀ ਸਥਾਨ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਿਲਟਰੀ ਅਕੈਡਮੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਿਆ।

ਵੇਸਟ ਪੁਆਇੰਟ ਬੈਂਡ: ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਸੁਰ

ਇਸ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਫੌਜ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਗੀਤਕ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ:

ਵੇਸਟ ਪੁਆਇੰਟ ਬੈਂਡ (West Point Band) ਯੂ.ਐੱਸ. ਆਰਮੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਬੈਂਡ ਹੈ ਅਤੇ ਵੇਸਟ ਪੁਆਇੰਟ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਯੂਨਿਟ ਹੈ।

ਇਸ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ 1778 ਵਿੱਚ ਜਾਰਜ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਦੁਆਰਾ ਵੇਸਟ ਪੁਆਇੰਟ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਫੀਲਡ ਮਿਊਜ਼ੀਸ਼ੀਅਨਜ਼' (ਮੈਦਾਨੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ) ਨਾਲ ਜੁੜਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਲਾਮ: ਅੱਜ ਪੂਰਾ ਅਮਰੀਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਬਹਾਦਰ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੌਜ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਤੇ ਲਬੈਕ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਵਰਦੀ ਪਹਿਨੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਆਨ-ਬਾਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

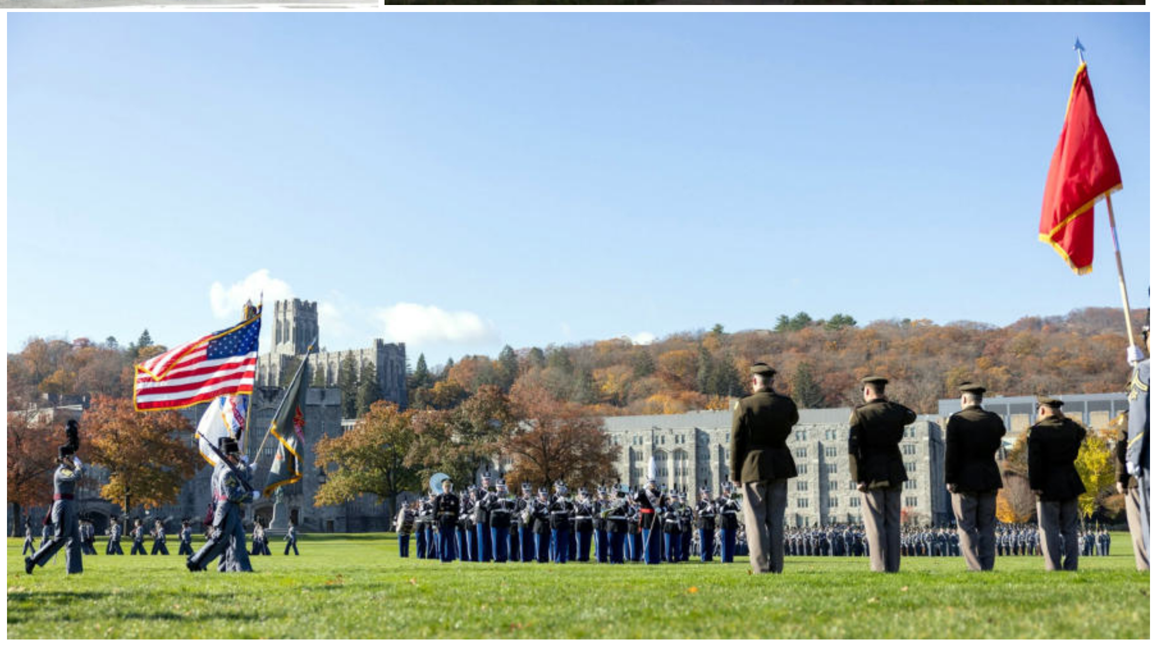

WHOLE HOME SOLAR & BATTERY STARTING AT $25,000

For a standard 5kW Solar & 14kWh Battery system

Roof or main panel upgrades not included

Clear & Up-Front Pricing

Permits and Utility Approvals Included

Protect Existing NEM 2.0
(Only for existing NEM 2.0 customers adding a non-export configuration)

CALL SINGH FOR A QUOTE | (925) 537-2732

TSP SOLAR SALES AND SERVICES (DBA TSP ROOFING AND SOLAR) | CSLB Contractor License #1096233 (C-10 Electrical, C-39 Roofing, B-General Building) Represented by: Harkaran Singh (HIS Registration #167489 SP) | Pricing & offer details vary by location & applicant.

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਇਕ ਛੱਤ ਥੱਲੇ

LAW OFFICES OF EMMANUEL ENYINWA

ESQ, Abogado

- ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਅਸਾਈਲਮ
- Political Asylum
- Deportation of Defense
- BIA Appeal
- 9 Circuit Court
- Federal Court
- ਗਰੀਨਕਾਰਡ
- ਸਿਟੀਜਨਸ਼ਿਪ
- Green Card
- Citizenship
- ਡਾਈਵੋਰਸ
- ਸਿਵਲ ਐਂਡ ਕਰੀਮੀਨਲ ਕੇਸ
- Divorce
- Civil and Criminal Cases
- Family Petition Immigration
- Travel document
- Work Permit

ਅਸੀਂ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਨੋਟ : ਇਥੇ ਸਪੈਨਿਸ ਵੀ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੈਨਿਸ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵੀ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ

Manteca-Arizona- San Francisco

239 West Yosemite Ave Manteca CA 95336
hsrotal.64@gmail.com
369 Pine Street, Suite 420, San Francisco, CA 94104
Enyinwalaw@gmail.com

All Services Under One Roof

HARMINDER SINGH SAMANA
OFFICE MANAGER
209-481-7750
209-624-3919

EMMANUEL ENYINWA
Attorney of Law
Tel. 415-956-6100
Fax. 415-956-6111

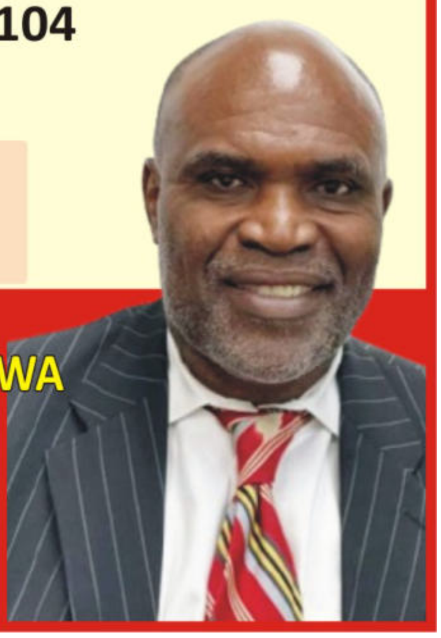

ਐਲਨ ਮਸਕ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਖਰਬਪਤੀ ਬਣੇ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਐਲੋਨ ਮਸਕ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਖਰਬਪਤੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਜਾਇਦਾਦ 95 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਚ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਉਛਾਲ ਮਸਕ ਦੀ ਰਾਕੇਟ ਕੰਪਨੀ ਸਪੇਸਐਕਸ ਦੇ ਆਈ.ਪੀ.ਓ. ਦੀ ਸੂਚੀਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਹੈ। 12 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਪੇਸਐਕਸ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਟਾਕ ਮਾਰਕੀਟ ਨੈਸਡੈਕ 'ਤੇ 150 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ੇਅਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਫੋਰਬਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਈ.ਪੀ.ਓ. ਦੀ ਸੂਚੀਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਸਕ ਦੀ ਕੁੱਲ

ਜਾਇਦਾਦ 1.1 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ 982 ਬਿਲੀਅਨ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 1 ਖਰਬ ਡਾਲਰ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਜੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਸਿਰਫ 20 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ ਮਸਕ ਤਾਈਵਾਨ, ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ, ਸਵੀਡਨ ਤੇ ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਵਰਗੇ ਅਮੀਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅਮੀਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਹਰ ਘੰਟੇ 10 ਲੱਖ ਡਾਲਰ, ਜਾਂ ਲਗਭਗ 954 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ 1 ਖ਼ਰਬ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਕਰਨ 'ਚ 114 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਚਾਰਲਸ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਾਹੀ ਖਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ

ਲੰਡਨ : ਮਹਾਰਾਜਾ ਚਾਰਲਸ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮੌਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਾਹੀ ਖਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਾਹੀ ਮਹੱਲ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚੀ 'ਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਚਾਰਲਸ ਦੇ ਅੰਗ ਰੱਖਿਅਕ ਜਗਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਖੰਗੂੜਾ ਸਮੇਤ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ, ਫੈਸ਼ਨ, ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪੁਲਿਸਿੰਗ ਤੇ ਫੋਸਟਰ ਕੇਅਰ (ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਰਿਸ਼) ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਹਸਤੀਆਂ 'ਚ ਜਗਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਖੰਗੂੜਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਦਲੇ ਮੈਂਬਰ ਆਫ਼ ਦ ਰਾਇਲ ਵਿਕਟੋਰੀਅਨ ਆਰਡਰ (ਐਮ.ਵੀ.ਓ.) ਵਜੋਂ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਚਾਰਲਸ ਤੀਜੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਿੰਸ ਆਫ਼ ਵੇਲਜ਼ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੇ ਅੰਗ ਰੱਖਿਅਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਇਲਟੀ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਕਮਾਂਡ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦੌਰਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਗੁਪਤਤਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਆਪਣੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰਤਾ, ਅਗਵਾਈ ਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਲਈ ਜਗਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਪਹਿਰਾਵੇ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਦਿੱਖ ਲਈ ਵੀ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਖਰੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ 2026 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਬਰਮੂਡਾ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਏ। ਜਗਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸਦੀ ਮੈਂ ਕਦੇ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤੀ। ਜਗਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡਾਕਟਰ ਇੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਤੇ ਦੇਖਭਾਲ 'ਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਲਈ ਓ.ਬੀ.ਈ. ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਲੋਹ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸ਼ਨ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਮਠਾਰੂ ਅਤੇ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਠਾਰੂ ਨੂੰ ਐਮ.ਬੀ.ਈ. ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖ ਜੋੜਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਸ਼ਾਹੀ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਸਟਲ ਦੇ ਈਸਟਸਾਈਡ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਟਰਸਟ ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਕੁੱਕ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬ੍ਰਿਸਟਲ 'ਚ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਲਈ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਐਂਪਾਇਰ ਮੈਡਲ (ਬੀ.ਈ.ਐਮ.) ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੰਪੈਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਦ ਆਰਡਰ ਆਫ਼ ਸੇਂਟ ਮਾਈਕਲ ਐਂਡ ਸੇਂਟ ਜਾਰਜ (ਸੀ.ਐਮ.ਜੀ.) ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਸਤਬਿੰਦਰ ਬੈਂਸ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਐਮ.ਬੀ.ਈ. ਨਾਮ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਰ ਪੈਟਰਿਕ ਫਿਲਿਪ ਵਰਨਨ ਨੂੰ ਨਸਲੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਓ.ਬੀ.ਈ., ਲੀਆ ਰਾਣੀ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਲਈ ਐਮ.ਬੀ.ਈ. ਤੇ ਅਲਪਾ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਬੀ.ਈ.ਐਮ. ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਰਿਪ੍ਰੈਜ਼ੈਂਟੇਟਿਵਜ਼ ਨੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖ-ਅਮਰੀਕਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ) : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਲੀਨੌਇਸ ਸੂਬੇ ਨੇ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਰਿਪ੍ਰੈਜ਼ੈਂਟਿਵ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਜੋਨਾਥਨ . ਐਲ. ਜੈਕਸਨ ਵੱਲੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ' ਨੂੰ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਕਾਰਡ '119 ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਲੀਨੌਇਸ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਮਾਨਯੋਗ ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਜੋਨਾਥਨ ਐਲ. ਜੈਕਸਨ ਵੱਲੋਂ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੋਚੋਕ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ' ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ, ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਗੈਰ-ਲਾਭਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ, ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ੀ ਆਗੂ ਅਤੇ ਉੱਦਮੀ ਵਜੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮਾਨਤਾਵਾਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਰਿਕਾਰਡ ਇਸ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਦਾ ਨਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਹ 'ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਸੋਸ਼ਲ ਚੇਂਜ' ਦੇ ਚੀਫ਼ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ (ਸੀ.ਓ.ਓ) ਵਜੋਂ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਅਪਾਹਜਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ

ਰਿਹਾਇਸ਼, ਕਿੱਤਾਮੁਖੀ ਸਿਖਲਾਈ, ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਬੇਮਿਸਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਉਹ 'ਸਿੱਖਸ ਆਫ਼ ਅਮੈਰਿਕਾ' ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਵੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ-ਅਮਰੀਕਨਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਵਧਾਉਣ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮਝ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਅਣਥੱਕ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸਮੈਨ ਜੋਨਾਥਨ ਐਲ. ਜੈਕਸਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਹੈਲਥਕੇਅਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ, ਅਪਾਹਜਤਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ, ਗੈਰ-ਲਾਭਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ, ਉੱਦਮਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ' ਦੇ ਭਾਰੀ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਜੱਸੀ' ਦਾ ਜੀਵਨ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਬੇਜੋੜ ਮਿਸਾਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸਿਰ ਮਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਵੀ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਜਵਾਕਾਂ ਲਈ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਹੋਵੇਗਾ ਬੈਨ !

ਟੋਰਾਂਟੋ : ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਖਾਤੇ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਬੰਧਤ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਔਨਲਾਈਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਧ ਰਹੀ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਮੰਚ ਢੁਕਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਮਿਲਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਲਾਗੂ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।' ਬਿੱਲ ਵਿਚ ਸੱਤ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਡਿਜੀਟਲ ਸੇਫਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਫ਼

ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਿਲਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 18 ਮਹੀਨੇ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਮਰ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਅਤੇ ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਸਮੇਤ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ 'ਤੇ ਉਮਰ-ਅਧਾਰਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਐਲਾਨੀਆਂ ਹਨ। ਬ੍ਰਿਟੇਨ, ਫਰਾਂਸ, ਸਪੇਨ, ਡੈਨਮਾਰਕ, ਥਾਈਲੈਂਡ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲਗਭਗ 47 ਲੱਖ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਗੋਪਨੀਯਤਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਬਹਿਸ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੌਂਟਾਨਾ ਰਾਜ ਦੇ ਟਰੱਕ ਸਟਾਪ ਤੇ ਡੋਡਿਆਂ ਵਾਲੀ ਚਾਹ ਵੇਚਣ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਛਾਪਾ, ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਨਿਊਯਾਰਕ , (ਰਾਜ ਗੋਗਨਾ) : ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੌਂਟਾਨਾ ਰਾਜ ਦੇ ਇਕ ਦਿਹਾਤੀ ਏਰੀਏ ਚ' ਸਥਿੱਤ ਇਕ ਟਰੱਕ ਸਟਾਪ ਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਡੋਡਿਆਂ ਵਾਲਾ ਟਰੱਕ ਸਟੈਂਪ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਲੰਘਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਡੋਡਿਆਂ ਦੀ ਚਾਹ (ਡੋਡੇ) ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਚਾਹ ਵੇਚਦੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਡਰਾਇਵਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਤੇ ਕਾਉਂਟੀ ਸ਼ੈਰਿਫ ਦੇ 30 ਦੇ ਕਰੀਬ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ, ਤੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਮਾਲਕ ਬੇਸਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਭੁੱਕੀ (ਡੋਡੇ) ਪੀਸ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੌਂਟਾਨਾ-ਡਿਲਨ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਪੇਂਡੂ ਟਰੱਕ ਸਟੌਪ 'ਤੇ ਮਲਟੀ-ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਛਾਪੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਕੇ ਤੇ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿੰਨਾਂ ਦੀ ਜਮਾਨਤ ਲਈ 750,000 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਦਾ ਬਾਂਡ ' ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਸਲਾਖਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬੰਦ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੇਸਮੈਂਟ ਵਿੱਚੋ 104 ਪੌਂਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੁੱਕੇ ਬਿਨਾਂ ਧੋਤੇ (ਡੋਡੇ) ਭੁੱਕੀ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੂੰ ਓਪਟੀਨਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬੀਵਰਹੈੱਡ ਕਾਉਂਟੀ ਸ਼ੈਰਿਫ ਦੇ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 30 ਤੋਂ 35 ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੇ ਲੰਘੀ 8 ਜੂਨ, 2026 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਰੇਬੀਰ ਲੇਨ 'ਤੇ ਟਰੱਕ ਸਟਾਪ 'ਤੇ ਇੱਕ ਖੋਜ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ, ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ 104 ਪੌਂਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਡੋਡੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ। ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਡੇਢ ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਟਰੱਕਰ ਨੇ ਲੀਮਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਵਜ਼ਨ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੁਕਿਆ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ।

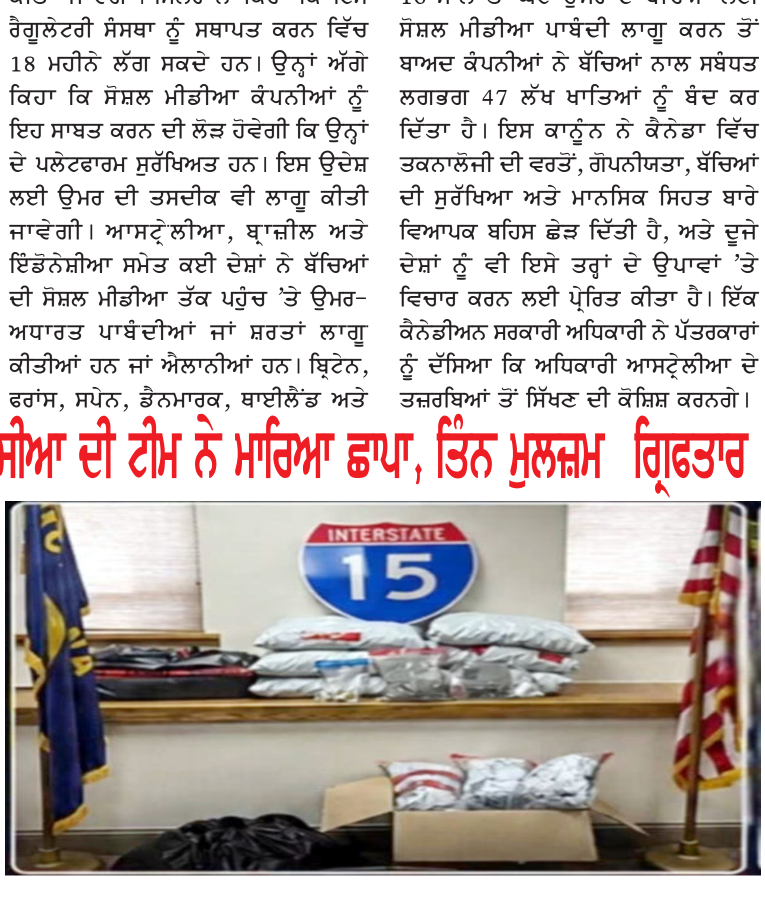

ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀ ਚਲਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੇ ਵਧੇਰੇ ਤੇਜ਼ੀ ਫੜ ਲਈ ਹੈ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਹੋਈਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚਲਾ ਰਹੀ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਇਸ ਜਿੱਤ ਸੰਬੰਧੀ ਕੱਢੀ ਗਈ ਰੈਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਯੋਜਿਤ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਪਾਰਟੀ ਕਨਵੀਨਰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿਆਸਤ ਹੋਰ ਵੀ ਭਖ ਗਈ ਹੈ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਤਾਈ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਆਪਣੇ ਨਿਸਚਿਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤਿਆਰੀਆਂ ਲਈ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਬਚਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਅਗਲੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਹੀ ਹੋਣਗੇ। ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੌਰੇ ਵਿਚ ਉਹ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤਿਆਰੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਰਾਂ ਨਾਲ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਚੋਣ ਤਿਆਰੀ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਢੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਵੀ ਗਿਣਾਏ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਇਸੇ ਹੀ ਕੜੀ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦਾ ਚਾਹੇ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਰਲਵਾਂ-ਮਿਲਵਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਸ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟਗੋਈ ਨਾਲ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧਿਆ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਬੰਗਾਲ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਪੂਰੇ ਹੌਸਲੇ 'ਚ ਆ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵੀ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਹੋਈਆਂ ਹਰ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਫ਼ੀਸਦ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨੀਤੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਇਹ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ 'ਤੇ ਉਤਰੀ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ।

ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਵੀ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਲੋਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੀ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈਆਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅੱਜ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਉੱਭਰੀ ਧੜੇਬੰਦੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਵਿਚ ਵੰਡੀਆਂ ਪਈਆਂ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਏ ਕਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ੋਰ-ਅਜ਼ਮਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਮਰਕੱਸੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵੀ ਇਹ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਦਲ ਕੋਈ ਪ੍ਰੌੜ੍ਹ ਅਤੇ ਪੁਖ਼ਤਾ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਣਗੇ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਮੰਚ 'ਤੇ ਤਸਵੀਰ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਏਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰੂਪਰੇਖਾ ਉੱਭਰੇਗੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਅਨੇਕਾਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵੀ ਚੋਖਾ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆ ਸਕੇ।

ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵੱਲ

ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂਰਪੁਰ

ਜੰਗਲ ਦੇ ਵਿਰਾਨ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਹਾਲੋ-ਬੇਹਾਲ ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਬੈਠੇ ਰਾਜੇ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਵਿਚਾਰਕ ਯਾਤਰੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਪਈ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, 'ਤੇਰੇ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਨੂਰ ਕਿੱਧਰ ਗਵਾਚ ਗਿਆ ਹੈ? ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਇੰਨੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਰਾਜੇ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਰਾਜ ਦਾ ਰਾਜਾ ਹਾਂ ਪਰ ਗਵਾਂਢੀ ਰਾਜੇ ਤੋਂ ਹਾਰ ਕੇ, ਜਾਨ ਬਚਾ ਕੇ ਇੱਥੇ ਦਿਨ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਸਭ ਕੁਝ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਹਨੇਰੇ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਭੁੱਖਾ ਪਿਆਸਾ ਹਾਂ। ਹਾਲੋਂ-ਬੇਹਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹਾਂ, ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 'ਇਸ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਸੀ ਮੈਂ ਜੰਗ ਵਿਚ ਲੜਦਾ-ਲੜਦਾ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਸਮੇਂ ਦਾ ਚੱਕਰ ਮੈਨੂੰ ਇਧਰ ਇਸ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਲੈ ਆਇਆ, ਇਸ ਹਾਲ ਵਿਚ।'

'ਨਿਰਾਸ਼ ਨਾ ਹੋ, ਤੇਰੇ ਕੋਲ ਜੋ ਜੀਵਨ ਹੈ, ਇਹ ਬੜੀ ਕੀਮਤੀ ਸ਼ੈਅ ਆ। ਇਸ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਵਕਤ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਨਵੀਂ ਇਬਾਰਤ ਲਿਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉੱਠ ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਆ।' ਵਿਚਾਰਕ ਬੋਲਿਆ। ਰਾਜਾ ਉੱਠ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚਾਰਕ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਕੁਝ ਫਾਸਲੇ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਰੁਕ ਗਏ। ਇੱਥੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਵੱਡਾ ਬਿਰਖ ਹਨੇਰੀ ਨਾਲ ਡਿੱਗ ਕੇ ਸੁੱਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਮੁੱਢ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓ ਦੁਬਾਰਾ ਫੁੱਟ ਆਇਆ ਸੀ। ਵਿਚਾਰਕ ਨੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, 'ਇਸ ਬਿਰਖ ਨੂੰ ਗਹੁ ਨਾਲ ਦੇਖ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਝੱਖੜ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੱਢੋਂ ਉਖਾੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਫੁੱਟਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜੀਵਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਡਿੱਗ ਕੇ ਉੱਠਣ ਤੇ ਸੁੱਕ ਕੇ ਫੁੱਟਣ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਝੱਖੜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।'

ਵਿਚਾਰਕ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਰਾਜੇ ਅੰਦਰ ਆਸ਼ਾ ਦੀ ਕਿਰਨ ਜਾਗੀ, ਹਿੰਮਤ ਨੇ ਕਰਵਟ ਲਈ। ਉਹ ਭੇਸ ਬਦਲ ਕੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਗਿਆ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਉਸ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣਾ ਗਵਾਚਾ ਰਾਜ ਭਾਗ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ। ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਉਸ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਪੁੱਛਦੇ ਕਿ ਇਹ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ? ਤਾਂ ਉਹ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਇਕ ਵਿਚਾਰਕ ਤੇ ਇਕ ਜੜ੍ਹੋਂ ਉੱਖੜੇ ਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਫੁੱਟ ਰਹੇ ਬਿਰਖ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਮਿਲਿਆ।

ਜੀਵਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਇਕ ਆਲ੍ਹਣਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਚਿੜੀ ਤੋਂ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਕ ਪੜਾਅ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਤੁਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿਚ ਐਡੀਸਨ ਵਾਂਗ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਹਿਦ ਹੋਵੇ ਉਹ ਹਜ਼ਾਰ ਵਾਰ ਵੀ ਫੇਲ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ ਇਕ ਦਿਨ ਸਫ਼ਲਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਣਾ ਮਾਨਵ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਆਮ ਫਿਤਰਤ ਹੈ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਆਸ ਦਾ ਪੱਲਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਗਹਿਲੌਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇਕ ਗਰੀਬ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦਸ਼ਰਥ ਮਾਂਝੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਫਗੁਨੀਆ ਦੇਵੀ ਦੀ ਮੌਤ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਲਈ ਪਹਾੜ ਦੇ ਉੱਤੋਂ ਦੀ ਹੋ ਕੇ ਕਈ ਕਿਲੋਮੀਟਰਾਂ ਦਾ ਰਸਤਾ ਤੈਅ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਦਸ਼ਰਥ ਮਾਂਝੀ ਨੇ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪਹਾੜ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਲਾਵੇਗਾ ਤੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਇਕ ਸਿੱਧਾ ਰਸਤਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜਦੋ-ਜਹਿਦ ਕਰੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਛੈਣੀ ਹਥੌੜੇ ਨਾਲ 22 ਸਾਲ ਲਾ ਕੇ, ਪਹਾੜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਝੁਕਾ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ 100 ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਚੱਟਾਨ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ, ਇਸ ਦੇ ਵਿਚਦੀ 9 ਮੀਟਰ ਚੌੜਾ ਰਾਹ ਕੱਢ ਕੇ, ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੰਭਵ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਭਵ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੰਦਾ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ 'ਦਾ ਮਾਊਂਟੇਨ ਮੈਨ' ਪਰਬਤ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਨਾਂਅ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਇਆ।

ਹਰ ਬੰਦੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਅਸੰਭਵ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਹੋਵੇ।

ਪਹਾੜਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਇਕ ਕਬੀਲੇ 'ਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਆਫਤਾਂ ਦੇ ਪਹਾੜ ਟੁੱਟ ਪਏ। ਸਖ਼ਤ ਗਰਮੀ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਕਾ ਪਿਆ, ਫਿਰ ਖੁਸ਼ਕ ਹਨੇਰੀ ਤੇ ਝੱਖੜਾਂ ਨਾਲ ਆਸ-ਪਾਸ ਰੁੱਖਾਂ ਤੇ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਕੁਦਰਤ ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਨੂੰ ਪਰਖ ਰਹੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਅਚਾਨਕ ਭੁਚਾਲ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੱਬ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜੀਅ ਮਰ ਗਏ। ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਏ ਲੋਕ ਭੁੱਖੇ ਪਿਆਸੇ, ਗਮ ਉਦਾਸੀ ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਖਾਈਆਂ ਵਿਚ ਲਹਿ ਗਏ। ਜੀਵਨ ਬੇਰਸ ਹੋ ਗਿਆ, ਹਰ ਪਾਸੇ ਵਿਰਾਨੀ ਛਾ ਗਈ। ਜਿਵੇਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਜੰਗ ਹਾਰ ਗਏ ਹੋਣ। ਫਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਬੱਚੇ, ਬੁੱਢੇ, ਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ। ਉਹਦੇ ਝੁਰੜੀਆ ਵਾਲੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਵੀ ਇਕ ਇਲਾਹੀ ਨੂਰ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਕੰਬਦੇ ਬੁੱਢੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਤੂਫ਼ਾਨ ਵੇਖੇ ਹਨ। ਦੁੱਖਾਂ ਭਰੀਆਂ ਹਨੇਰੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਵੀ ਮੈਂ ਦੇਖੀਆਂ ਪਰ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਗਰੋਂ ਮੁੜ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਰਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਸਾਨੂੰ ਤੋੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ।'

ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕਿਹਾ, 'ਆਪਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਥਿਆਰ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹਰ ਜੰਗ ਜਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦ ਕਰੋ।'

'ਕਿਹੜਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਥਿਆਰ?'

ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਲੋਕ ਇਕੋ ਸੁਰ ਵਿਚ ਬੋਲੇ।

'ਬੰਦੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਥਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ 'ਹੌਸਲਾ', ਜੇ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਹੌਸਲਾ ਬਰਕਰਾਰ ਹੋਇਆ, ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਇਕ-ਇਕ ਕਰਕੇ ਹਰਾ ਦੇਵਾਂਗੇ।'

ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਾਹਵਾਂ ਉਤਾਂਹ ਕਰਕੇ ਹੱਥ ਹਵਾ ਵਿਚ ਲਹਿਰਾਏ ਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੀਂ ਲਹਿਰ ਪੈਦਾ ਹੋਈ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰੂਰ ਤੋਂ ਕਰੂਰ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹੌਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ, ਮੀਰ ਮੰਨੂ, ਨਾਦਰ ਸ਼ਾਹ, ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਅਤੇ ਅਬਦਾਲੀ ਵਰਗਿਆਂ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਸਬਰ ਪਰਖ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਪਰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਰਹੇ। ਕਵੀ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:

ਮੀਰ ਮੰਨੂੰ ਨੇ ਵਾਢੀਆਂ ਲੱਖ ਪਾਈਆਂ,
ਅਸੀਂ ਫੇਰ ਵੀ ਖਿੜੇ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਵਾਂਗੂੰ।
ਵੱਢੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਜਦੋਂ ਸੀ ਮੁੱਲ ਪੈਂਦੇ,
ਸਾਡੇ ਹੌਸਲੇ ਹੋਏ ਅੰਗਿਆਰ ਵਾਂਗੂੰ।

ਦੇਰ ਸਵੇਰ ਸਮਾਂ ਪਾਸਾ ਪਰਤਦਾ ਹੈ, ਤਪਦੀਆਂ ਲੋਆਂ ਮਗਰੋਂ ਬੱਦਲਾਂ ਅਤੇ ਠੰਢੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੜ ਸੁੱਕ ਗਏ ਦਰੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਦਰਤ ਵਰਖਾ ਦਾ ਵਰਦਾਨ ਬਖਸ਼ਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸਦਾ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਬਣੇ ਰਹਿਣੇ ਹੁੰਦੇ। ਰੁੱਤ ਬਦਲਦੀ ਹੈ, ਰੁੱਖ ਮੌਲਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਛੀ ਪਰਵਾਜ਼ ਲਈ ਬੇਤਾਬ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਦਰਤ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹੁਨਰ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਦਾਸ ਰੁੱਤ ਦੇ ਦਿਨ ਜਲਦੀ ਲੰਘ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਹਰਿਆਲੀ ਦਾ ਆਗਮਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵੰਨਗੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ ਜੀਵ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਾ ਹਫਤਿਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦਾ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਜੀਵਨ ਸਿਮਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਔਸਤ ਉਮਰ 73.8 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਕਰੇ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜੀਵਨ 150 ਜਾਂ 200 ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਜਾਵੇ ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਮੌਤ ਫਿਰ ਵੀ ਅਟੱਲ ਰਹੇਗੀ। ਕਿਉਂ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਇਸ ਪਸਾਰੇ ਵਿਚ ਜੋ ਬਣਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਨਾ ਇਕ ਦਿਨ ਬਿਨਸ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸੱਚ ਹੈ। ਹੁਣ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਵੇਖਣਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਿਊਤਣਾ ਹੈ, ਕਿਵੇਂ ਜਿਊਣਾ ਹੈ? ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਤਕਨੀਕੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਵੇ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਬਦਲ ਰਹੀਆਂ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬੁਲੰਦ ਕਰ ਸਕੇ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਮਾਨਵਜਾਤ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਨ ਮਨਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਸਾਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਸਮਾਂ, ਹਨੇਰੀਆਂ, ਝੱਖੜਾਂ, ਹੜ੍ਹਾਂ, ਸੋਕਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕੋਪ ਝੱਲਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਝੱਖੜਾਂ ਨਾਲ ਟੁੱਟ ਕੇ ਡਿੱਗ ਪਏ ਜੰਗਲ ਦੇ ਬਿਰਖ ਵਾਂਗ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਮੁੜ ਫੁੱਟ ਪੈਣ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਬਰਕਰਾਰ ਹੋਵੇ।

ਸਾਡੇ ਲੋਕ
SADE LOK

ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

Office : (925) 243-1300 | Cell : (510) 706-1300 | Fax : (925) 373-1300 | India : 783 706 1300
1406 Janis CT Livermore CA 94551

Disclaimer : Sade Lok Weekly Punjabi Newspaper and People associated with it are not responsible are any chaims made advertisers and do not endorse any product or services advertised in the Sade Lok weekly Punjabi Newspaper. Please Consult your lawyer before buying-hiring-contracting throgh the advertisement. Publish in Sade Lok Weekly Newspaper. In the Business of selling Space and claims made by the advertiser are not tested.

ALL DISPUTES SUBJECTED TO THE COUNTY OF ALAMEDA CALIFORINA. ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਅਤੇ ਅਦਾਰਾ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

ਚੀਨ ਦੀ ਵਧਦੀ ਫ਼ੌਜੀ ਤਾਕਤ ਤੋਂ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਚਿੰਤਤ

ਚੀਨ ਨਾਲ 300 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ

ਸਿਡਨੀ : ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਆਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਚਰਚਾ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਦੀ ਫੌਜੀ ਤਾਕਤ ਇੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਲੰਬੀ ਦੂਰੀ ਦੀਆਂ ਮਿਸਾਈਲਾਂ, ਜੰਗੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਬੇੜੇ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਚੀਨ ਅੱਜ ਵੀ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਵਾਲ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਲਾਨਾ ਵਪਾਰ 300 ਅਰਬ ਆਸਟਰੇਲੀਆਈ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਆਸਟਰੇਲੀਆ, ਚੀਨ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਲੋਹੇ ਦਾ ਅਇਸਕ (Iron Ore), ਗੈਸ, ਕੋਲਾ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦ ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੀਨ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅਲਬਨੀਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਲਈ

ਸਰਕਾਰ ਰੱਖਿਆ ਖ਼ਰਚ ਵਧਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉੱਤਰੀ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਫੌਜੀ ਢਾਂਚੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ (UK) ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ (USA) ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਤਿਕੋਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ (AUKUS) ਤਹਿਤ ਪਰਮਾਣੂ-ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲੀਆਂ ਪਣਡੁੱਬੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉੱਧਰ ਚੀਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਫੌਜੀ ਵਿਕਾਸ ਸਿਰਫ਼ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਇੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਚੀਨ ਨਾਲ ਅਰਬਾਂ ਡਾਲਰ ਦਾ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸੇ ਚੀਨ ਦੀ ਵਧਦੀ ਫੌਜੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਾ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚਰਚਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ-ਇਰਾਨ ਟਕਰਾਅ ਵਧਣ ਨਾਲ ਕੱਚਾ ਤੇਲ 150 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਬੈਰਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਆਸਾਰ: ਰਿਪੋਰਟ

ਖਾੜੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਤਣਾਅ ਕਾਰਨ ਤੇਲ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ; ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰ ਮਾਰਕੀਟ 'ਤੇ ਵਧਿਆ ਦਬਾਅ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਜੇਕਰ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਚੱਲ ਰਹੀ ਤਲਖ਼ੀ ਹੋਰ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 150 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਬੈਰਲ ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਖਾੜੀ (Gulf) ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਧਦੇ ਤਣਾਅ ਕਾਰਨ ਤੇਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਓਸਲੋ (ਨਾਰਵੇ) ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਊਰਜਾ ਖੋਜ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤਾਜ਼ਾ ਟਕਰਾਅ ਕਾਰਨ ਅਪਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਜੰਗਬੰਦੀ ਹੁਣ ਬੇਹੱਦ ਨਾਜ਼ੁਕ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਲਮੀ ਵਿੱਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ (US Equities) 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਦਬਾਅ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

'ਰਿਸਟੈਡ ਐਨਰਜੀ' (Rystad Energy) ਦੇ ਭੂ-ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੋਰਜ ਲਿਓਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਤਣਾਅ ਪੂਰੀ ਜੰਗ ਦਾ ਰੂਪ ਲਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਪਰ ਕਾਬੂ ਹੇਠ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਹੈ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਟਕਰਾਅ ਕਾਰਨ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ

ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਸਾਫ਼ ਦਿਖ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬ੍ਰੈਂਟ ਕਰੂਡ (Brent Crude) ਦੀ ਕੀਮਤ ਇੱਕ ਵਾਰ 94.5 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਬੈਰਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ 93 ਡਾਲਰ 'ਤੇ ਆ ਗਈ।

ਲਿਓਨ ਮੁਤਾਬਕ, ਮੌਜੂਦਾ ਸਪਲਾਈ ਸੰਕਟ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਰਣਨੀਤਕ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਭੰਡਾਰ (SPR) ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇਲ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਚੀਨ ਵੱਲੋਂ ਘੱਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਰਾਮਦ ਅਤੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਦੇ ਯਾਨਬੂ ਬੰਦਰਗਾਹ ਰਾਹੀਂ 'ਸਟਰੇਟ ਆਫ ਹੋਰਮੁਜ਼' ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਕੇ ਸਪਲਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕੂਟਨੀਤੀ (Diplomacy) ਰਾਹੀਂ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ਾਂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਟਕਰਾਅ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖਾੜੀ ਦੇ ਛੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲਗਭਗ 1.18 ਕਰੋੜ ਬੈਰਲ ਤੇਲ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਤੇਲ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਝਟਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਅਰਬ ਬੈਰਲ ਤੇਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਗਾਇਬ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਲਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਧ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ

ਸਰੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ 14 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਡਿਪੋਰਟ

ਕੁਝ ਸੈਂਕੜੇ ਡਾਲਰਾਂ ਪਿੱਛੇ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਲਾ ਰਹੇ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾਅ 'ਤੇ

ਵੈਨਕੂਵਰ : ਸਰੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫਿਰੌਤੀ ਲਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਫੜੇ ਗਏ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਲੰਘੇ ਦਿਨੀਂ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ 14 ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਸਰਹੱਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਕੱਸ ਲਈ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਨਤਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਅੰਦਰਲੇ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ

ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਵਾਪਸ ਤੋਰਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਭਲਾਈ ਸਮਝੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲੀ ਹੱਡਬੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਕੁਝ ਸੈਂਕੜੇ ਡਾਲਰਾਂ ਬਦਲੇ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਘਰ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਨੂੰ ਮਸਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਜਾਂ 1200 ਡਾਲਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਖ਼ਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਲਈ ਇਹ ਰਕਮ ਵਧ ਕੇ 1500 ਡਾਲਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਿਲੀ ਰਕਮ ਕਾਰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾੜੇ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਜਣਿਆਂ ਦੇ ਟੋਲੇ ਦੀ ਰਕਮ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਅਨੁਸਾਰ 40-50 ਹਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਾਰਦਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਸਾੜਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਆਮ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਾਰਾਂ ਚੋਰੀ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਰਦਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਪਿੱਛੇ ਕੌਣ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਖ਼ਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਤਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਮਿਲਦਾ ਨਹੀਂ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੜੇ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕਾ-ਦੁੱਕਾ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਹਨ ਜਾਂ ਬੇਘਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਆਏ ਨੌਜਵਾਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਪੁੱਜ ਕੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ।

ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਫੜੋ-ਫੜੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਹਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ (ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ) ਦਾ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਵੇਖਣਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਕਿਹੜਾ ਨਵਾਂ ਪੈਂਤੜਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਹਾਜਤ ਮੀਰੀ ਹਮਲੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ

ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲੇ; ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਫ਼ਰਾਰ ਰਹਿਣ ਮਗਰੋਂ ਗੰਭੀਰ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲੇ

ਵਿਨੀਪੈਗ : ਰਿਚ ਮੰਡ ਹਿੱਲ ਵਿੱਚ ਦਸੰਬਰ 2021 ਦੌਰਾਨ ਐਲਨਾਜ਼ ਹਾਜਤ ਮੀਰੀ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਫ਼ਰਾਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮਿਸੀਸਾਗਾ ਨਿਵਾਸੀ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ (26) ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਹਮਲੇ (ਐਗਰੇਵੇਟ ਅਸਾਲਟ) ਦੇ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਊ ਮਾਰਕੀਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਟੈਕਸਾਸ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸੈਨ ਐਂਟੋਨਿਓ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮਾਮਲੇ ਅਨੁਸਾਰ 20 ਦਸੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਰਿਚ ਮੰਡ ਹਿੱਲ ਦੇ ਇਕ ਪਾਰਕਿੰਗ ਗੈਰਾਜ ਵਿੱਚ ਐਲਨਾਜ਼ ਹਾਜਤ ਮੀਰੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਕਰੀਬ 40 ਟਾਂਕੇ ਲਗਵਾਉਣੇ ਪਏ ਸਨ। ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਨਾਕਾਮ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਇਕ ਰਾਹਗੀਰ ਦੀ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਅਸਫਲ ਰਹੀ।

ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਸ਼ਦੀਪ ਬਿੰਰ ਅਤੇ ਰਿਆਸਤ ਸਿੰਘ ਉਸ ਗਰੋਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਜਤ ਮੀਰੀ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਭਾੜੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਆਸਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਮਲੇ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਐਡਮਿੰਟਨ ਵਿੱਚ ਵਾਹਨ ਚੋਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਆਸਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ 2022 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਜਤ ਮੀਰੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ

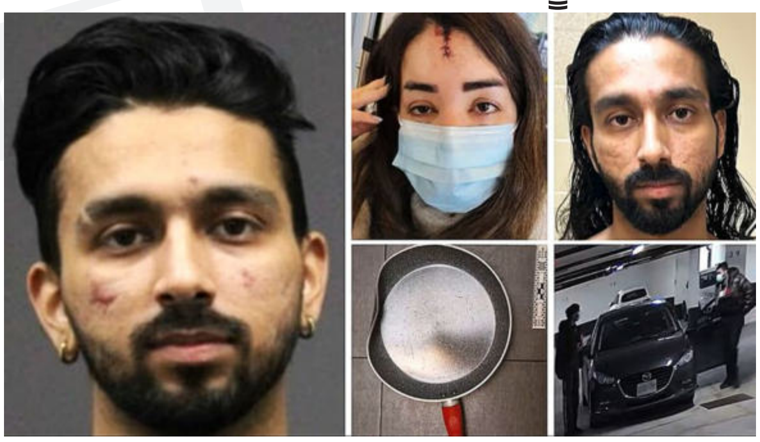

ਨਾਲ ਵਾਸਾਗਾ ਬੀਚ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਰ 12 ਜਨਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਨਕਾਬਪੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਭੇਸ ਧਾਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਪਰਕ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੰਨ ਕੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ 2020 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਓਨਟਾਰੀਓ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ੈਰੀਡਨ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਬਿਜ਼ਨਸ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾ ਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਉਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਯਾਰਕ ਰਿਜਨਲ ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਓਨਟਾਰੀਓ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਦਰਜਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਗਏ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਹਾਜਤ ਮੀਰੀ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਮੁਹੰਮਦ ਲੀਲੋ (39) ਸੀ। ਉਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਇਸ ਸਾਲ ਮਈ ਵਿੱਚ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਹਾਜਤ ਮੀਰੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਏ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਹਾਜਤ ਮੀਰੀ ਨੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲੀਲੋ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਤੋੜ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਸ਼ਕੀ ਸੀ। 2022 ਤੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਲੀਲੋ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਵਾਧੂ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹਾਜਤ ਮੀਰੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਮੁਤਾਬਕ ਹਾਜਤ ਮੀਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਗਰੋਹ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਚੋਰੀ ਕੀਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੇਜਣ ਦੇ ਧੰਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡੀਲ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਟੀ ਗਈ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਮੁਹੰਮਦ ਲੀਲੋ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕੈਨੇਡਾ ਬਾਰਡਰ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰ. ਗੁਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ

ਸ੍ਰ. ਗੁਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ ਪੰਥਕ ਸਫ਼ਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਉਘੇ ਸਿੱਖ ਚਿੰਤਕ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਨੇ ਪੰਥਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੂਝ-ਸਮਝ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰ. ਗੁਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ ਜੀ ਇੱਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿੱਖ ਹਨ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਨਿਧੱੜਕ ਅਵਾਜ਼ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1973 ਵਿਚ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੀ ਪਟਨਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਐਲ.ਐਲ.ਬੀ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਵਕਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਟੀ.ਵੀ. ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੇ ਪੇਸ਼ੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ। ਆਪ 2003 ਤੋਂ 2011 ਈ. ਤੱਕ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਰਸਾਲੇ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਰਹੇ। ਆਪ ਪੰਥਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਸਲਿਆਂ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਪੈਨਲ ਅਤੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਤੁਲਾਨਤਮਿਕ ਅਧਿਐਨ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਗਹਿਰ-ਗੰਭੀਰ ਖੋਜੀ ਬਣਕੇ ਪੰਥ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿਤਾਂ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਕਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਵਿਚ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਪਰਚੇ ਪੜ੍ਹੇ। "ਇਕ ਖਤ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ" ਅਤੇ "ਦਸਤਾਰ ਕਿ ਟੋਪੀ" ਆਪ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਛਾਪਿਆ। ਆਪ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੰਥਕ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਕਈ ਸਬ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ। ਆਪ ਦੀ ਲਿਖੀ ਇਹ ਹੱਥੀ ਪੁਸਤਕ "ਸਾਖੀ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਜੀ ਕੀ" ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੰਥ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਆਪਜੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪੰਥਕ ਨਜ਼ਰ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਵਰਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਆਪ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਪੰਥ ਲਈ ਜਾਰੀ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹਨ। ਸ੍ਰ. ਗੁਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ ਜੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਦਰਪੇਸ਼ ਖਤਰਿਆਂ ਉਪਰ ਬੇਬਾਕੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬੋਲਦੇ ਅਤੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਅਗਾਹ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰ. ਗੁਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ ਜੀ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇ ਤੋਂ 'ਸਾਡੇ ਲੋਕ' ਅਖਬਾਰ ਲਈ ਪੰਥ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬ ਪੰਥਕ ਨਜ਼ਰ ਨੂੰ ਲਗਾਤਰ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਹਫਤੇ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਦੇਣ 'ਸਾਖੀ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਜੀ ਕੀ' ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਸ ਹੈ ਕੀ ਪਾਠਕ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਗੇ। ਅਸੀਂ 'ਸਾਖੀ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਜੀ ਕੀ' ਛਾਪਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ :- ਧੰਨਵਾਦ ਸਾਹਿਤ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਝਰੋਖੇ ਵਿਚੋਂ

ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦਾ ਖਰੜੇ ਤੋਂ ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸਫ਼ਰ

ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦੀ ਕਾਇਮੀ

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)

੩੪. ਸ. ਭਾਈ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ।
ਗੁ. ਨਾਨਕ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ
੩੪. ਸ. ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਜੀ।
ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
੩੬. ਸ. ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਜੀ।
ਖਾਲਸਾ ਬਰਾਦਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
੩੭. ਸ. ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਮਾਲਵਾ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ
੩੭. ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ੩੮. ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ੪੦ ਸ. ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ।
ਸ਼੍ਰੋ. ਰਾਧਾ ਸਵਾਮੀ ਮਤਿ ਵਿ. ਸਭਾ
੪੧. ਗਿ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ।
ਸ਼੍ਰੋ. ਮਾ. ਪ੍ਰ. ਦੀਵਾਨ
੪੨. ਸ. ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਜੀ
੪੩. ਸ. ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ।
ਰਹੁਰੀਤੀ ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ
੪੪. ਗਿ. ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
੮੫. ਭਾਈ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗ੍ਰੰਥੀ
੪੬. ਬਾਵਾ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ
੪੭. ਪ੍ਰੋ. ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ
੪੯. ਮਾਸਟਰ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਰਨ ਤਾਰਨ
(ਅ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸੱਜਣ ਜੋ ੩੦-੧੨-੩੩ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ, ੩੧-੧੨-੩੩ ਨੂੰ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ :
ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ
੪੯. ਜਥੇਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ੫੦. ਜਥੇਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰ ਜੀ ਜਲਾਲ ਉਸਸਾਂ, ੫੧. ਸ. ਜਾਤਾਂ ਸੰਘ ਜੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਬਾਲਾ, ੫੨. ਸ. ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ੫੩. ਸ. ਗਰਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿਆਲਕੋਟ, ੫੪. ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਾਮਕੇ।
ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ
੫੪. ਸ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਐ.ਖ. ਐਡਵੋਕੇਟ, ੫੬. ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਐਡੀਟਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਚ, ੫੭. ਸ. ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਐ. ਪੰਜਾਬੀ ਭੈਣ।
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਿ. ਕਾਲਜ
੫੮. ਗਿ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ, ੫੯. ਭਾ. ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ੬੦. ਭਾ. ਵੱਸਣ ਸਿੰਘ ਜੀ।
ਹੋਰ ਸੱਜਣ
੬੧. ਸ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾ. ਕਾਲਜ।
ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ
੬੩. ਸਕੱਤ੍ਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਬੁਡਾਲਾ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਨਾਮ ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।
੬੩. ਸਕੱਤ੍ਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ, ਨਾਮ ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ੩੧-੧੨-੩੩ ਦੀ ਕੁਲ ਹਾਜ਼ਰੀ ੧੭੦+੧੫-੬੩ ਅਰਥ ੧੨੨ ਸੀ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ ਅਤੇ ਕਨਵੀਰਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਫੇਰ ਸਮਝਾਇਆ ਅਤੇ ਸਮਾਗਮ ਪਾਸ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੇਵਲ ਲੈਕਚਰ ਦੇਣ ਦੀ ਖਾਹਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਸੱਜਣ ਬੋਲਣਅਤੇ ਓਹ ਵੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਲਫ਼ਜ਼ ਕਹਿਣ ਤਾਂਕਿ ਕੋਈ ਕੰਮ ਹੋ ਸਕੇ।

ਪ੍ਰੋ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ਖਸੀ ਰਹਿਣੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ 'ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਅਭਿਆਸ' ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੰਕ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਸੁਣਾਇਆ :

'ਸਿੱਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ (ਪਹਿਰ ਰਾਤ ਰਹਿੰਦੀ) ਜਾਗ ਕੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਨਾਮ ਜਪੇ।

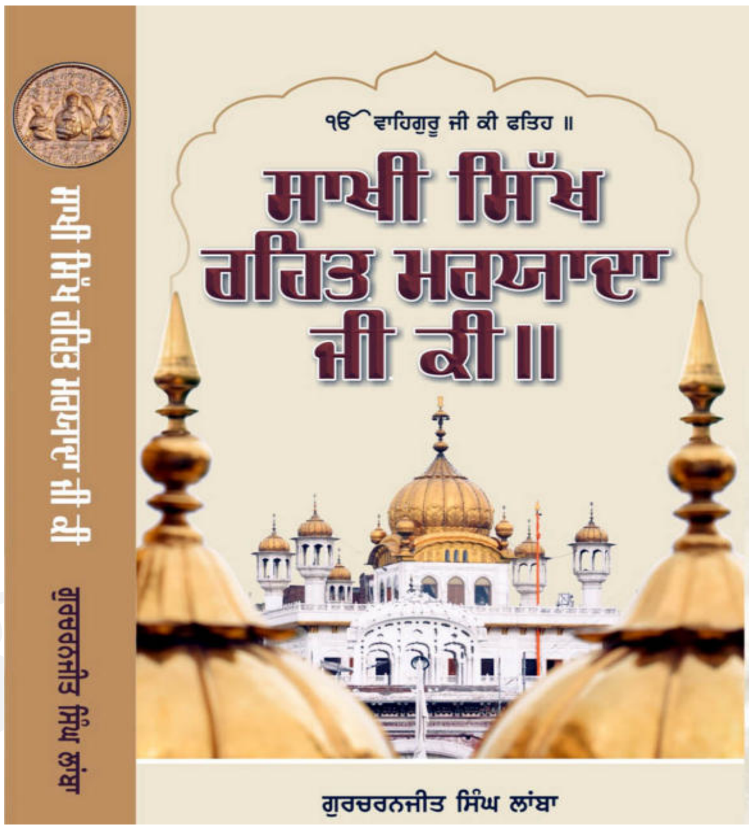

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਦੋ ਤਰਮੀਮਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਈਆਂ :
(੧) 'ਪਹਿਰ ਰਾਤ ਰਹਿੰਦੀ' ਵਾਲੇ ਲਫ਼ਜ਼ ਕਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
(ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਤਨੀ, ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ)
(੨) 'ਨਾਮ ਜਪੇ' ਦੇ ਨਾਂ 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਮ ਦਾ ਜਗ ਕਰੋ' ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
(ਸ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ. ਸੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਚਮਕ')

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਰਮੀਮਾਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਭੀ ਹੋਈ, ਪਰ ਚਹੁਰੀਤੀ ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਪਹਿਲੀ ਤਰਮੀਮ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀ ਤਰਮੀਮ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੋ ਗਈ।

ਫਿਰ ਦੂਸਰਾ ਅੰਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਰਥਾਤ

"ਨਿੱਤ ਨੇਮ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰੇ। ਨਿਤਨੇਮ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਇਹ ਹਨ-ਜਪੁ, ਜਾਪੁ ਅਤੇ ੧੦ ਸਵੱਯੇ (ਸੁਰਾਵਗ ਸੁਧ ਵਾਲੇ)। ਇਹ ਬਾਣੀਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ।
ਸੋਦਰੁ ਰਹਿਰਾਸ-ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਸੂਰਜ ਡੁਬੇ ਪੜ੍ਹਨੀ, ਇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਬਾਣੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ : ਆਦਿ

ਇਥੇ ਗਿਆਨੀ ਬਤਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸ੍ਰ. ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਿਰਾਜ, ਸ੍ਰ. ਸੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਚਮਕ', ਸ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਦਿ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਪੰਜ ਬਾਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਤਿੰਨ ਬਾਣੀਆਂ ਜੋ ਖਰੜੇ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਚੌਥੀ 'ਚੌਪਈ' ('ਹਮਰੀ ਕਰਉ ਹਾਥ ਦੇ ਰਛਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 'ਦੁਸ਼ਟ ਦੋਖ ਤੇ ਲੇਹੁ ਬਚਾਈ' ਤੱਕ) ਅਤੇ ਪੰਜਵੀਂ ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਸਾਰਾ ਚਾਲੀ ਪਾਉੜੀਆਂ।

(ਚਲਦਾ)

ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ; ਅਮਰੀਕਾ ਦੇਵੇਗਾ 12 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ

ਤੇਹਰਾਨ : ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਨੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਈਰਾਨ ਦੀ ਫਰੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ 12 ਅਰਬ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਦਮ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਈਰਾਨੀ ਮੀਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ 14-ਨੁਕਾਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ 24 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਧੀ ਰਾਸ਼ੀ ਯਾਨੀ 12 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 'ਪੇਅ-ਫਾਰ-ਪਰਫਾਰਮੈਂਸ' ਡੀਲ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਈਰਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਵਚਨਬੱਧਤਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਪੈਸਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਚਾਰਲਸ ਵੱਲੋਂ 'ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਏਸ਼ੀਅਨ ਟਰੱਸਟ' ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ

ਲੰਡਨ : ਮਹਾਰਾਜਾ ਚਾਰਲਸ ਤੀਜੇ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਗਰੀਬੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਏਸ਼ੀਅਨ ਟਰੱਸਟ ਦੀ 20ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। 'ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਏਸ਼ੀਅਨ ਟਰੱਸਟ' ਦੇ ਰਾਇਲ ਫਾਊਂਡਿੰਗ ਪੈਟਰਨ (ਸ਼ਾਹੀ ਸੰਸਥਾਪਕ ਸਰਪ੍ਰਸਤ) ਵਜੋਂ, 77 ਸਾਲਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 1.88 ਕਰੋੜ (18.8 ਮਿਲੀਅਨ) ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਕੇ ਚੈਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਂਕੜੇ ਨਾਮਵਰ ਹਸਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ 10 ਲੱਖ ਪੌਂਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਫੰਡ ਵੀ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਚੈਰਿਟੀ ਦੇ ਸਲਾਨਾ ਡਿਨਰ ਅਤੇ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ, ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਘੂ ਫ਼ਿਲਮ ਦਿਖਾਈ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਿ ?ਟਿਸ਼ ਏਸ਼ੀਅਨ ਟਰੱਸਟ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚੈਰਿਟੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਮੈਚ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਫ਼ਿਲਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਚਾਰਲਸ ਨੂੰ ਉਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੈਚ ਦੀ ਇੱਕ ਫਰੇਮ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਤਸਵੀਰ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੋਵਾਂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਕਪਤਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਹਾਈ-ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਹੋਸਟ ਸੰਜੀਵ ਭਾਸਕਰ ਓ.ਬੀ.ਈ., ਡੇਮ ਮੀਰਾ ਸਿਆਲ, ਮਾਹਿਰਾ ਖ਼ਾਨ, ਕੋਨੀ ਹੱਕ, ਕੁਨਾਲ ਨਈਅਰ, ਪ੍ਰੀਆ ਕਾਲੀਦਾਸ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਚੱਢਾ, ਨੌਟੀ ਬੁਆਏ ਤੇ ਨਿਹਾਲ ਅਰਥਨਾਇਕ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

BASRA
Heating & Air Conditioning

ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਠੰਡ ਤੇ ਸਰਦੀਆ ਵਿੱਚ ਨਿੱਘ ਦਾ ਦੂਜਾ ਨਾਮ ਹੈ

ਬਸਰਾ ਹੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ

ਤੁਸੀ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆ ਦੇ ਮਹਿਲ ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਪਰ ਨਵਾਂ ਹੀਟਿੰਗ ਜਾ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਜਾ ਦੋਵੇ ਤਾ ਬਸ ਇਕੋ ਨਾਮ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਲ ਕਰੋ ਇੱਕ ਕਾਲ ਹੀ ਬਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਤੁਹਾਡੇ ਢੇਰ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ

Reasonable price first class work ਅਤੇ

100% ਗਰੰਟੀ

Basra Heating & Air Conditioning has trained technicians and the right equipment to solve the problem fast and at a reasonable price.

AC REPAIR

Common Air Conditioner Problems Requiring Repair
Low or Leaking Refrigerant
Broken Belt
Compressor Failure
Coil Issues

Thermostat Concerns

- Repair leaks
- Clean dirty coils or drain lines
- Replace filters
- Refresh refrigerant
- Seal ductwork
- Replace faulty belts, coils, or compressors
- •Secure electrical connections
- Provide general maintenance
- And more

From Basra Heating & Air Conditioning

"Basra Heating and Air Conditioning have been providing, installing and servicing home and commercial heat systems, air conditioners & ducting and repair for both residential and commercial customers in the Bay Area since 2012. Our team of trained service professionals has extensive experience installing and servicing home and commercial heat systems, air conditioners, & ducting. Regardless of the project, Basra Heating and Air Conditioning have quickly and professionally served the needs of Bay Area & Central Valley. We pride ourselves in offering a unique combination of skilled service technicians and great customer service. Our team is ready to help you with your heating, air conditioning needs."

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

ਸ. ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾ (209) 834-6188

Address: 231 Portico Ln, Tracy, CA 95377

ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਸਿਘ ਜੀ

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਸੱਚਖੰਡਵਾਸੀ, ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਮਪੁਰ ਖੇੜੇ ਵਾਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸੁਰਤ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਜੀ ਵਿੱਚ ਅਭੇਦਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ; ਉਥੇ ਗੁਰਮਤਿ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਦੁਰੇਡੇ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਛਕਾ ਕੇ 'ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ' ਦੇ ਲੜ ਲਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਰਾਮਪੁਰ ਖੇੜੇ ਵਾਲਿਆਂ' ਨੇ 'ਸੇ ਕਿਨੇਹਿਆ ?' ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸੱਚਖੰਡਵਾਸੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਚਿਤਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਛਾਪ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਲਮ ਰਾਹੀਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਰਚਨਾ 'ਸੇ ਕਿਨੇਹਿਆ ?' ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਰਾਹੀਂ ਲੜੀਵਾਰ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਯਤਨ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਪਾਠਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ। – ਧੰਨਵਾਦ ਸਾਹਿਤ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਗੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਭਾਲ

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)

ਬਾਬਾ ਜੀ ਅਛੋਪਲੇ ਹੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤਾ ਦੱਸੇ ਇਸ ਬੇ-ਆਬਾਦ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਸੰਗਤੀ ਵੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਖੋਜ-ਭਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਹਿਜੇ-ਸਹਿਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਰਾਮਪੁਰ ਖੇੜੇ ਦੀ ਥੇਹ ਤੇ ਇਕਾਂਤ ਵਿੱਚ ਭਜਨ ਲੀਨ ਹੋ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ-ਵਸਲ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਖਿੱਚ ਇੱਕ ਐਸੀ ਵਸਤੂ ਹੈ, ਜੋ ਲੱਖਾਂ ਮੀਲਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਸੂਖਮ ਪ੍ਰੇਮ-ਡੋਰੀ ਰਾਹੀਂ ਖਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਖਿੱਚ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ-ਵਸ ਹੋਏ ਆਤਮਿਕ ਪਾਂਧੀ ਇੱਥੇ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦਿਨ ਭਰ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਰਾਮ ਅਤੇ ਪੇਟ ਅਹਾਰ ਵਾਸਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਆਪ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਆਏ ਹੋਏ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਬਾਹਲੇ ਜਾਂ ਸ. ਬਾਵਾ ਸਿੰਘ ਗੋਂਦਪੁਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਡੇਰੇ ਭੇਜ ਦਿੰਦੇ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਹੀ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਸੰਗਤ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕਰਨ ਤੇ ਛੱਪਰੀ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਪੱਕੀ ਗੁਫ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਫ਼ਾ ਅੱਗੇ ਛੇ ਕੁ ਫੁੱਟ ਦਾ ਬਰਾਂਡਾ ਬਨਾਉਣ ਦਾ ਗੁਰਮਤਾ ਪਾਸ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਨੀਂਹ ੧੭ ਵੈਸਾਖ, ੨੦੦੮ ਬਿਕ੍ਰਮੀ (29 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1951 ਈ:) ਨੂੰ ਰੱਖੀ ਅਤੇ 15-20 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੱਕੀ ਗੁਫ਼ਾ ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਗੁਫ਼ਾ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਕਿ ਗੁਫ਼ਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁੰਦਰ ਬਣੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਇੱਥੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰ ਦਈਏ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਜੋ ਬਰਾਂਡਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਰੱਖ ਲਈਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋ ਸੰਗਤ ਬਾਹਰੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਿਆ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਆਹਰ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਗੁਫ਼ਾ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਉਪ੍ਰੰਤ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਮਾਨ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਬਾਹਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਲਿਆ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਫੁਰਨੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਤੜਕੇ ਉੱਠ ਇਸ਼ਨਾਨ ਸੋਧਣ ਉਪ੍ਰੰਤ ਆਪ ਬੜੇ ਪਿਆਰ, ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨੀ ਸਹਿਤ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਦੇ। ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਲੈਣ ਉਪ੍ਰੰਤ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਰਾ ਨਿੱਤਨੇਮ ਕਰਦੇ। ਪਿੰਡ ਬਾਹਲੇ ਲੰਗਰ ਛਕਣ ਉਪ੍ਰੰਤ ਸਾਰਾ ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਵੀ ਗੁਰੂ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੱਸਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ, ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਆਈ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਚਾਨਣ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ? ਘਿਉ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਅਸੀਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਬਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਦਸਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਪੁਛਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਕੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸੇ ਕਿਨੇਹਿਆ ?

ਜੀਵਨ-ਗਾਥਾ

ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ

(ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਪੁਰ ਖੇੜਾ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ)

ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ

ਸੰਤ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਪੁਰ ਖੇੜਾ ਸਾਹਿਬ

ਡਾ : ਗੜ੍ਹਦੀਵਾਲਾ, ਜ਼ਿਲਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਪੰਜਾਬ (ਇੰਡੀਆ-144207)

ਫੋਨ ਨੰ: +91-1886-260334, 98767-60334

Website : www.RamPurKhera.com | Email : RamPurKhera@yahoo.ca

3

ਬਾਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਤਾਂ ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਬੜੇ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ :

ਮਾਟੀ ਕਾ ਤੇਲ ਜੋ ਇਸ ਪਰ ਜਾਲੇ ॥
ਮਾਟੀ ਕਾ ਤੇਲ ਫਿਰ ਉਸੀ ਕੋ ਜਾਲੇ ॥

ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਬਾਲਣ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਾਂ ਮੁਸ਼ਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਧੂੰਆਂ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਕੁਤੱਤਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਤਾ ਅੱਧ ਸੇਰ ਦੇ ਕਰੀਬਨ ਦੇਸੀ ਘਿਉ ਲੈ ਕੇ ਆਣ ਪੁੱਜੀ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਮੱਝ ਸੂਈ ਸੀ। ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਮੱਝ ਦੇ ਮੱਖਣ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕਰਕੇ ਘਿਉ ਕੁਟੀਆ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਮੈਂ ਪਰਸੋਂ ਆਉਣਾ ਸੀ ਪਰ ਘਿਉ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਅੱਜ ਹੁਣ ਸਵੇਰ ਦਾ ਹੀ ਮਨ ਬਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਹੈ, ਇਹ ਘਿਉ ਮੈਂ ਜਾ ਕੇ ਦੇ ਆਵਾਂ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਉਹ ਘਿਉ ਬੀਬੀ ਦੇ ਬਰਤਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬਰਤਨ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਿਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਘਿਉ ਲੈ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ ਕੌਲੀ ਦਾ ਦੀਵਾ ਬਣਾ ਕੇ ਜੋਤ ਜਗਾਈ ਨਾਲੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਅਤਿਅੰਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਜ਼ੂਰ ਜੀ, ਆਪ ਜੀ ਤਾਂ :

ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਅੰਤਰ ਕੀ ਜਾਨਤ ॥
ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਕੀ ਪੀਰ ਪਛਾਨਤ ॥
(ਬੇਨਤੀ ਚੌਪਈ ਪਾ: ੧੦)

ਹੋ, ਆਪ ਹੀ ਪ੍ਰੇਰਕ ਹੋ, ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਹੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਕੇ ਦਾਸ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਘਿਉ ਦੀ ਜੋਤ ਜਗਾ ਕੇ ਹੀ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ 'ਚ ਲੋਅ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਘਿਉ ਮੁੱਕਣ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਕੇ ਹੋਰ ਘਿਉ ਭਿਜਵਾ ਦੇਣਾ। ਕਦੀ ਵੀ ਘਿਉ ਦੀ ਤੋਟ ਨਹੀਂ ਆਈ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਫਿਰ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਦਕਾ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਹੁਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨੀਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ, ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਨਲਕਾ ਲਵਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਹਰੋਂ ਆਈ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਔਖ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸੋਦਰ ਦੇ ਨਿੱਤਨੇਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਥੋੜ੍ਹਾ ਆਹਾਰ ਕਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਮੰਜੇ ਡਾਹ ਲੈਣੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਉੱਚੇ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਹੁਣ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਹੀ ਬੋਹੜਾਂ ਦੇ ਲੰਬੇ-ਲੰਬੇ ਡਾਹਲੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉੱਪਰ ਇੱਲਾਂ ਇਤਿਆਦਿਕ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਬੇਅੰਤ ਆਲ੍ਹਣੇ ਸਨ ਜੋ ਬਾਹਰੋਂ ਮਰੇ ਹੋਏ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ, ਮਾਸ ਆਦਿ ਆਲ੍ਹਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਰੱਖਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਗੰਦ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਫਿਰ ਮੰਜੇ ਉੱਪਰ ਬੈਠ ਕੇ ਨੇਮ ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਚਮਤਕਾਰ ਜਾਂ ਕਲਗੀਧਰ ਚਮਤਕਾਰ ਦੀ ਸਾਖੀ ਕਰੀਬਨ ਘੰਟਾ ਜਾਂ ਡੇਢ ਘੰਟਾ ਸੁਣਨੀ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਚਮਤਕਾਰ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਫਿਰ ਦੂਸਰਾ ਅਰੰਭ ਕਰ ਦੇਣਾ। ਇਹ ਸਾਖੀਆਂ ਸੁਨਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਦਾਸ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇ ਲਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ (ਮੈਂ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ) ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਾਂ। ਕਈ ਵਾਰ ਕੋਈ ਬਾਹਰੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਇੱਕ-ਦੋ ਸਰੀਰ ਆ ਜਾਣੇ ਤਾਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਹੋਣੀ ਕਿ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਸਰੀਰ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਕੌਤਕ ਪੜ੍ਹਨ ਸੁਣਨ ਉਪ੍ਰੰਤ ਸੋਹਿਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਕੇ ਬਿਰਾਜ ਜਾਣਾ। (ਚਲਦਾ)

ਅਮਰੀਕਾ ਬਣਿਆ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਬਰਾਮਦਕਾਰ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤੇਲ ਬਰਾਮਦਕਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਅਤੇ ਰੂਸ ਦੇ ਦਬਦਬੇ ਵਾਲੀ ਦਹਾਕਿਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਬਦਲਾਅ ਹੈ, ਜੋ ਊਰਜਾ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਪਕੜ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਈਰਾਨ ਨਾਲ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਦੀ ਜੰਗ ਗਲੋਬਲ ਊਰਜਾ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਿਖਰਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਇਹ ਉਭਾਰ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਕ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਉਲਟਫੇਰ ਹੈ, ਜੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਤੇਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਪ੍ਰਤੀ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ 1973 'ਚ ਕੁਝ ਓਪੇਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਤੇਲ ਪਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ।

2010 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਬਦਲਣ ਲੱਗੀ, ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਸ਼ੇਲ ਭੰਡਾਰਾਂ ਤੋਂ ਤੇਲ ਅਤੇ ਗੈਸ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਿਖਰਲਾ ਗੈਸ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਿਖਰਲਾ ਤੇਲ ਉਤਪਾਦਕ ਬਣ ਗਿਆ।

ਫ਼ਰਵਰੀ 2026 ਤੋਂ ਈਰਾਨ-ਅਮਰੀਕਾ ਜੰਗ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਾਊਦੀ ਤੇਲ ਬਰਾਮਦ 'ਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਉਣ ਅਤੇ ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਦੇ ਡਰੋਨ ਹਮਲਿਆਂ ਤੇ ਯੂਕ੍ਰੇਨ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਾਸਕੋ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਰੂਸੀ ਤੇਲ ਬਰਾਮਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਮੋਹਰੀ ਤੇਲ ਬਰਾਮਦਕਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼ਿਪ ਟਰੈਕਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੌਰਟੈਕਸ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤਕ ਭੰਡਾਰ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ ਮਈ 'ਚ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਅਤੇ ਈਂਧਨ ਦੀ ਅਮਰੀਕੀ ਬਰਾਮਦ ਵਧ ਕੇ ਲਗਭਗ 10.5 ਮਿਲੀਅਨ ਬੈਰਲ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਲਗਾਤਾਰ ਤੀਜੇ ਮਹੀਨੇ ਸਿਖਰਲਾ ਗਲੋਬਲ ਬਰਾਮਦਕਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਵੌਰਟੈਕਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਈ 'ਚ ਰੂਸ ਦੀ ਬਰਾਮਦ 7 ਮਿਲੀਅਨ ਬੈਰਲ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਰਹੀ, ਜਦਕਿ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਦੀ 5.9 ਮਿਲੀਅਨ ਬੈਰਲ।

ਇਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ 'ਚ, ਵੌਰਟੈਕਸ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਨੇ 2025 'ਚ ਲਗਭਗ 8.1 ਮਿਲੀਅਨ ਬੈਰਲ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ 6.6 ਮਿਲੀਅਨ ਬੈਰਲ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੀ ਅਤੇ ਰੂਸ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਲਗਭਗ 5.8 ਮਿਲੀਅਨ ਬੈਰਲ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਰਹੀ ਸੀ।

ਸ਼ਿਪ ਟਰੈਕਿੰਗ ਫਰਮ 'ਕੇਪਲਰ' ਦੀ ਨੀਤੀ ਮੁਖੀ ਮਿਸ਼ੇਲ ਬ੍ਰੌਹਾਰਡ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਕੋਲ ਇਕ ਨਵਾਂ ਉਪਕਰਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਈਰਾਨ ਜੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ-ਊਰਜਾ ਬਰਾਮਦ।"

ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਇਹ ਨਵਾਂ ਦਬਦਬਾ ਉਸ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ ਬਰਾਮਦਕਾਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ (ਓਪੇਕ) ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੇਲ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ 'ਚ ਹੇਰ-ਫੇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਓਪੇਕ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਮਈ 'ਚ ਇਕ ਹੋਰ ਝਟਕਾ ਉਦੋਂ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਇਸਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ, ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ (ਯੂ. ਏ. ਈ.) ਲਗਭਗ 60 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸੰਗਠਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਿਆ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਤੇਲ ਬਰਾਮਦਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਸਥਾਨ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ 'ਚ ਆਪਣੀ ਗਲੋਬਲ ਫ਼ੌਜੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੀ ਗਲੋਬਲ ਰਿਜ਼ਰਵ ਮੁਦਰਾ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿੱਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਬਦਬੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਕ ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਜ਼ਰੀਆ ਦੇਵੇਗਾ।

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਖਾਮੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਹੇਠ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮੁਅੱਤਲ

'ਲਾਸਟ ਕੈਨੇਡੀਅਨ' ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ; ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਮੰਗੇ

ਵਿੰਨੀਪੈਗ : ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 'ਲਾਸਟ ਕੈਨੇਡੀਅਨ' ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਈ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਰਵਜ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਈ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਣਜਾਣ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਈ-ਮੇਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ, ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਰਿਫ਼ਿਊਜੀ

ਅਤੇ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਕੈਨੇਡਾ (IRCC) ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਹੋਣ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਰਿਫ਼ਿਊਜੀ ਐਂਡ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਕੈਨੇਡਾ (ਆਈ.ਆਰ.ਸੀ.ਸੀ.) ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਈ-ਮੇਲ ਸੁਨੇਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਾਪਸ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਪੈਗੀ ਸਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਨੋਟਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਵਿਭਾਗ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਰੱਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਜਨਮ, ਵੰਸ਼ਾਵਲੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਪੀਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਗਿਣਤੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੇਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਬਕਸਪੋਰਟ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਵਸਨੀਕ ਵੈਲੇਰੀ ਕੈਂਪਬੈੱਲ ਨੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੈਂਪਬੈੱਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮੋਰਗਨ ਨੂੰ ਕਿਊਬਿਕ ਅਤੇ ਓਨਟਾਰੀਓ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਵੰਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਘਰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਊ ਬ੍ਰੰਜ਼ਵਿਕ ਜਾਂ ਨੋਵਾ ਸਕੋਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਵੱਸਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਮੁਅੱਤਲੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ "ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਦਮੇ ਵਿੱਚ" ਹੈ।

ਕੈਂਪਬੈੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਾਹੌਲ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈਆਂ ਸਨ। ਹੁਣ ਉਸ ਨੇ ਘਰ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਗੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਉਲੇਖਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਵੱਲੋਂ ਨਵੰਬਰ 2025 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿੱਲ ਸੀ-3 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਕਰੀਬ 4,075 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ ਅੱਧੇ ਲੋਕ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਬਿੱਲ ਸੀ-3 ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦਾ ਰਾਹ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜ ਕਈ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ ਜਾਂ ਗੋਦ ਲਏ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦਾ ਹੱਕ ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਸੀ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨੀ ਪਈ।

ਸੰਸਦੀ ਬਜਟ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਭਗ 1.15 ਲੱਖ ਲੋਕ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਬਦੀਲੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਈ 2025 ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਔਸਤ ਉਡੀਕ ਸਮਾਂ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਹੁਣ ਇਹ ਵਧ ਕੇ 15 ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿੱਚ 56,000 ਅਤੇ ਮਈ ਵਿੱਚ 70,400 ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਬੈਕਲਾਗ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਈ.ਆਰ.ਸੀ.ਸੀ. ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਮੁਤਾਬਕ 82,000 ਲੋਕ ਹੁਣ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮੋਂਟਰੀਅਲ ਦੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਕੀਲ ਲੀਸਾ ਮਿਡਲਮਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਾਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਅਸਧਾਰਨ ਕਦਮ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਕੀਲ ਅਮਨਦੀਪ ਹੇਅਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਥਾਈ ਨਿਵਾਸ (PR) ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਕਾਰਨ ਸਮੂਹਿਕ ਮੁਅੱਤਲੀਆਂ ਦੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੋਕ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕਾਰਨ ਨਿਰਾਸ਼ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਕਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਨੌਕਰੀ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਫ਼ਦ ਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਸਥਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਨਮਾਨ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ 'ਚ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇਹ ਵਫ਼ਦ ਦਲ ਬਾਬਾ ਬਿਧੀਚੰਦ ਜੀ ਸੰਪ੍ਰਦਾ ਦੇ ਪੜਾਅ ਲੈਥਰੋਪ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ, ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਨਟਿੱਕਾ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਫਰੈਜ਼ਨੋ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਅਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪੁੱਜਾ, ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਸਮੇਤ ਵਫਦ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਘੂਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਣ, ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ, ਓਐਸਡੀ ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਫ਼ਦ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਫਰੈਜ਼ਨੋ ਵਿਖੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ, ਸਮਰਪਣ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਾਲ ਜੁੜਾਅ ਸਦਕਾ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਅਹਿਮ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵੱਡੀਆਂ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪੰਥਕ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਭਰਵਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਦਲ ਬਾਬਾ ਬਿਧੀਚੰਦ ਸੰਪ੍ਰਦਾ ਦੇ ਪੜਾਅ ਲੈਥਰੋਪ ਵਿਖੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਦਲ ਬਾਬਾ ਬਿਧੀਚੰਦ ਸੰਪ੍ਰਦਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬਾ ਅਵਤਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਥਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਭਰਵਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੋਂ ਵੀ ਉਹ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸਵਰਗੀ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਯੂਬਾਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੇਂਦਰ ਲਈ ਸਮੂਹ ਸਥਾਨਕ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਭਰਵੇਂ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਥਾਨਕ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਥਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਿਭਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਧਰਮ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਸਾਹਬ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਨਿਹੰਗ, ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸੰਗਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਖੁਲਾਸਾ: 27 ਸਾਲ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਹਾਜ਼ ਉਡਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਪਾਇਲਟ

900 ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਡਾਣਾਂ ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਖਤਰੇ 'ਚ

ਵੈਨਕੂਵਰ : ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲੀਆ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। 59 ਸਾਲਾ ਜੈਫ਼ਰੀ ਵਾਲ, ਜੋ 2025 ਵਿੱਚ ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੇ ਪੂਰੇ 27 ਸਾਲ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਪਾਇਲਟ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਜਹਾਜ਼ ਉਡਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਲਾਇਸੰਸ ਸੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਸੈਂਕੜੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਜੋਖ਼ਮ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ 900 ਤੋਂ ਵੱਧ ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਉਡਾਣਾਂ ਭਰੀਆਂ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਚਕਮਾ ਦੇ ਕੇ ਬਣਿਆ 'ਕੈਪਟਨ'

ਜੈਫ਼ਰੀ ਵਾਲ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ 'ਕੰਮਰਸ਼ੀਅਲ ਪਾਇਲਟ ਲਾਇਸੰਸ' ਸੀ, ਪਰ ਬੋਇੰਗ 777 ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਜਹਾਜ਼ ਉਡਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ 'ਏਅਰ ਲਾਈਨ ਪਾਇਲਟ ਲਾਇਸੰਸ' (ATPL) ਉਸ ਕੋਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੰਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਜਹਾਜ਼ ਉਡਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਸਗੋਂ ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਪਾਇਲਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਕਈ ਅਹਿਮ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਕਾਬਜ਼ ਰਿਹਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਿਸਟਮ ਨੇ ਕਦੇ ਉਸ ਦੇ ਲਾਇਸੰਸ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ, ਜਿਸਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਕੇ ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਟਿੱਚ ਸਮਝਦਾ ਰਿਹਾ।

ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਰਾਜ਼

ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਲੰਮੀ ਚੱਲੀ ਚਲਾਕੀ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਉਦੋਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ 2025 ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ, ਤਾਂ ਉੱਥੋਂ ਮਿਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਭੇਤ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਸ ਵਲੋਂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹਰੇਕ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਪਾਇਲਟਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਡੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਪਾਇਲਟ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ ਉਡਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਏ.ਬੀ.ਸੀ. ਨਿਊਜ਼ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੈਨੇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਿਨਾਂ ਸਹੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ "ਫਲਾਈਟ ਕਰੂ ਪਰਮਿਟ, ਲਾਇਸੈਂਸ, ਜਾਂ ਰੇਟਿੰਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ" ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 67,500 ਡਾਲਰ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਉਹੀ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਏਅਰ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਇਲਟ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

CALL US: 209-637-0210 | 612-578-8078
925-495-0207

SAN RAMON
Lathrop & Main Street Manteca
URGENT CARE & CLINIC

CITIZENSHIP ELIGIBILITY AND GREEN CARD APPLICATION

DR. RAJESH MAHESHWARI, MD

VISIT US NOW!

San Ramon URGENT CARE & CLINIC
9140 Alcosta Boulevard Ste D
San Ramon, CA 94583
(925) 361-5959

Lathrop URGENT CARE
15810 Harlan Road #A
Lathrop, CA 95330
(209) 983-9000

Main Street URGENT CARE
1040 North Main Street
Manteca, CA 95336
(209) 825-5155

https://www.sanramonurgentcare.com/

Email us at info@sanramonucc.com

ਸਰਦਾਰ ਮੱਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ ਪਹਿਚਾਣਿਆ ਨਾਮ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਜਿਥੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਗਰੀਬੀ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ, ਉਥੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਲਈ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਰਸਤੇ 'ਚ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅੜਚਨਾਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਆਈਆਂ ਪਰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਿਮਾਣੇ ਸਿੱਖ ਵਾਂਗ ਹੱਸਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਭਾਵੇਂ ਬਚਪਨ 'ਚ ਅਤਿ ਗਰੀਬੀ ਕਾਰਨ ਸਤਵੀਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚੇ ਛੱਡਕੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ 'ਚ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨੀ ਪਈ ਪਰ ਹੌਸਲਾ ਨਾ ਛੱਡਿਆ। ਕਾਰਖਾਨੇ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਮੁੜ ਸਕੂਲ 'ਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਹੋਰ ਜਾਣੂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਹੁੰਦੇ ਗਏ। ਪਿਤਾ ਸ਼੍ਰੀ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਨਾਮ ਕੌਰ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਨਾਲ ਅਤਿ ਲਗਾਉ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਮੱਲ ਸਿੰਘ ਉਪਰ ਗਹਿਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਛੱਡਿਆ। ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਪ੍ਰੀ-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ 1970 ਵਿਚ Indian Posts And Telegraph Department ਜਲੰਧਰ ਉਨਾ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ ਅਤੇ 40 ਸਾਲ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰ. ਮੱਲ ਸਿੰਘ ਜੀ 2010 'ਚ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਲਈ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ 1974 ਵਿੱਚ ਹੋਈ। ਹੁਣ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਬਾਪ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਉਪਰ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ। ਸਾਲ 2015-16 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਛਪ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 1. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਨਾਦੀ ਪੁੱਤਰ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ - ਪੰਨੇ 200, 2. 'ਮਨ ਕੀ ਕਟੀਐ ਮੈਲ' ਪੰਨੇ 80, 3. ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਸਿੱਖ ਕਿਉਂ ਨਾ ਬਣ ਸਕੇ (ਦੋਸ਼ੀ ਕੌਣ) ਪੰਨੇ 558, 4. ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ - ਪੰਨੇ 392, 5. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਵੀਂ ਪੁਸਤਕ 'ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਕਵਿਤਾ ਤੋਂ ਵਾਰਤਕ ਵਿਚ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪੁਸਤਕ ਜੋ ਲੜੀ ਨੰ. 3 ਅਤੇ 4 'ਤੇ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਇਕੱਠੇ ਹੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਕੇ ਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦਿੱਤਾ। ਝੂਠ ਸਿੱਧ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੋਂ ਕਲੰਕ ਧੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਸਾਹਿਤ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਗਾਂਧੀ ਨਹਿਰੂ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੰਦੂ ਲੀਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਹੁੰਦੇ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਕਰ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਸਿੱਖ ਬਣਨ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਜਾਵੇ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਖੇਡਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਹਿੰਦੂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਪਰ ਹਿੰਦੂ ਮਰਾਂਗਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਦਕਰ ਨੇ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਲਿਆ ਪਰ ਸਰਦਾਰ ਮੱਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਾਜਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਸਿਰਜੀ ਮਿੱਥ ਤੋੜਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪੰਨਿਆਂ 'ਚ ਆਪਣਾ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਸੀਏ 'ਸਾਡੇ ਲੋਕ' ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਸ਼ੁਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜਿਥੇ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਸਕਾਲਰ ਸ. ਮੱਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲ ਤੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਥੇ ਸਾਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠਕ ਪੜ੍ਹਕੇ ਜ਼ਰੂਰ ਲਾਭ ਲੈਣਗੇ -ਧੰਨਵਾਦ ਸਾਹਿਤ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਤੇ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ

(ਪਿਛਲੇ ਅੰਕ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਇਹ ਕੌਮ ਖ਼ੁਦ ਦੇਖੇਗੀ ਕਿ (ਹਿੰਦੂ) ਕੌਮ ਦਾ ਦੋਸਤ ਮੈਂ ਹਾਂ ਜਾਂ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ।

ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰਾਚਾਰੀਆ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰਾਚਾਰੀਆ ਡਾਕਟਰ ਕਰਤਕੋਟੀ ਐਮ. ਏ. ਪੀ. ਐਚ. ਡੀ. ਨੇ ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਪ੍ਰੈੱਸ ਨੂੰ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ।

'ਅਛੂਤਾ ਵਿਚ ਦੋ ਧੜੇ ਹਨ, ਇਕ ਉਹ ਜੋ ਆਪਣਾ ਮਜ਼੍ਹਬ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਉਹ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮਜ਼੍ਹਬ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅੰਬੇਦਕਰ ਮੰਜੇ ਦਾ ਅਸੂਲ ਇਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਧੜਿਆਂ ਲਈ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ

ਧਰਮ ਧਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਸੂਲ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਏ।

'ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਅੰਬੇਦਕਰ ਤੇ ਉਹਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਣ ਦੇ ਖ਼ਿਆਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਫ਼ਤੇਵਾਰ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਹਿੰਦੂ ਹੈਰਲਡ' (30 ਜੁਲਾਈ 1936) ਜੋ ਮੇਰੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿੱਚ ਛਪਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਖ਼ਿਆਲ ਬੜੇ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਵੇਰਵੇ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਮਿਸਟਰ ਰਾਜਾ ਦੇ ਖ਼ਿਆਲਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਤੇ ਨਾਂ-ਪਸੰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ 'ਹਿੰਦੂ ਹੈਰਲਡ' ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਮਜ਼ਮੂਨ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ 27 ਅਗਸਤ 1936 ਵਾਲੇ ਸਪਤਾਹਿਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਮਾਚਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਹੈ।

ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਗ਼ਲਤੀ!

ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਕੇ ਮਹਾਤਮਾਂ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗ਼ਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹਿੰਦੂ ਮਹਾਂ ਸਭਾ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਸਿੱਖ ਪੱਛੜੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ।

ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੀ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ ਧੜੇ ਨੇ ਮੁਖ਼ਾਲਫ਼ਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ. 'ਜੇ ਸਾਰੇ ਅਛੂਤ ਸਿੱਖ ਬਣ ਜਾਣ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਾਂਗ ਹਰ ਥਾਂ ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ' ਆਦਿ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਦਕਰ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮਹਾਂ ਸਭਾ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅਛੂਤ ਸਿੱਖ ਬਣ ਕੇ 'ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਲੇ ਤੇ ਉੱਨਤੀ ਲਈ ਜੇ ਅਛੂਤ

ਕੋਈ ਧਰਮ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿੱਖ ਬਣ ਜਾਣ।'

ਹਿੰਦੂ ਮਹਾਂ ਸਭਾ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਪੂਨਾ ਪੈਕਟ ਹੇਠ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਹੱਕ ਹਾਸਲ ਸਨ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਖ ਬਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਭੀ ਹੋਵਣ। ਇਹ ਕੌਮ ਦੇ ਫ਼ਿਰਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਤਕਰਾ ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੋਹਣੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸੀ। ਮਹਾਤਮਾਂ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼

ਨਾਲ ਮੁਤਫ਼ਿਕ ਨਾ ਹੋਏ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣੇ ਨਾਂਹ ਮੰਨੇ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਸਨ। ਇੰਜ ਮਹਾਤਮਾਂ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਲੋਭ ਲਾਲਚ ਤੇ ਡਰ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਸਿੱਖ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅੱਗ ਅਛੂਤਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਨਾਂਹ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਫ਼ਰਤ ਤੇ ਗ਼ੁੱਸੇ ਦੀ ਅੱਗ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਭਸਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਾਵੜ ਕਾਜ਼ਗਾਮ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਵੱਈਏ ਤੋਂ ਦਿੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਸ਼! ਜੇ ਮਹਾਤਮਾਂ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਬਣਨ ਦੇਂਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਲੋਕ ਡਾਕਟਰ ਅੰਬੇਦਕਰ ਦੇ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦੇ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ (ਮੌਜੂਦਾ ਦਰਾਵੜ ਕਾਜ਼ਗਾਮ) ਆਪ ਭੀ ਉੱਚੇ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਭੀ ਉੱਚਾ ਕਰਦੇ। ਪਰ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਨੇ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ।

ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਠੀਕ ਅਨੁਭਵ ਕਰਕੇ ਦੱਖਣ ਦੀਆਂ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਕੋਚੀਨ ਦਲਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਕਾਨਫ਼ਰੰਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਕਰੀਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ-

'ਤੁਹਾਡੇ ਇਕ ਦਿਆਨਤਦਾਰ ਤੇ ਸੱਚੇ ਆਗੂ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਨੀਚ ਤੇ ਹੰਕਾਰੀ ਉੱਚ-ਜਾਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈ ਸਕਣ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ। ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਨਸਿਕ ਅਵਸਥਾ ਦਾ ਆਦਮੀ ਖ਼ੁਦਗ਼ਰਜ਼ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਘ੍ਰਿਣਾ ਦੀ ਅੱਗ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਤੇ ਮੇਲ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖ਼ੁਦਗ਼ਰਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਭੀ ਵੱਧ ਕੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(ਚਲਦਾ)

ਦਸ਼ਮੇਸ਼-ਪਿਤਾ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ : ਪਵਿੱਤਰ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਸੁੱਚੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ

ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਤਾਬ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਸਮਾਗਮ

ਸਰੀ 'ਚ ਕਿਤਾਬ 'ਦਸ਼ਮੇਸ਼-ਪਿਤਾ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ ਪਵਿੱਤਰ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਸੁੱਚੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ' ਰਿਲੀਜ਼ ਮੌਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ

ਸਰੀ : ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਰਾਏ ਕਲ੍ਹਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੱਤਰ ਰਾਏ ਅਜ਼ੀਜ਼ੁੱਲਾ ਖ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਪਾਦਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁਸਤਕ 'ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਪਵਿੱਤਰ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਸੁੱਚੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ' ਸਰੀ ਦੇ ਤਾਜ ਪਾਰਕ ਕਨਵੈਂਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ। ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ ਮਾਨ-ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਕੋਟਾਨ-ਕੋਟ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਜ਼ੁਲਮ ਖਿਲਾਫ ਡਟਣ ਵਾਲੇ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਦਾ ਸਤਿਕਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਰਾਏ ਕੱਲ੍ਹਾ ਜੀ ਨੂੰ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਬਖਸ਼ ਕੇ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਮਿਹਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਮੇਅਰ ਬਰਿੰਡਾ ਲੌਕ ਨੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਕਿਤਾਬ ਲਈ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਬਹੁ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ ਆਫ ਬੀਸੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਰਾਏ ਕੱਲ੍ਹਾ ਤੀਜਾ ਵਿਚਕਾਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਸਾਂਝ ਬਾਰੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਈ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਸਭੈ ਏਕੈ ਪਹਿਚਾਨਬੋ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਧੀਨ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦਾ ਲਿਖਾਇਕ ਧਰਮ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਤੋੜਦਾ ਨਹੀਂ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਰੀ ਸੈਂਟਰਲ ਤੋਂ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਐਮਪੀ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਰਾਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਾਏ ਕੱਲਾ ਜੀ ਦੀ ਦਸਵੀਂ ਪੀੜੀ ਰਾਏ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਤੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਮੇਤ, ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਸੂਤਰਧਾਰ ਰਾਏਕੋਟ ਤੋਂ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਬਜ਼ੁਰਗ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ, ਪੰਜਾਬ ਭਵਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸੁੱਖੀ ਬਾਠ, ਲੇਖਕ ਕਵਿੰਦਰ ਚਾਂਦ, ਬਸੰਤ ਮੋਟਰਜ਼ ਵਾਲੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਸੀਨੀਅਰ ਰੇਡੀਓ ਹੋਸਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਥਿੰਦ, ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਮੋਤਾ ਸਿੰਘ ਝੀਤਾ, ਪ੍ਰੋ. ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਿੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ, ਪਵਿੱਤਰ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਆਗੂ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਨੱਤ, ਜੀਵੇ ਪੰਜਾਬ ਅਦਬੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੱਲੀ, ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ ਦੇ ਮੁਖੀ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੂਨਰ, ਮਰਹੂਮ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਨੀਤੀ ਸਿੰਘ, ਤਾਜ ਪਾਰਕ ਦੇ ਮਾਲਕ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਥਿਆੜਾ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਨਿਹਾਸ, ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ, ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਡਾ. ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ, ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਸਰੀ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਮੀਡੀਆ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲੇਖਕ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ, ਜਸਵੰਤ ਕੌਰ ਜੌਹਲ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਨੀਪਾਲ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਾਧ, ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਡਾ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਬਿੰਦੂ ਮਠਾੜੂ, ਡਾ. ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਭੁਰਜੀ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਰਾਏ, ਦਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਜਸਬੀਰ ਭਲੂਰੀਆ, ਬਰਜ ਢਾਹਾਂ ਅਤੇ ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਹੋਰਾਂ ਸਮੇਤ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਅਹਿਮ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤਾਂ ਤੇ ਰਾਏਕੋਟ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਲੇਖਕ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਦ ਕਿ ਡਾ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੋਹੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਸੁਰਜੀਤ ਮਾਧੋਪੁਰੀ ਨੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਈ।

ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਰਾਏਕੋਟ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਰਾਏ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਉਲ੍ਹਾ ਜੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਰਾਏਕੋਟ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਇੰਦਾ ਰਾਏਕੋਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਵਿਦਵਾਨ ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਹੁਣ ਤੱਕ 40 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ 1920 ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਕਿਤਾਬ 'ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਹਾਜ਼' ਸੰਪਾਦਤ ਕਰਕੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਮਾਗਾਟਾ ਮਾਰੂ ਨਾਂ ਦੇ ਭੁਲੇਖੇ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਦਸ਼ਮੇਸ਼-ਪਿਤਾ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ : ਪਵਿੱਤਰ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਸੁੱਚੀ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ' 20 ਜੂਨ ਨੂੰ ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਨਾਰਵੇ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਓਸਲੋ 'ਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ M.D., C.M.D. ਸਟਰ ਹਸਪਤਾਲ (ਫੇਅਰ ਫੀਲਡ-ਵਲੇਹੋ) ਵਿਚ ਮੈਡੀਕਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਨ। ਅਮੈਰੀਕਨ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਡਬਲ ਬੋਰਡ ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 2006 ਵਿਚ 'ਸੀਨੀਅਰ ਹੈਲਥ ਹੀਰੋ' ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਧੁੱਗਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਮੁਢਲੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਡਾ. ਧੁੱਗਾ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਫੇਅਰਫੀਲਡ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਬਤੌਰ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਪਲੈਨਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰੀਕਨ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਫਾਉਂਡਰ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਇਕ ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਡਾ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਧੁੱਗਾ ਵਲੋਂ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਲਿਖੀ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ' ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ, ਬਚਾਅ, ਘਰੇਲੂ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਵਿਖਾਈਏ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਹੀ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ 'ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ' ਵਰਗੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਜੋ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਪੜ੍ਹ ਸਕੇ, ਸਮਝ ਸਕੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ਮਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਵਰਤ ਸਕੇ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ 'ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ' ਸਭ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਸੀਂ 'ਸਾਡੇ ਲੋਕ' 'ਚ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਦੁਆਰਾ ਲੜੀਵਾਰ ਛਾਪ ਕੇ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਡਾ. ਧੁੱਗਾ ਨਾਲ gpdhugga@gmail.com 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਹੈਲਥ ਗਾਈਡ

ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਦੇ ਨੁਕਤੇ

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)

- ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਛਾਤੀ ਨੂੰ ਦਬਾਓ।
-2 ਇੰਚ ਤੱਕ ਛਾਤੀ ਯ ਦਬਾਅ ਸਕਦੇ ਹੋ।
- ਹਰ ਦਬਾਅ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛਾਤੀ ਯ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿਓ।

ਏ.ਏਅਰ-ਵੇਅ (ਸਾਹ ਦਾ ਰਸਤਾ)

- ਸਿਰ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਠੋਡੀ ਯ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਾਹ ਦੇ ਆਉਣ ਜਾਣ ਦੇ ਰਸਤੇ ਯ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖੋ।

ਬੀ-ਬਰੀਦਿੰਗ (ਸਾਹ ਦੇਣਾ)

- ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਜਾਂ ਫੇਸ ਮਾਸਕ (ਮੁਖੌਟੇ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਕੇ ਦੋ ਵਾਰ ਸਾਹ ਦਿਓ। ਸਾਹ ਨਾਲ ਹਰ ਵਾਰ ਛਾਤੀ ਫੁੱਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

8. 30 ਵਾਰ ਦਬਾਉਣ ਅਤੇ 2 ਵਾਰੀ ਸਾਹ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਦੁਹਰਾਰਦੇ ਰਹੋ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ।

9. ਜੇਕਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਹ ਆਮ ਵਾਂਗ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ (ਪਾਸਾ ਦਿਵਾ ਕੇ) ਅਤੇ ਨੇੜੇ ਬੈਠ ਕੇ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ।

ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੀ.ਪੀ.ਆਰ. (1-8 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ) ਛਾਤੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਸਮੇਂ ਦੋ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਹੱਥ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ।

ਨਵ-ਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਸੀ.ਪੀ.ਆਰ. (1 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਘੱਟ) ਛਾਤੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਸਮੇਂ ਦੋ ਉਂਗਲਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ।

ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਵੱਢਣਾ

ਕੁੱਤੇ ਦੇ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪਤਾ ਕਰਨਾ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੇਬੀਜ਼ ਦੇ ਟੀਕੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

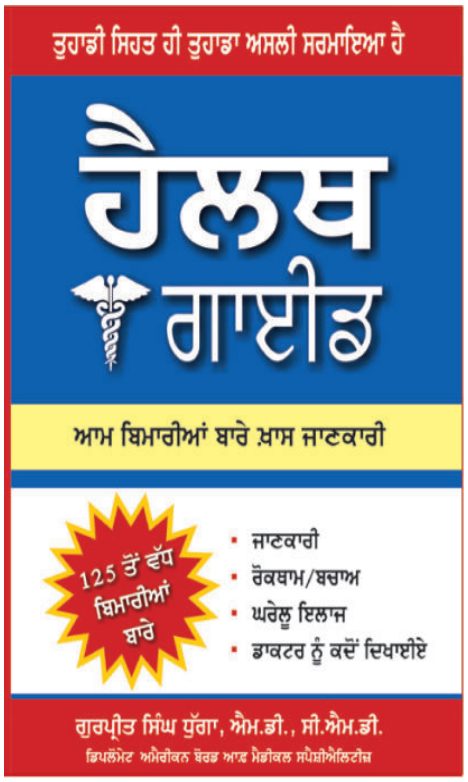

ਰੇਬੀਜ਼ ਦੇ ਟੀਕੇ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਜੇਕਰ :

1. ਉਸ ਕੁੱਤੇ ਵੱਲੋਂ ਕੱਟਿਆ ਹੋਵੇ ਜਿਸਦਾ ਟੀਕਾਕਰਨ ਨਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ।
2. ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੀਕਾਕਰਨ ਬਾਬਤ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੁੱਤੇ ਦੇ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ?

1. ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸਾਬਣ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕਰੋ।
2. ਇਸਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਕਿ ਕੁੱਤੇ ਦਾ ਟੀਕਾਕਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ।
3. 7-10 ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ ਕੁੱਤੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਰੱਖੋ ਜਾਂ ਉਸ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੋ ਕਿ ਕੁੱਤੇ ਵਿੱਚ ਰੇਬੀਜ਼ ਦੇ ਲੱਛਣ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ।
4. ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ। ਜ਼ਖ਼ਮ ਦੇ ਇਨਫ਼ੈਕਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰੋਕਥਾਮ/ਬਚਾਅ :

1. ਪਾਲਤੂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਰੇਬੀਜ਼ ਦਾ ਟੀਕਾਕਰਨ ਕਰਵਾਓ।
2. ਜਦੋਂ ਕੁੱਤਾ ਖਾਣਾ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਤੰਗ ਨਾ ਕਰੋ।
3. ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਓ ਕਿ ਉਹ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨਾਲ ਨਾ ਖੇਡਣ।
4. ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਟ੍ਰੇਨਰ ਵਗੈਰਾ ਨੂੰ ਰੇਬੀਜ਼ ਦਾ ਟੀਕਾਕਰਣ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਦਿਖਾਈਏ :

1. ਜੇ ਕੱਟਣ ਵਾਲਾ ਕੁੱਤਾ ਆਵਾਰਾ ਹੋਵੇ।
2. ਜਦੋਂ ਕੁੱਤੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਝੱਗ ਆਵੇ ਤੇ ਅਜੀਬ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਰਤਾਓ ਕਰੇ।
3. ਜਦੋਂ ਜ਼ਖ਼ਮ ਵੱਡਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਟਾਂਕਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇ।
4. ਜੇਕਰ ਹੱਥਾਂ ਜਾਂ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕੱਟਿਆ ਹੋਵੇ।
5. ਜਦੋਂ ਇਨਫ਼ੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਦਰਦ, ਸੋਜ਼ਿਸ਼, ਲਾਲੀ ਜਾਂ ਬੁਖ਼ਾਰ ਹੋਵੇ।

ਹੀਟ ਸਟ੍ਰੋਕ (ਗਰਮੀ ਦਾ ਸਟ੍ਰੋਕ)

ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਸੀਨਾ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਠੰਡਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਸੀਨਾ ਨਾ ਆਵੇ ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ਼ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਹੀਟ ਸਟ੍ਰੋਕ (ਗਰਮੀ ਦਾ ਸਟ੍ਰੋਕ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੁਸਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕਸਰਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਵੋ ।

ਲੱਛਣ :

1. ਬੁਖ਼ਾਰ 104 ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਵੱਧ।
2. ਦਿਮਾਗ਼ ਦੀ ਉਲਝਣ (ਕਨਫ਼ਿਉਜ਼ਨ) ਜਾਂ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋਣਾ।
3. ਚਮੜੀ ਦਾ ਗਰਮ ਅਤੇ ਲਾਲ ਹੋਣਾ।
4. ਕਮਜ਼ੋਰੀ।
5. ਜੀਅ ਕੱਚਾ ਹੋਣਾ।

ਰੋਕਥਾਮ/ਬਚਾਅ :

1. ਦਿਨ ਵਿੱਚ 8-10 ਗਲਾਸ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੀਓ।
2. ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ
ਨਮਕ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਪੀਓ।
3. ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨੋ।

(ਚਲਦਾ)

ਇਹ ਕਾਲਮ ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਹੈ, ਜੇ ਬਿਮਾਰੀ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ।

ANY TYPE OF LADIES & GENTS PROBLEM
Healing Herbs & Healing Massage
HEALING HERBS & MASSAGE
ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਰੀਰਕ ਦੁੱਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ?
Cure with Homeopathy or Ayurved Best Natural Way of treatment with no side effects.
ਜੜੀ-ਬੂਟੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਲਿਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਕੁਦਰਤੀ ਇਲਾਜ !
ਸਰੀਰ ਦੀ ਕਾਇਆ ਕਲਪ ਕਰੋ !
ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਦਰਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਪਹੁੰਚੋ।

ਅਸੀਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਖਜ਼ਾਨਾ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਦੇਸੀ ਜੜੀ-ਬੂਟੀਆਂ, ਦੇਸੀ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਿਸ਼ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।
ਸਾਡਾ ਸਮਾਂ:
ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ: ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 8 ਵਜੇ ਤੱਕ
ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਤੇ ਐਤਵਾਰ: ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ
ਇਥੇ ਸ਼ੂਗਰ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਇਲਾਜ ਦੇਸੀ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ 510-200-1110
ਪਤਾ: 3038 Castro Valley Blvd, Castro Valley, CA 94546

1984 ਦਾ ਕਾਲਾ ਅਧਿਆਇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ : ਦੇਵੇਂਦਰ ਫੜਨਵੀਸ

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਸਮੱਸਿਆ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ

ਚੌਕ ਮਹਿਤਾ : ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਮੁਖੀ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬੀਤੀ 6 ਜੂਨ ਨੂੰ ਮਹਿਤਾ ਵਿਖੇ ਤੀਸਰੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੀ 42ਵੀਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮੌਕੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਲ ਸ੍ਰੋਤ ਮੰਤਰੀ ਗਿਰੀਸ਼ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਉਠੇ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇਵੇਂਦਰ ਫੜਨਵੀਸ ਨੇ ਉਸ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਮਰੱਥ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੂਨ 1984 ਦਾ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊਸਟਾਰ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਹੋਏ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਤੇ ਕਤਲੇਆਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਇਕ ਕਾਲਾ ਅਧਿਆਇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਗਿਰੀਸ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ 'ਚ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਬਿਆਨ 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਫੜਨਵੀਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਸਮੱਸਿਆ 'ਤੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਰੂ ਰੁਝਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਜ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਵਲੋਂ ਮਿਲੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਸਦਕਾ ਹੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਗਿਰੀਸ਼ ਮਹਾਰਾਜ ਅਤੇ ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਨਾਇਕ ਤੀਸਰੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹਿਤਾ ਵਿਖੇ ਕਰਾਏ ਗਏ 6 ਜੂਨ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ।

ਪੰਥਕ ਆਗੂ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ: ਇਆਲੀ

ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ

ਪਾਇਲ : ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ) ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਹਲਕਾ ਦਾਖਾ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਆਲੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਪਾਇਲ ਤੋਂ ਮਲੌਦ ਤੱਕ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਮਾਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਾਇਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਾਰਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਸੁਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨਿਜ਼ਾਮਪੁਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪੇ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੁਪਾਲੋਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਆਲੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਰਚ ਦੌਰਾਨ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਆਲੀ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੁਪਾਲੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਿੰਡ ਧਮੋਟ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿੱਲ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਸਾਬਕਾ ਡੀ ਆਈ ਜੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕਰਦਿਆਂ ਲੋਈਆਂ ਤੇ ਸਿਰੋਪੇ ਦੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਇਆਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਜਥੇਬੰਦੀ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੀ ਇਸ ਪੰਥਕ ਧਿਰ ਦਾ ਕਾਫ਼ਲਾ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪੰਥਕ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਕਾਫ਼ਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਆਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅੱਜ ਜਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵੱਡੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ 'ਤੇ ਹੀ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਰੂਹ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾ-ਬਖ਼ਸ਼ਣਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਡੀ ਆਈ ਜੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸੁਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਹੈਪੀ, ਬਲਤੇਜ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗੇਵਾਲ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਡੀ ਸੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੋਲੂ, ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੋਨੀ ਜੱਲਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਛਿੰਦੀ, ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਮੋਟ, ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਖ਼ਜ਼ਾਨਚੀ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਮੋਟ ਖੁਰਦ, ਸਰਪੰਚ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ, ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਮੋਟ ਖੁਰਦ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਪਟਵਾਰੀ ਬੰਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਬੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪਾਇਲ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਗੁਰਜੋਤ ਕੌਰ ਮਾਂਗਟ, ਜਥੇਦਾਰ ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਬਰਪੁਰ, ਬਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਰਕਲਾਂ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੋਮੋਂ, ਕੈਪਟਨ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲਸਾੜਾ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਾਬਰਪੁਰ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਰਮਾਲੀਪੁਰ ਅਤੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੌੜੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪਹੂਵਿੰਡ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈ ਵਡਾਲਾ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਇਆ ਵਿਵਾਦ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਭਾਈ ਵਡਾਲਾ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ

ਭਿੱਖੀਵਿੰਡ : ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਹੂਵਿੰਡ ਵਿਖੇ ਬੀਤੀ 10 ਜੂਨ ਨੂੰ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਚੱਲਦੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੌਰਾਨ ਏ.ਸੀ. ਦੇ ਫਟਣ ਨਾਲ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਾਅ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਹਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਈ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ, ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੋਸਾ ਆਪਣੇ ਕਰੀਬ 15-20 ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਹੂਵਿੰਡ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਜਿੱਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਭਾਈ ਵਡਾਲਾ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿਚ ਧੱਕਾ ਮੁੱਕੀ ਹੋਈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਕਾਫੀ ਵਧ ਗਿਆ ਤੇ ਮਾਹੌਲ ਪੂਰਾ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਨਲ ਹਰੀਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਭਾਈ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ 10 ਜੂਨ ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕਮਰਾ ਨੰਬਰ ਇਕ ਵਿਚ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਥੇ ਰਾਤ ਨੂੰ 2 ਵਜੇ ਏ.ਸੀ. ਸ਼ਾਰਟ ਸਰਕਟ ਨਾਲ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਰੂਪ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਏ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਏ.ਸੀ. ਦਾ ਵੱਡਾ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਅੱਗ ਫੈਲ ਗਈ। ਸਿੱਖ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜ਼ਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। 14 ਜੂਨ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਖੇ ਫਿਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਨਿਹੰਗ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪਹੂਵਿੰਡ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਕਮਰੇ ਮਗਰ ਖੜ ਕੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਰੋਹ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਭਾਈ ਵਡਾਲਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ 'ਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਫਿਰ ਭਾਈ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ ਵਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ ਭਾਈ ਵਡਾਲਾ ਦਾ ਤਿੱਖਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਤਕਰਾਰ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਹੱਥੋਂ ਪਾਈ ਵੀ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਭਾਈ ਵਡਾਲਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਰੋਸ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਵਡਾਲਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਈ ਵਡਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਛਚਾਤਾਪ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਮੌਕੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਖਿੱਚ ਧੂਹ ਕਰ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਖੰਡਿਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਤੁਰੰਤ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

ਦਾਗ਼ੀ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਉਹ ਅਕਸਰ ਉਹਨਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਤਕ ਅਕਸ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਭਰੋਸੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ।

ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਹਲਕੇ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਲੰਗਾਹ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ 11 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਥੈਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਚਰਚਾ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਕਈ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਾਖ਼ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਆਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਫ਼ਦ ਨੂੰ ਐੱਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਤਿੱਖੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ ਅਸਹਿਜ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਚਰਚਾ ਹੋਰ ਗਰਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਪਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪੰਥਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਧਿਰਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦੂਰੀ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵੰਡ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹਨਾਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ਼ਪੂਰਕ ਵਿਵਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਾਡਲਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਇਮਾਨਦਾਰ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸਿਆਸੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਪਣਾ ਪੁਰਾਣਾ ਜਨ ਅਧਾਰ ਮੁੜ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਨਵੀਂ ਸੋਚ, ਨਵੇਂ ਚਿਹਰੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ਭਰੋਸੇ ਵਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੀ ਦੂਰੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਹੋਰ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚਰਚਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ 2027 ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣੇਗਾ।

ਐੱਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸੱਚੇ ਮਨੋਂ ਆਪਸੀ ਗੱਠਜੋੜ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਏਜੰਡੇ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਸੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣ, ਧੜੇਬੰਦੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਵੰਡ ਨੇ ਪੰਥਕ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਜਾਰੀ ਰਹੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ, ਸਾਂਝੀ ਅਗਵਾਈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ’ਚ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ

ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਵਿਧਾਇਕ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕੈਬਨਿਟ 29 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ’ਤੇ ਤਲਬ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ‘ਗੁਰੂ ਦੋਖੀ’ ਅਤੇ ‘ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ’ ਐਲਾਨਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਉਪਰੰਤ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਫ਼ਸੀਲ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਹੁਕਮਨਾਮੇ-ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਸੰਬੰਧੀ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਮਾਮਲੇ ’ਚ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਫੌਰੈਂਸਿਕ ਲੈਬਾਰਟਰੀਆਂ ਤੋਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਚਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ’ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਦਿਆਂ ਅਤੇ ‘ਗੁਰੂ ਦੋਖੀ ਅਤੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ’ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਆਦੇਸ਼ ’ਚ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇ ’ਚ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਜਾਗਤ ਜੋਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਤਿਕਾਰ ਸੋਧ ਐਕਟ 2026 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੀ ਪੰਜਾਬ ਕੈਬਨਿਟ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ 29 ਜੂਨ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਗ਼ੈਰ-ਸਿੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਉਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਪੰਥਕ ਮਸਲਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਲੰਬੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ’ਚ ਹੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੜਗੱਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਕੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ’ਚ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਪਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਟੇਕ ਸਿੰਘ ਧਨੌਲਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਉਕਤ ਦੋ ਮਤਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦੋ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਕਰੜੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਗ਼ੈਰ-ਸਿੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਲਿਖਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ

ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਜਾਰੀ ਪਹਿਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਰੂਪੀ ਮਤੇ ’ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ‘ਦਾ ਜਾਗਤ ਜੋਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਤਿਕਾਰ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 2026’ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਸ. ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਵਾਂ ਨੂੰ 8 ਮਈ ਨੂੰ ਸੱਦ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ’ਚ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨ ਲਈ 15 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸ 11 ਮਈ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ’ਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੜੀਅਲ ਤੇ ਹੈਂਕੜ ਭਰਿਆ ਰਵੱਈਆ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਅੰਦਰ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਨੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਅੱਜ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ’ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਦੇ ਸਿੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ 29 ਜੂਨ 2026 ਨੂੰ ਸਕੱਤਰੇਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਸਿੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਲਿਖਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।’

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰੂ ਦੋਖੀ ਅਤੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਕਰਾਰ

ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਅਹਿਮ ਮਤੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ 4 ਜਨਵਰੀ 2026 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ’ਚ ਪੁੱਜੀ ਅਤਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਵੀਡੀਓ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਜਦੋਂ 15 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰੇਤ ’ਤੇ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀਡੀਓ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ’ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਝੂਠੀ ਅਤੇ ਏ.ਆਈ. ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਕਿਹਾ। ਇਸ ’ਤੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਵੀਡੀਓ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੋਈ ਦੋ ਫੌਰੈਂਸਿਕ ਲੈਬੋਰਟਰੀਆਂ ਸੁਝਾਉਣ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ 27 ਜਨਵਰੀ 2026 ਨੂੰ ਸਕੱਤਰੇਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਵੀ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਰੰਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਦੋ ਫੌਰੈਂਸਿਕ ਲੈਬਾਂ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ, ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ (27 ਮਈ ਅਤੇ 13 ਜੂਨ 2026) ’ਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੀਡੀਓ ਸਹੀ ਪਾਈ ਗਈ ਤੇ ਇਸ ’ਚ ਕੋਈ ਛੇੜਛਾੜ ਜਾਂ ਏ. ਆਈ. ਦੇ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।’ ਗੁਰੂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।’ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੱਦੀ ਗਈ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ, ਦਲ ਪੰਥਾਂ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ’ਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਥੇ ਸਮੂਹ ਪੰਥਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੋਖੀ ਅਤੇ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ’ਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ’ਤੇ ਆ ਕੇ ਝੂਠ ਬੋਲਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕਰ ਸਕੇ। ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਜ਼ਮਾਨੀ ਕਰਦਿਆਂ ਅੱਜ ਦੀ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੋਖੀ ਅਤੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਇਸ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨਾ ਲਗਾਵੇ।’ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ’ਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ’ਚੋਂ ਗੋਲਕਾਂ ਚੁੱਕਣ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ’ਚ ਪੈਸੇ ਨਾ ਪਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਕਰੜੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ’ਚੋਂ ਗੋਲਕਾਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵਿਖਾਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਲਲਕਾਰੇ, ਇਹ ਪੰਥ ਨੇ ਕਦੀ ਨਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਨਾ ਕਦੇ ਕਰੇਗਾ।

ਪੰਥਕ ਇਕੱਤਰਤਾ ’ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ

ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਸਮੈਂਟ ਵਿਖੇ ਕਰੀਬ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਚੱਲੀ ਪੰਥਕ ਇਕੱਤਰਤਾ ’ਚ ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ, ਜਥੇਦਾਰ ਟੇਕ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਰਾਜਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਜੁਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਇਕਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ, ਦਲ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਕੰਵਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡਾ, ਗਿਆਨੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ (ਸੰਗਰਾਵਾਂ), ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਗੂ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੰਨਚਿੜੀ ਤੇ ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੋਸਨ, ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਤਰਨਾ ਦਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ, ਤਰਨਾ ਦਲ ਹਰੀਆਂ ਵੇਲਾਂ ਵਲੋਂ ਬਾਬਾ ਜਬਰਜੰਗ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਵਲੋਂ ਬਾਬਾ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੈਨੇਜਰ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ, ਦਲ ਪੰਥ ਬਾਬਾ ਬਿਧੀ ਚੰਦ ਵਲੋਂ ਬਾਬਾ ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਸਾਧ ਜੀ, ਸੰਤ ਘਾਲਾ ਸਿੰਘ ਨਾਨਕਸਰ ਕਲੇਰਾਂ ਵਲੋਂ ਬਾਬਾ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਤਰਨਾ ਦਲ, ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਮਹਿਤਾ ਵਲੋਂ ਭਾਈ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਜੇਠੂਵਾਲ, ਕੇਂਦਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਲੋਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਚੀਫ਼ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਵਲੋਂ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਗੁਰਭੇਜ ਸਿੰਘ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੇਅਰਮੈਨ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ, ਬਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ, ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਭਾਣਾ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਸੱਥ ਤੋਂ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ, ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਜੁਗਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਕੰਵਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਛੱਜੂਪੁਰ ਹਰਿਆਣਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਜਗਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰਮਤਿ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਚੌਂਤਾ ਕਲਾਂ, ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਲੋਂ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਬੱਲੋਵਾਲ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਮੁੱਖ ਮੈਨੇਜਰ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇਵੀਦਾਸਪੁਰ, ਹੈੱਡ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੋਟੀਆਂ, ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ, ਬਗੀਚਾ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਆਗੂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਦੋ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਭਾਵੇਂ ਅੱਜਕੱਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੌਰੇ ’ਤੇ ਹਨ, ਪਰ ਅੱਜ ਦੀ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ’ਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ 150 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੈਂਬਰਾਂ ’ਚੋਂ ਕੇਵਲ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਭਾਈ ਖ਼ਾਲਸਾ ਹੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ ਜਦੋਂਕਿ ਸਥਾਨਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸਮੇਤ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਗ਼ੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਹੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪੰਥਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ’ਚੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ 96 ਕਰੋੜੀ, ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੁਰਸਿੰਘ ਖੁਦ ਨਹੀਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਈ। ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਜਥਾ ਮਹਿਤਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਅੱਜ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ’ਚ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜੇ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਸ: ਸਰਨਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਤੇ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਇਕੱਤਰਤਾ ’ਚ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇ ਗਏ।

ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਤਨਖ਼ਾਹੀਏ/ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ

ਅੱਜ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ’ਚੋਂ ਇਕ ਆਦੇਸ਼ ’ਚ ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ’ਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਸਟੇਟ ਸਾਊਥ ਕੈਰੋਲੀਨਾ ਡੰਕਣ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਭੱਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਮਲੇ ’ਚ ਉਕਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਕੱਤਰ ਸਰਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਟਰੱਸਟੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਆਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਇਹ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਓਨਾ ਚਿਰ ਪੰਥ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨਾ ਲਗਾਵੇ। ਇਕ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ’ਚ ਕੈਨੇਡਾ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਨੀਪੈਗ ਸਾਊਥ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਵਿਲਕਸ ਐਵੀਨਿਊ ਮੈਨੀਟੋਬਾ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਮੁਤਾਬਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ’ਚ ਉਕਤ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕਿਰਨਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਤਨਖ਼ਾਹੀਆ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਈ ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ’ਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼

ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੋਆਣਾ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ’ਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਵਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ’ਚ ਤਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਇਆ ਪਰ ਬਾਅਦ ’ਚ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਉਪਰੰਤ ਜਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ’ਚ ਇਸ ਅਹਿਮ ਪੰਥਕ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅਮਰੀਕਾ-ਈਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਝੌਤਾ: ਭਿਆਨਕ ਜੰਗ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅੰਤ, ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ 'ਚ ਲੱਗੇਗੀ ਮੋਹਰ

ਵਿਸ਼ਵ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਲਈ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ; ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨਾਲ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 4% ਡਿੱਗੀਆਂ; ਸੋਮਵਾਰ ਰਾਤ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਮੋਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਜੰਗਬੰਦੀ

ਦੁਬਈ/ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਵਿਸ਼ਵ ਭੂ-ਰਾਜਨੀਤੀ (Global Politics) ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਣ, ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਤੇਲ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਰੇਖਾ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ 'ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ' (Strait of Hormuz) ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਟਰੰਪ ਦਾ ਐਲਾਨ- 'ਤੇਲ ਨੂੰ ਵਗਣ ਦਿਓ', ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਨਿਭਾਈ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਟਰੁੱਥ ਸੋਸ਼ਲ' 'ਤੇ ਇਸ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਿਆ, 'ਇਸਲਾਮਿਕ ਰਿਪਬਲਿਕ ਆਫ਼ ਈਰਾਨ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੁਣ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ... ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ੋ, ਆਪਣੇ ਇੰਜਣ ਸਟਾਰਟ ਕਰੋ। ਤੇਲ ਨੂੰ ਵਗਣ ਦਿਓ!'

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਵਿਚੋਲੇ (Mediator) ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਹਿਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਹੈਂਡਲ 'X' 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਡੀਲ ਤਹਿਤ ਲੇਬਨਾਨ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਮੋਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਈਰਾਨ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਮਵਾਰ ਰਾਤ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਮੋਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਜੰਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੁਕ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗਲੋਬਲ ਮਾਰਕੀਟ 'ਚ ਵੱਡੀ ਹਲਚਲ		
ਬਾਜ਼ਾਰ / ਤੇਲ ਦੀ ਕਿਸਮ	**ਗਿਰਾਵਟ / ਉਛਾਲ**	**ਅਸਰ**
ਬ੍ਰੈਂਟ ਕਰੂਡ (Brent Crude)	4% ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ	ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤੇਲ ਸਸਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ
WTI ਕਰੂਡ (U.S. Crude)	4.6% ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ	ਅਮਰੀਕੀ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਰਾਹਤ
ਏਸ਼ੀਆਈ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ	ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਉਛਾਲ	ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ

ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ: ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਪਏ 'ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ' ਦੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਤੋਂ ਮੁੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਜਾਨ ਫੂਕ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

28 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਹਾਲੇ ਵੀ ਖ਼ਾਮੋਸ਼

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗ ਇਸੇ ਸਾਲ 28 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਈਰਾਨ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਖ਼ੂਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੇਗੁਨਾਹ ਲੋਕ (ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਲੇਬਨਾਨ ਵਿੱਚ) ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਵਿਚਾਲੇ ਲੇਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰੋਕਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤਿੱਖੇ ਮਤਭੇਦ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ। 'ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼' ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੂੰ 'ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਇਨਸਾਨ' (A very difficult guy) ਵੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਮੁੱਦਾ ਅਜੇ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ; 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੌਰਾਨ ਹੋਵੇਗੀ ਚਰਚਾ

ਭਾਲਾਂਕਿ ਜੰਗ ਰੁਕਣ ਨਾਲ ਤੁਰੰਤ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵਿਵਾਦ—ਈਰਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (Nuclear Program)— ਅਜੇ ਵੀ ਅਣਸੁਲਝਿਆ ਹੈ। ਈਰਾਨ ਦੇ ਉਪ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਕਾਜ਼ਿਮ ਗ਼ਰੀਬਾਬਾਦੀ ਅਨੁਸਾਰ:

60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੋਹਲਤ: ਅਗਲੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਜੰਗਬੰਦੀ (Ceasefire) ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ।

ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦਾ ਭਵਿੱਖ: ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ 90% ਤੱਕ ਸ਼ੁੱਧ ਯੂਰੇਨੀਅਮ (ਲਗਭਗ 400 ਕਿਲੋ) ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

25 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਫੰਡ: ਸੂਤਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਖ਼ਬਰ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਡਰਾਫਟ ਤਹਿਤ ਅਮਰੀਕਾ ਈਰਾਨ ਦੇ ਜ਼ਬਤ (Freeze) ਕੀਤੇ ਗਏ 25 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਉਬਾਲ: ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ 'ਆਤਮਸਮਰਪਣ'

ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਡੀਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿਆਸਤ ਗਰਮਾ ਗਈ ਹੈ। ਬਾਇਡਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਬੁਲਾਰੇ ਮੈਥਿਊ ਮਿਲਰ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਟਰੰਪ ਨੇ ਈਰਾਨ ਅੱਗੇ ਗੋਡੇ ਟੇਕ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।' ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਸੈਨੇਟਰ ਲਿੰਡਸੇ ਗ੍ਰਾਹਮ ਨੇ ਇਸ ਕਦਮ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਈਰਾਨ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ 'ਤੇ ਤਿੱਖੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣੀ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਮਝੌਤਾ

• ਟਰੰਪ, ਵੈਂਸ ਅਤੇ ਈਰਾਨੀ ਸਪੀਕਰ ਵਲੋਂ ਐਮ.ਓ.ਯੂ. 'ਤੇ ਡਿਜੀਟਲੀ ਦਸਤਖਤ • ਲਿਬਨਾਨ 'ਚ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣਗੀਆਂ ਬੰਦ • ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਰਸਮੀ ਦਸਤਖਤ ਸਮਾਰੋਹ 19 ਨੂੰ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ 107 ਦਿਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਊਰਜਾ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੇ.ਡੀ. ਵੈਂਸ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ (19 ਜੂਨ) ਨੂੰ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ-ਈਰਾਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਫ਼ਦ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਗੇ। ਦ ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਵੈਂਸ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਈਰਾਨ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਵਾਰਤਾਕਾਰ ਮੁਹੰਮਦ ਬਾਘੇਰ ਗਾਲੀਬਾਫ ਨਾਲ ਫਰੇਮਵਰਕ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਡਿਜੀਟਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ। ਇਥੇ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ 'ਚ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੈਂਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਡਿਜੀਟਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪੂਰਾ ਟੈਕਸਟ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਤ 'ਚ ਜਨਤਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਉਧਰ ਫਰਾਂਸ 'ਚ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੈਂਸ ਦਸਤਖ਼ਤ ਸਮਾਰੋਹ ਲਈ ਆਉਣਗੇ, ਦਸਤਖਤ ਸਮਾਰੋਹ 'ਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਵੀ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪਾਠ (ਟੈਕਸਟ) ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ, ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੱਧ ਪੂਰਬ 'ਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਫ਼ੌਜੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੁਣ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵੱਲ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੇ 'ਐਕਸ' (ਟਵਿੱਟਰ) 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਲਿਬਨਾਨ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਫ਼ੌਜੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਮੋਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਫ਼ੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਰਸਮੀ ਦਸਤਖ਼ਤ ਸਮਾਰੋਹ 19 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ 'ਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪੂਰੇ ਕੂਟਨੀਤਕ ਯਤਨਾਂ 'ਚ ਵਿਚੋਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਤਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ 'ਚ ਫ਼ੈਸਲਾਕੁੰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਚ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਅਤੇ ਤੁਰਕੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਅਤੇ ਰਸਮੀ ਦਸਤਖ਼ਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਹਨ। ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸਲਾਮੀ ਗਣਰਾਜ ਈਰਾਨ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫ਼ਾਰਮ 'ਟਰੁੱਥ ਸੋਸ਼ਲ' 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੀ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਹੁਣ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ ਤੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਲਮੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਹੋ ਸਕੇਗੀ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਜਹਾਜ਼, ਆਪਣਾ ਇੰਜਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ। ਤੇਲ ਨੂੰ ਵਹਿਣ ਦਿਓ।' ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੋਸਟ 'ਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਈਰਾਨ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ 'ਚ ਕੀ-ਕੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਉਧਰ, ਈਰਾਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਉਪ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਕਾਜ਼ਮ ਗ਼ਰੀਬਾਬਾਦੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਹਿਰਾਨ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ, ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਹਟਾਉਣ ਅਤੇ ਈਰਾਨੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀਆਂ ਵਚਨਬੱਧਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਤਿਮ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਸਤਖ਼ਤ ਸਮਾਰੋਹ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ 19 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮਝੌਤਾ ਪੱਤਰ (ਐੱਮ. ਓ. ਯੂ.) ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮਹਾਨ ਸਮਝੌਤਾ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਿਆਏਗਾ। ਕਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀਆਂ ਨੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਟਰੰਪ) ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਦਰਮਿਆਨ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਕਾਟਜ਼ੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਸੈਨਾ ਦੱਖਣੀ ਲਿਬਨਾਨ 'ਚ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ। ਸਥਾਨਕ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਈਰਾਨ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਸਮਾਚਾਰ ਏਜੰਸੀ ਆਈ.ਆਰ.ਐਨ. ਏ. ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਈਰਾਨ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਅੱਬਾਸ ਅਰਾਘਚੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਿਬਨਾਨ 'ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ, ਡੇਵਿਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਘੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ. ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਤਾਮਿਲ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਇੰਟਰਵਿਊ

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹਥਿਆਰ ਬਣੀ 'ਦਸਤਾਰ'

7 ਜੂਨ, 2026 ਨੂੰ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ, ਡੇਵਿਸ (USA) ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੇ, ਜਿਸਦੀ ਅਗਵਾਈ ਅਸਮਿਤਾ ਜੇਰੋਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਮੇਰੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ। ਇਹ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤਾਮਿਲ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਬਾਰੇ ਸੀ।

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਮੇਰੇ ਜਵਾਬ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰਥਕ ਲੱਗਣ।

1. ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਜ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦਸਤਾਰ (ਪੱਗ) ਸਜਾਉਣ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ? ਤੁਹਾਡੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਸੀ?

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਤਜਰਬਾ ਸਿਰਫ਼ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜਾਂ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕੌਮ ਦੀ ਸਮੂਹਿਕ ਜ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਐਲਾਨ ਹੈ ਜੋ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਦੱਬੀ-ਕੁਚਲੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਸ ਧਾਰਨਾ ਡੂੰਘੀ ਜੜ੍ਹ ਫੜ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਇਸਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹਨ। ਉਹ ਜਾਣੇ-ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ—ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਇਹ ਉਹੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਹੈ—ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਜਿਸਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਮੰਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਉਸ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੀ ਤੌਹੀਨ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਫ਼ਲਸਫ਼ਾ ਮੇਰੀ ਨਿਰੰਤਰ ਖੋਜ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

20 ਜਨਵਰੀ, 2023 ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਤਾਰੀਖ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇਹ ਉਹ ਦਿਨ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਲਿਆ। ਸੱਚ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਇਹ ਯਾਤਰਾ—ਜੋ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਸਥਾਨ, ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ—55 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ 14,000 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ 55 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਗਭਗ 80% ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰੇ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਪੰਗਤ ਦੇ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ ਦਾ ਖੁਦ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਯਾਤਰਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਿਖਾਈ: ਬੇਗਮਪੁਰਾ—ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ—ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਹ ਜੀਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ।

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਣੀ ਅਤੇ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਧਾਉਣੀ—ਵਾਲ ਕੱਟਣੇ ਅਤੇ ਸ਼ੇਵ ਕਰਨੀ ਬੰਦ ਕਰਕੇ—ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸਰੂਪ ਮਿਲਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ, ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਅਸਲੀ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਹਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇਹ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਡੂੰਘੇ ਕੋਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਕਮਰ ਦੁਆਲੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਂ ਬਾਂਹ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਕੱਪੜਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 'ਨਿਮਾਣਾ' ਜਾਂ 'ਅਧੀਨ' ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ, ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮੇਰੇ ਪੁਰਖੇ ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਅਣਖ ਨੂੰ ਦਬਾ ਕੇ, ਕਮਰ ਦੁਆਲੇ ਉਹ ਕੱਪੜਾ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਜੀਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਪਰ, ਜਿਸ ਪਲ ਉਹੀ ਕੱਪੜਾ ਮੇਰੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦਸਤਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ; ਇਹ—ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਤਿਕਥਨੀ ਦੇ—ਇੱਕ ਆਮ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਤਾਜ ਬਣ ਗਿਆ ਜਿਸਨੇ ਮੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਨੂੰ ਚੂਰ-ਚੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਪੱਗ ਨੇ, ਸਿੱਖ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਵੈ-ਅਣਖ (ਗੈਰਤ) ਬਖਸ਼ੀ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੱਗਾਂ ਆਦਿ ਸਿਰਫ਼ ਉੱਚੀ ਜਾਤ ਦੇ ਕੁਲੀਨ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸਰੋਤ,

ਐਡਵੋਕੇਟ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਤਾਮਿਲ
ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ
ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਬਹੁਜਨ ਦ੍ਰਾਵਿੜ ਪਾਰਟੀ

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਰੱਦ ਅਤੇ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਣਮੱਤੀ, ਸਿੱਧੀ ਤੋਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਨਜ਼ਰ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਦੁਨੀਆ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਮਿਲਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਜਨਮ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਪਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਪਾਵਨ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਰੱਖਿਆ।

ਜਿਹੜਾ ਸਰੂਪ ਮੈਂ ਅਪਣਾਇਆ, ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਈ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਬਣ ਗਿਆ।

ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰੀ ਪੱਗ ਤੋਂ ਝਲਕਦੀ ਸਵੈ-ਅਣਖ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡਰ ਅਤੇ ਗੁੱਸਾ ਦੋਵੇਂ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ। ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਵਾਂਗ ਸੀ: 'ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹੋ; ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ।' ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੇ ਡਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜੜ੍ਹ ਸੀ—ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਡਰ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਕੀ ਨਤੀਜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਫਿਰ ਅਗਿਆਨਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਆਈ। ਕੁਝ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਇੱਕ ਸਾਮੀਆਰ (ਇੱਕ ਸੰਨਿਆਸੀ ਜਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਪੁਰਖ) ਦੇ ਅਕਸ ਵਰਗਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੱਗ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਧਾਰਮਿਕ ਪਛਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ; ਮੇਰੇ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਸੀ।

ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪੱਗ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕੌਣ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਮੈਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੇਖਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਮੈਂ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼, ਜਾਤੀ-ਅਧਾਰਤ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਯੋਧਾ, ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਨੂੰ ਪੱਗ ਵਜੋਂ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।

2. ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸੀ ਸਿੱਖ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਮਾਣਮੱਤੇ ਤਾਮਿਲ ਵਜੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਪਛਾਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੀ ਇਸਨੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪਰਤ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ?

ਤਾਮਿਲ ਹੋਣਾ ਮੇਰੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ; ਤਾਮਿਲ ਭਾਸ਼ਾ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿੱਖ ਫ਼ਲਸਫ਼ਾ ਮੇਰੀ ਰੂਹ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਜੋਂ ਚਮਕਦਾ ਹੈ—ਇੱਥੇ, ਮੈਂ 'ਰੂਹ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਹੱਸਮਈ ਜਾਂ ਅਲੌਕਿਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਤਰਕ, ਜ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ।

ਇੱਕ ਤਾਮਿਲ ਵਜੋਂ, ਇਨਸਾਫ਼, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਮੇਰੀਆਂ ਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਦੌੜਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਤਾਮਿਲ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਖੋਜ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ਼ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਮਨੁੱਖੀ ਸਨਮਾਨ, ਸਵੈ-ਅਣਖ, ਬਰਾਬਰੀ, ਹੌਸਲੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੇ ਇੱਕ ਇਕਸਾਰ ਤਰੀਕੇ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਿੱਖ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ ਵੱਲ ਮੇਰੀ ਯਾਤਰਾ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਮੇਰੀ ਬਾਹਰੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਹੈ; ਇਸਨੇ ਮੇਰੀ ਸੋਚ, ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੂੰਘਾ ਵਿਕਾਸ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਸ਼ਾ ਪੱਖੋਂ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਤਮਿਲ ਹੀ ਹਾਂ, ਜੋ ਦ੍ਰਾਵਿੜ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਮੈਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ—ਜੋ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਚਾਹੇ ਜਿਹੋ ਜਿਹੇ ਵੀ ਹੋਣ, ਅਟੱਲ ਆਸ਼ਾਵਾਦ, ਉੱਚੀ ਚੇਤਨਾ, ਲਚਕੀਲੇਪਣ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੇਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੇ ਮੇਰੀ ਤਾਮਿਲ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਘਟਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਦਲਿਆ ਹੈ। ਸਗੋਂ, ਇਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤਮਿਲ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡੂੰਘੀ ਜੜ੍ਹ ਫੜ ਚੁੱਕੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਤਾਕਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। **(ਚਲਦਾ)**

ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ 'ਚ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅਹਿਮ ਇਕੱਤਰਤਾ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਛੇਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਵਿਖੇ ਸਾਰੇ 32 ਮੈਂਬਰ ਹੋਏ ਸ਼ਾਮਲ

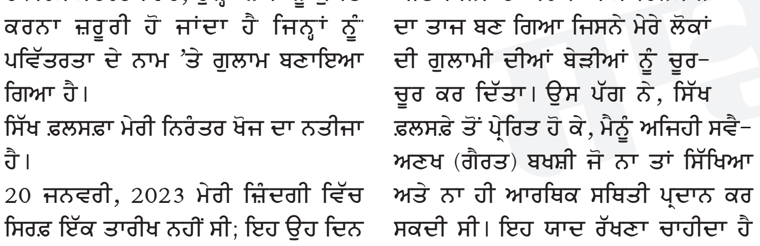

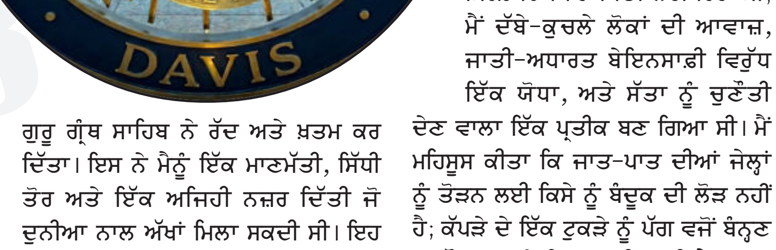

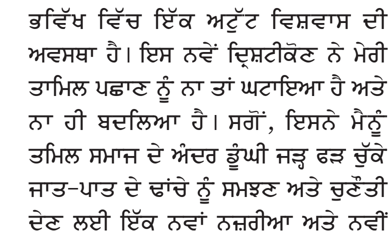

ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ (ਹਰਿਆਣਾ) : ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਛੇਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਵਿਖੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (HSGMC) ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਅਹਿਮ ਇਕੱਤਰਤਾ ਹੋਈ। ਇਸ ਬੈਠਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ 32 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ, ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖੀ ਰੋਡਮੈਪ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਈ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਗਏ।

ਸਮਾਗਮ ਦੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਅਤੇ ਵਿਜ਼ੂਅਲਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸੁਧਾਰਾਂ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਵੋਟਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਨਵੀਂ ਨਿਰਪੱਖ ਬਾਡੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

ਬੈਠਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਝੀਂਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ:

ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ: ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਨਿਰਪੱਖ ਚੋਣ: ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਟਾਏ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਜਗ ?ਹਾ ਹੁਣ ਵੋਟਿੰਗ ਦੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਸੰਸਥਾ (Objective Body) ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਚਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ: ਬੈਠਕ ਦੌਰਾਨ 'ਮੋਦੀ' ਉਪਨਾਮ ਵਾਲੇ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ?

ਰੁਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਲ (SGPC ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਪਰਾਲਾ)

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰੁਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਇਸ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਗੂੰਜਿਆ: ਹਰਿਆਣਾ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (SGPC) ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਲ ਕੱਢ ਲਿਆ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ: ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਝੀਂਡਾ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਨਖਾਹਾਂ ਰੁਕਣ ਦੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਪਿੱਛੇ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ (DCs) ਦੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਗਲਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਣਾ ਪਿਆ।

ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪਹੁੰਚ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦੀ ਉਮੀਦ

ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਬੈਠਕ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਕਾਰਾਤਮਕ (Positive) ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਪੂਰੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ ਦੇ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਕੰਮ ਪੂਰੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣਗੇ।

ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਅਤੇ ਦੋਰਾਹੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਭਾਰਤ

ਇਤਿਹਾਸ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਛੇੜਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 1991 ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਹਾਂਸ਼ਕਤੀ, ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਪਤਨ ਕੋਈ ਅਚਾਨਕ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਸੱਤਾ ਦੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨਿਘਾਰ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਿੱਟਾ ਸੀ। ਅੱਜ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਵਜੋਂ ਉਭਰਦਿਆਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਰੇੜਾਂ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਸੰਪਾਦਕ ਵਜੋਂ, ਸਾਡਾ ਮਕਸਦ ਕਿਸੇ ਭਿਆਨਕ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਉਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਗਲਤੀਆਂ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਬੇਬਾਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਵਧ ਰਿਹਾ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਖੇਤਰੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਕੀ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਸਾਡੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਕੀ ਸਾਡੀਆਂ ਜਮਹੂਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਘੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਇਹ ਉਹ ਸਵਾਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟਣਾ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਵੱਲ ਧੱਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਸਲ ਤਾਕਤ ਇਸ ਦੀ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ (Diversity) ਅਤੇ ਫੈਡਰਲ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਲੇਖ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਜਾਂ ਡੰਡੇ ਦੇ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਓ, ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਇਸ ਅਹਿਮ ਪੰਨੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੀਏ। - ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਡਾ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
209-321-3771

ਕੀ ਇਤਿਹਾਸ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਪਤਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ, ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ

ਸਾਰ (Abstract): 1991 ਵਿੱਚ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਪਤਨ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਸ਼ਵ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਫ਼ਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਈ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੋਵੀਅਤ ਪਤਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਅੱਜ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੂੰਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੇਖ ਸਿਆਸੀ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ, ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਘਟਦੇ ਭਰੋਸੇ, ਵਧਦੇ ਖੇਤਰੀ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਦਬਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲੇਖ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਸਾਰਥਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਵਧਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ—ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਾਂਗ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਖਰ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ।

ਜਾਣ-ਪਛਾਣ (Introduction) : ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ 1922 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1991 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਭੰਗਤਾ ਤੱਕ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪਤਨ ਲਈ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਖੜੋਤ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਟਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ (ਰਿਪਬਲਿਕਾਂ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਉੱਠਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਛਾਣਾਂ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿਆਸੀ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ, ਅਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ (ਵਿਰੋਧੀ ਸੁਰਾਂ) ਨੂੰ ਜਗ ?ਹਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ (ਬ੍ਰਾਊਨ, 2009; ਕੋਟਕਿਨ, 2001; ਸੂਨੀ, 1993)।

ਭਾਰਤ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚਾ, ਬਜ਼ਾਰੂ ਅਰਥਚਾਰਾ ਅਤੇ ਚੋਣ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਕੁਝ ਆਲੋਚਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਸੋਵੀਅਤ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਲੇਖ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੁਝ ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਰੁਝਾਨਾਂ ਵੱਲ ਵਧੇਰੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸੱਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ (Centralization of Power) : ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਆਲੋਚਨਾ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਹੈ। ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਸੰਘੀ (ਫੈਡਰਲ) ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਖੇਤਰੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਧੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਿਆਸੀ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਖ਼ੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਲਿਜਫਾਰਟ, 1977; ਸਟੇਪਨ, ਲਿੰਜ਼ ਅਤੇ ਯਾਦਵ, 2011)। ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਅਕਸਰ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ

ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਭਾਸ਼ਾਈ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਛਾਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮਾਸਕੋ (ਕੇਂਦਰ) ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਮਸਲਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਦਾਸੀਨ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਤਣਾਅ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਫੈਡਰਲ ਖ਼ੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖੀ ਸੰਤੁਲਨ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੇਗਾਨਗੀ (Alienation of Religious Minorities) : ਕਈ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ, ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਲੋਚਕ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਘਟਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ, ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਧਰਮ-ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦ ਦੇ ਉਭਾਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਅੱਜ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪੈ ਰਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚਿੰਤਤ ਹਨ (ਹੈਨਸਨ, 1999; ਜਾਫਰੇਲੋਟ, 2021)। ਇਹ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੀ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਸਿਆਸੀ ਸਥਿਰਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਗਜ਼ੀ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਇਸ ਵਿਆਪਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਕੋਲ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਅਤੇ ਮੌਕਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਹੈ।

ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸੱਤਾ ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਵੇ, ਤਾਂ ਸਿਆਸੀ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਘਟਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ (Declining Confidence in Institutions) : ਆਲੋਚਕ ਅਕਸਰ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਨਤਾ ਦੇ ਘਟਦੇ ਭਰੋਸੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸਥਿਰਤਾ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਚੋਣਾਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਤੇ ਟਿਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਲੈਵਿਤਸਕੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਬਲੈਟ, 2018)। ਜਦੋਂ ਵੱਡੇ ਸਮੂਹ ਇਹਨਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਗੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਨੀਤੀਗਤ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ, ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ (Legitimacy) ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦੌਰ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਘਟਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਪਤਨ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਪਰ ਸੰਸਥਾਗਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਤਣਾਅ (Regional and Linguistic Tensions) : ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਇਸ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੀਤੀ, ਵਿੱਤੀ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਦੀ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਪੁਨਰ-ਗਠਨ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੰਘਵਾਦ (Linguistic Federalism) ਨੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਦਬਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ (ਗੁਹਾ, 2007)। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ, ਸੰਸਦੀ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਫੇਰਬਦਲ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਬਾਰੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਖੇਤਰੀ ਆਗੂਆਂ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਕਈ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜ ਪਛਾਣ, ਧਰਮ, ਪ੍ਰਵਾਸ (Migration) ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਖ਼ੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੋਵੀਅਤ ਤਜ਼ਰਬਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਖੇਤਰੀ ਪਛਾਣਾਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਹੋਰ ਖ਼ੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਰਥਿਕ ਦਬਾਅ (Economic Pressures) : ਆਰਥਿਕ ਦਬਾਅ ਸੋਵੀਅਤ ਪਤਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਪਰ ਆਲੋਚਕ ਲਗਾਤਾਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੰਕਟ, ਵਧਦੀ ਅਮੀਰੀ-ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਖਾਈ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਖੇਤਰੀ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ।

ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਆਰਥਿਕ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ, ਖੇਤਰੀ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਘਟਦੇ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਮਸਲੇ ਉਦੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਸਥਿਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਨਾਗਰਿਕ ਸਿਆਸੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਗੁਆ ਬਹਿੰਦੇ ਹਨ (ਬ੍ਰਾਊਨ, 2009; ਕੋਟਕਿਨ, 2001)।

ਸੋਵੀਅਤ ਤਜ਼ਰਬੇ ਤੋਂ ਸਬਕ (Lessons from the Soviet Experience) : ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਮੁੱਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਟੁੱਟਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਕਈ ਦਬਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ:

- ਆਰਥਿਕ ਖੜੋਤ।
- ਵਧਦਾ ਖੇਤਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ।
- ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਘਟਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ।
- ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ।
- ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣਾ।
- ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮੀ।

ਕਈ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਉਭਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਆਸੀ ਬਹਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਕਾਦਮਿਕ ਧਿਆਨ ਦੀਆਂ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਵਿਰੋਧੀ ਤਰਕ (Counterarguments) : ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਜੀਵੰਤ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਸਿਵਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਸੁਤੰਤਰ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਸਰਗਰਮ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਨਿੱਜੀ ਅਰਥਚਾਰਾ (Private Economy) ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਢਾਂਚਾ, ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਰਥਿਕ ਏਕੀਕਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਸੋਵੀਅਤ ਮਾਡਲ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਰਕ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਿਖਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਵਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਲਈ, ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਢਾਂਚੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਵਜੋਂ।

ਸਿੱਟਾ (Conclusion) : ਭਾਰਤ ਆਪਣੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ, ਆਰਥਿਕ ਸਰੋਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਸਮਰੱਥਾ ਸਦਕਾ ਇੱਕ ਲਚਕਦਾਰ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁ-ਕੌਮੀ ਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਥਿਰ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਹਰ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ, ਸਤਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇ।

ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬਕ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਲਕਿ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਜਾਂ ਬਹੁਗਿਣਤੀਵਾਦ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਸੰਘੀ ਸੰਤੁਲਨ (Federal Balance), ਘੱਟਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸੰਸਥਾਗਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ, ਆਰਥਿਕ ਮੌਕਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਂਝੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਹੈ (ਬ੍ਰਾਊਨ, 2009; ਸੂਨੀ, 1993)।

ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਇਹਨਾਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਸੰਗਠਿਤ ਹੋ ਕੇ ਉਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬੇਗਾਨਗੀ, ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਿਆਸੀ ਅਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਖੇਤਰੀ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਵਾਲੇ (References)

ਫ਼ਰਾਂਸ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਪਿਊਸ਼ ਗੋਇਲ

ਨੀਸ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਲਾ ਮਾਸੇਨਾ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਵਿਖੇ ਦਿੱਤੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

ਨੀਸ (ਫ਼ਰਾਂਸ) : ਕੇਂਦਰੀ ਵਣਜ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਪਿਊਸ਼ ਗੋਇਲ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਫ਼ਰਾਂਸ ਦੇ ਨੀਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 'ਵਿਲਾ ਮਾਸੇਨਾ ਮੈਮੋਰੀਅਲ' (Villa Masséna) ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 14 ਜੁਲਾਈ 2016 ਨੂੰ ਨੀਸ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਭਿਆਨਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਰੀਥ (ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਚੱਕਰ) ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਘੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ।
ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮੌਕੇ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਇੱਕਜੁੱਟਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਡੂੰਘੀ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ।

ਕੀ ਸੀ 14 ਜੁਲਾਈ 2016 ਦਾ ਨੀਸ ਹਮਲਾ?

ਇਹ ਹਮਲਾ ਫ਼ਰਾਂਸ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਕਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। 14 ਜੁਲਾਈ 2016 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਨੀਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ 'ਪ੍ਰੋਮੇਨਾਡ ਦੇਸ ਅੰਗਲੇਸ' (Promenade des Anglais) ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਫ਼ਰਾਂਸ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਦਿਨ (Bastille Day) ਮਨਾਉਣ ਅਤੇ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਨੇ ਭੀੜ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮਾਲ-ਵਾਹਕ ਟਰੱਕ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।
ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ: ਇਸ ਬੇਰਹਿਮ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ 86 ਮਾਸੂਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਬੱਚੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।
ਜ਼ਖਮੀ: 450 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਸਨ।
ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ: ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ (ISIS) ਨੇ ਇਸ ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਹਮਲੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਈ ਸੀ।
ਵਿਲਾ ਮਾਸੇਨਾ: ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਨੀਸ ਦਾ 'ਵਿਲਾ ਮਾਸੇਨਾ' ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਬਾਗ ਹੁਣ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਯਾਦਗਾਰੀ ਸਥਾਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਲਈ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਖ਼ ?ਲਾਫ਼ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।
ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਟੈਂਡ: ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਫ਼ਰਾਂਸ ਵਰਗੇ ਗਲੋਬਲ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ।

'ਪਹਾੜਾਂ ਦੀ ਰਾਣੀ' 'ਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਮਹਾਕੁੰਭ: ਸ਼ਾਨੋ-ਸ਼ੌਕਤ ਨਾਲ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ 'ਸ਼ਿਮਲਾ ਸਮਰ ਫੈਸਟੀਵਲ 2026'

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੁੱਜੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੇ ਪਹਾੜੀ ਰੰਗਾਂ ਦਾ ਮਾਣਿਆ ਅਨੰਦ

ਸ਼ਿਮਲਾ : ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈ ਰਹੀ ਕੜਕਦੀ ਗਰਮੀ (45 ਡਿਗਰੀ ਸੈਲਸੀਅਸ) ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁੱਜੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਭੀੜ ਦਰਮਿਆਨ ਇਤਿਹਾਸਕ 'ਰਿੱਜ ਮੈਦਾਨ' (Ridge Maidan) ਵਿਖੇ 5-ਰੋਜ਼ਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਿਮਲਾ ਸਮਰ ਫੈਸਟੀਵਲ 2026 ਯਾਦਗਾਰੀ ਪੈੜਾਂ ਛੱਡਦਾ ਹੋਇਆ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਪੰਨ ਹੋ ਗਿਆ।
ਫੈਸਟੀਵਲ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਪੂਰਾ ਸ਼ਿਮਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਜਸ਼ਨ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ।
ਡਿਪਟੀ ਸੀ.ਐਮ. ਮੁਕੇਸ਼ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਭਰੀ ਹਾਜ਼ਰੀ
ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਆਖਰੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸ਼ਾਮ ਵਿੱਚ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕੇਸ਼ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਫੈਸਟੀਵਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਨੂਪਮ ਕਾਸ਼ਯਪ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਵਾਇਤੀ ਹਿਮਾਚਲੀ ਸ਼ਾਲ, ਟੋਪੀ ਅਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਚਿੰਨ੍ਹ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਡਿਪਟੀ

ਸੀ.ਐਮ. ਵੱਲੋਂ ਸਮਰ ਫੈਸਟੀਵਲ 2026 ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ 'ਸੋਵੀਨੀਅਰ' (Souvenir) ਵੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
ਪਹਾੜੀ ਨਾਚ 'ਨਾਟੀ' ਅਤੇ ਲਾਈਵ ਸੰਗੀਤ ਨੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਸਮਾਂ : 8 ਜੂਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਇਸ 5-ਰੋਜ਼ਾ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਮੀਰ ਲੋਕ ਨਾਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੰਪਰਾਗਤ 'ਨਾਟੀ' (Nati) ਅਤੇ ਕਬਾਇਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਮਾਸਕ (ਮੁਖੌਟਾ) ਡਾਂਸ ਨੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੋਨਿਆਂ ਤੋਂ ਆਏ ਨਾਮਵਰ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਲਾਈਵ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਨਾਈਟਸ (Star Nights) ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਂ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਕਿ ਲੋਕ ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਦੇ ਬੁੱਲ੍ਹਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਝੂਮਦੇ ਰਹੇ।
ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਲਈ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਹੇ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ:
ਹਿਮਾਚਲੀ ਫੂਡ ਸਟਾਲ: ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੇ ਹਿਮਾਚਲ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਪਕਵਾਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਸਿੱਡੂ' (Siddu) ਅਤੇ 'ਕਾਂਗੜੀ ਧਾਮ' (Dham) ਦਾ ਜੰਮ ਕੇ ਸਵਾਦ ਲਿਆ।
ਫਲਾਵਰ ਅਤੇ ਡੌਗ ਸ਼ੋਅ: ਗੇਅਟੀ ਥੀਏਟਰ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਫਲਾਵਰ ਸ਼ੋਅ ਅਤੇ ਡੌਗ ਸ਼ੋਅ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ।
ਹੈਂਡੀਕ੍ਰਾਫਟ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ: ਕੁੱਲੂ ਦੇ ਸ਼ਾਲ, ਚੰਬਾ ਦੇ ਰੁਮਾਲ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੱਕੜੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਲਈ ਮਾਲ ਰੋਡ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਰੌਣਕ ਰਹੀ।
ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੇ ਬੋਲ: 'ਇਹ ਇੱਕ ਜਾਦੂਈ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ'
ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ ਆਏ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਲਕਾ-ਸ਼ਿਮਲਾ ਟੌਏ ਟਰੇਨ ਰਾਹੀਂ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਟੀਵਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪਲ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੇ ਵੱਧਦੀ ਭੀੜ ਅਤੇ ਟਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮੇਲੇ ਨੂੰ 'ਪੀਕ ਟੂਰਿਸਟ ਸੀਜ਼ਨ' (ਜੂਨ) ਦੀ ਬਜਾਏ ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੈਕਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪੁਖ਼ਤਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਅੱਜ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਰਿੱਜ ਅਤੇ ਮਾਲ ਰੋਡ 'ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੇ ਇਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹਾਕੁੰਭ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ।

ਮਾਨਸੂਨ ਦੀ ਦਸਤਕ, ਮੋਰੀਗਾਓਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਮੁਸ਼ੱਕਤ: ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਗਾਰੇ ਦਾ ਭਾਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪੇਟ ਭਰਨ ਨਿਕਲਿਆ 'ਅੰਨਦਾਤਾ'

ਮੋਰੀਗਾਓਂ (ਅਸਾਮ) : ਜਦੋਂ ਪੂਰਾ ਦੇਸ਼ ਮਾਨਸੂਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫੁਹਾਰ ਨਾਲ ਰਾਹਤ ਦਾ ਸਾਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਠੀਕ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਲਈ ਸਾਲ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਔਖੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਸਾਮ ਦੇ ਮੋਰੀਗਾਓਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਝੋਨੇ ਦੇ ਖੇਤਾਂ (Paddy Fields) ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀ ਦੀ ਉਸ ਕੌੜੀ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਚਕਾਚੌਂਧ ਅਕਸਰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
ਇੱਥੇ ਆਧੁਨਿਕ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਨਸਾਨੀ ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਰੋਮ-ਰੋਮ ਗਾਰੇ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਲਿਪਟ ਕੇ ਅੰਨ ਉਗਾਉਣ ਦੀ ਸਾਧਨਾ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੈ।
ਪਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਮਾਨਸੂਨ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਮੋਰੀਗਾਓਂ ਵਰਗੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਅੱਜ ਵੀ

ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਇਨਾਇਤ (ਮਾਨਸੂਨ) ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਤਰੀਕਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਝੋਨੇ ਦੀ ਲੁਆਈ (Paddy Cultivation) ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਸੌਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ: ਖੇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਵੱਟਾਂ (Bunds) ਨੂੰ ਹੱਥੀਂ ਮਿੱਟੀ ਲਾ ਕੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
ਮੀਂਹ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਰੋਕਣ ਲਈ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਗਾਰੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।
ਖੇਤ ਨੂੰ ਸਮਤਲ (Leveling) ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਗਾਰੇ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਰੀ ਤਸਲੇ ਚੁੱਕਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।
ਸਿਰਫ਼ ਖ਼ਬਰ ਨਹੀਂ, ਸਾਡੇ ਅੰਨਦਾਤਾ ਦੀ ਅਣਥੱਕ ਸਾਧਨਾ ਹੈ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼
ਲਕੜ-ਤੋੜ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਸਮੀ ਖੇਤੀ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਉਸ ਅਣਥੱਕ ਸਾਧਨਾ ਅਤੇ ਅਟੁੱਟ ਹੌਸਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ 'ਅੰਨਦਾਤਾ' ਦੇ ਵਜੂਦ ਵਿੱਚ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਤਿਲਕਦਾ ਗਾਰਾ ਅਤੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਸਿੱਲ੍ਹੀ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਬੋਝ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਡਗਮਗਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।
ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਥਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸਜਣ ਵਾਲੇ ਚੌਲਾਂ ਦਾ ਹਰ ਇੱਕ ਦਾਣਾ, ਅਸਾਮ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਹਰੇ-ਭਰੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵਹੇ ਮੁੜ੍ਹਕੇ ਅਤੇ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਗਾਰੇ ਦੇ ਭਾਰ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਅੱਜ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਬੰਗਾਲ 'ਚ ਸਿਆਸੀ ਭੂਚਾਲ

ਟੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੈਨਰਜੀ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੀ CID ਦੀ ਟੀਮ, ਸਾਈਬਰ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਨੋਟਿਸ ਤਾਮੀਲ

ਕੋਲਕਾਤਾ : ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਰਮਾ ਗਈ ਹੈ। ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ (TMC) ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੈਨਰਜੀ ਦੇ ਕੋਲਕਾਤਾ ਸਥਿਤ ਕਾਲੀਘਾਟ ਨਿਵਾਸ 'ਤੇ ਅੱਜ ਦੁਪਹਿਰ ਰਾਜ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਖਾ ਯਾਨੀ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. (CID) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੀਮ ਅਚਾਨਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਕਥਿਤ ਭੜਕਾਊ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ (Cyber-related case) ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਦੀ ਇਸ ਅਚਨਚੇਤ ਫੇਰੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੈਨਰਜੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਸਿਆਸੀ ਹਲਚਲ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ।

ਕੀ ਹੈ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ?

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੈਨਰਜੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਭੜਕਾਊ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ FIR: ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਗੂਈਆਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਧਾਨਨਗਰ ਦੇ ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ।

CID ਹੱਥ ਕਮਾਂਡ: ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਡਾਇਰੀ, ਡਿਜੀਟਲ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. (CID) ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਦੀ ਟੀਮ ਅੱਜ ਇਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ।

ਜਦੋਂ CID ਪਹੁੰਚੀ, ਘਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਭਿਸ਼ੇਕ : ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਦੀ ਟੀਮ ਕਾਲੀਘਾਟ ਪਹੁੰਚੀ, ਡਾਇਮੰਡ ਹਾਰਬਰ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੈਨਰਜੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਘਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਟਾਫ਼ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਸੁਪਰੀਮੋ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਦੇ ਨਿਵਾਸ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਰਤੇ ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਤਾਮੀਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 16 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

'ਮੈਂ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ' - ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੈਨਰਜੀ

ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਟੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਨੇਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਿਆ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ (ਵੀਰਵਾਰ) ਹੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਫੋਰਜਰੀ (Signature Forgery) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਭਵਾਨੀ ਭਵਨ ਸਥਿਤ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਵਿੱਚ ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਘੰਟੇ ਬੈਠ ਕੇ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।'

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਦੇ ਹੋਏ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਸਾਈਬਰ ਕੇਸ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭੜਕਾਊ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ?

ਸਿਆਸੀ ਘਮਾਸਾਨ ਤੇਜ਼ : ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਟੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਮਦਨ ਮਿੱਤਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ (BJP) ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਬੈਨਰਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਈਬਰ ਕੇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਿਗਨੇਚਰ ਗੇਟ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 14 ਜੂਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਭਰਤੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 15 ਜੂਨ ਨੂੰ ਈ.ਡੀ. (ED) ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਹਲਚਲ ਵਾਲੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪੋਤਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਬੀਬਾ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਸਮੇਤ 50 ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਚੌਦ੍ਹਵੇਂ ਮੁਖੀ ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਠਾਹਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਜੂਨ 1984 ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ-ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਮੁਲਤਾਨੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਲਾਡਲੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਇ ਸਾਹਿਬ, ਮਜੀਠਾ ਰੋਡ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਤੇਰ੍ਹਵੇਂ ਮੁਖੀ ਸੱਚਖੰਡਵਾਸੀ ਸੰਤ ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪੋਤਰੀ ਅਤੇ ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਬੀਬਾ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ (ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਪੰਥਕ ਕੌਂਸਲ), ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨੀ ਚਿੰਤਕ ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਘੁਮਾਣ, ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗੋਪਾਲਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ, ਜੁਝਾਰੂ ਭਾਈ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਰੰਗਵਾਲ, ਪੰਥਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਭਾਈ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਖੋਕੇ, ਸ਼ਹੀਦ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਭਾਈ

ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ, ਜੁਝਾਰੂ ਭਾਈ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ, ਭਾਈ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਡਾਲਾ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਾਈ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਵਡਾਲਾ ਨੇ ਪੰਥਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਹ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ, ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਧਰਮੀ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਸ-ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ, ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅਤੇ ਸਿਰੋਪਿਆਂ ਨਾਲ ਖ਼ਾਲਸਈ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਮਾਇਆ ਐੱਮ ਐੱਸ ਮੁਲਤਾਨੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਲਾਡਲੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਅਰੰਭੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਏਗਾ। ਇਹ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਅਜਾਈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤੇ ਦੇਸ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਪੰਥ ਦਾ ਰਾਜ ਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਬੋਲਬਾਲੇ ਅਵੱਸ਼ ਹੋਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਵਤੀਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਠੋਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੌਮੀ ਇੱਕਜੁੱਟਤਾ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਬਲਬੂਤੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਹਰ ਮੁਸੀਬਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਸਨਾਤਨੀ ਹਿੰਦੂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਚ ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਪੰਜਾਬ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇਗੀ : ਮਿੱਕੀ ਪੰਡਿਤ

ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ, (ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡਾ) : ਸਨਾਤਨੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਪੂਜਨੀਯ ਗਊ ਮਾਤਾ ਦੀ ਅਨਾਦਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਿਕੰਜੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਨਾਤਨੀ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਹਿੰਦੂ ਸੰਗਠਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਗਈ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਮਿਲਣੀ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਨਾਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਚ ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਣਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਹਿੰਦੂ ਤਖ਼ਤ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਹਿਲਾ ਮੋਰਚਾ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੂਨਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਪਰਤਿਸ਼ ਕਾਲੀਆ, ਸਨਾਤਨ ਰੱਖਿਆ ਮੰਚ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਡਿਤ ਸੰਤੋਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਵਿਵੇਕਾ ਨੰਦ ਝਾ, ਸੋਨੀਦਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਿਜੇ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਪੰਕਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੰਤੋਖ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਬ੍ਰਿਜਨੰਦਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਤੇਜਸਵੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੋਤਿਸ਼ ਅਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਨਾਤਨੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਫਦ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਟਾਂਡਾ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਿੱਕੀ ਪੰਡਿਤ ਅਤੇ ਦੋਆਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਿਵਮ ਵੈਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਤਖ਼ਤ ਅਤੇ ਸਨਾਤਨੀ ਹਿੰਦੂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਅਸਲ ਮਕਸਦ ਸਨਾਤਨੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਣਦੇ ਹੱਕ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਲੈ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੰਦੂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਚ ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨਾਤਨੀ ਹਿੰਦੂ ਹਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਤਖਤ ਅਤੇ ਸਨਾਤਨ ਰੱਖਿਆ ਮੰਚ ਵੱਲੋਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਹੜੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਸੰਗਠਨ ਸਾਡੇ ਉਸ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਬਣਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇਗਾ।

ਮਿੱਕੀ ਪੰਡਿਤ ਨੇ ਆਏ ਹੋਏ ਹਿੰਦੂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗਊ ਮਾਤਾ ਦੀ ਅਨਾਦਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਿਕੰਜੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਣਦੇ ਹੱਕ ਦਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹ ਵੀ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਨਾਤਨੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਚ ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਣਦੇ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਪੰਜਾਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨਾਤਨੀ ਹਿੰਦੂ ਆਪਣੀ ਹੈਸੀਅਤ ਦਾ ਅਸਲ ਮੁੱਲ ਪਹਿਚਾਣ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਸਾਡੀ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਉਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇਗੀ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਮੈਂਬਰ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਰਸ਼ਲ ਆਦਿ ਸ਼ਕਤੀ ਮੰਦਰ ਜਹੂਰਾ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਨਤਮਸਤਕ

ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਸਨਮਾਨ

ਟਾਂਡਾ ਉੜਮੁੜ, (ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡਾ) : ਸਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਗਰੁੱਪ ਆਫ ਸਕੂਲਜ਼ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਉੱਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਮੈਂਬਰ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਰਸ਼ਲ ਅੱਜ ਪਿੰਡ ਜਹੂਰਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਆਦਿ ਸ਼ਕਤੀ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਿਰੋਪਾਓ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਪਵਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਨੇ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਰਸ਼ਲ ਨੂੰ ਆਦਿ ਸ਼ਕਤੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਧਾਰਮਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਟੁੱਟ ਸ਼ਰਧਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਸਥਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਹਰ ਸਾਲ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਮੈਂਬਰ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਰਸ਼ਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਿੰਡ ਜਹੂਰਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਲੀਡ ਨਾਲ ਜਿਤਾ ਕੇ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ 'ਤੇ ਖਰਾ ਉਤਰਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਰਜੀਹ ਹੈ ਅਤੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਮੌਕਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਹ

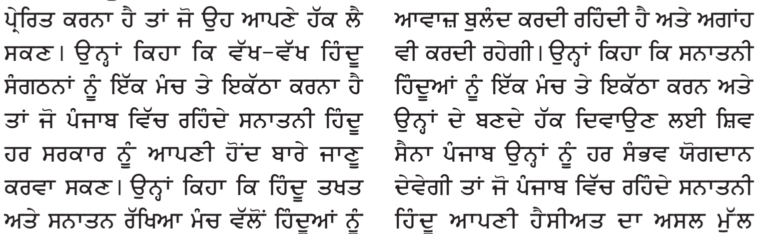

ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਪਵਨ ਗੋ ਸੁਆਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰਦਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਲਾਡਾ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸੈਣੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਹਾਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਨਵੀਂ ਲਹਿਰ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣਗੇ।

ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਵਣਜਾਰਾ ਅਤੇ ਰੂਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਸਾਹਿਤਕ ਲੜੀ 'ਲੋਕਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਭਿੱਜੀ ਰੂਹ' ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਆਗਾਜ਼

'ਜਿਸ ਕੌਮ ਦੇ ਲੋਕ-ਗੀਤ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਕੌਮ ਦਾ ਭੂਤਕਾਲ ਗੁੰਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਗੂੰਗਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।' ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਮਸ਼ੀਨੀ ਅਤੇ ਦੌੜ-ਭੱਜ ਵਾਲੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਅਸੀਂ ਬੇਹੱਦ ਮਾਣ ਅਤੇ ਫ਼ਖ਼ਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਸਾਹਿਤਕ ਲੜੀ 'ਲੋਕਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਭਿੱਜੀ ਰੂਹ' ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਾਕੀਜ਼ਾ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਧੜਕਣ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਜੂਦ ਦਾ ਜਿਉਂਦਾ-ਜਾਗਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਇਸ ਲੜੀ ਦੇ ਲੇਖਿਕਾ ਹਨ—ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਅਮਰੀਕਾ) ਤੋਂ ਉੱਘੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਪ੍ਰਖ਼ਰ ਚਿੰਤਕ ਅਤੇ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਕ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਐਮ.ਐਮ. ਵਿੱਚੋਂ ਟਾਪਰ ਰਹੀ ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ ਦੀ ਕਲਮ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਇਹ ਬਹੁਮੁੱਲੇ ਸ਼ਬਦ ਤੁਹਾਡੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ, ਸੁਹਾਗਾਂ, ਘੋੜੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਰੀਆਂ ਦੇ ਉਸ ਅਮਰ ਸਰੋਵਰ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਵਾਉਣਗੇ, ਜਿਸਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਬੂ ਦੇਸ਼ਾਂ-ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸਦੇ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਦਿਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੁਸਤਕਾਂ (ਜਿਵੇਂ: 'ਸਾਡੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਸਾਡੇ ਗੀਤ' ਅਤੇ 'ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਵਣਜਾਰਾ') ਅੱਜ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਧੁਰਾ ਬਣ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਆਓ, ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜੀਏ ਅਤੇ ਇਸ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਹਮਸਫ਼ਰ ਬਣੋ। — ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਪਾਦਕੀ: ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼

ਲੋਕਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਿੱਜੀ ਰੂਹ: ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਅੰਬਰ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਚੰਦਰਮਾ-ਨੀਲਮ ਸੈਣੀ

'ਲੋਕ-ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੀਤਕਾਰ ਦਾ ਨਾਓਂ ਨਹੀਂ ਖੁਣਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੋਮ-ਰੋਮ ਉੱਤੇ ਜੋ ਲਫ਼ਜ਼ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ—ਲੋਕ, ਲੋਕ, ਲੋਕ...।' — ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ

(ਲੜੀ-4)

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ: ਲੋਕਗੀਤ ਅਤੇ ਰਸਮਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਫਲਸਫ਼ਾ

ਲੋਕਗੀਤ ਅਤੇ ਰਸਮਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਰ ਪੜਾਅ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰਸਮ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਲੋਕਗੀਤ ਹਰ ਰਸਮ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਵੇਦਨਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਕਾਵਿਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹਨ।

'ਲੋਕਗੀਤ' ਨਾਮ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਚਣਹਾਰਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਇੱਕ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਜ਼ੁਬਾਨ ਦੀ ਕਲਮ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਦੀ ਗੂੜ੍ਹੀ ਸਿਆਹੀ ਵਿਚ ਡੁਬੋ ਕੇ ਦਿਲ ਦੇ ਵਰਕਿਆਂ 'ਤੇ ਉੱਕਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ-ਮੂੰਹ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੇ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਈਆਂ ਦੀ ਬੁੱਢੀ ਹਿੱਕ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਧਰਤੀ ਦੀ ਤਹਿ ਵਿਚ ਰਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਇਹ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਛਿੱਟੇ ਨਾਲ ਖੁੰਬਾਂ ਵਾਕਰ ਧਰਤੀ ਵਿਚੋਂ ਮੁੜ ਉੱਠ ਖਲੋਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲੋਕਗੀਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਵਸ ਕੇ ਜ਼ੁਬਾਨ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਬਹੁਮੁੱਲੀ ਪੂੰਜੀ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਸੀਸ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ—"ਤੇਰੀ ਲੋਕਗੀਤ ਜਿੰਨੀ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਹੋਵੇ।

ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਕਾਵਿ ਦਾ ਵਿਕਾਸ

ਲੋਕਗੀਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਸਾਮਗਰੀ ਅਤੇ ਭਾਵ-ਅਰਥ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ, ਸੁਭਾਅ, ਇੱਛਾਵਾਂ, ਵਾਤਾਵਰਨ, ਕਿੱਤੇ, ਸ਼ੌਕ ਅਤੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੇ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੂੰਹ-ਬੋਲਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਾਧਨ ਬਦਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਲੋਕਗੀਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਸਾਮਗਰੀ ਅਤੇ ਭਾਵ-ਅਰਥ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਤਬਦੀਲ ਹੁੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰਵਿੰਦਰ ਨਾਥ ਟੈਗੋਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਮਹਾਨ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਰੰਗ ਲੋਕਗੀਤਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕ-ਵਾਰਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੁਨਹਿਰੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਾਇਰ ਆਪਣੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋਕਗੀਤਾਂ ਵਰਗੀ ਸਾਦਗੀ ਲਿਆਉਣਾ ਲੋਚਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਵੀ ਇਹ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਕਾਨੀ (ਕਲਮ) ਨੂੰ ਲੋਕਗੀਤਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਨਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਘੁੰਗਰੂ ਲੱਗਣ, ਜੋ ਛਣਕਦੀ ਹੋਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤਕ ਲਹਿਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣ ਸਕੇ। ਮੇਰੀ ਇਸ ਇੱਛਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਮੇਰੀ ਨਜ਼ਮ 'ਸੋਚਾਂ' ਦੀਆਂ ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ:

ਇੱਕ ਸੋਚ ਏ ਆਧੁਨਿਕ ਸਿਰਜਣ ਦੀ,
ਚਿੰਤਨ ਲਈ ਜੁਗਤ ਬਣਾਉਂਦੀ ਏ।
ਕਾਇਨਾਤ ਜਦੋਂ ਸੌਂ ਜਾਂਦੀ ਏ,
ਇਹ ਉੱਠ ਕੇ ਦੀਪ ਜਗਾਉਂਦੀ ਏ।
ਜਿਹਦੀ ਲੋਕ ਗੀਤ ਜਿੰਨੀ ਉਮਰ ਹੋਵੇ,

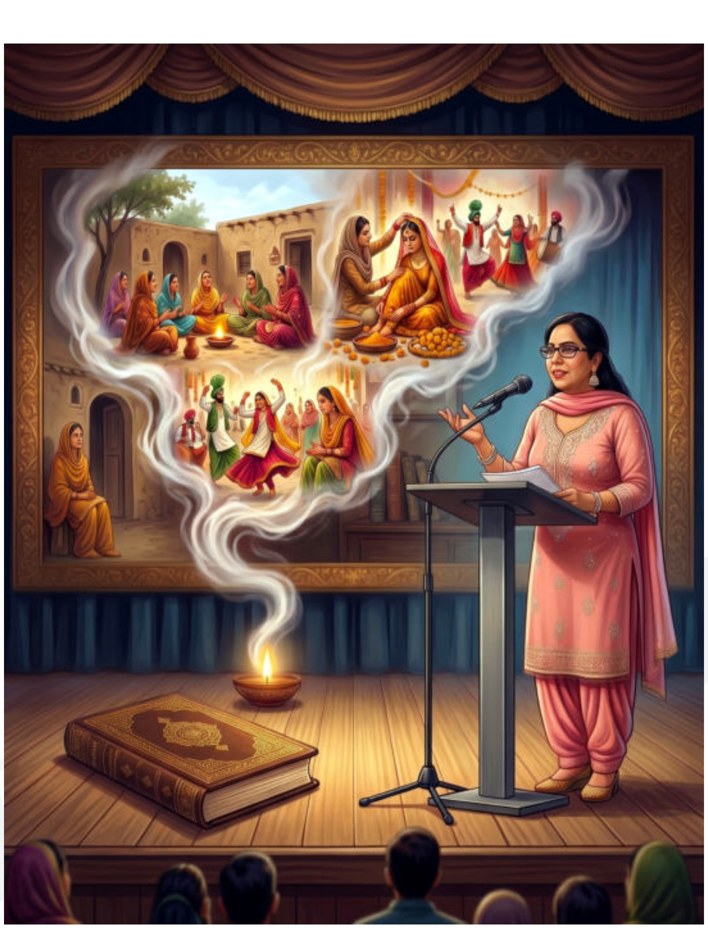

ਇੱਕ ਨਜ਼ਮ ਇਹ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਏ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਗੀਤ ਉਹ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਭੂਗੋਲਿਕ ਖੇਤਰ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਲੋਕਗੀਤਾਂ (ਵੈਣਾਂ) ਵਿਚ ਹੀ ਮਰਦਾ ਹੈ।

ਰਸਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਆਧਾਰ

ਰਸਮ-ਰਿਵਾਜ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਰਮਕਾਂਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਭਾਉਣਾ 'ਰਸਮ' ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਇਹੀ ਰਸਮ ਜਦੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਨਾਲ ਰੂੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ 'ਰਿਵਾਜ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਸਮਾਂ ਕਿਸੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਇਬਾਰਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮਾਨਵੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਸਵਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗ਼ਮੀ ਨੂੰ ਵੰਡਦਿਆਂ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਹਰ ਰਸਮ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਸਮਾਂ ਵਿਚ ਅਗਨੀ, ਪਾਣੀ, ਲੋਹੇ, ਚੌਲ, ਲਲੇਰ (ਨਾਰੀਅਲ), ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਜਾਂ ਘਾਹ ਦੀਆਂ ਤਿੜਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਗਹਿਰੇ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਅਰਥ ਛੁਪੇ ਹੋਏ ਹਨ:

ਪ੍ਰਤੀਕ	ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹੱਤਵ / ਅਰਥ
ਅਗਨੀ (ਫੇਰੇ/ਚਾਨਣ)	ਚਾਨਣ, ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ
ਪਾਣੀ (ਘੜੋਲੀ/ਸੁੱਚਮ)	ਆਤਮਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸੁੱਚਮਤਾ (ਪਾਕੀਜ਼ਗੀ) ਲਈ
ਲੋਹਾ (ਛਵੀ/ਸੁਰੱਖਿਆ)	ਬੁਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ
ਚੌਲ, ਲਲੇਰ, ਘਾਹ, ਅੰਬ ਦੇ ਪੱਤੇ	ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ, ਵੰਸ਼-ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਸ਼ਗਨਾਂ ਦੇ ਹਰੇ-ਭਰੇ ਸੰਕੇਤ

ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦਾ ਸੰਕਟ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਫ਼ਰਜ਼

ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਸ਼ੀਨੀ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਰਸਮਾਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਸਮਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਲੋਕਗੀਤ ਵੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਸੱਭਿਅਕ ਗੀਤ ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਤਾਣੀ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਲਝਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਲੋਕਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਜਾਂਦੇ ਤੱਕ ਕੇ ਕੁਝ ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਕਦਮ ਵਧਾਏ ਹਨ।

ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਸ ਘਾਟ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਉੱਥੇ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਮਰੀਕਨ ਸਕੂਲਾਂ-ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਚੋਣਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਵਿਚ ਪੁਸਤਕਾਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਗਿੱਧੇ-ਭੰਗੜੇ ਦੀਆਂ ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮੋਹ ਦੀ ਜਿਉਂਦੀ-ਜਾਗਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹਨ।

(ਚਲਦਾ)

ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ 'ਵਿਆਹ' ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ: ਹਾਈ ਕੋਰਟ

ਕਿਸ ਨਾਲ ਤੇ ਕਦੋਂ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲੀ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ: ਅਦਾਲਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਬੱਝਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਕਦੋਂ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵੱਲੋਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਕਪਤਾਨਪੁਲੀਸ (SSP) ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਗੌਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਿਆਹ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਹਨ।

ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਜਸਟਿਸ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਰ ਬਾਲਗ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਆਜ਼ਾਦੀ, ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਾਰੰਟੀ ਦਾ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਖ਼ਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਆਹ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਧੱਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਐਮ.ਬੀ.ਏ. (MBA) ਪਾਸ ਲੜਕੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪੇ, ਮਾਮੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਉਸ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੇ ਲੜਕੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਦਬਾਅ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੀੜਤ ਲੜਕੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਕਰੀਬ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹਾਨੇ ਨਾਲ ਸੱਦ ਕੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਘਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਡਰਾਇਆ-ਧਮਕਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁਤਾਬਕ ਵਿਆਹ ਲਈ ਹਾਂ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਲੜਕੀ ਦੇ ਸਾਫ਼ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ 10 ਜੂਨ ਨੂੰ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. (SSP) ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਅਸਰਦਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮਕਸਦ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ SSP ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਿਸੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਲੜਕੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਚਮੁੱਚ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਤੁਰੰਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪੁਖ਼ਤਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦਾ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਪਹਿਲਾ ਮਹਾਂ-ਗ੍ਰੰਥ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ

ਅੱਜ ਤੋਂ ਠੀਕ ਢਾਈ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ 'ਤੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਰਾਜਿਆਂ ਅਤੇ ਸਾਮਰਾਜਾਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇਮਿਸਾਲ ਤਜ਼ਰਬਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 250ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਦੇ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਲਿਖਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਮੂਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਜਮਹੂਰੀਅਤ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ 1787 ਵਿੱਚ ਫਿਲਾਡੇਲਫੀਆ ਵਿਖੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੋਢੀਆਂ (Founding Fathers) ਨੇ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਜੋ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਕਦੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਨਾ ਬਣ ਸਕੇ। ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ (Checks and Balances) ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਲੱਭਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਹਰੇਕ ਪਾਠਕ ਲਈ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ: ਸੰਸਦ (Legislative - ਆਰਟੀਕਲ I): ਜਨਤਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ (ਕਾਂਗਰਸ)। ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ (Executive - ਆਰਟੀਕਲ II): ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ (Judiciary): ਅਦਾਲਤਾਂ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਇਸ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਸਰਲ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਦਲਾਵਾਂ (ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧਾਂ) ਨੂੰ ਵੀ ਫੁੱਟਨੋਟਸ ਰਾਹੀਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਇਆ। ਆਓ, ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਫ਼ਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਸਮਝੀਏ। - ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ

ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਐਲਾਨਨਾਮਾ (The Declaration of Independence)

ਅਮਰੀਕੀ ਬਸਤੀਆਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ - 4 ਜੁਲਾਈ, 1776

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਤੇਰਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਿਆਸਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕਮਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਐਲਾਨਨਾਮਾ

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)

ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਟੇਟਸ ਦਾ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ (Vice President) ਸੈਨੇਟ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ (President of the Senate) ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵੋਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਬਰਾਬਰ-ਬਰਾਬਰ ਨਾ ਵੰਡੀਆਂ ਜਾਣ (ਟਾਈ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ)।

ਸੈਨੇਟ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਟੇਟਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ (President pro tempore) ਵੀ ਚੁਣੇਗੀ।

ਸੈਨੇਟ ਕੋਲ ਸਾਰੇ ਮਹਾਂਦੋਸ਼ਾਂ (Impeachments) ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕਮਾਤਰ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਬੈਠਣਗੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਹੁੰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਣ (Oath or Affirmation) 'ਤੇ ਹੋਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਟੇਟਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਜੱਜ (Chief Justice) ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰੇਗਾ: ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ (two thirds) ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮਹਾਂਦੋਸ਼ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ, ਅਤੇ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਟੇਟਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ, ਭਰੋਸੇ ਜਾਂ ਲਾਭ ਵਾਲੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧੇਗਾ: ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼, ਮੁਕੱਦਮਾ, ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਚਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 4. ਸੈਨੇਟਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਤਰੀਕਾ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਸੈਨੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ।

ਕਾਂਗਰਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਇਕੱਠੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਬੈਠਕ [ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ] 4 ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਦਿਨ ਨਿਯੁਕਤ ਨਾ ਕਰਨ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 5. ਹਰੇਕ ਸਦਨ (House) ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ, ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਖੁਦ ਜੱਜ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ (Majority) ਕੰਮਕਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਰਮ (Quorum – ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗਿਣਤੀ) ਗਠਿਤ ਕਰੇਗੀ; ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੰਖਿਆ ਦਿਨ-ਪ੍ਰਤੀ-ਦਿਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇ।

ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋ-ਤਿਹਾਈ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ (Expel) ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ (Journal) ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਉਹਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਰੱਖਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਦਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਹਾਂ (Yeas) ਅਤੇ ਨਾਂ (Nays), ਉੱਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਹਿੱਸੇ (one fifth) ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ, ਰੋਜ਼ਨਾਮਚੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਦਨ, ਦੂਜੇ ਸਦਨ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਬੈਠੇ ਹੋਣਗੇ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 6. ਸੈਨੇਟਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ (ਤਨਖਾਹ/ਭੱਤਾ) ਮਿਲੇਗਾ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਟੇਟਸ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ (Treasury) ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਾਏ ਦੇਸ਼ਧ੍ਰੋਹ (Treason), ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ (Felony) ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੇ, ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਸਦਨਾਂ ਦੀ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ, ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੌਰਾਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ (Privileged from Arrest) ਹੋਣਗੇ; ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਭਾਸ਼ਣ ਜਾਂ ਬਹਿਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਚਲਦਾ)

AI ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਕਾਲਪਨਿਕ ਤਸਵੀਰ, ਜੋ 1787 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ (Disclaimer) 'ਇਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕੇਵਲ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਠ ਕੇਵਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਵਾਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਵਾਦ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਲਈ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਤਰੁੱਟੀ (Error) ਲਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੀ ਲਓ।

ਇਹ ਪੈਰ-ਟਿੱਪਣੀਆਂ (Footnotes) ਅਮਰੀਕੀ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਦਲਦੇ ਸਰੂਪ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਮੂਲ ਪਾਠ (Original Text) ਵਿੱਚ ਜੋ ਨਿਯਮ 1787 ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 'ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧਾਂ' (Amendments) ਰਾਹੀਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਕੋਈ ਨੰਬਰ (ਜਿਵੇਂ 1,2,3,4) ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵੀਂ ਸੋਧ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਠਕ ਪੁਰਾਣੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਫਰਕ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣ।

ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗਾਈਡ (Quick Guide for Readers)

ਨੰਬਰ	ਸੋਧ (Amendment)	ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਬਦਲਾਅ
1.	14ਵੀਂ ਸੋਧ	ਇਹ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ (ਰੰਗ ਜਾਂ ਨਸਲ ਦੇ ਭੇਦਭਾਵ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ) ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਗਣਨਾ (Counting) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।
2,3	17ਵੀਂ ਸੋਧ	ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਸੈਨੇਟਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਸਿੱਧੀ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬਣਿਆ (ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਚੁਣਦੀਆਂ ਸਨ)।
4.	20ਵੀਂ ਸੋਧ	ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਬੈਠਕ ਦੀ ਤਰੀਕ ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ 3 ਜਨਵਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।
5.	16ਵੀਂ ਸੋਧ	ਇਸ ਸੋਧ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ (Income Tax) ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜੰਗ ਟਲੀ, ਪਰ ਮੁੱਕੀ ਨਹੀਂ

ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਏ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਨੇ ਜੰਗ ਤੋਂ ਅੱਕੀ-ਥੱਕੀ ਦੁਨੀਆ ਨੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਚੱਲੀ ਇਸ ਜੰਗ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਤੇਲ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਜੰਗ ਦਾ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਰਾਹ ਚੁਣਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ 19 ਜੂਨ ਨੂੰ ਦਸਤਖ਼ਤ ਹੋਣੇ ਤੈਅ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਲਾਂਘੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੋਕ-ਟੋਕ ਦੇ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਮਿਲੇਗੀ ਅਤੇ ਫ਼ੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕ ਲੱਗੇਗੀ। ਇਸ ਅਹਿਮ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਸਤੇ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਸਮਾਨੀਂ ਚੜ੍ਹ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਦਾ ਡਰ ਵਧ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ਵ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ ਰੌਣਕ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਲੱਕ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪਰ ਇਸ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਲੇ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਰੌਲਾ ਸੀ, ਉਹ ਹਾਲੇ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਬਸ ਅੱਗੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਰਾਨ ਦਾ ਪਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਉਸ ਉੱਤੋਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹਟਾਉਣਾ, ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਮੂਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਅਗਲੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਅਣਸੁਲਝੇ ਸਵਾਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਬਣੀ-ਬਣਾਈ ਗੱਲ ਵਿਗਾੜੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਣ ਵੀ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਤੋੜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਇਹ ਵੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਿੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਕਤਰ, ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਅਤੇ ਤੁਰਕੀ ਨੇ ਜੋ ਰੋਲ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਰਲ-ਮਿਲ ਕੇ ਜੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਕਾਫ਼ੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਇਰਾਨ ਮੁੜ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਆਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਤਾਕਤ ਦੇ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਪੱਕਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਪੱਕੀ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ, ਲੈਬਨਾਨ ਅਤੇ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲ੍ਹਾ ਵਿਚਾਲੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਤਣਾਅ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਫ਼ੇਲ੍ਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਖ਼ੀਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਜੰਗ ਦਾ ਖ਼ਾਤਮਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਡਿਪਲੋਮੇਸੀ ਦੇ ਇੱਕ ਔਖੇ ਸਫ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਇਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਖਰਾ ਉੱਤਰਦੇ ਹਨ।

ਮਾਲਵੇ 'ਚ 'ਆਪ' ਦਾ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਕੇਜਰੀਵਾਲ, ਮਾਨ ਅਤੇ ਸਿਸੋਦੀਆ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਕੱਢਿਆ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰੋਡ ਸ਼ੋਅ, ਜਨਸੈਲਾਬ ਦੇਖ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਉੱਡੇ ਹੋਸ਼

ਬਠਿੰਡਾ : ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਖੇਤਰ 'ਮਾਲਵਾ' ਦੇ ਦਿਲ ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਠਿੰਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (AAP) ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੌਕਾ ਸੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, 'ਆਪ' ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਨਵੀਨਰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਗੂ ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਦੀਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਡ ਸ਼ੋਅ ਦਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਉੱਤਰੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਜਨਸੈਲਾਬ ਨੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਖੇਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਹਲਚਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਤਿੰਨਾਂ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਮੰਚ ਤੋਂ ਭਰੀ ਹੁੰਕਾਰ : ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘੇ ਇਸ ਰੋਡ ਸ਼ੋਅ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜਾਏ ਗਏ ਵਾਹਨ 'ਤੇ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ, ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਅਤੇ ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਦੀਆ ਇੱਕਠੇ ਸਵਾਰ ਹੋਏ। ਤਿੰਨਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹੱਥ ਹਿਲਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅਭਿਵੰਦਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਦਕਿ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਵੱਲੋਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਵਰਖਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 'ਇਨਕਲਾਬ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ' ਦੇ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਇਲਾਕਾ ਗੂੰਜ ਉੱਠਿਆ।

'ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਸਾਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਵਚ' — ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ

ਰੋਡ ਸ਼ੋਅ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਨਕਲਾਬ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਦਾ ਇਹ ਇਕੱਠ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਮਾਮ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਟਾਨ ਵਾਂਗ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ।'

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀਆਂ 'ਤੇ ਤਿੱਖਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ

ਆਪਣੇ ਦੇਸੀ ਅਤੇ ਅਨੋਖੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਰਗੜੇ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿਆਸੀ ਘਰਾਣਿਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਲੁੱਟਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਪੈਸਾ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਮੋੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੇ ਅੱਜ ਫਿਰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਦੀਆ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਕੀਤਾ ਜ਼ਿਕਰ

ਰੋਡ ਸ਼ੋਅ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਮਨੀਸ਼ ਸਿਸੋਦੀਆ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸੁਧਾਰਾਂ (Schools of Eminence) ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਇੰਤਜ਼ਾਮ

ਤਿੰਨਾਂ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਮਾਲਵਾ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਬੇਹੱਦ ਪੁਖ਼ਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੂਰੇ ਰੋਡ ਸ਼ੋਅ ਦੇ ਰੂਟ ਦੀ ਡਰੋਨ ਰਾਹੀਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ 'ਆਪ' ਦਾ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਜਾਨ ਫੂਕੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਹਵਾ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਖਿਲਾ.ਫ ਰਚੀ ਗਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ : ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ

ਵੀਡੀਓ ਵਿਚਲਾ ਚਿਹਰਾ ਮੋਹਰਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ

ਕਿਹਾ ਹੁਣ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾਉਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਪਾਓ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪੰਥ ਖਤਰੇ 'ਚ ਹੈ...

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਇਕ ਫ਼ਰਜ਼ੀ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਕਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੀਹ ਤੋਂ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਕੋਝੀ ਹਰਕਤ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਬੇਅਦਬੀ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੱਖੀ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਘਬਰਾ ਕੇ ਬੌਖਲਾਹਟ ਭਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੱਸਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੂੜ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਰਬਉੱਚ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਇਸ ਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅੱਗੇ ਪੂਰੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਕੋਝੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 'ਪਾਣੀ, ਜਵਾਨੀ, ਕਿਸਾਨੀ ਅਤੇ ਬਾਣੀ' ਦੇ ਹਿਤ 'ਚ ਦਲੇਰਾਨਾ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਐਕਸ 'ਤੇ ਲਿਖਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਰੇਆਮ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਫਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ 'ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਓ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪੰਥ ਖਤਰੇ 'ਚ ਹੈ।' ਅਜਿਹਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।' ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਸੰਦੇਸ਼ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਮੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੀਡੀਓ 'ਚ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਸਰੀਰਕ ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚਿਹਰਾ-ਮੋਹਰਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੇਰੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਝੂਠਾ ਤੇ ਗੁਮਰਾਹਕੁੰਨ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਏਨੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਪਦਵੀਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਏਜੰਡੇ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਬਣਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧਰਮ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਦਭਾਗੀਆਂ ਅਤੇ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਡੂੰਘੀ ਆਸਥਾ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਤੇ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਿਆ। ਨਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੇਰੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਕਦੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕੁਝ ਸਵਾਰਥੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਹੱਥਕੰਡਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਆਕਾਵਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਚ ਸਿਆਸੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਨੂੰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੈਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਨਕਾਰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮੇਰੇ ਰੋਮ-ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੀ ਹਰ ਧੜਕਣ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਸਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸੂਬੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਪੁੱਛਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਬੇਅਦਬੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਰਹੀ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਉਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਾ-ਵਿਰੋਧੀ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਸਾਫ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਹਨ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਸਨ, ਪੁਲਿਸ ਫਾਇਰਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰ ਗਏ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਮਨਸ਼ਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਗੁਮਰਾਹਕੁੰਨ ਅਤੇ ਕੂੜ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਹੋਣ। ਅੰਤਿਮ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

Silicon Valley Gurdwara
ਸੰਗਤ ਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਸੰਤ ਕਾ ਮਾਰਗ ਧਰਮ ਕੀ ਪਉੜੀ ਕੋ ਵਡਭਾਗੀ ਪਾਏ ॥

ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਲੋਂ ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ
ਰਾਜ ਯੋਗੀ, ਵਿਦਿਆ ਦਾਨੀ, ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ, ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ,
ਸੇਵਾ ਦੇ ਪੁੰਜ, ਸੱਚਖੰਡ ਵਾਸੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੁਰਾਲੇਵਾਲਿਆਂ
ਦੀ ਨਿੱਘੀ ਯਾਦ 'ਚ 76ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ

ਮਹਾਨ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿਲੀਕਾਨ ਵੈਲੀ

2356, Walsh Ave, Santa Clara, CA - 95051

ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਚ ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੁਰਾਲੇਵਾਲੇ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਦੈਵੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਅਤੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੀ ਮੂਰਤ ਸਨ। ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਲਹਿਰ ਚਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਫੁਲਵਾੜੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ।

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ,
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ ॥
ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਥ ਦੇ ਮਹਾਨ ਤਪੱਸਵੀ, ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ, ਵਿੱਦਿਆ-ਦਾਨੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੁਰਾਲੇਵਾਲਿਆਂ (ਬੇਗੋਵਾਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਪੂਰਥਲਾ) ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਬਰਸੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਸਿਲੀਕੋਨ ਵੈਲੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਖੇ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ

26 ਜੂਨ, 2026, ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਅਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ : ਸਵੇਰੇ 10.30 ਵਜੇ
28 ਜੂਨ, 2026, ਐਤਵਾਰ ਪਾਠ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ : ਸਵੇਰੇ 8.20 ਵਜੇ ਤੋਂ 10.00 ਵਜੇ ਤੱਕ
28 ਜੂਨ, 2026, ਐਤਵਾਰ ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ : ਸਵੇਰੇ 10.00 ਵਜੇ

ਉਪਰੰਤ ਪੰਥ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਰਸਭਿੰਨਾ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕਰਾਉਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ

ਕਥਾ ਭਾਈ ਦੁਰਲੱਭ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ | ਭਾਈ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾਈ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾਈ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾਈ ਜੈਤਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਜੀ | ਭਾਈ ਜੀਵਨਜੋਤ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ :
ਡਾ. ਦੀਪਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੁਬਾਣਾ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨਵੀਂ ਇਮਾਰਤ (building) ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ ਸੇਵਾ 'ਚ ਮਾਇਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਓ ਜੀ।

ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਣਗੇ।

ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਮੇਤ ਪਰਿਵਾਰ ਹਾਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰਨ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਜੀ

ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ : ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੱਜਣ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਜੀ

ਸ੍ਰ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ - (408)-497-2888, ਸ੍ਰ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਘੋਤੜਾ - (408)-849-1593, ਸ੍ਰ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (408)-498-2860, ਕਾਲਪ੍ਰੋ ਡਾਇਵਿੰਗ ਸਕੂਲ (510)-472-3571, ਸ੍ਰ. ਸ਼ਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਘੋਤੜਾ (408)-469-1787, ਸ੍ਰ. ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਬਲੂ (408)-469-6494, ਸ੍ਰ. ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਹ (669)-260-6251, ਸ੍ਰ. ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਬੌਬੀ (408)-595-6281, ਸ੍ਰ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਿਆਣੀ (510)-328-5580, ਸ੍ਰ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (707)-334-7514, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਗਾੜ੍ਹਾ Law Firm (510)-841-4582, ਸ੍ਰ. ਸੁਰਮਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (408) 210-5394

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜੀ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੋਰਸਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਵੈਨਕੂਵਰ (ਕੈਨੇਡਾ) : ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੋਰਸਾਂ ਅਤੇ ਸਮਰਥਿਤ ਅਨਸਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ’ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਥਿਤ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਥਿਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕੌਂਸਲੇਟ (Consulate) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੇਹੱਦ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਬਰਬਰਤਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਉੱਠੀ ਆਵਾਜ਼

ਇਸ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਕੁੰਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਮੁੱਖ ਮੰਗਾਂ: ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਤਖ਼ਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬੈਨਰ ਫੜੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ’ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੋਰਸਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹਿੰਸਾ, ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿ ਦੇਣ ਅਤੇ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਣ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਘੇਰਾਬੰਦੀ: ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨ/ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਏ ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ੌਫ਼ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅਸਲ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ:

‘ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਫੋਰਸਾਂ ਅਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਅਮਨ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਲਹੂ-ਲੁਹਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ (UN) ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ’ਤੇ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਣ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਬਰਬਰਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਬੰਦ ਹੋ ਸਕੇ।’

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਰਿਹਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਂਤਮਈ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਬੱਧ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰਿਹਾ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਜਮਹੂਰੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਕੇ ਦੇਣਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ’ਤੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ’ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਗੁਹਾਰ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ.: ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਦੂਤਾਵਾਸ (Pakistan Embassy) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਕਸ਼ਮੀਰ (Pakistan-administered Kashmir) ਵਿੱਚ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਬਦਤਰ ਹਾਲਤ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਉਲੰਘਣਾ ’ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ (UN) ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਤੁਰੰਤ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਖੇਧੀ

ਦੂਤਾਵਾਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉੱਥੇ ਹੋ ਰਹੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਗਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ:

ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ: ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼: ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ (Freedom of Expression), ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

‘ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ’

ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਬੜੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ’ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਨਾ ਰੁਕੇ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਹਿੰਮ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

‘ਜੇਕਰ ਇਹ ਬਰਬਰਤਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹੀ, ਤਾਂ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰਨਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਮੰਚਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਵਕਾਲਤ (Advocacy) ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਵੱਲ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਾਂਗੇ।’

ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਅਮਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਮਨੁੱਖੀ ਸਨਮਾਨ (Human Dignity), ਅਮਨ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਇਸ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਗੂੰਜ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸ਼ਾਸਿਤ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਿਹ।

12 ਜੁਲਾਈ 2026 ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਮਿਲਪੀਟਸ (Milpitas)

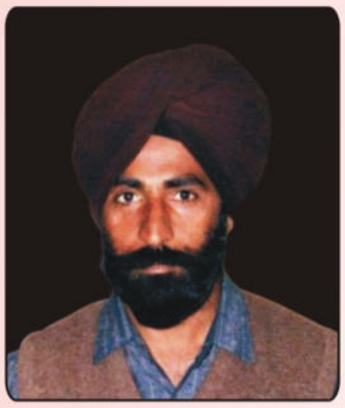

ਸ਼ਹੀਦ ਜਨਰਲ ਭਾਈ ਲਾਭ ਸਿੰਘ

ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਜਵੜ

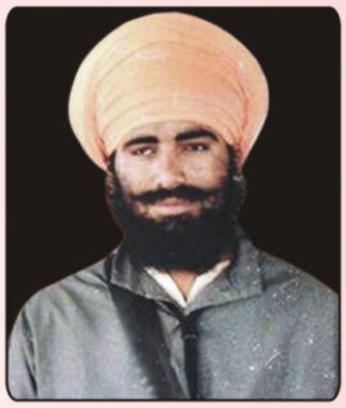

ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਚਹੇੜੂ

ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਅਣਖ ਅਤੇ ਆਬਰੂ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਜਨਰਲ ਭਾਈ ਲਾਭ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਜਵੜ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਚਹੇੜੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੂਹ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਥ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕੀਰਤਨੀਏ, ਕਥਾਵਾਚਕ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਬੁਲਾਰੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ।
ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਤ ਪਰਿਵਾਰ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ।

ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ

ਸ: ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮਾਣਾ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

12 ਜੁਲਾਈ 2026 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 11:00 ਵਜੇ,
Gurdwara Sahib Milpitas
362 Milpitas Blvd, Milpitas

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਫੋਨ : 408-834-8002

Silicon Valley Gurdwara
ਸੰਗਤ ਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਮੌਂਟੇਗੂ ਪਾਰਕ ’ਚ ਗੂੰਜੀਆਂ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਪਿਕਨਿਕ ਦੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ

ਸਿਲੀਕਾਨ ਵੈਲੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਿਕਨਿਕ ਮੇਲਾ

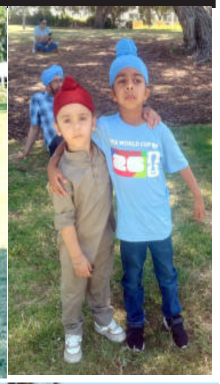

ਸੈਂਟਾ ਕਲਾਰਾ/ਸਿਲੀਕਾਨ ਵੈਲੀ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) : ਪ੍ਰਵਾਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅਮੀਰ ਜੜ੍ਹਾਂ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨਸ਼ੈਲੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿਲੀਕਾਨ ਵੈਲੀ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) ਵੱਲੋਂ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ‘ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਖੇਡ ਕੈਂਪ’ (Summer Sports Camp) ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਪਿਕਨਿਕ ਬੇਹੱਦ ਸਫ਼ਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸੰਪੰਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਖੇਡਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਚੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੌਂਟੇਗੂ ਪਾਰਕ ਦੇ ਪੂਰੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਖਾਲਸਈ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗ ਦਿੱਤਾ।

ਅਰਦਾਸ ਨਾਲ ਹੋਈ ਕੈਂਪ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ; ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਸਿਖਾਏ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਗੁਰ

ਕੈਂਪ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸ਼ੈਡਿਊਲ ਮੁਤਾਬਕ, ਸਵੇਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਪਾਰਕ ਦੇ ਹਰੇ-ਭਰੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇ:

ਸਾਂਝੀ ਅਰਦਾਸ: ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਕੈਂਪ ਦੀ ਰਸਮੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਕੋਚਿੰਗ: ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਟਰੇਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਰ ਸਿਖਾਏ ਗਏ।

ਦਿਨ ਭਰ ਰੌਣਕਾਂ: ਪੂਰਾ ਦਿਨ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ, ਦੌੜਾਂ ਅਤੇ ਕਿਲਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗੂੰਜਦਾ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਪਾਰਕ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਾਹੌਲ ਬੇਹੱਦ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਜਨਕ ਬਣ ਗਿਆ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪੁਖ਼ਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਲੰਗਰ

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵੱਡੇ ਇਕੱਠਾਂ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖ਼ਾਸ ਅਤੇ ਪੁਖ਼ਤਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਖ਼ੁਰਾਕ ਦਾ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੰਗਰ ਅਟੁੱਟ ਵਰਤਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਦਿਸ਼ਟ, ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਅਤੇ ਹਾਈਜੀਨਿਕ ਖਾਣੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਸੰਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਭਰਪੂਰ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ।

ਟੀਚਰਾਂ ਤੇ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਦੀ ਲਗਨ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਮਿਸਾਲੀ ਸਹਿਯੋਗ

ਇਸ ਕੈਂਪ ਨੂੰ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦੇ ਸਿਖਰ ’ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਟਾਫ਼, ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਦੇ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਮੌਂਟੇਗੂ ਪਾਰਕ ’ਚ ਗੂੰਜੀਆਂ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਪਿਕਨਿਕ ਦੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ

ਸਿਲੀਕਾਨ ਵੈਲੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਿਕਨਿਕ ਮੇਲਾ

ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ (Volunteers) ਨੇ ਪੂਰੀ ਲਗਨ, ਤਨਦੇਹੀ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਵੀ ਬੇਹੱਦ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਸਵੇਰੇ ਜਲਦੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ੁਦ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦਿਨ ਭਰ ਕੈਂਪ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ’ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹਰ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਵਟਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਹੀ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ।

‘ਖੇਡਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਛੂਹੇਗੀ ਕੌਮ’ : ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਗੀ

ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਡ ਕੈਂਪ ਦੌਰਾਨ ‘ਸਾਡੇ ਲੋਕ’ (Sade Lok) ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਗੀ ਨੇ ਇਸ ਕੈਂਪ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ’ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਵੁਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾਦਾਇਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ:

‘ਅੱਜ ਦੇ ਡਿਜੀਟਲ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨਾਂ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰੀਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਸਾਡਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਨਰੋਏ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ’ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੇ ਝੰਡੇ ਗੱਡ ਸਕੇਗੀ। ਖੇਡਣ ਦੀ ਇਹੀ ਰੁਚੀ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਜਗਤ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀਆਂ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ’ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵੇਗਾ।’

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਗੀ ਨੇ ਕੈਂਪ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਫ਼ਲਤਾ ਲਈ ਸਮੂਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ, ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸਦਕਾ ਇਹ ਕੈਂਪ ਸਿਲੀਕਾਨ ਵੈਲੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਬਣ ਕੇ ਨਿੱਤਰਿਆ ਹੈ।

ਧੰਨਵਾਦ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ : ਮੇਲੇ ਦੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਮਾਪਨ ’ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿਲੀਕਾਨ ਵੈਲੀ (ਸੈਂਟਾ ਕਲਾਰਾ) ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਦੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਪਿਕਨਿਕ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ—‘ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸਭ ’ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਰ ਭਰਿਆ ਹੱਥ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ’—ਇਸੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਰਦਾਸ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਫ਼ਤਹਿ ਦੀ ਸਾਂਝ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਅਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਦਿਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੇਲੇ ਦੀਆਂ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਯਾਦਾਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੈਂਟਾ ਕਲਾਰਾ ਅਤੇ ਸਿਲੀਕਾਨ ਵੈਲੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਜ਼ਾ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।

ਫੀਫਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 2026 ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚਣ ਵਾਲਾ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਬਣਿਆ ਸਟਾਰ

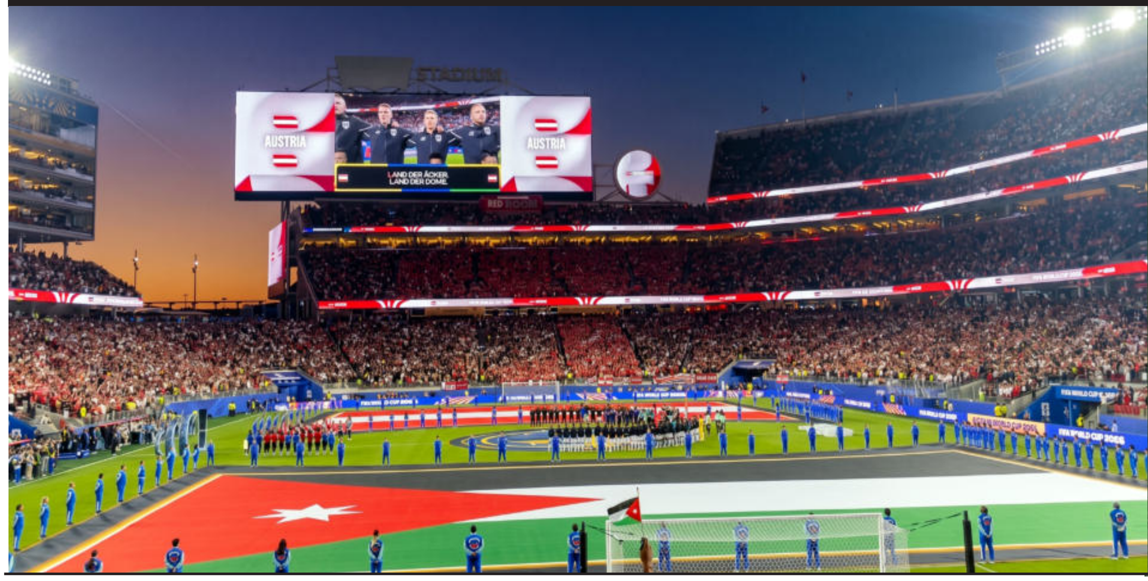

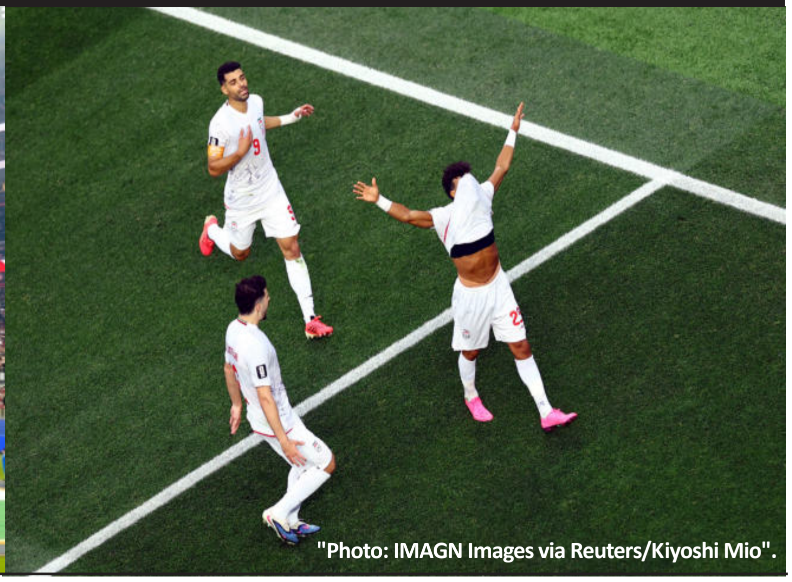

"Photo: IMAGN Images via Reuters/Kiyoshi Mio".

ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਸਟਾਰ ਹਮਲਾਵਰ ਮਿਡਫੀਲਡਰ ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫੀਫਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 2026 ਦੇ ਮੰਚ 'ਤੇ ਉਤਰਦਿਆਂ ਹੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ, ਅਮਰੀਕਾ) ਦੇ ਸੋਫੀ ਸਟੇਡੀਅਮ (SoFi Stadium) ਵਿਖੇ 15 ਜੂਨ, 2026 ਨੂੰ ਖੇਡੇ ਗਏ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਰੋਮਾਂਚਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹ ਫੀਫਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਮੈਚ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਲਾਈਨ-ਅੱਪ (Starting XI) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ (Indian-origin) ਦੇ ਫੁੱਟਬਾਲਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2006 ਵਿੱਚ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ਼ ਧੋਰਾਸੂ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਖੇਡ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਕੇਵਲ ਸਬਸਟੀਚਿਊਟ ਵਜੋਂ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਲਈ ਹੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, 27 ਸਾਲਾ ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਚ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਖੇਡ ਕੇ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 'ਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਆਗਾਜ਼: ਈਰਾਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮੁਕਾਬਲਾ : ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਹੇਠ ਖੇਡੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਸ ਮਹਾਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੀ ਟੀਮ (All Whites) ਨੂੰ ਗਰੁੱਪ-ਜੀ (Group 7) ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਪਹਿਲਾ ਮੈਚ (15 ਜੂਨ, 2026): ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਦੇ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿੱਚ ਈਰਾਨ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਖੇਡੇ ਗਏ ਇਸ ਬੇਹੱਦ ਰੋਮਾਂਚਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਰਚਿਤ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜਰਸੀ ਨੰਬਰ 10 ਪਹਿਨ ਕੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਰੇ।

ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ: ਮੁੱਖ ਕੋਚ ਡੈਰੇਨ ਬੇਜ਼ਲੀ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ (4-2-3-1 ਫਾਰਮੇਸ਼ਨ) ਤਹਿਤ ਸੈਂਟਰਲ ਮਿਡਫੀਲਡ ਵਿੱਚ ਖੇਡਦਿਆਂ ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਪੂਰੇ ਮੈਚ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਖੇਡ ਦਿਖਾਈ। ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੋਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਲਿਆਹ ਜਸਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਾਸ ਐਕਸਚੇਂਜ ਕਰਕੇ ਗੋਲ ਕੀਤਾ।

ਹਮਲਾਵਰ ਖੇਡ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਟੀਮ ਦੇ ਗੋਲ 'ਤੇ 3 ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸ਼ਾਟ ਲਗਾਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 61ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਇੱਕ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਸ਼ਾਟ ਈਰਾਨ ਦੇ ਗੋਲਕੀਪਰ ਨੇ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ। ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੂਰੇ ਮੈਚ ਦੌਰਾਨ ਟੀਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਥੰਮ੍ਹ ਬਣੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਅੰਤਿਮ ਪਲਾਂ (90+1 ਮਿੰਟ) ਵਿੱਚ ਸਬਸਟੀਚਿਊਟ (ਜੈਸੀ ਰੈਂਡਲ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ) ਹੋਏ। ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ 2-2 ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ (Draw) 'ਤੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋਇਆ।

ਗਰੁੱਪ ਸਟੇਜ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲ ਅਤੇ ਅਗਲਾ ਸ਼ੈਡਿਊਲ

ਓਸ਼ੇਨੀਆ (OFC) ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੱਧਾ ਕੁਆਲੀਫਾਈ ਕਰਕੇ 2010 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਖੇਡ ਰਹੀ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਅਗਲੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

ਮੈਚ	ਵਿਰੋਧੀ ਟੀਮ	ਮਿਤੀ (ਸਥਾਨਕ ਸਮਾਂ)	ਸਥਾਨ	ਸਥਿਤੀ / ਨਤੀਜਾ
ਮੈਚ 1	ਈਰਾਨ (Iran)	15 ਜੂਨ, 2026	ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ, ਅਮਰੀਕਾ	2-2 ਡਰਾਅ (1 ਪੁਆਇੰਟ)
ਮੈਚ 2	ਮਿਸਰ (Egypt)	21 ਜੂਨ, 2026	ਵੈਨਕੂਵਰ, ਕੈਨੇਡਾ	ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਮੈਚ
ਮੈਚ 3	ਬੈਲਜੀਅਮ (Belgium)	26 ਜੂਨ, 2026	ਵੈਨਕੂਵਰ, ਕੈਨੇਡਾ	ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਮੈਚ

ਨੋਟ: ਗਰੁੱਪ-ਜੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੋਏ ਦੋਵੇਂ ਮੈਚ (ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ 2-2 ਈਰਾਨ ਅਤੇ ਬੈਲਜੀਅਮ 1-1 ਮਿਸਰ) ਡਰਾਅ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਸਮੇਂ ਗਰੁੱਪ ਦੀਆਂ ਚਾਰੇ ਟੀਮਾਂ 1-1 ਪੁਆਇੰਟ ਦੇ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਹਨ।

ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਹਿਲੂ: ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਪਛਾਣ 'ਤੇ ਚਰਚਾ

ਗਲੋਬਲ ਮੰਚ 'ਤੇ ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸਿਰ ਮਾਣ ਨਾਲ ਉੱਚਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜੜ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ: ਔਕਲੈਂਡ (ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ) ਵਿੱਚ 20 ਫਰਵਰੀ, 1999 ਨੂੰ ਜਨਮੇ ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਖੇਡ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਹੀ ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਅੱਜ ਇਸ ਮੁਕਾਮ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਪਛਾਣ: ਖੇਡ ਜਗਤ ਦੇ ਮਾਹਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਚਿੰਤਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਅਤੇ ਹਾਕੀ, ਕਬੱਡੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਚੋਟੀ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਪਰ ਗਲੋਬਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਖੇਡ 'ਫੁੱਟਬਾਲ' ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮੰਚ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਮ ਦਾ ਚਮਕਣਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਆਗੂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਗਲੋਬਲ ਮੰਚਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਸਾਬਤ-ਸੂਰਤ ਸਿੱਖ ਸਰੂਪ ਨੂੰ ਮਾਣ ਨਾਲ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਛਾਣ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

ਬਾਇਰਨ ਮਿਊਨਿਕ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ

ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਲੱਬ ਬਾਇਰਨ ਮਿਊਨਿਕ (Bayern Munich) ਵੱਲੋਂ ਖੇਡਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣੇ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2019 ਵਿੱਚ ਬੁੰਡਸਲੀਗਾ (Bundesliga) ਵਿੱਚ ਡੈਬਿਊ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਬੀਆ ਦੇ ਕਲੱਬ 'ਟੀਐਸਸੀ' (TSC) ਤੋਂ ਲੋਨ 'ਤੇ ਵੈਲਿੰਗਟਨ ਫੀਨਿਕਸ (Wellington Phoenix) ਲਈ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ 21 ਜੂਨ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਮਿਸਰ (Egypt) ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਗਲੇ ਵੱਡੇ ਮੈਚ 'ਤੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜਿੱਤ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਰਨਗੇ।

ਗਰੁੱਪ-ਐੱਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ ਘਾਨਾ ਅਤੇ ਪਨਾਮਾ ਵਿਚਾਲੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਟੱਕਰ; ਜੋਨਾਸ ਅਜੇਤੇਈ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਹੈਡਰ

ਫੋਟੋ ਕ੍ਰੈਡਿਟ: ਫੋਟੋ: ANI / Reuters

ਟੋਰਾਂਟੋ (ਕੈਨੇਡਾ): ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਖੇਡੇ ਜਾ ਰਹੇ ਫੀਫਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 2026 (FIFA World Cup 2026) ਦੇ ਗਰੁੱਪ-ਐੱਲ (Group L) ਦੇ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਘਾਨਾ ਅਤੇ ਪਨਾਮਾ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਈਆਂ। 17 ਜੂਨ 2026 ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਟੋਰਾਂਟੋ ਸਟੇਡੀਅਮ (ਬੀਮੋ ਫੀਲਡ) ਵਿਖੇ ਖੇਡੇ ਗਏ ਇਸ ਮੈਚ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰੋਮਾਂਚਕ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਖੇਡ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ।

ਮੈਚ ਦੇ ਅਹਿਮ ਪਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਖਿੱਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘਾਨਾ ਦੇ ਸਟਾਰ ਡਿਫੈਂਡਰ ਜੋਨਾਸ ਅਜੇਤੇਈ (Jonas Adjetey) ਪਨਾਮਾ ਦੇ ਗੋਲ-ਪੋਸਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਹੈਡਰ (Header) ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ’ਚ ਗੂੰਜਿਆ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਮ

ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫੀਫਾ ਵਰਲਡ ਕੱਪ 2026 ’ਚ ਰਚਿਆ ਇਤਿਹਾਸ; ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖ ਖਿਡਾਰੀ

ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ / ਆਕਲੈਂਡ: ਫੀਫਾ ਵਰਲਡ ਕੱਪ 2026 (FIFA World Cup 2026) ਦੇ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਦਿੱਗਜ ਫੁੱਟਬਾਲਰ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜੜ੍ਹਾਂ (Punjabi Roots) ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਗੱਭਰੂ ਨੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮੰਚ ’ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਟੀਮ (All Whites) ਵੱਲੋਂ ਖੇਡਦਿਆਂ ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਫੀਫਾ ਮੇਨਜ਼ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਮੈਚ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ (Starting Lineup) ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ।

ਇਰਾਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਖੇਡੇ ਗਏ ਗਰੁੱਪ-ਜੀ (Group 7) ਦੇ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਰੋਮਾਂਚਕ ਅਤੇ ਹਾਈ-ਵੋਲਟੇਜ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਜਗਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਕਾਰੀ ‘ਨੰਬਰ 10’ ਦੀ ਜਰਸੀ ਪਹਿਨ ਕੇ ਮੈਦਾਨ ’ਤੇ ਉੱਤਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਦਾਨ ’ਤੇ 92 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਖੇਡ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਜਾਦੂ ਬਿਖੇਰਿਆ ਕਿ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੇਖਦੇ ਰਹਿ ਗਏ।

ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਆਕਲੈਂਡ ਤੱਕ: ਮੱਧਵਰਗੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲਾਡਲੇ ਦਾ ਸਫ਼ਰ : ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 20 ਫਰਵਰੀ 1999 ਨੂੰ ਆਕਲੈਂਡ (ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ) ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਜਾ ਕੇ ਵੱਸੇ ਸਨ।

ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤੀ ਪਿਛੋਕੜ: ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਨ ਮੱਧਵਰਗੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਗ੍ਰੋਸਰੀ (ਕਰਿਆਨੇ) ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

"Photo: IMAGN Images via Reuters/Kiyoshi Mio".

ਰਗਬੀ ਦੇ ਗੜ੍ਹ ’ਚ ਚੁਣਿਆ ਫੁੱਟਬਾਲ: ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਰਗਬੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਮਹਿਜ਼ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟਬਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚੁਣ ਲਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਵੀ ਸ਼ੌਕੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਰਾਟ ਕੋਹਲੀ ਤੇ ਸਚਿਨ ਤੇਂਦੁਲਕਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਹਨ।

ਮਾਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ: ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ’ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਸੀ, ਪਰ ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਪਛਾਣਿਆ। ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਟਰੇਨਿੰਗ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਅੱਜ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੁਕਾਮ ਦਾ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ।

ਬਾਇਰਨ ਮਿਊਨਿਖ (Bayern Munich) ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਫ਼ਰ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਸਟਾਰਡਮ ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਹਿਜ਼ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫੁਟਸਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ‘ਮੋਸਟ ਵੈਲੂਏਬਲ ਪਲੇਅਰ’ (MVP) ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਰਮਨ ਦਿੱਗਜ ਨਾਲ ਕਰਾਰ: ਸਾਲ 2019 ਵਿੱਚ ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ਵ ਫੁੱਟਬਾਲ ਵਿੱਚ ਤਹਿਲਕਾ ਮਚਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਕਲੱਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ FC Bayern Munich ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਰਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਇਸ ਜਰਮਨ ਕਲੱਬ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣੇ। ਉਹ ਬਾਇਰਨ ਮਿਊਨਿਖ ਦੀ ਉਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਟੀਮ (2019-20) ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੇ UEFA ਚੈਂਪੀਅਨਜ਼ ਲੀਗ ਦਾ ਖ਼ ?ਤਾਬ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਜਰਮਨੀ, ਪੁਰਤਗਾਲ ਅਤੇ ਸਰਬੀਆ ਦੇ ਕਈ ਨਾਮਵਰ ਕਲੱਬਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੇਡ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੈਰਿਸ ਓਲੰਪਿਕ 2024 ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਂਡ ਵੈਲਿਊ

ਖੇਡ ਜਗਤ ਦੀਆਂ ਮਾਰਕੀਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਟ ?ਰਾਂਸਫਰ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੁੱਲ ਜਾਇਦਾਦ (Net Worth) $1 ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ $2 ਮਿਲੀਅਨ (ਲਗਭਗ 8 ਤੋਂ 16 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ।

ਮੈਗਾ ਕਲੱਬ ਕੰਟਰੈਕਟ: ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਕਲੱਬਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਮੋਟੀ ਸਾਲਾਨਾ ਸੈਲਰੀ।

ਬ੍ਰਾਂਡ ਐਂਡੋਰਸਮੈਂਟਸ: ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਵਸਦੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ (ਭਾਰਤੀ/ਪੰਜਾਬੀ) ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਈ ਗਲੋਬਲ ਬ੍ਰਾਂਡਾਂ ਦੀਆਂ ਡੀਲਾਂ।

ਗਲੋਬਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਮਾਣ ਦੇ ਪਲ : ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਫੀਫਾ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟੀਮ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ, ਪਰ ਸਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ/ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸਿਰ ਮਾਣ ਨਾਲ ਉੱਚਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਦਾਨ ’ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਅੱਜ ਲੱਖਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਗਰੁੱਪ-ਜੇ ਦੇ ਰੋਮਾਂਚਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਆਸਟਰੀਆ ਅਤੇ ਜਾਰਡਨ ਵਿਚਾਲੇ ਫਸਵੀਂ ਟੱਕਰ; ਮੈਦਾਨ ’ਚ ਦਿਖਿਆ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਰੋਮਾਂਚ

ਸੈਂਟਾ ਕਲਾਰਾ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ): ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਹੇਠ ਖੇਡੇ ਜਾ ਰਹੇ ਫੀਫਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 2026 (FIFA World Cup 2026) ਦੇ ਗਰੁੱਪ-ਜੇ (Group J) ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੂਰੇ ਰੋਮਾਂਚ ’ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਬੇਅ ਏਰੀਆ ਸਟੇਡੀਅਮ (ਸੈਂਟਾ ਕਲਾਰਾ) ਵਿਖੇ ਖੇਡੇ ਗਏ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਜਨਕ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਆਸਟਰੀਆ ਅਤੇ ਜਾਰਡਨ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਟੱਕਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਦੋਵਾਂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਦਾਨ ’ਤੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਝੋਕ ਦਿੱਤੀ।

ਮੈਦਾਨ ’ਤੇ ਸਖ਼ਤ ਮੁਕਾਬਲਾ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਟਕਰਾਅ

ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫਾਈਲ ‘FIFA World Cup 2026 - Group J - Austria v Jordan (D).jpg’ ਵਿੱਚ ਮੈਚ ਦਾ ਰੋਮਾਂਚਕ ਪਲ ਸਾਫ਼ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਗੇਂਦ ਲਈ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ: ਜਾਰਡਨ ਦੇ ਸਟਾਰ ਡਿਫੈਂਡਰ ਯਾਜ਼ਾਨ ਅਲ-ਆਰਬ (ਜਰਸੀ ਨੰਬਰ 5) ਅਤੇ ਆਸਟਰੀਆ ਦੇ ਮਿਡਫੀਲਡਰ ਕੋਨਰਾਡ ਲਾਈਮਰ (ਜਰਸੀ ਨੰਬਰ 20) ਵਿਚਾਲੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਿੱਖਾ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਟਕਰਾਅ (Physical Battle) ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।

ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ: ਜਾਰਡਨ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਆਸਟਰੀਆ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰੱਖਿਆਤਮਕ (Defensive) ਖੇਡ ਦਿਖਾਈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਆਸਟਰੀਆ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਮਿਡਫੀਲਡ ਰਾਹੀਂ ਜਾਰਡਨ ਦੇ ਗੋਲ-ਪੋਸਟ ’ਤੇ ਦਬਾਅ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ।

ਦੋਵਾਂ ਟੀਮਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸਖ਼ਤ ਟੱਕਰ ਨੇ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਫੁੱਟਬਾਲ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹ ਰੋਕ ਕੇ ਰੱਖੇ।

ਫੋਟੋ ਕ੍ਰੈਡਿਟ: ANI / Reuters

ਬੌਧਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ: ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਸ. ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲਾਅ ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ 'ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਸੀਹ' ਬਣੇ 'ਸਰਦਾਰ ਮਸੀਹ ਸਿੰਘ'

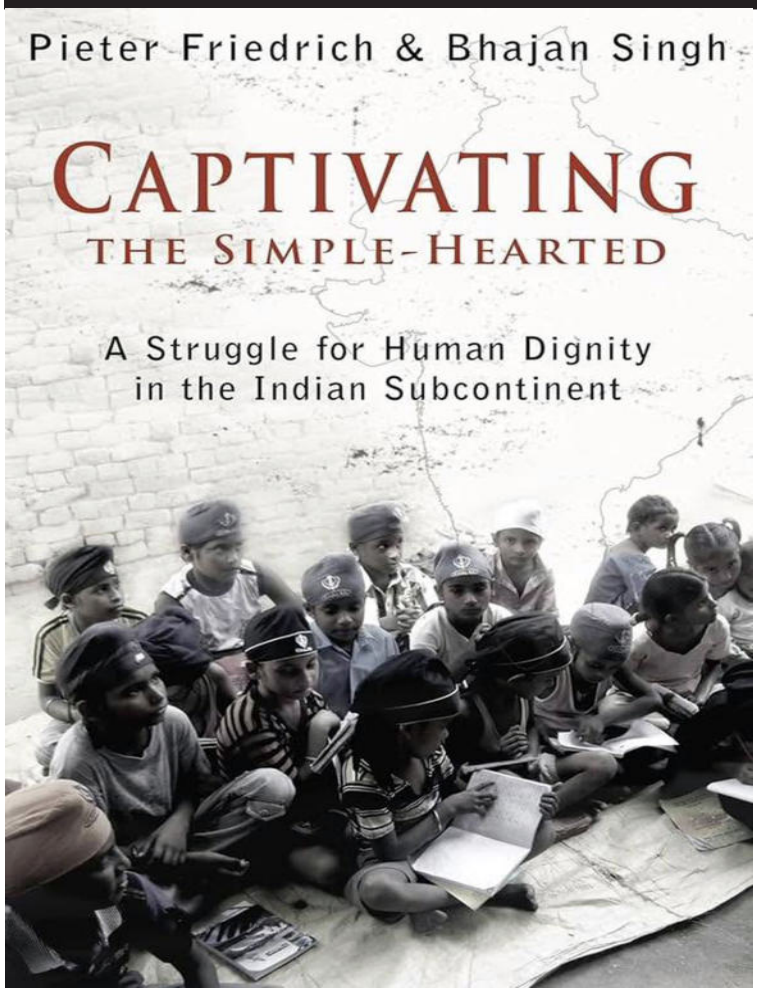

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ): ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮਿਸਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ (Law) ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ (Supreme Court of India) ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨਸ਼ਿਪ ਕਰ ਰਹੇ ਇੱਕ ਹੋਣਹਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਮਸੀਹ ਦਾਸ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮਾਨਵਤਾਵਾਦੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਨੇ ਹੁਣ ਅਪਣੀ ਨਵੀਂ ਪਛਾਣ ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਮਸੀਹ ਸਿੰਘ' ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ।

ਜੀਵਨ ਦਾ ਮੋੜ: 'ਕੈਪਟੀਵੇਟਿੰਗ ਦ ਸਿੰਪਲ-ਹਾਰਟਡ' ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਚੌਥੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਬਦਲਾਅ ਉਦੋਂ ਆਇਆ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਨਿਵਾਸੀ ਉੱਘੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਕ ਸ. ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੁਸਤਕ "ਕੈਪਟੀਵੇਟਿੰਗ ਦ ਸਿੰਪਲ-ਹਾਰਟਡ" (Captivating the Simple-Hearted) ਦੀ ਇੱਕ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸਮੀਖਿਆ (Critical Review) ਕੀਤੀ।

'ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਫਲਸਫੇ ਨੇ ਮਸੀਹ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰਤਾ, ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ, ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕਾਇਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਮਾਰਗ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਨਾਲ 'ਸਿੰਘ' ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਲਿਆ। ਪਰਿਵਾਰ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਨਾਮ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਸੰਕਲਪ ਹੈ।'

ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਬੌਧਿਕ ਮੁਹਿੰਮ: ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ 'ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ' ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

ਮਸੀਹ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ, ਸਗੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅੰਦਰ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ (Critical Thinking) ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੈ:

ਗਿਆਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ (Study Circles): ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਫਲਸਫੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਚੇਤਨਾ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਹੌਸਲਾ-ਅਫ਼ਜ਼ਾਈ: ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਟੱਡੀ ਸਰਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਸਫ਼ਲ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਸੂਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਕਦ ਇਨਾਮਾਂ (Cash Prizes) ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਾ ਅਹਿਮ ਸਹਿਯੋਗ : ਇਸ ਪੂਰੇ ਬੌਧਿਕ ਅਭਿਆਨ ਅਤੇ ਚੇਤਨਾ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (Delhi University) ਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਸੀਹ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ (Mentor) ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੋ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਅਗਵਾਈ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸਮਾਜਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਵਾਹਕ: ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ. ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੋਲ : ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਅਤੇ ਪੱਛੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਇਲਾਹੀ ਤੇ ਬਰਾਬਰਤਾ ਵਾਲੇ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸਰਦਾਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ (ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ) ਨੇ ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ:

'ਮਸੀਹ ਸਿੰਘ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਵਾਹਕ ਬਣ ਕੇ ਉੱਭਰਨਗੇ। ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨਦਾਨ ਵਜੋਂ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੱਛੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ, ਸਵੈ-ਮਾਣ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਨਿਰੰਤਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ।'

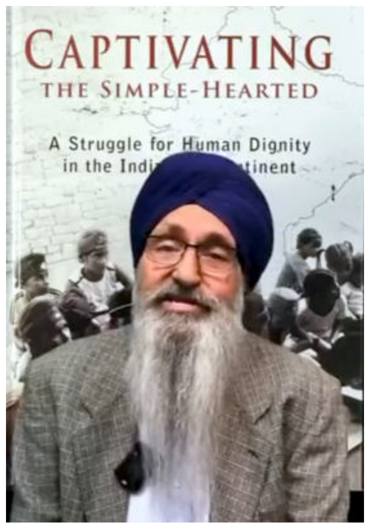

ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ. ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ ਦੀ ਲਿਖਤ "ਕੈਪਟੀਵੇਟਿੰਗ ਦ ਸਿੰਪਲ-ਹਾਰਟਡ" ਅੱਜ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਸੰਦ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਬੌਧਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨ੍ਹ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕੋਲਕਾਤਾ 'ਚ NRLM ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਧਰਨਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਕਈ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਮੋਰਚਾ

ਕੋਲਕਾਤਾ : ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੂਰਲ ਲਾਇਵਲੀਹੁੱਡ ਮਿਸ਼ਨ (NRLM) ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਐਸਪਲੇਨੇਡ (Esplanade) ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਟਕਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਿੱਟ-ਇਨ ਧਰਨਾ (Sit-in Demonstration) ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜੰਮ ਕੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ।

ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਗਾਂ

ਧਰਨੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ NRLM ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ:

ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਨਿਯਮਤਕਰਨ (Job Regularisation): ਕੰਟਰੈਕਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਬਰਾਬਰ ਕੰਮ, ਬਰਾਬਰ ਤਨਖਾਹ: 'Equal pay for equal work' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤਹਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਰੁਕੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ: ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਪਈਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ (Pending Salaries) ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਜਾਰੀ (Disbursement) ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਵੀਡੀਓ ਮਾਮਲਾ

'ਆਪ' ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਲੈਬਾਰਟਰੀਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼; ਵੀਡੀਓ 'ਚ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਵਿਵਾਦਤ ਵੀਡੀਓ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਬੰਧੀ ਡੀ ਜੀ ਪੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵਫ਼ਦ: ਆਗੂ

ਮੁਹਾਲੀ : ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਕੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਬੰਧੀ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈ ਵਿਵਾਦਤ ਵੀਡੀਓ ਬਾਰੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਫਦ ਅੱਜ ਡੀਜੀਪੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ।

ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਬਲਤੇਜ ਪੰਨੂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਵਿਵਾਦਤ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ਿਕਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਵੀਡੀਓ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੈਬਾਰਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਚੈੱਕ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ 1191 ਐਂਗਲਾਂ ਤੋਂ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਲੈਬਾਰਟਰੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੋਵੇਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਉੱਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਪਿੱਛੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਗਤ ਜੋਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਟਾਰਗੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸਾਜਸ਼ ਰਚੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਕਦੇ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ 1986 ਵਿੱਚ ਨਕੋਦਰ ਅਤੇ 2015 ਵਿੱਚ ਬਰਗਾੜੀ ਤੇ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਦੋਸ਼ੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਮਰਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਲਾਏ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਜਸ਼ਾਂ ਰਚਦਾ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਹੇਤਿਆਂ ਨੂੰ ਤਕਲੀਫ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਵੱਡਾ ਹਾਦਸਾ

ਐਡਵਰਡਜ਼ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਬੇਸ 'ਤੇ B-52 ਬੰਬਾਰ ਜਹਾਜ਼ ਹੋਇਆ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ; ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ 8 ਅਮਰੀਕੀ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਦੀ ਹੋਈ ਪਛਾਣ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ: ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਐਡਵਰਡਜ਼ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਬੇਸ (Edwards Air Force Base) ਵਿਖੇ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਵਾਪਰੇ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਦਰਦਨਾਕ ਅਤੇ ਭਿਆਨਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਹਵਾਈ ਫ਼ੌਜ (US Air Force) ਦੇ 8 ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਗਈ। ਇੱਕ B-52 ਰਣਨੀਤਕ ਬੰਬਾਰ ਜਹਾਜ਼ (Strategic Bomber) ਦੇ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਠ ਅਮਰੀਕੀ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਗ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ ਹੈ।

15 ਜੂਨ ਨੂੰ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਇਹ ਭਿਆਨਕ ਹਾਦਸਾ : ਇਹ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ 15 ਜੂਨ, 2026 ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ। ਅਮਰੀਕੀ ਹਵਾਈ ਫ਼ੌਜ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ B-52 ਲੌਂਗ-ਰੇਂਜ ਹੈਵੀ ਬੰਬਾਰ ਜਹਾਜ਼ ਆਪਣੇ ਨਿਯਮਿਤ ਮਿਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਐਡਵਰਡਜ਼ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਬੇਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਹ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਾਦਸਾ ਇੰਨਾ ਭਿਆਨਕ ਸੀ ਕਿ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰੂ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਬਚਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ 8 ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ।

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ : ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਰਿਪ੍ਰੈਜ਼ੈਂਟੇਟਿਵਜ਼ (U.S. House of Representatives) ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਠਾਂ ਜਾਂਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ 'ਰੈਸਟ ਇਨ ਪੀਸ' (Rest in Peace) ਲਿਖ ਕੇ ਭਾਵਭਿੰਨੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਡੂੰਘੀ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ:

'ਇਸ ਬੇਹੱਦ ਦੁਖਦਾਈ ਅਤੇ ਹਿਰਦੇ-ਵੇਦਕ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ, ਸਾਕ-ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਮਹਾਨ ਕੁਰਬਾਨੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਮਰ ਰਹੇਗੀ।'

ਮਿਲਟਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਗਠਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਕਿਸੇ ਤਕਨੀਕੀ ਖ਼ਰਾਬੀ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਜ੍ਹਾ ਸੀ।

ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਨ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਗ

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦੋਖੀ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਦੋਖੀ : ਬਾਦਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵਲੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੀ ਕੋਰ ਕਮੇਟੀ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਮਹਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੁਪਰੀਮ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜੋ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਸਿਰ ਝੁਕਾਅ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆਂ ਜਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਉਹ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦੋਖੀ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਦੋਖੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਸਾਰੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਾ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨਾ ਲਾਏ। ਅੱਜ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੇ ਦੇਖ ਲਿਆ ਕਿ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕੀਤਾ ਉਹ ਦੱਸ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਪਰ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਭਗਵੰਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਦੋਂ ਦਾ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੱਚਾ ਬੱਚਾ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸ਼ਰਾਬ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਕ ਮਿੰਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਲੈਂਦਾ ਤੇ ਪਾਗਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਉਹ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਐਮ. ਪੀ. ਜਿੱਤਿਆ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਗੁਰੂ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਗਿਆ ਉਦੋਂ ਸੰਗਤ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਡੱਕ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰਗਾੜੀ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੀ ਉਥੇ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਡੱਕ ਕੇ ਗਿਆ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਗਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਜਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਾਂ ਨੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨਾਲ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬਧੀ ਸਪੀਕਰ ਨੂੰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਅਸੈਂਬਲੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਜਾਂਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ ਕਿ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਪੀਂਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਵੀ ਝੂਠੀ ਸਹੁੰ ਖਾ ਗਿਆ। ਸ੍ਰ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਦੀ ਬੇਟੀ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਪੰਥ ਦਾ ਅਤੇ ਕੌਮ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਨਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਵਫਾਦਾਰ ਰਿਹਾ ਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਫਾਦਾਰ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਨਾ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਵਫਾਦਾਰ। ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਵੀ ਦੋਖੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵੀ ਦੋਖੀ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਵੀ ਦੋਖੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਇਥੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਜਦੋਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਈ ਹੈ ਉਦੋਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਹਨ ਨਾ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਇਕੱਲਾ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕੀਤਾ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਧਰਮ ਦਾ ਵੀ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਨਵੀਂ-ਨਵੀਂ ਆਈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਐਮਐਲਏ ਨਰੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਫੜਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਦੇਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਨ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਾਂਗੇ: ਢਿੱਲੋਂ

ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ : ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਅੱਜ ਭਾਜਪਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦਿਹਾਤੀ ਇਕਾਈ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਨੀ ਕੈਂਥ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਰੱਖੇ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਤਰਜਮਾਨ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਲੀਏਵਾਲ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ 2027 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ 'ਤੇ ਖਰਾ ਉਤਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਹੌਸਲਾ ਅਫ਼ਜ਼ਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਰਕਰ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਸਲ ਤਾਕਤ ਹਨ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਹਰ ਘਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪਰਮਿੰਦਰ ਬਰਾੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਲਗਾਤਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਨੀ ਕੈਂਥ ਨੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿਹਾਤੀ ਇਕਾਈ ਦਾ ਹਰ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬੂਥ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਹਿਦ ਲਿਆ।

ਅਮਰੀਕਾ-ਇਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ 110 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੰਗਬੰਦੀ ਲਾਗੂ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ- 'ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਰਜ਼ੀ ਸਮਝੌਤਾ, ਵਤੀਰਾ ਨਾ ਸੁਧਰਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸੁੱਟਾਂਗੇ ਬੰਬ'

ਮਹਾਂਯੁੱਧ ਦੇ ਮੁਹਾਨੇ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਲਗਾਮ ! ਅਮਰੀਕਾ-ਇਰਾਨ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੀਆਂ 14 ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ, ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ 'ਸਟਰੇਟ ਆਫ਼ ਹਾਰਮੁਜ਼'

ਫਰਾਂਸ (ਜੀ-7 ਸੰਮੇਲਨ): ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਚੱਲ ਰਹੀ 110 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ 17 ਜੂਨ, 2026 ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ 14-ਨੁਕਾਤੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪੱਤਰ (MOU) 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਜੰਗਬੰਦੀ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੱਚੇ ਤੇਲ (Brent crude) ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਡਿੱਗ ਕੇ £80 ਪ੍ਰਤੀ ਬੈਰਲ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਨੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਬੇਹੱਦ ਨਾਜ਼ੁਕ ਮੋੜ 'ਤੇ ਹੈ।

ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਜੀ-7 (G7) ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਖਰੇ ਅਤੇ ਹਮਲਾਵਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਆਰਜ਼ੀ (ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ) ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਪੱਕੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸੰਧੀ ਨਹੀਂ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਖਿਆ: 'ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਪੱਤਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪਸੰਦ ਨਾ ਆਇਆ ਜਾਂ ਇਰਾਨ ਨੇ ਅਗਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਵਤੀਰਾ ਨਾ ਸੁਧਾਰਿਆ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਬੰਬ ਸੁੱਟਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਬਾਰਾ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਹੈ।'

ਕੀ ਹੈ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੋਹਲਤ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ?

ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੋਹਲਤ (ਡੈੱਡਲਾਈਨ) ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਚੱਲ ਰਹੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਣਾ, ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸਥਿਰਤਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਇੱਕ ਪੱਕੀ ਤੇ ਸਥਾਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਧੀ (Permanent Treaty) ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੱਕਾ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।

14-ਨੁਕਾਤੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪੱਤਰ (MOU) ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ:

1. ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਜੰਗਬੰਦੀ: ਸਾਰੇ ਮੋਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਹਵਾਈ-ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਡਰੋਨ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰੀ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ (Proxies) 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।
2. ਲੇਬਨਾਨ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ: ਇਸ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੇਬਨਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਰਾਨ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲ੍ਹਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੁਕਵਾਏਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉੱਤਰੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਤਣਾਅ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਸਕੇ।
3. ਹੋਰਮੁਜ਼ ਦੀ ਖਾੜੀ (Strait of Hormuz) ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ: ਇਰਾਨ ਇਸ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਅਗਲੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਤੇਲ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ 'ਟੋਲ ਟੈਕਸ' ਜਾਂ ਫੀਸ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਲੰਘਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗਾ।
4. ਅਮਰੀਕੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਦਾ ਖਾਤਮਾ: ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਮਰੀਕੀ ਜਲ ਸੈਨਾ (US Navy) ਅਗਲੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਰਾਨੀ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ (ਜਿਵੇਂ ਬੰਦਰ ਅੱਬਾਸ) ਦੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਟਾ ਲਵੇਗੀ।
5. ਤੇਲ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ ਤੁਰੰਤ 'ਵੇਵਰ': ਅਮਰੀਕੀ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ (US Treasury) ਤੁਰੰਤ ਅਜਿਹੀਆਂ

ਅਸਥਾਈ ਛੋਟਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਰਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦਾ ਨਿਰਯਾਤ (Export) ਕਰ ਸਕੇਗਾ।
6. ਗਲੋਬਲ ਬੈਂਕਿੰਗ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ: ਤੇਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਬੈਂਕਿੰਗ ਚੈਨਲਾਂ (ਜਿਵੇਂ SWIFT ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗਾ।
7. ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਨੂੰ ਡਾਊਨ-ਬਲੈਂਡ ਕਰਨਾ: ਇਰਾਨ ਆਪਣੇ ਪਰਮਾਣੂ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਉੱਚ-ਸੰਵਰਧਿਤ ਯੂਰੇਨੀਅਮ (60% ਤੱਕ ਦੇ ਭੰਡਾਰ) ਨੂੰ ਡਾਊਨ-ਬਲੈਂਡ (ਪਤਲਾ/ਕਮਜ਼ੋਰ) ਕਰਕੇ ਨੌਨ-ਮਿਲਟਰੀ ਗ੍ਰੇਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗਾ।
8. IAEA ਦੀ ਮੁੜ-ਐਂਟਰੀ: ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਰਮਾਣੂ ਊਰਜਾ ਏਜੰਸੀ (IAEA) ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਨਤਾਂਜ਼ ਅਤੇ ਫੋਰਦੋ ਵਰਗੇ ਇਰਾਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਰਮਾਣੂ ਪਲਾਂਟਾਂ ਵਿੱਚ 24/7 ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਹੋਵੇਗੀ।
9. ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਪ੍ਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ: ਇਸ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੋਹਲਤ ਦੌਰਾਨ ਇਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲ, ਕਰੂਜ਼ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਜਾਂ ਲੰਮੀ ਦੂਰੀ ਦੇ ਆਤਮਘਾਤੀ ਡਰੋਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੀਖਣ (Testing) ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।
10. ਸਾਈਬਰ ਹਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ: ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ, ਪਾਵਰ ਗਰਿੱਡਾਂ, ਤੇਲ ਰਿਫਾਇਨਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਈਬਰ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦ ਕਰਨਗੇ।
11. ਜੰਗੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਅਦਲਾ-ਬਦਲੀ: ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨਾਂ, ਸਮੁੰਦਰੀ ਚਾਲਕ ਦਲਾਂ (Sailors) ਅਤੇ ਖੁਫੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
12. $300 ਬਿਲੀਅਨ ਦਾ ਮੁੜ-ਨਿਰਮਾਣ ਫੰਡ: ਜੇਕਰ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ, ਜੀ-7 ਅਤੇ ਖਾੜੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦੇਸ਼ ਮਿਲ ਕੇ ਇਰਾਨ ਦੇ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਤਬਾਹ ਹੋਏ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਮੁੜ-ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ 300 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਫੰਡ ਤਿਆਰ ਕਰਨਗੇ।
13. ਸਾਂਝੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਮੇਟੀ: ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਕਤਰ ਅਤੇ ਓਮਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।
14. 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਡੈੱਡਲਾਈਨ: ਇਹ ਪੂਰਾ ਸਮਝੌਤਾ ਸਿਰਫ਼ 60 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਵੈਧ (Valid) ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਥਾਈ ਸੰਧੀ ਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਮੁੜ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

ਭਾਵੇਂ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ:

ਲੇਬਨਾਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦਾ ਮੁੱਦਾ: ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਮਰੀਕਾ-ਇਰਾਨ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਲੇਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਲੇਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹਮਲੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਰਾਨ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਇਹ ਹਮਲੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਉਲੰਘਣਾ ਮੰਨੇ ਜਾਣਗੇ।

60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਟਿਕ-ਟਿਕ ਕਰਦੀ ਘੜੀ: ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਲੈ ਆਇਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਹੁਣ ਅਗਲੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਰਾਨ ਦੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਅਤੇ ਪਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੱਕੀ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸੰਧੀ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਮਰੀਕਾ-ਇਰਾਨ ਜੰਗ 2026: ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਜੰਗਬੰਦੀ ਤੱਕ ਦਾ ਮੁਕੰਮਲ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

17 ਜੂਨ, 2026 ਨੂੰ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਅਤੇ ਤਹਿਰਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਹਿਮਤੀ ਪੱਤਰ (MOU) 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 110 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮੱਧ ਪੂਰਬ (Middle East) ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਸਥਾਰਿਤ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਸ ਯੁੱਧ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਖੂਨੀ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਬਰੀਕੀਆਂ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਾਂਗੇ।

1. ਜੰਗ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਤਤਕਾਲੀ ਕਾਰਨ

ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ 1979 ਦੀ ਇਸਲਾਮਿਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਦੇ ਬੰਧਕ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ 2026 ਦੀ ਜੰਗ ਦਾ ਤਤਕਾਲੀ ਕਾਰਨ 2015 ਦੇ ਪਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤੇ (JCPOA) ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣਾ ਸੀ।

ਫਰਵਰੀ 2026 ਵਿੱਚ ਓਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਗੁਪਤ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਗੱਲਬਾਤ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਈ। ਇਰਾਨ ਆਪਣੇ ਪਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ 60% ਤੱਕ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਸੰਵਰਧਿਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ)। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਪਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਬਜਾਏ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਧੇਰੇ ਕਾਰਗਰ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗੀ।

2. 28 ਫਰਵਰੀ, 2026: 'ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਪਿਕ ਫਿਊਰੀ' ਦੀ ਖੂਨੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

28 ਫਰਵਰੀ, 2026 ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਰਾਨ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਵਾਈ ਹਮਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ 'ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਪਿਕ ਫਿਊਰੀ' (Operation Epic Fury) ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ।

ਪਹਿਲੇ 12 ਘੰਟੇ: ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਇਰਾਨ ਦੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਕੇਂਦਰਾਂ, ਹਵਾਈ ਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 900 ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ।

ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਖਾਤਮਾ: ਇਸ ਹਮਲੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਇਰਾਨ ਦੀ ਚੋਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਇਰਾਨ ਦੇ ਸਰਵਉੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ (Supreme Leader) ਆਇਤੁੱਲਾ ਅਲੀ ਖਾਮੇਨਈ ਅਤੇ ਦਰਜਨਾਂ ਹੋਰ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ: ਬੰਦਰ ਅੱਬਾਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮੀਨਾਬ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਡ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ, IRGC ਦੇ ਨੇਵਲ ਬੇਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਇੱਕ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਸਕੂਲ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲਗਭਗ 170 ਸਕੂਲੀ ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ।

3. ਇਰਾਨ ਦਾ ਪਲਟਵਾਰ ਅਤੇ 'ਹੋਰਮੁਜ਼ ਦੀ ਖਾੜੀ' ਦਾ ਸੰਕਟ

ਆਪਣੇ ਸੁਪਰੀਮ ਲੀਡਰ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਰਾਨੀ ਫੌਜ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ('ਘਜਤ ਰ਼ੀ ਵਕਤਜਤ.ਵਅਫਕ) ਨੇ ਪੂਰੇ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਹਿੱਤਾਂ 'ਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਰੋਨਾਂ ਨਾਲ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ।

ਖੇਤਰੀ ਹਮਲੇ: ਇਰਾਨ ਨੇ ਇਰਾਕ, ਕੁਵੈਤ, ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ, ਬਹਿਰੀਨ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਅਰਬ ਅਮੀਰਾਤ (UAE) ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ ਅੱਡਿਆਂ ਅਤੇ ਤੇਲ ਦੇ ਖੂਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ।

ਹੋਰਮੁਜ਼ ਦੀ ਖਾੜੀ ਦੀ ਨਾਕਾਬੰਦੀ: ਇਰਾਨ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੇਲ ਸਪਲਾਈ ਰਸਤੇ, 'ਸਟਰੇਟ ਆਫ਼ ਹਾਰਮੁਜ਼' (Strait of Hormuz) ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਪਾਰਕ ਜਹਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਜਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਰਾਨੀ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਦੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਰਾਹੀਂ ਘੇਰਾਬੰਦੀ (Naval Blockade) ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਗਲੋਬਲ ਤੇਲ ਸੰਕਟ: ਇਸ ਦੋਹਰੀ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਕਾਰਨ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਰੁਕ ਗਈ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਾਲਣ (Fuel) ਦਾ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਮੰਦੀ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ।

4. ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ: ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਕਤਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

ਅਪ੍ਰੈਲ 2024 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰਜ਼ੀ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਈ ਸੀ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਕਿਹਾ ਗਿਆ), ਪਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਕਤਰ ਦੀ ਸਾਲਸੀ (Mediation) ਸਦਕਾ 14 ਜੂਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਕੇ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੇ ਖਾਕੇ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 17 ਜੂਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

5. 17 ਜੂਨ, 2026 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ (MOU) ਦੇ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ

ਇਸ 14-ਨੁਕਾਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੰਨੀਆਂ ਹਨ:

1. ਸਾਰੇ ਮੋਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਜੰਗਬੰਦੀ: ਅਮਰੀਕਾ, ਇਰਾਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਤੁਰੰਤ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬੰਦ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੇਬਨਾਨ ਦਾ ਮੋਰਚਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਹਮਲੇ ਰੁਕ ਸਕਣ।
2. ਸਟਰੇਟ ਆਫ਼ ਹਾਰਮੁਜ਼ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣਾ: ਇਰਾਨ ਅਗਲੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਇਸ ਸਮੁੰਦਰੀ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ 'ਟੋਲ ਟੈਕਸ' ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹੇਗਾ। ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਆਪਣੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਦੀ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਹਟਾ ਲਵੇਗਾ।
3. ਤੇਲ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਰਾਹਤ: ਅਮਰੀਕੀ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਕੱਚੇ ਤੇਲ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ 'ਵੇਵਰ' (ਛੋਟ) ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ।
4. ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਨੂੰ ਡਾਊਨ-ਬਲੈਂਡ ਕਰਨਾ: ਇਰਾਨ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪਰਮਾਣੂ ਊਰਜਾ ਏਜੰਸੀ (IAEA) ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਆਪਣੇ ਉੱਚ-ਸੰਵਰਧਿਤ ਯੂਰੇਨੀਅਮ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਨੂੰ ਡਾਊਨ-ਬਲੈਂਡ (ਪਤਲਾ/ਕਮਜ਼ੋਰ) ਕਰੇਗਾ।
5. ਮੁੜ-ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ $300 ਬਿਲੀਅਨ ਦਾ ਫੰਡ: ਜੇਕਰ ਅਗਲੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਖੇਤਰੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਇਰਾਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ 300 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਗੇ।

6. ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ

ਇਸ 110 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਜੰਗ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪਈ ਹੈ:

ਦੇਸ਼ / ਧਿਰ	ਮੌਤਾਂ (ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ)	ਮੁੱਖ ਨੁਕਸਾਨ
ਇਰਾਨ	3,600+ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਤਾਂ (HRANA ਮੁਤਾਬਕ)	ਸੁਪਰੀਮ ਲੀਡਰ ਦੀ ਮੌਤ, 190+ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਲਾਂਚਰ ਅਤੇ 155 ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਤਬਾਹ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਬਰਬਾਦ।
ਲੇਬਨਾਨ (ਹਿਜ਼ਬੁੱਲ੍ਹਾ)	3,800+ ਮੌਤਾਂ	ਦੱਖਣੀ ਲੇਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਹਮਲਿਆਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰੀ ਬਰਬਾਦੀ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੜਾਕੇ ਮਾਰੇ ਗਏ।
ਅਮਰੀਕਾ	15 ਸਿਪਾਹੀ ਮਾਰੇ ਗਏ, 540+ ਜ਼ਖਮੀ	ਅਰਬਾਂ ਡਾਲਰ ਦੇ ਐਡਵਾਂਸਡ ਰਾਡਾਰ ਅਤੇ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਸਿਸਟਮ (THAAD, Patriot) ਤਬਾਹ; ਯੁੱਧ ਦੀ ਲਾਗਤ $29 ਬਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਪਾਰ।
ਇਜ਼ਰਾਈਲ	32 ਸਿਪਾਹੀ, 28 ਨਾਗਰਿਕ ਮਾਰੇ ਗਏ	ਇਰਾਨੀ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਕਾਰਨ 9,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ।
ਅਰਬ ਦੇਸ਼ (ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼)	ਸਾਊਦੀ, UAE, ਕੁਵੈਤ ਵਿੱਚ ਕਈ ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਮਾਰੇ ਗਏ	ਤੇਲ ਰਿਫਾਇਨਰੀਆਂ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਸੱਟ।

7. ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦਾ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ

ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਜੀ-7 ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਬੇਹੱਦ ਸਖ਼ਤ ਰੁਖ਼ ਅਪਣਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

'ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਪੱਤਰ (MOU) ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਗਲੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਇਰਾਨ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਪਸੰਦ ਨਾ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੁਬਾਰਾ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣੀਆਂ ਅਤੇ ਬੰਬ ਸੁੱਟਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ।'

ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ:

ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ: ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਲੇਬਨਾਨ ਵਿੱਚ ਜੰਗਬੰਦੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਿਜ਼ਬੁੱਲ੍ਹਾ ਖ਼ ?ਲਾਫ਼ ਆਪਣੀ ਲੜਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਲੇਬਨਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਰਾਨ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਤੋੜ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਰੋਧ: ਟਰੰਪ ਦੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਜੰਗ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ਾਂ (ਇਰਾਨ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਲਣਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ) ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਇਰਾਨ ਨੂੰ ਤੇਲ ਵੇਚਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰਿਆਇਤ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ : ਇਹ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਜੰਗਬੰਦੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੱਚੇ ਧਾਗੇ ਵਰਗੀ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਮੱਧ ਪੂਰਬ ਸਥਾਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵੱਲ ਵਧੇਗਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਭਿਆਨਕ ਗਲੋਬਲ ਮਹਾਯੁੱਧ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਝੁਲਸ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਿਊਯਾਰਕ 'ਚ 'ਫਾਦਰਜ਼ ਡੇਅ ਅਗਨਕਾਂਡ' ਦੀ 25ਵੀਂ ਬਰਸੀ

ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਤਿੰਨ ਜਾਂਬਾਜ਼ ਫਾਇਰਫਾਈਟਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਿੱਘੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਿਟੀ ਫਾਇਰ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ (FDNY) ਵੱਲੋਂ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਅਸਧਾਰਨ ਫਾਇਰਫਾਈਟਰਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ। 'ਫਾਦਰਜ਼ ਡੇਅ ਅਗਨਕਾਂਡ' (Father's Day Fire) ਦੀ 25ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਰੀਥ-ਲੇਇੰਗ (ਫੁੱਲਮਾਲਾ ਅਰਪਿਤ ਕਰਨ) ਅਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਤਖ਼ਤੀ (Plaque Dedication) ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਪੂਰੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ ਗਈ।

25 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਇਹ ਦਰਦਨਾਕ ਹਾਦਸਾ : ਇਹ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ 17 ਜੂਨ 2001 ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਾਲ 'ਫਾਦਰਜ਼ ਡੇਅ' (ਪਿਤਾ ਦਿਵਸ) ਦਾ ਦਿਨ ਸੀ:

ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਧਮਾਕਾ: ਕੁਈਨਜ਼ ਦੇ ਐਸਟੋਰੀਆ ਬੁਲੇਵਾਰਡ (Astoria Boulevard in Queens) ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਭਿਆਨਕ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ ਸੀ। ਅੱਗ ਬੁਝਾਉਣ ਦੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਅਚਾਨਕ ਇੱਕ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਧਮਾਕਾ (Explosion) ਹੋਇਆ।

ਤਿੰਨ ਜਾਂਬਾਜ਼ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦ: ਇਸ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਲੈਡਰ 163 (Ladder 163) ਦੇ ਫਾਇਰਫਾਈਟਰ ਜੌਹਨ ਜੇ. ਡਾਊਨਿੰਗ (John J. Downing) ਅਤੇ ਰੈਸਕਿਊ 4 (Rescue 4) ਦੇ ਦੋ ਫਾਇਰਫਾਈਟਰ ਬ੍ਰਾਇਨ ਡੀ. ਫਾਹੀ (Brian D. Fahey) ਤੇ ਹੈਰੀ ਐੱਸ. ਫੋਰਡ (Harry S. Ford) ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਗਏ ਸਨ ਹੱਸਦੇ-ਖੇਡਦੇ ਪਰਿਵਾਰ

ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਦੁਖਦਾਈ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਜਾਂਬਾਜ਼ ਖ਼ੁਦ ਪਿਤਾ ਸਨ। ਫਾਦਰਜ਼ ਡੇਅ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਵਾਪਰੇ ਇਸ ਕਹਿਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਫਾਇਰਫਾਈਟਰ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਕੁੱਲ 8 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਂਦੇ-ਵਿਲਕਦੇ ਛੱਡ ਗਏ ਸਨ। ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਮਹਾਨ ਕੁਰਬਾਨੀ ਅੱਜ ਵੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ।

ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਨਵੀਂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਤਖ਼ਤੀ (Plaque) ਹੁਣ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਵਿਰਾਸਤ, ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਜੋਂ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇਗੀ।

ਮੁਹੱਰਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਅਕੀਦਤ ਦਾ ਸੈਲਾਬ

ਲਖਨਊ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬੜਾ ਇਮਾਮਬਾੜਾ ਤੋਂ ਸ਼ਾਨੋ-ਸ਼ੌਕਤ ਨਾਲ ਨਿਕਲਿਆ 'ਸ਼ਾਹੀ ਮੋਮ ਕੀ ਜ਼ਰੀਹ' ਦਾ ਰਵਾਇਤੀ ਜਲੂਸ

ਲਖਨਊ, (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) : ਇਸਲਾਮੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮਹੀਨੇ ਯਾਨੀ ਮੁਹੱਰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਵਾਬਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲਖਨਊ ਵਿੱਚ ਸੋਗ ਅਤੇ ਅਕੀਦਤ (ਸ਼ਰਧਾ) ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਮੁਹੱਰਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਲਖਨਊ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬੜਾ ਇਮਾਮਬਾੜਾ ਤੋਂ 'ਸ਼ਾਹੀ ਮੋਮ ਕੀ ਜ਼ਰੀਹ' (Shahi Mom ki Zarih) ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਜਲੂਸ ਬੜੀ ਸ਼ਾਨੋ-ਸ਼ੌਕਤ ਅਤੇ ਗ਼ਮਗੀਨ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੀਆ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।

ਅਜ਼ਾਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਵ: ਕੀ ਹੈ 'ਸ਼ਾਹੀ ਮੋਮ ਕੀ ਜ਼ਰੀਹ'?

ਲਖਨਊ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦਾਰੀ (ਮੁਹੱਰਮ ਦਾ ਸੋਗ) ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਖਾਸ ਨਵਾਬੀ ਰਵਾਇਤ ਲਈ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਵਾਬੀ ਦੌਰ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਰੀਤ ਮੁਤਾਬਕ, ਮੁਹੱਰਮ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤਾਰੀਖ਼ ਨੂੰ ਮੋਮ (Wax) ਦੀ ਬਣੀ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਅਤੇ ਨਿਹਚਾਵਾਨ 'ਜ਼ਰੀਹ' (ਕਰਬਲਾ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਇਮਾਮ ਹੁਸੈਨ ਦੇ ਰੋਜ਼ੇ/ਮਕਬਰੇ ਦੀ ਨਕਲ) ਕੱਢੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸ਼ਾਹੀ ਰਵਾਇਤ: ਇਸ ਜਲੂਸ ਨੂੰ ਹੁਸੈਨੀ ਅਜ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੋਗ ਦਾ ਲਿਬਾਸ: ਜਲੂਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸ਼ੀਆ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨ ਕੇ ਕਰਬਲਾ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 'ਯਾ ਹੁਸੈਨ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨੌਹੇ (ਸੋਗ ਗੀਤ) ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਸਨ।

ਬੜਾ ਇਮਾਮਬਾੜਾ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਇਮਾਮਬਾੜਾ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ : ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਲੂਸ ਬੜਾ ਇਮਾਮਬਾੜਾ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀ ਆਸਫ਼ੀ ਹਾਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਰਸਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਛੋਟਾ ਇਮਾਮਬਾੜਾ (ਹੁਸੈਨਾਬਾਦ) ਵਿਖੇ ਜਾ ਕੇ ਸੰਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਜਲੂਸ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਦੇਖਣਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸ਼ਾਹੀ ਪਾਲਕੀਆਂ, ਅਲਮ (ਧਾਰਮਿਕ ਝੰਡੇ) ਅਤੇ ਹਾਥੀ-ਘੋੜੇ ਵੀ ਇਸ ਰਵਾਇਤੀ ਸ਼ਾਹੀ ਠਾਠ-ਬਾਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ (Key Highlights)

ਪਵਿੱਤਰ ਅਵਸਰ : ਮੁਹੱਰਮ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ (ਇਸਲਾਮੀ ਨਵਾਂ ਸਾਲ)

ਜਲੂਸ ਦਾ ਨਾਮ : ਸ਼ਾਹੀ ਮੋਮ ਕੀ ਜ਼ਰੀਹ (Shahi Mom ki Zarih)

ਸਥਾਨ : ਬੜਾ ਇਮਾਮਬਾੜਾ, ਪੁਰਾਣਾ ਸ਼ਹਿਰ, ਲਖਨਊ

ਦਿਨ : ਬੁੱਧਵਾਰ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ : ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਯੂਪੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਡਰੋਨ ਕੈਮਰਿਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਇੰਤਜ਼ਾਮ

ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ

ਇਹ ਜਲੂਸ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਅਕੀਦਤ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਲਖਨਊ ਦੀ 'ਗੰਗਾ-ਜਮੁਨੀ ਤਹਿਜ਼ੀਬ' (ਸਾਂਝੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ) ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਵੀ ਹੈ। ਜਲੂਸ ਦੇ ਪੂਰੇ ਰਸਤੇ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਪਾਣੀ, ਸ਼ਰਬਤ ਅਤੇ ਸਬੀਲ (ਛਬੀਲ) ਦੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਿਨ ਹਜ਼ਰਤ ਇਮਾਮ ਹੁਸੈਨ ਵੱਲੋਂ ਮਾਨਵਤਾ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਹਾਨ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਲੈਣ ਦਾ ਹੈ।

23 ਜੂਨ 1985 : ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੁਖਾਂਤ ਬਾਰੇ ਲਿਖਤਾਂ 'ਚ ਸਨਸਨੀਖ਼ੇਜ਼ ਖ਼ੁਲਾਸੇ

ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਵਾਪਰਿਆਂ 41 ਵਰ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਸਵਾਲ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਲਟਕ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੁਖਾਂਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਾਜਿਸ਼-ਘਾੜਾ ਕੌਣ ਹੈ। 23 ਜੂਨ, 1985 ਦੇ ਦਿਨ, ਮੌਂਟਰੀਅਲ-ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਕਨਿਸ਼ਕ ਉਡਾਣ 182 ਵਿੱਚ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਹੀਥਰੋ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਉਤਰਨ ਤੋਂ 45 ਮਿੰਟ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਇਰਲੈਂਡ 'ਚ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਸਾਰੇ 329 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 268 ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਵਧੇਰੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਦਰਦਨਾਕ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਹਮਲਾ ਅਤੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਕਾਰਾ ਸੀ। ਦੁਖਦਾਇਕ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 41 ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨਾ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕਦੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਜਾਂਚ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨਾਲ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਰੌਇਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਮੌਂਟੇਡ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸੰਨ 2000 ਵਿੱਚ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਪਦਮਨ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ ਅਤੇ ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਬਾਗੜੀ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਇੱਕ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਿਆਤ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ। ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਆਗੂ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਬਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮਗਰੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਬਰ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਕਾਠਮੰਡੂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ, ਭਾਰਤ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਤਾਂ 7 ਅਕਤੂਬਰ 1992 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਉੱਪਰ ਸੱਤ ਦਿਨ ਤਸ਼ਦਦ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ 14 ਅਕਤੂਬਰ 1992 ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਬਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਸੀ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ?

ਜੇਕਰ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਬਰ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੁਖਾਂਤ ਦਾ ਮੁਖ ਸਾਜਿਸ਼ ਘਾੜਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਖਤਮ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪੜਤਾਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ? ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਘਿਣਾਉਣੇ ਕਾਰੇ ਉੱਪਰ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦਾ 'ਅਸਲ ਸਾਜਿਸ਼ ਘਾੜਾ ਕੋਈ ਹੋਰ' ਸੀ, ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ- ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੂਨ 1984 ਵਿੱਚ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਉੱਪਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਮਗਰੋਂ, ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ 'ਪੀੜਤ' ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚ-ਵਿਚ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ

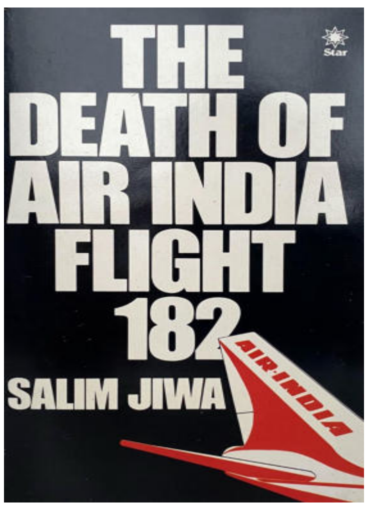

ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਬਦਲਣਾ ਅਤੇ ਸਾਜਿਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਝ ?ਹੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਸੀ। ਸਿਤਮਜ਼ਰੀਫੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਮਾਕੇ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤਾਤ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ 'ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਦੁਖਾਂਤ' ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਸੱਚਾਈ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਰਿਟਾਇਰਡ ਜੱਜ ਜੌਹਨ ਮੇਜਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਲੰਮਾ ਮੁਕਦਮਾ ਚੱਲਿਆ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ

ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
604 825 1550

ਘੋਖ ਪੜਤਾਲ ਮਗਰੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਸਟਿਸ ਮੇਜਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਮੁਕੰਮਲ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲੇਖ ਰਾਹੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੁਖਾਂਤ ਬਾਰੇ ਚਰਚਿਤ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰੀ ਲਿਖਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਲੇ ਸਨਸਨੀਖ਼ੇਜ਼ ਖ਼ੁਲਾਸੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਲੇਖਕ ਜ਼ੁਹੈਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਤੇ ਬਰਾਇਨ ਮੈਕ ਐਂਡਰਿਊ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਸੋਫਟ ਟਾਰਗਟ: ਹਓ ਦਾ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਸਰਵਿਸ ਪੈਨੀਟਰੇਟਿਡ ਕੈਨੇਡਾ' 'Soft Target: How the Indian Intelligence Service Penetrated Canada' Zuhair Kashmeri (The Globe and Mail) & Brian McAndrew The Toronto Star, Authors) ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਬਾਰੇ ਲੇਖਕ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਜ਼ੁਹੈਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਸਾਫਟ ਟਾਰਗੇਟ' ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਹੈ, ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ ਗੁੱਝੇ ਭੇਦ ਅਤੇ ਲੁਕਵੇਂ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜ਼ੁਹੈਰ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਤੇ ਲੇਖਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਕ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਕੇ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਚਲ ਰਹੀ ਸੀ। 23

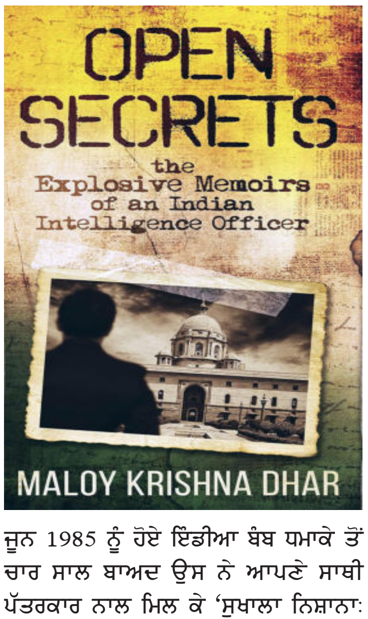

ਜੂਨ 1985 ਨੂੰ ਹੋਏ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ 'ਸੁਖਾਲਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ: ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ' ਨਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ, ਭਾਰਤੀ ਜਾਸੂਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੱਕੀ ਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਕੇ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਰੋਂ ਉਖੇੜਨ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਦੂਜੀ ਵਾਰ 2005 ਵਿਚ ਛਪੀ ਤੇ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਉਪ-ਸਿਰਲੇਖ "ਦਾ ਰੀਅਲ ਸਟੋਰੀ ਬਿਹਾਈਂਡ ਦਾ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਡਿਜ਼ਾਸਟਰ" (ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਅਸਲ ਕਹਾਣੀ) ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਉਡਾਉਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ, 'ਦ ਗਲੋਬ ਐਂਡ ਮੇਲ' ਨੂੰ ਟੋਰਾਂਟੋ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਲਿਕ ਦਾ ਇੱਕ ਫੋਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵੇਰਵਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਮਲਿਕ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਸਰੋਤ ਭਾਰਤੀ ਖੁਫੀਆ ਨੈੱਟਵਰਕ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਬੰਬ ਫਿੱਟ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਬੈਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਬੈਨ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਬੈਨ ਲਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਉੱਜਲ ਦੁਸਾਂਝ : ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਉਜਲ ਦੁਸਾਂਝ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਇੰਡੀਆ ਦੁਖਾਂਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਦਾ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਲਿਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਧੀ ਨੂੰ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਫਲਾਈਟ 182 ਵਿੱਚੋਂ ਆਖ਼ਰੀ ਵਕਤ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਅਫਸਰ ਸਿਬਾਰਥਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਟਿਕਟ ਕੈਂਸਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੇਟ

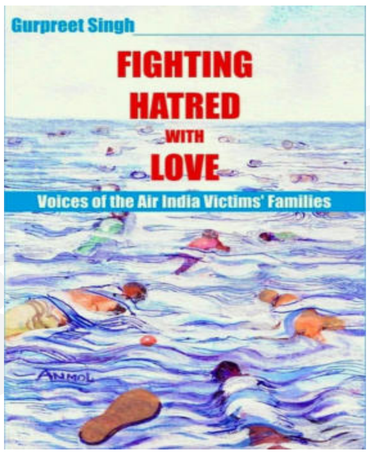

ਦੇ ਚਹੇਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਉੱਜਲ ਦੁਸਾਂਝ ਨੇ ਆਖ਼ਰੀ ਪਲਾਂ ਵਿਚ ਫਲਾਈਟ 182 ਦੀ ਟਿਕਟ ਰੱਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਹ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲਖਾਨੇ ਦੇ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰਕ ਨੇੜਤਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਉਡਾਣ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੋਣਾ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਜਾਂਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਦਾ ਦੋਗਲਾ ਕਿਰਦਾਰ ਜੱਗ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਲੇਖਕ ਸਲੀਮ ਜੀਵਾ ਦੀਆਂ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੁਖਾਂਤ ਬਾਰੇ ਕਿਤਾਬਾਂ : 'ਦਾ ਡੈਥ ਆਫ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਫਲਾਈਟ 182', 'ਮਾਰਜਨ ਆਫ਼ ਟੈਰਰ' 'Death of Air India Flight AHB' (Salim Jiva, Author), 'Margin of Terror' (Donald J. Hauka and Salim Jiva, Authors) ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਛਪਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਲੀਮ ਜੀਵਾ ਵੱਲੋਂ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੁਖਾਂਤ ਬਾਰੇ 'ਦਾ ਡੈਥ ਆਫ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਫਲਾਈਟ 182' ਕਿਤਾਬ ਡੋਨਲਡ ਜੇ ਹੌਕਾ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਲਿਖੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੁਖਾਂਤ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਮੜ੍ਹਨ ਦੀ ਘਿਨੌਣੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਜ਼ਹਾਜ਼ ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਪਤਾਨ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿੱਥ ਕੇ ਦੇਸ਼-ਧ੍ਰੋਹ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤੀ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਣ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਸੀ। ਸਲੀਮ ਜੀਵਾ ਨੇ ਦੂਜੀ ਕਿਤਾਬ 'ਮਾਰਜਨ ਆਫ਼ ਟੈਰਰ' ਵਿੱਚ ਪੱਤਰਕਾਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਹੱਥੀ ਲੈਂਦਿਆਂ ਨਕਾਰਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੁਖਾਂਤ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਪਾਸਾ ਪਲਟਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਗਰਦਾਨਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹੀ ਕਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਵੀ ਸਲੀਮ ਜੀਵਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਫੀ ਚਰਚਿਤ ਰਹੇ।

ਭਾਰਤੀ ਖ਼ੁਫੀਆ ਏਜੰਟ ਐਮ ਕੇ ਧਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਓਪਨ ਸੀਕਰੇਟ' 'ਖੁੱਲੇ ਭੇਦ' 'Open Secrets' : MK Dhar (Former Joint Chief of IB,

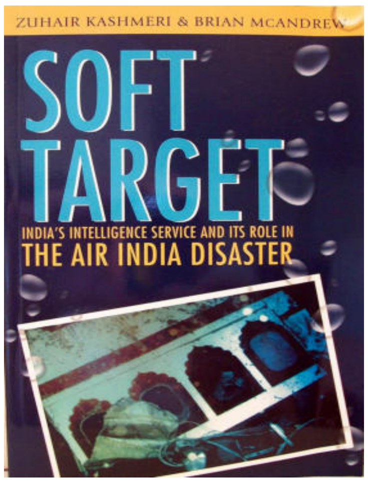

Author) '84 ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਮਲੋਏ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਧਰ, ਰਾਅ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਏਜੰਟ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 'ਖੁੱਲੇ ਭੇਦ' ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਵਰਗੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਐਮ. ਕੇ. ਧਰ ਨੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ (ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਟ) ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖੀ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲ-ਮੇਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ। ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਇੰਕਸ਼ਾਫ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਵੀ, ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਮਗਰੋਂ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਾਜਿਸ਼ ਘੜੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਟਰਾਂਟੋ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਲਿਕ, ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਅਤੇ ਦਵਿੰਦਰ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਖੁਫੀਆ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਾਜਿਸ਼ਾਂ ਘੜਨ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀ। ਓਪਨ ਸੀਕਰੇਟ ਵਿੱਚ ਮਲੋਇਆ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਧਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਮਗਰੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਸਫਾਰਤਖਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਆਪਣੇ ਸਹਾਇਕਾਂ ਸਮੇਤ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਧਰ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਪੁੱਜੇ ਤਾਂ ਰਾਅ ਅਤੇ ਆਈ.ਬੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਲੀਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਸ਼ਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾ ਦਿੱਤੇ। ਇੱਥੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪਿੱਛੋਂ ਰਾਅ ਅਤੇ ਆਈ.ਬੀ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਉਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ? ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਹੀ ਮੋਨ ਧਾਰਿਆ ਹੈ।

ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ : 'ਨਫ਼ਰਤ

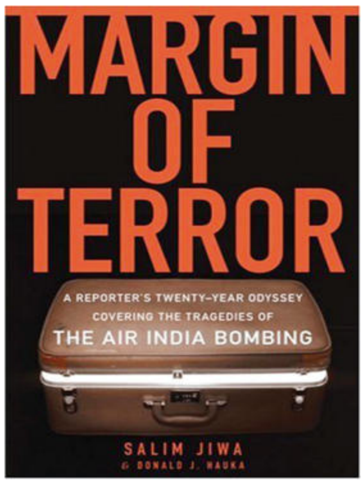

ਸੰਗ ਪਿਆਰ ਦੀ ਜੰਗ' (Fighting Hatred With Love) ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਪੱਤਰਕਾਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਇੰਟਰਵਿਊ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਧਮਾਕੇ ਪਿੱਛੇ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨਾ ਬੁਝਾਰਤ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੋਰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਰੈਡੀਕਲ ਦੇਸੀ' ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ 'ਇੰਡੀਅਨ ਸਟੇਟ ਦੀ ਸ਼ੱਕੀ ਭੂਮਿਕਾ' ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਬੇਕਿਰਕ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ 1984 'ਚ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਕਰਾਉਣ 'ਚ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ 331 ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਾਲਮ ਕਰਿੰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤਾ ਨਹੀਂ ਸੋਚੇਗੀ, ਜੇ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਖ਼ਿਰਕਾਰ, ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਕਾਂਡ ਨੇ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦਾ ਨਿਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹੀ ਬੇਅਸਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਕੈਨੇਡਾ ਇਸ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਉਂ ਮੁਕੰਮਲ ਜਾਂਚ ਕਰੇ। ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਮੁਕੰਮਲ ਜਾਂਚ ਹੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਹੱਲ ਹੈ।

'ਟਰਿਪਲ ਏ : ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਤੇ ਅਯੋਧਿਆ' (ਡਾਕਟਰ ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ)

AAA - Amritsar Ahmedabad and Ayurveda (Dr Hari Sharma) ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਅਲੰਬਰਦਾਰ ਅਤੇ ਉੱਘੇ ਵਿਦਵਾਨ ਮਰਹੂਮ ਡਾਕਟਰ ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਥੀਸਸ 'ਟਰਿਪਲ ਏ : ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਤੇ ਅਯੋਧਿਆ' ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਵੋਟ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ, ਉਸੇ ਹੀ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਗਰੋਂ ਬੀਜੇਪੀ ਨੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਯੋਧਿਆ 'ਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੇ ਇਹ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅੱਜ ਸਪਸ਼ਟ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 1984 ਦੀ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਤੱਤਕਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਤਿਆਰ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਕਿ 'ਜਦੋਂ ਵੱਡਾ ਦਰੱਖਤ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਕੰਬਦੀ ਹੈ' ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼

ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਿਰਾਂ, ਬਹੁਤੇ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੁਖਾਂਤ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਘੜਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਇੰਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਚਲਦੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਨਾਂ ਸਿੱਖ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੰਚ ’ਤੇ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੁਖਾਂਤ ਲਈ ਮੁੱਖ ਸਾਜਿਸ਼-ਘਾੜੇ ਵਜੋਂ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਕਰਕੇ ਡੂੰਘੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲ ਸਕੇ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੋਂ ਕਲੰਕ ਮਿਟ ਸਕੇ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਸੱਚ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਸਕੇ।

ਡੇਵਿਡ ਕਿਲਗਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਦਾ ਬਿਟਰੇਅਲ’, ਦ ਸਪਾਈ ਕੈਨੇਡਾ ਅਬੈਂਡਨਡ :
‘Betrayal: The Spy Canada Abandoned’ : David Kilgour (Author) ਲਿਖਾਰੀ ਡੇਵਿਡ ਕਿਲਗਰ ਦੀ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਰਿਸਜ਼ਾਰਡ ਪਾਸਜ਼ਕੋਵਸਕੀ ਦੀ ਸੱਚੀ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੋਵੀਅਤ-ਸਿਖਿਅਤ ਪੋਲਿਸ਼ ਗੁਪਤ ਏਜੰਟ ਸੀ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖੁਫੀਆ ਸੇਵਾ (CSIS) ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਆਫ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਡੇਵਿਡ ਕਿਲਗਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਦੌਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ’ਚ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਡੂੰਘਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਸਹਿਤ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਸਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਹੁਕਮਰਾਨ ਸਾਜਿਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਡੇਵਿਡ ਕਿਲਗਰ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਤਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਰੋਤ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਮਾਮਲੇ ਸਮੇਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਲੰਮੇ ਸਾਜਸ਼ੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ ਦੀ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੁਖਾਂਤ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲਿਖਤ : ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਛਪੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 28 ਜੂਨ 1985 ਦੇ ‘ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼’ ਸਮਾਚਾਰ ਪੱਤਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ ਦੀ ਲਿਖ਼ਤ ਗੌਰ ਕਰਨਯੋਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ‘ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਚਮਚਿਆਂ ਨੇ, ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਦੋ-ਬਦੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਸਿਰ ਮੜ੍ਹਨੀ ਚਾਹੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਸਾਡੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।’ ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਸਮਾਚਾਰ ਦੀ ਇਸ ਖਬਰ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਹਮਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਚਾਲ ਸੀ। ਸਮਾਚਾਰ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਿਆਂ ਇਉਂ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, “ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ (ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ) ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਰੈਜਮੈਂਟ ਹੈ, ਪਰ ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਰੈਜਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਸੋਧੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਤੋਂ ਲਾਈ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਥੇ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਰੈਜਮੈਂਟ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰ ਸਰਗਰਮ ਰਹਿੰਦਾ? ਹਾਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤੁਖਣੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਰੈਜਮੈਂਟ ਪੈਦਾ ਭਾਵੇਂ ਕਰ ਦੇਣ।” ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੁਖਾਂਤ ਦੇ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਘੜ ਜਾ ਰਹੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਪਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, “ਜਿਹੜਾ ਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਉਪਰ ਥੋਪਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਵਾਈ ਜਾਣ ਵਿਚ ਫਾਇਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਤਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਤਿਜੌਰੀਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰ, ਟੀਵੀ ਵਾਲੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੱਛੇ ਫਿਰਨਗੇ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ’ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਤੋਂ ਮਿੰਟਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ’ ਸਿੱਖਾਂ ’ਤੇ ਦੋਸ਼ ਥੱਪਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।”

23 ਜੂਨ 1985 ਨੂੰ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 28 ਜੂਨ 1985 ਨੂੰ ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ ਲਿਖਦਾ ਹੈ; “ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਤੌਖਲਾ ਵੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਹਿੰਦ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ’ਤੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਤੁਲੀ ਹਈ ਹੈ। ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਇੰਡੀਅਨ ਏਜੰਸੀਆਂ ਕਿਥੋਂ ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, “ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਘੜੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਤਿੰਨ-ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦੇਣਾ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸੱਤਾ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਲੱਖਾਂ ਬੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਾਪਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।” ਲੱਖਾਂ ਬੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਗੌਰਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ ਵੱਲੋਂ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੁਖਾਂਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਤੱਤ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਦਸ਼ੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦਹਾਕੇ ਮਗਰੋਂ 90ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ ਦੀ ਯੂ-ਟਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੰਬ ਧਮਾਕਾ ਗਰਮ ਖਿਆਲੀ ਸਿੱਖ ਖਾੜਕੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਇਮਜ਼ ਅਖ਼ਬਾਰ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਲ ਹੈ, ਤਦ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 2 ਨਵੰਬਰ 1998 ਨੂੰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਜੇ ਤਕ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ‘ਇਹ ਧਾਰਨਾ’ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਤਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦਾ ਗਵਾਹ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਵੇਰਕਾ ਦੇ ਸਨਸਨੀਖ਼ੇਜ਼ ਖੁਲਾਸੇ : ਪੰਜਾਬ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੇਰਕਾ ਨੇ ਇੰਕਸ਼ਾਫ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਜਸਟਿਸ ਜੌਹਨ ਮੇਜਰ ਸਾਹਮਣੇ ਅਜਿਹਾ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘਾ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਬਕਾ ਡੀਐਸਪੀ ਹਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਚੰਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਬਬਰ ਖਾਲਸਾ ਜਥੇਬੰਦੀ ਮੁਖੀ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਬਰ ’ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀ ਕੇਪੀਐਸ ਗਿੱਲ ਸਮੇਤ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਤਸ਼ਦਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਗਰੋਂ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ’ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ’ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਂਝ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦਾ ਮੁੱਖ ਘਾੜਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਖੁਦ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਸਬੂਤ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਤਾਂ ਕਿ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾ ਸਕੇ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੇਰਕਾ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਡੀਐਸਪੀ ਹਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਚੰਦੀ ਨੂੰ ‘ਗਵਾਹ’ ਵਜੋਂ ਜੌਹਨ ਮੇਜਰ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਲਿਆਂਦਾ, ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਗਵਾਹ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਤੇ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਬਰ ਦੇ ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੀ ਰਫਾ-ਦਫਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਓਹ ਟੇਪਾਂ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਬਰ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਫੜੇ ਹੋਣ ਦੀ ਆਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਡੂੰਘੇ ਇੰਕਸ਼ਾਫ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ, ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਧਿਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਗੌਲੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਜ-ਕੁਸ਼ਲਤਾ ’ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਸਵਾਲ : ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ, ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਸੀ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੰਚ ’ਤੇ ‘ਜੀਓ ਪੋਲਿਟਿਕਸ’ ਦੇ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਾਪਾਕ ਸਹਿਮਤੀਆਂ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸੀਸਸ ਵੱਲੋਂ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਸਬੰਧੀ ਟੇਪਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ, ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਰਦ-ਬੁਰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾ ਹੋਣੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਦੁਖਾਂਤ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇਨਸਾਫ ਲਈ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਦੁਖਾਂਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਾਰਥਕ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ’ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ੱਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਬਣਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਮੁਕਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ’ਚ ਗ਼ਲਤ ਉਲੱਥੇ : ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਰਿਟਾਇਰਡ ਜੱਜ ਜੌਹਨ ਮੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਇੰਡੀਆ ਮੁਕਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਖ ਦੀ ਉਲਥਾਕਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅਨਰਥਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ‘ਬਿਰਥੀ ਕਦੇ ਨ ਹੋਵਈ ਜਨ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ॥’ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਪੰਕਤੀ ਨੂੰ ‘ਜਨ’ ਦੀ ਥਾਂ ’ਤੇ ‘ਜੰਗ’ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ, ਉਸ ਦਾ ਅਰਥ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ‘ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਮੁਰਦਾਬਾਦ’ ਨੂੰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ, ਜਦਕਿ ਮਾਰਨਾ, ਮੁਰਦਾਬਾਦ ਦਾ ਸਮਅਰਥੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ। ‘ਬੋਲੇ ਸੋ ਨਿਹਾਲ’ ਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਨੂੰ ਜੰਗੀ ਨਾਅਰੇ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵੀ ਅਨਰਥ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਉਲਥਾਕਾਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਕੋਟਲੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਰਥ ਕੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੁਠਲਾਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਪਾਸ ਹੁਣ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਰੂਪ ਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬੀ ਰੂਪ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਲੋਕ ਜਾਣੂ ਹੋ ਸਕਣ।

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਪਹੁੰਚੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਕੋਟਾ

‘ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਕਨਵੈਂਸ਼ਨ’ ਅਤੇ ਮੈਗਾ ਰੈਲੀ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ’ਤੇ ਨਿੱਘਾ ਸਵਾਗਤ

ਕੋਟਾ (ਰਾਜਸਥਾਨ) : ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ (LoP) ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਕੋਟਾ ਸ਼ਹਿਰ ਪਹੁੰਚੇ. ਕੋਟਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ (Kota Airport) ’ਤੇ ਉਤਰਨ ’ਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਾਂਗਰਸ ਕਮੇਟੀ (AICC) ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੇਤਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਗਹਿਲੋਤ ਅਤੇ ਸਚਿਨ ਪਾਇਲਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਭਵਿਆ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਇਹ ਦੌਰਾ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

‘ਐਕੋ ਆਫ਼ ਸਟੂਡੈਂਟਸ’ (Echo of Students) ਮੈਗਾ ਰੈਲੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

ਕੋਟਾ, ਜੋ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ (IIT ਅਤੇ NEET) ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਗੜ੍ਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਮੇਲਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ:

ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ: ਇਸ ਮੈਗਾ ਰੈਲੀ ਅਤੇ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਨੀਟ (NEET-UG) ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਕਥਿਤ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ, ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹੁੰਦੇ ਪੇਪਰ ਲੀਕ, ਭਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ’ਤੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਮਾਨਸਿਕ ਦਬਾਅ ਵਰਗੇ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ’ਤੇ ਸਿੱਧੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ.

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ’ਤੇ ਹਮਲਾ: ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ’ਤੇ ਪੋਸਟ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ‘ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ’ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ।

ਸਿਆਸੀ ਗਰਮਾ-ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਪਲਟਵਾਰ

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕੋਟਾ ਪਹੁੰਚਣ ’ਤੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ:

ਅਸ਼ੋਕ ਗਹਿਲੋਤ ਦੇ ਦੋਸ਼: ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਗਹਿਲੋਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ’ਤੇ ਕੋਟਾ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਹੋਰਡਿੰਗ ਅਤੇ ਬੈਨਰ ਹਟਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਚਿੰਗ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ’ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ: ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (BJP) ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ’ਤੇ ਪਲਟਵਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 21 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ NEET-UG ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਠੀਕ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਅਜਿਹੀ ਰੈਲੀ ਕਰਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ’ਤੇ ਫਾਲਤੂ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਖ਼ਬਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਕੋਟਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਇਹ ‘ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਕਨਵੈਂਸ਼ਨ’ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ (10 ਜੁਲਾਈ), ਪਟਨਾ (11 ਜੁਲਾਈ) ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ (14 ਜੁਲਾਈ) ਵਿਖੇ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਮੰਚ ’ਤੇ ਲਿਆ ਕੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ ਹੈਲਪਲਾਈਨ 1930' ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਕੀਤੀ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਬੈਠਕ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੇ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ 'ਤੇ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਵਿੱਤੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਾਹਤ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਅਤੇ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਵੱਲੋਂ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਸਮੀਖਿਆ ਬੈਠਕ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਇਸ ਉੱਚ-ਪੱਧਰੀ ਬੈਠਕ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ ਹੈਲਪਲਾਈਨ ਨੰਬਰ 1930' ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ।

ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੁਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ

ਬੈਠਕ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਅਹਿਮ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ:

ਤੁਰੰਤ ਰਿਸਪਾਂਸ ਸਿਸਟਮ: ਹੈਲਪਲਾਈਨ 1930 ਦੇ ਰਿਸਪਾਂਸ ਟਾਈਮ (Response Time) ਨੂੰ ਹੋਰ ਘਟਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਈਬਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਪੀੜਤ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਰੀਜ਼ (Freeze) ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਬੈਂਕਾਂ ਅਤੇ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ: ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਸਾਈਬਰ ਕ੍ਰਾਈਮ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਪੋਰਟਲ, ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸੁਚਾਰੂ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਟਰੱਕ ਚਲਾਉਂਦੇ ਦੋ ਭਾਰਤੀ ਨਸ਼ੇ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਵੈਨਕੂਵਰ : ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਨਸ਼ਾ ਲਿਜਾਂਦਿਆਂ ਦੋ ਭਾਰਤੀ ਟਰੱਕ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਰ-ਪਾਰ ਟਰੱਕ ਚਲਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਘੇ ਹਫ਼ਤੇ ਫੜੇ ਗਏ ਬਰੈਂਪਟਨ ਵਾਸੀ ਵੈਭਵ ਸਕਸੈਨਾ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਸਰਹੱਦੀ ਕਰਾਸਿੰਗ ਤੇ ਚਾਲੀ ਕਿਲੋ ਪੋਸਤ ਡੋਡਿਆਂ ਸਮੇਤ ਫੜਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਉਹ ਟਰੱਕ 'ਚ ਬਣਾਏ ਖਾਸ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਲੁਕੋ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਲਿਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸਰੱਖਿਆ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਰਾਡਾਰ ਹੇਠ ਸੀ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਉਸਦੇ ਟਰੱਕ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਤਾਂ ਖਾਸ ਠਿਕਾਣੇ ਚੋਂ ਡੋਡੇ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਬਲੂ ਵਾਟਰ ਸਰਹੱਦੀ ਲਾਂਘੇ 'ਤੇ ਚੰਦਨ ਦਿਆਲ ਨਾਂਅ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕ ਡਰਾਇਵਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਤੇਜ਼ ਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਇੱਟਾਂ ਦਾ ਰੂਪ ਦੇਕੇ ਕਾਗਜਾਂ ਚ ਲਪੇਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਇੱਕ ਕਿਲੋ ਦੀਆਂ 55 ਇੱਟਾਂ ਨੂੰ ਗੱਤੇ ਦੇ ਡੱਬੇ 'ਚ ਪੈਕ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਲੇਬਲ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਨਸ਼ਾ ਉਹ ਵਿਸਕੌਂਸਿਨ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਦੇ ਗੇੜੇ ਉਹ ਅਕਸਰ ਲਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਮੌਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਡੱਬੇ ਵਿਚਲੀ ਵਸਤੂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਤਾਂ ਚੰਦਨ ਨੇ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ, ਪਰ ਡੱਬਾ ਖੋਲੇ ਜਾਣ ਤੇ ਸਾਰਾ ਭੇਤ ਖੁੱਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਦ ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਲੇਹ ਵਿਖੇ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਪਿੰਡ ਬਿੰਦਰਖ ਦਾ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ, ਜਨਵਰੀ 'ਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਵਿਆਹ

ਪੁਰਖਾਲੀ : ਲੇਹ ਵਿਖੇ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਫ਼ੌਜੀ ਜਵਾਨ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਆਰਮਡ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਦੇ ਜਵਾਨ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੇਹ (ਲੱਦਾਖ) ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡ ਬਿੰਦਰਖ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਨਾਇਕ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਲੇਹ ਦੇ ਉੱਚਾਈ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਅਚਾਨਕ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ।

ਇਸ ਮੰਦਭਾਗੀ ਖ਼ਬਰ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਬਿੰਦਰਖ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਸੋਗ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਆਹ ਅਜੇ 25 ਜਨਵਰੀ 2026 ਨੂੰ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਤਾਇਆ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦਰਖ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼ਹੀਦ ਜਵਾਨ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਬਿੰਦਰਖ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਪੂਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਫ਼ੌਜੀ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖਾਤਰ ਜਾਨ ਵਾਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਸੂਰਬੀਰ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਵਿਖੇ ਸਜਿਆ ਧਾਰਮਿਕ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ

ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ/ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਯੂਐਸਏ) (ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਪ੍ਰਵਾਨਾ') : ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸਥਾਨਕ ਅਮਰੀਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ ਵਲੋਂ 2400 Rosewood Drive San Bruno CA. 94066 ਵਿਖੇ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਸਜੇ ਦੀਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਬਾਬਤ ਸ਼ਹੀਦੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਮੰਚ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਵਲੋਂ ਗੁਰ ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਈ ਗਈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰੂ-ਕਾਲ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵਾਧਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਸੰਗਤ ਜੁੜਦੀ ਗਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰ-ਉਪਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਗਏ। ਮਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦਾ ਵਿਤਕਰਾ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਸਾਂਝੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਤਨ 'ਤੇ ਤਸੀਹੇ ਝੱਲ ਕੇ 30 ਮਈ 1606 ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ ਬਣੇ। ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਸ. ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਸੁਮਨ, ਸ. ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰੀ, ਸ. ਜਸਦੀਪ ਸਿੰਘ ਫਰੀਮੌਂਟ, ਸ. ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਸੁਹਿਰਦ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਫ਼ਲ ਧਾਰਮਿਕ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਸਜਿਆ। ਯਾਦਗਾਰੀ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੰਪੰਨ ਹੋਇਆ।

ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਬਾਂਦੀਪੋਰਾ 'ਚ ਸੈਲਫ਼-ਹੈਲਪ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੇ ਸਟਾਲਾਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਦੌਰਾ

ਮਹਿਲਾ ਉੱਦਮੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲਬਾਤ

ਬਾਂਦੀਪੋਰਾ (ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ) : ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਬਾਂਦੀਪੋਰਾ ਦੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਆਪਣੇ ਇਸ ਸਰਕਾਰੀ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਸੈਲਫ਼-ਹੈਲਪ ਗਰੁੱਪਾਂ (Self-Help Groups - SHGs) ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਟਾਲਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਸਟਾਲਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਮਹਿਲਾ ਉੱਦਮੀਆਂ (Women Entrepreneurs) ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ, ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਥਾਨਕ ਉਤਪਾਦਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆ ਰਹੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੌਸਲਾ-ਅਫ਼ਜ਼ਾਈ ਕੀਤੀ।

ਸਥਾਨਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ : ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰੇ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮ-ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਕਦਮ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ:

ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ: ਉਮਰ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੱਥੀਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਵਾਇਤੀ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਹਸਤਕਲਾ (Handi-crafts) ਅਤੇ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਭਰੋਸਾ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਿਲਾ ਉੱਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੈਲਫ਼-ਹੈਲਪ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ (Markets) ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਪੇਂਡੂ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕੋਲਕਾਤਾ 'ਚ ਹਾਕਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਉਤਰੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ

ਧਰਮਤਲਾ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਦੀ ਕੀਤੀ ਅਗਵਾਈ

ਕੋਲਕਾਤਾ : ਤ੍ਰਿਣਮੂਲ ਕਾਂਗਰਸ (TMC) ਦੀ ਸੁਪਰੀਮੋ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਕੋਲਕਾਤਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਧਰਮਤਲਾ (Dharmatala) ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਰੇਹੜੀ-ਫੜੀ ਵਾਲਿਆਂ (Hawkers) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਸ ਮਾਰਚ (Protest March) ਵਿੱਚ ਖੁਦ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਹਾਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਟੀ.ਐੱਮ.ਸੀ. ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਈ।

ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਅਤੇ ਸਾਂਸਦ ਵੀ ਹੋਏ ਸ਼ਾਮਲ

ਇਸ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਦੌਰਾਨ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਹਾਕਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ:

ਡੋਲਾ ਸੇਨ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਟੀ.ਐੱਮ.ਸੀ. ਦੀ ਉੱਘੀ ਸਾਂਸਦ (MP) ਡੋਲਾ ਸੇਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਹਾਕਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਵਾਜ਼: ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਹਾਕਰਾਂ ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਆਂਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦੇਵੇਗੀ।

ਐਕਸ-ਬਾਲਟਿਕ ਵਾਰੀਅਰ (Ex BALTIC WARRIOR)

ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਰੀਅਸ਼ੋਰੈਂਸ 'ਚ ਤਾਇਨਾਤ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਾਕਤ ਦਾ ਜੌਹਰ

ਲਾਤਵੀਆ (Latvia): ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਰੀਅਸ਼ੋਰੈਂਸ (Op REASSURANCE) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਾਇਨਾਤ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵੱਕਾਰੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ 'ਐਕਸ-ਬਾਲਟਿਕ ਵਾਰੀਅਰ' (Ex BALTIC WARRIOR) ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਰੀਰਕ ਤੰਦਰੁਸਤੀ, ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਬੇਹੱਦ ਮੁਸ਼ਕਲ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ।

600 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀਆਂ ਨੇ ਲਿਆ ਹਿੱਸਾ

ਇਸ ਵਾਰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਇਸ ਵੱਡੇ ਸਿਆਸੀ-ਫ਼ੌਜੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ:

ਨਾਟੋ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ: ਇਸ ਈਵੈਂਟ ਵਿੱਚ ਨਾਟੋ (NATO) ਮਲਟੀਨੈਸ਼ਨਲ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਅਤੇ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਲਾਤਵੀਆ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ 600 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀਆਂ (Participants) ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਸਾਂਝੀ ਰਣਨੀਤੀ: ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਜੰਗੀ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬੇਹੱਦ ਅਹਿਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

35 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਬੇਹੱਦ ਮੁਸ਼ਕਲ ਰੂਟ

ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗਤਾ ਕੋਈ ਆਮ ਦੌੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਦੇ ਸਬਰ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਗਈ। ਪੂਰਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੁੱਲ 35 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਇੱਕ ਬੇਹੱਦ ਥਕਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰੂਟ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਈ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

1. ਕੈਨੂ ਪੋਰਟੇਜ (Canoe Portage): ਜਿੱਥੇ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਡੋਂਗੀਆਂ (ਕੈਨੂ) ਨੂੰ ਖੁਦ ਚੁੱਕ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਰਸਤੇ ਪਾਰ ਕਰਨੇ ਪਏ।
2. ਰੱਕ ਮਾਰਚ (Ruck March): ਭਾਰੀ ਫ਼ੌਜੀ ਬੈਗਾਂ (Rucksack) ਦੇ ਨਾਲ ਪੈਦਲ ਮਾਰਚ ਕਰਨਾ।
3. ਕੈਨੂਇੰਗ (Canoeing): ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਡੋਂਗੀ ਚਲਾਉਣਾ।
4. ਸਪ੍ਰਿੰਟ (Sprint): ਅੰਤਿਮ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਫਿਨਿਸ਼ ਲਾਈਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਲਗਾਈ ਗਈ ਤੇਜ਼ ਦੌੜ।

ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ਦੀ ਫਿਟਨੈੱਸ ਨੂੰ ਪਰਖਿਆ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਔਖੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਾਥ ਨਾਲ ਮੈਦਾਨ ਫ਼ਤਿਹ ਕਰਨ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤਾ।

ਕੋਟਾ ਵਿੱਚ ਗੂੰਜੀ 'ਛਾਤਰਾਂ ਕੀ ਗੂੰਜ'

ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਵਾਦ ਕਰਕੇ ਸੁਣੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ

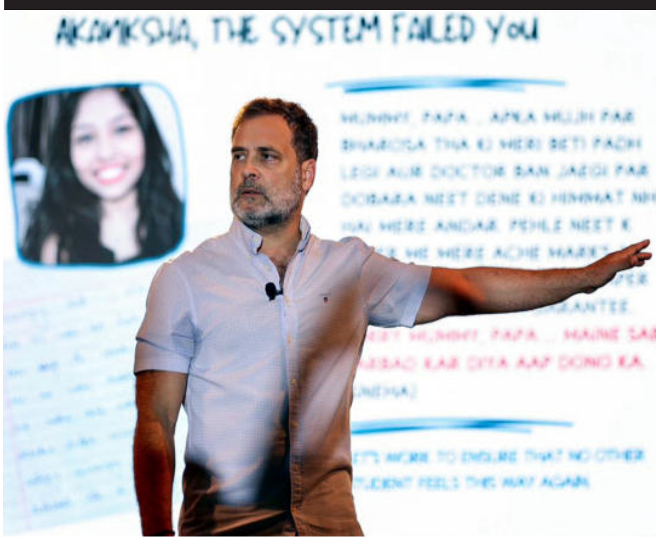

ਕੋਟਾ (ਰਾਜਸਥਾਨ) : ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਚਿੰਗ ਹੱਬ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਕੋਟਾ ਵਿੱਚ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਰਗਰਮੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ (LoP) ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ 'ਛਾਤਰਾਂ ਕੀ ਗੂੰਜ' (Chhatron Ki Goonj) ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਤੋਂ ਆਏ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ।

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਨਸਿਕ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਸੀ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਰਦ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਕੋਟਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਖਾਂ ਬੱਚੇ IIT-JEE ਅਤੇ NEET ਵਰਗੀਆਂ ਔਖੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਬੇਹੱਦ ਸਹਿਜ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਿਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦੇ ਚੁੱਕੇ:

ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਬੇਅੰਤ ਮਾਨਸਿਕ ਦਬਾਅ: ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 24 ਘੰਟੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਦੀਆਂ ਖਾਮੀਆਂ: ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਗੁੱਸਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤੀ।

ਮਹਿੰਗੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਹੋਸਟਲਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ: ਮੱਧਵਰਗੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਕੋਟਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ: 'ਮੈਂ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਬਣਾਂਗਾ ਤੁਹਾਡੀ ਆਵਾਜ਼'

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:

'ਤੁਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹੋ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕੋਟਾ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਜੋ ਮਾਨਸਿਕ ਬੋਝ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵਜੋਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਸਦ (ਲੋਕ ਸਭਾ) ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰ-ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਚੁੱਕਾਂਗਾ।'

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ (Key Highlights)

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਨਾਮ : ਛਾਤਰਾਂ ਕੀ ਗੂੰਜ (Chhatron Ki Goonj)

ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਦਿਨ ਕੋਟਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ — ਬੁੱਧਵਾਰ (17 ਜੂਨ)

ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ : ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ (ਨੇਤਾ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ, ਲੋਕ ਸਭਾ)

ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ : ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਵਪਾਰੀਕਰਨ, ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ

ਸਿਆਸੀ ਮਾਇਨੇ ਅਤੇ ਅਹਿਮੀਅਤ

ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਬ (ਕੋਟਾ) ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਸੰਵਾਦ ਕਰਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। 'ਛਾਤਰਾਂ ਕੀ ਗੂੰਜ' ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਾਹੀਂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵੋਟਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

FIFA ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 2026: ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਮਰੀਕਨ ਫੋਰਸਾ 24 ਘੰਟੇ ਤੱਤਪਰ

FBI ਬੋਸਟਨ ਅਲਰਟ; ਇਰਾਕ ਅਤੇ ਨਾਰਵੇ ਦੇ ਮੈਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੀਮਾਂ ਤਾਇਨਾਤ

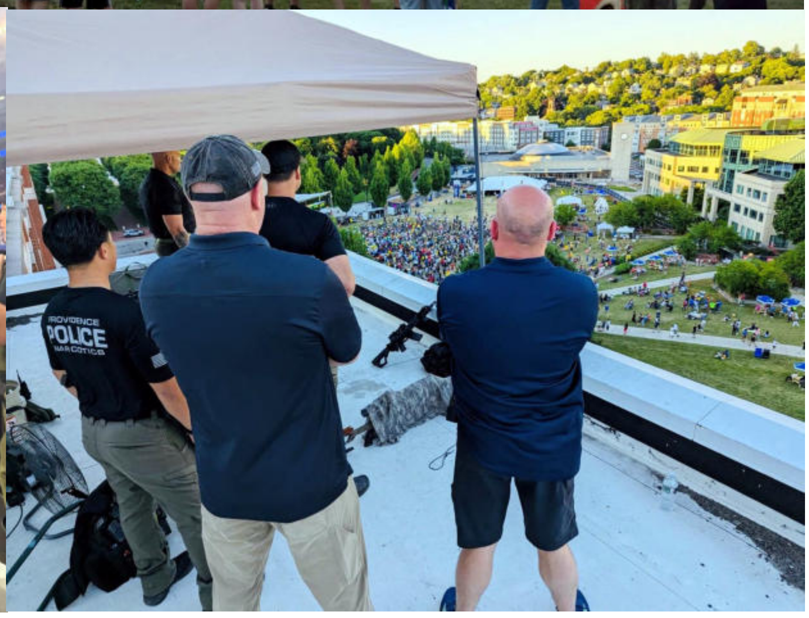

ਬੋਸਟਨ (ਅਮਰੀਕਾ): ਫੀਫਾ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ (FIFA World Cup 2026) ਦੇ ਮਹਾਂਕੁੰਭ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਫੁਟਬਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਮੈਸਾਚੂਸਟਸ (Massachusetts) ਅਤੇ ਰ੍ਹੋਡ ਆਈਲੈਂਡ (Rhode Island) ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅਭੇਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀ FBI ਬੋਸਟਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸਤੈਦ ਹੈ। FBI ਆਪਣੇ ਸੰਘੀ (Federal), ਰਾਜ (State) ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹਰ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚੁਣੌਤੀ 48 ਟੀਮਾਂ, 36 ਬੇਸ ਕੈਂਪਾਂ ਅਤੇ 11 ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਯੋਜਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ FBI ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ FBI ਬੋਸਟਨ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਆਧੁਨਿਕ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਿਆ ਹੈ:

SWAT ਟੀਮਾਂ: ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਤੁਰੰਤ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ।

ਬੰਬ ਤਕਨੀਸ਼ੀਅਨ (Special Agent Bomb Technicians): ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਲਈ।

ਸੰਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ (Crisis Management): ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਵੇਲੇ ਤੁਰੰਤ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ।

ਇਰਾਕ ਅਤੇ ਨਾਰਵੇ ਦੇ ਮੈਚ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਜ਼ਰ ਮੈਸਾਚੂਸਟਸ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਮੈਚ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੁਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਗਲੇ ਵੱਡੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੱਲ ਦੇਖ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਅਪੀਲ: ਇਰਾਕ (Iraq) ਅਤੇ ਨਾਰਵੇ (Norway) ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਗਲੇ ਅਹਿਮ ਮੈਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, FBI ਨੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣ, ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਸੂਚਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ tips.fbi.gov 'ਤੇ ਜਾਂ ਟੋਲ-ਫ੍ਰੀ ਨੰਬਰ 1-800-CALL-FBI 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

15 ਜੂਨ — ਵਿਸ਼ਵ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਿਵਸ (World Elder Abuse Awareness Day)

ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਬੇਕਦਰੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਹੋਕਾ

'ਵਿਸ਼ਵ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਿਵਸ' 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ

ਜਿਸ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਆਦਰ, ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਕੂਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਣਗਹਿਲੀ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। 15 ਜੂਨ ਦਾ ਦਿਨ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਤਾਰੀਖ਼ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਢਹਿ ਰਹੇ ਨੈਤਿਕ ਮੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਿਛੋਕੜ: ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਹੋਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ?

ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਜੂਨ 2006 ਵਿੱਚ 'ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨੈੱਟਵਰਕ ਫ਼ਾਰ ਪ੍ਰੀਵੈਂਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਐਲਡਰ ਐਬਿਊਜ਼' (INPEA) ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ (WHO) ਨੇ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਦਸੰਬਰ 2011 ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ (UN) ਦੀ ਜਨਰਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ

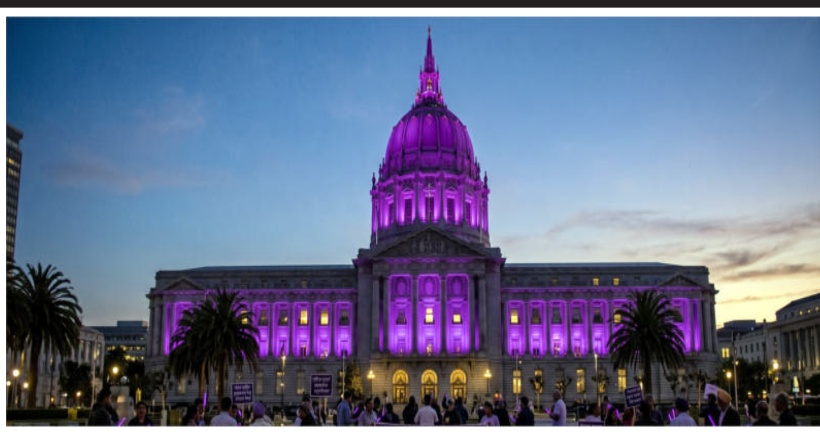

ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣ।

ਜਾਮਨੀ ਰੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ: ਸਾਨ ਫ਼ਰਾਂਸਿਸਕੋ ਦਾ ਸਿਟੀ ਹਾਲ ਹੋਇਆ ਰੁਸ਼ਨਾਵਾਨ

ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰੰਗ ਜਾਮਨੀ (Purple) ਹੈ, ਜੋ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਨਮਾਨ, ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਇਸ ਦਿਵਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਹਿਰ ਸਾਨ ਫ਼ਰਾਂਸਿਸਕੋ ਦੇ ਸਿਟੀ ਹਾਲ ਨੂੰ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਜਾਮਨੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਚਮਕਾਇਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ: ਸਿਰਫ਼ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟ ਹੀ ਜ਼ਖ਼ਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਕੁੱਟਮਾਰ ਹੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਈ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ, ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ

ਹਰ ਸਾਲ ਜਦੋਂ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮਨਾਂ 'ਤੇ 42 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਲੱਗੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਚਸਕਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਦਰਦ ਤੇ ਬੇਗਾਨੇਪਨ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਅੱਜ ਵੀ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਸੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਇਸ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ 4 ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਬਕਾ ਫ਼ੌਜੀ ਜਰਨੈਲਾਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਹੁਣ ਜ਼ਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇ) ਦੀ ਵੀ ਇਹੀ ਰਾਇ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਕੇ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਕਰ ਕੇ ਖਾੜਕੂਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਏ ਕਈ ਛੋਟੇ ਅਪ੍ਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਸਫ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਵੀ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉਪਜਿਆ ਸੰਤਾਪ ਹੁਣ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਦੇਸ਼ਾਂ-ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਅੱਜ ਵੀ ਇਹ ਇਕ ਵੱਡਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ਾਂ-ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਲੋਂ ਬੜੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੇ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਮੁਗ਼ਲ ਕਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੱਕ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਤੇ '84 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਜੋ ਵੀ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਰਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗਾਈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਮੋਰਚਾ ਲਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਮਸਲਿਆਂ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਦੋਲਨ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਅਸਫ਼ਲ ਹੀ ਰਹੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ '84 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਜਦੋਂ ਵਾਜਪਾਈ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸਰਕਾਰ 16 ਮਈ, 1996 ਵਿਚ ਬਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ 13 ਦਿਨ ਚੱਲੀ ਸੀ, ਲਈ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਜਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣੀਆਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਹੁਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੇ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭਖਵੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਰੱਖਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਆਲੋਚਕ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ, ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਜੇ ਅੱਜ ਬੇਹੱਦ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਈ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ, ਰਾਜਧਾਨੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕੋਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਟੈਂਡ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਹ ਮਸਲੇ ਉਲਝਦੇ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਂਝ ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 1997 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਸੱਤਾ 'ਚ ਆਉਣ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇਣ ਵਿਚ ਵੀ ਅਸਫ਼ਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪਾਣੀਓਂ ਪਤਲੀ ਹੋਈ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਤੀਰਾ ਵੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤਾ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ '84 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਚਾਰ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੇ ਵੱਖ-

ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ

ਵੱਖ ਧੜਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਮਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਸ ਲਈ ਅਹਿਮ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਹੱਦ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਿਚ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾ ਕੇ ਰਾਜ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਤੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਭਾਵੇਂ 1965-66 ਵਿਚ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਆਉਣ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦਨ ਕਈ ਗੁਣਾ ਵਧ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਿਤ ਸਨਅਤਾਂ ਲਗਾ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫ਼ਲ ਰਹੀਆਂ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਜਾਇਜ਼/ਨਾਜਾਇਜ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਏ। ਜਿਹੜੇ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨਿੱਜੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਿਲ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਲਈ ਵੀ ਪੈਸੇ ਨਾ ਜੁਟਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਹੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਜੁਰਮਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਝੂਠੇ-ਸੱਚੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਣਾ ਕੇ ਮਾਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਵੱਡਾ ਸੰਕਟ ਦਿਹਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ ਹੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸੇਕ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਨੇਕਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਅੱਜ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਵਸੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਅਹਿਮ ਸੁਆਲ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ? ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਨੈਤਿਕ ਨਿਘਾਰ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਉੱਭਰਨਾ ਹੈ? ਆਪਣੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨੀ ਹੈ? ਰਾਜ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਰਾਜਨੀਤਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ 2027 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਬਣਵਾਉਣ ਲਈ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਣੇ ਹਨ? ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅੰਦਰ ਏਕਤਾ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੁੜ ਤੋਂ ਅਗਵਾਈ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਏਜੰਡਾ ਰੱਖਣਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰ ਕੇ (ਜੋ ਭਾਵੇਂ ਅਜੇ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ) ਭਾਜਪਾ ਅੱਗੇ ਇਕ ਢੁਕਵਾਂ ਏਜੰਡਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵਾਅਦੇ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦੀ ਹੋਈ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਝ ਭਖਦੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਧਿਰਾਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਸਾਂਝ-ਭਿਆਲੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਖਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਵੀਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਹੱਲ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?

ਸਾਡੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ '84 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ 4 ਦਹਾਕਿਆਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚੌਰਾਹੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੀਰਘ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਢੁਕਵੇਂ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨਾ ਲਏ ਗਏ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਕੋਈ ਬਿਹਤਰ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਵੀ ਨਾਮਾਤਰ ਰਹਿ ਜਾਏਗੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਤੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਾਫ਼ੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੈ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਿਰਸੇ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਏਕਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਜੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਹਾਦਸਾ: ਅਣਸੁਲਝੇ ਸਵਾਲ

ਬੀਤੇ ਸਾਲ 12 ਜੂਨ 2025 ਨੂੰ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਤੋਂ ਲੰਡਨ ਜਾ ਰਹੀ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਫਲਾਈਟ 171 ਨਾਲ ਵਾਪਰੇ ਭਿਆਨਕ ਹਾਦਸੇ ਨੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਉਡਾਣ ਭਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਹਾਦਸਾਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ 19 ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੁੱਲ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 260 ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਮੁੱਢਲੀ ਉਮੀਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਅੰਦਰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਜਾਂਚ ਹੋਵੇ। ਪਰ 1985 ਦੇ 'ਕਨਿਸ਼ਕ' ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਦਰਦਨਾਕ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਅੱਜ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਵਾਬਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿੱਖੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਬੇਹੱਦ ਪੇਚੀਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਫ਼ਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅੱਜ ਵੀ ਗਰਮ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਸਰ-ਰਸੂਖ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਦਬਾਅ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਪੜਤਾਲਾਂ ਦੇ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਏਅਰਕ੍ਰਾਫਟ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਬਿਓਰੋ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਰਹੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ (ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਲਿਖਤ) ਜਾਂ ਇਹ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕੌਣ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਸੰਖੇਪ ਬਿਆਨ ਕਾਰਨ ਪਾਇਲਟਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਆਫ਼ੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਵਾਈ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਅਸਲ ਮਕਸਦ ਸਹੀ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਏਆਈ 171 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਉਲਟਾ ਅਸਰ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਪਾਇਲਟਾਂ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਮਨਘੜਤ ਬਿਰਤਾਂਤ ਜਾਂਚ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਵਧੇਰੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਪਹੁੰਚ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਕਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੋਇੰਗ ਦਾ 787 ਡ੍ਰੀਮਲਾਈਨਰ ਮਾਡਲ ਸਾਲ 2011 ਤੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਵਾਪਰਿਆ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਹਾਦਸਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ (ਬੋਇੰਗ ਕੰਪਨੀ) ਲਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ: ਕੀ ਹੁਣ ਹਵਾਈ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤੌਰ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ?

ਸਹਾਦਤ ਸੰਗ ਸੁਰਤਿ ਦੇ ਜਲਾਲ 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ'

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ (1563-1606) ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ, ਨਿਮਰਤਾ, ਸੇਵਾ, ਪਰਉਪਕਾਰ ਅਤੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਗਰ ਮੌਜੂਦਾ ਤਰਨਤਾਰਨ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸਨ - ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ (ਜ. 1558) ਅਤੇ ਮਹਾਂਦੇਵ (ਜ. 1560)। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਮੂਹ ਕਾਰਜ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਗਤ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦੇ-ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਅਰਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਪੂਰਬਕ ਵਿਦਾ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਮਹਾਂਦੇਵ ਜੀ ਵਿਰਕਤੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਦੁਨੀਆਦਾਰੀ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਭਜਨ-ਬੰਦਗੀ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਪਿਤਾ-ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਆਗਿਆਕਾਰ ਰਹਿ ਕੇ ਗੁਰਮਤਿ ਆਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਿਸਾਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਤਾਏ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸਹਾਰੀਮੱਲ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਆਇਆ। ਇਸ ਨੇੜਲੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਵਿਚੋਂ ਆਏ ਸੱਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ (ਗੁਰੂ) ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪਿਤਾ-ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ।

1581 ਵਿਚ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਘਰ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਸਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਸੌਂਪਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਗੱਦੀ ਪਿਤਾ-ਪੁਰਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਭਾਵਨਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਸੁਭਾਇਮਾਨ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ 26 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਮਊ ਪਿੰਡ ਦੀ ਵਸਨੀਕ ਬੀਬੀ ਗੰਗਾ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੰਥ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਦਸਵੰਧ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਅਰੰਭ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਮੁਖ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

ਸ੍ਰੀ ਤਰਨਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ

1. ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ - ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੰਨਿਆ ਸੀ। ਇਥੇ ਇਕ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਅਰੰਭ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਲੇ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਸੀ।

ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਚੱਕ ਰਾਮਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਗਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਖ਼ਰੀਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗਜ਼ਟੀਅਰ (1883-84) ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ:

Soon afterward, in 1577, he obtained a grant of the site, together with 500 bighas of land from Emperor Akbar, on payment of Rs. 700 Akbari to the zamindars of Tung, who owned the land.

ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਿਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਨੀਂਹ ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਜੀ ਤੋਂ ਰਖਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਚਾਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਚਾਰੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਯਾਤਰੂਆਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿੰਮਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਅਸਥਾਨ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਇਸ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਣ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਗਰ ਵਿਖੇ ਵੱਸ ਜਾਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਹੜੇ ਵਪਾਰੀ ਇਥੇ ਆ ਵਸੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬਜ਼ਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਨਗਰ ਬਹੁਤ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸਿਫ਼ਤ ਸਲਾਹ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਨਗਰ 'ਸਿਫਤੀ ਦੇ ਘਰ' ਵੱਜੋਂ ਪ੍ਰਸਿਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡਾ. ਪਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ

2. ਸ੍ਰੀ ਤਰਨਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ - ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਭਾਈ ਹਿੰਦਾਲ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਮੰਨ ਕੇ ਜੰਡਿਆਲੇ ਪਿੰਡ ਆਏ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਅੱਗੇ ਖਾਰੇ ਪਿੰਡ ਚਲੇ ਗਏ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਏਥੇ ਸਦੀਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਤਿਸੰਗਤ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ ਕੇ ਉਥੇ ਇਕ ਨਗਰ ਵਸਾਇਆ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਨਾਂ ਵੱਜੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਇਆ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਰੋਵਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਥੇ ਇਕ ਤਾਲ ਪੁੱਟਵਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਵੇ ਪਕਾਏ। ਜਦੋਂ ਇੱਟਾਂ ਪੱਕ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਨੂਰਦੀਨ ਦੇ ਬੇਟੇ ਅਮੀਰ ਦੀਨ ਨੇ ਜੋਰੋ ਜੋਰੀ ਇੱਟਾਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹਵੇਲੀ ਨੂੰ ਲਾ ਲਈਆਂ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਬਚਨ ਹੋਯਾ ਤੁਸੀਂ ਦਿਲਗੀਰ ਨ ਹੋਵੋ, ਏਹੋ ਇੱਟਾਂ ਸਾਡੇ ਸਿੱਖ ਏਸੇ ਤਾਲ ਨੂੰ ਲਾ ਲੈਣਗੇ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਂ ਆਉਣ 'ਤੇ ਇਹ ਇੱਟਾਂ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਰਦਾਰ ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਫ਼ੈਜ਼ਲਪੁਰੀਏ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਬਚਨ ਸਤਿ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਏਥੇ ਕੁਸ਼ਟੀ ਰਾਜ਼ੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਵਸਾਇਆ ਇਹ ਨਗਰ ਬਹੁਤ ਆਬਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਸਸ਼ੋਭਿਤ ਸਰੋਵਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮੂਹ ਸਰੋਵਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹੈ।

3. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ - ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁਖ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਰੂਪ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਸਬਦੁ ਗੁਰੂ ਸੁਰਤਿ ਧੁਨਿ ਚੇਲਾ॥ ਇਸ ਭਾਵਨਾ

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਦੀ ਲਾਸਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 15 ਅਪਰੈਲ 1563 ਈ. ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਭਾਨੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਚੌਥੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਤੀਸਰੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਕੀ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਮਹਾਂਦੇਵ ਸੀ। ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੱਦੀ ਦਾ ਵਾਰਿਸ (ਗੁਰੂ) ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਥਾਪਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹੱਥ ਵਟਾਉਂਦੇ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆ ਕੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਲੰਗਰ ਦਾ ਖਰਚਾ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਮਾਇਆ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਲੱਗਾ। ਜਿਹੜੀ ਸੰਗਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆਉਂਦੀ, ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਰ-ਵਿਹਾਰ ਕਰਦਾ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ (ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਦੇ ਚਾਚੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ) ਜੋ ਕਿ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਆਗਰੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆਏ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵੇਖ ਕੇ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬੂਟਾ ਫੈਲ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵਸੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਦਸਵੰਧ ਕੱਢ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਮਸੰਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਭੇਜਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹ ਮਸੰਦ ਹਰ ਵਿਸਾਖੀ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੈਸਾ ਹਾਜ਼ਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਦਾ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਘਟਿਆ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਹੋਰ ਵਧ ਗਈ।

1589 ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਕੋਲੋਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰਖਵਾਈ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਖੀ ਸਰਵਰ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਹੜਵਾਲ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਹੇਮਾ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ।

1590 'ਚ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਅਤੇ 1594 'ਚ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਸਾਇਆ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਿਸ਼ਨ ਚੰਦ ਦੀ ਬੇਟੀ ਗੰਗਾ ਦੇਈ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਗੰਗਾ ਦੇਈ ਦੇ ਕੁੱਖੋਂ (ਗੁਰੂ) ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਨੇ ਬਾਲ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਨੂੰ ਮੁਕਾਉਣ ਲਈ ਅੱਡੀ ਚੋਟੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ ਤਾਂ ਕਿ ਗੱਦੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਉਹ ਆਪ ਬਣੇ ਪਰ ਅਸਫ਼ਲ ਰਿਹਾ।

ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਕਾਰਜ ਸੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲੇ, ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਕਾਨ੍ਹਾ, ਛੱਜੂ, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਅਤੇ ਪੀਲੂ ਵਰਗੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰਨੀਆਂ ਪਈਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਣੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਕੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕਰਵਾਈ। 1604 ਈ. ਵਿਚ ਇਹ ਕਾਰਜ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਗੁਰਬਾਣੀ 30 ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਰਚੀ ਗਈ। ਇਕੱਤੀਵਾਂ ਰਾਗ ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋੜਿਆ।

ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਟੱਲੇਵਾਲੀਆ

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਦਾ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਅਵਤਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਕਬਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੁੱਝ ਨਾ ਲੱਗਿਆ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਕਬਰ ਜਿਊਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਅਕਬਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਜਹਾਂਗੀਰ ਗੱਦੀ ਦਾ ਵਾਰਿਸ ਬਣਿਆ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਚੰਗਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਖੁਸਰੋ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਦੋਖੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁਗਲੀਆਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਖੁਸਰੋ ਦੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ 'ਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਮੜ੍ਹੇ ਗਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਸਰੋ ਦੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਚੰਦੂ ਸ਼ਾਹ ਕੋਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖ ਲਿਖਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਦੂ ਦੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਜੇਠ-ਹਾੜ੍ਹ ਦੀ ਤਪਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਵਿਚ 'ਯਾਸ਼ਾ ਵਿਧੀ' ਰਾਹੀਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਤੱਤੀ ਤਵੀ 'ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉੱਪਰੋਂ ਸੀਸ ਉੱਤੇ ਗਰਮ ਰੇਤਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਡੋਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਮੁੱਖੋਂ ਸਤਿਨਾਮ-ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਸਰੀਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੀੜਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਵੀ ਦੇ ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਘਟਨਾ 30 ਮਈ 1606 ਨੂੰ ਵਾਪਰੀ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਬਹੁ ਜਾਤੀ ਬਹੁ ਕੌਮੀ ਬਹੁ ਧਰਮੀ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਹੁ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਏਕਾ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰਾਜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਏਕਾ ਕੇਂਦਰਤ ਦੀ ਥਾਂ ਬਹੁ ਕੇਂਦਰਤ ਸੀ, ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਾਤਾਂ, ਕੌਮਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਹਬਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦੀ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸਭ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੋਤ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਮੰਨਦੀ ਸੀ।

ਬੇਸ਼ੱਕ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਕਾਰਨ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਅਤੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਸਮਾਜ ਵਰਨਾਂ ਅਤੇ ਜਾਤਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਗੱਲ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਉੱਪਰ ਕਰਾਰੀ ਚੋਟ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਅਖੌਤੀ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰਾਸ ਆ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਦੂਸਰਾ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਾਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ, ਜਿਥੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੇਦ-ਭਾਵ, ਕੁਲ, ਜਾਤ ਦੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿਣਾ, ਇਹ ਵੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਅਖੌਤੀ ਉੱਚ ਸ਼ ?ਰੇਣੀ ਦੇ ਹਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਥੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸਾਂਝੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਸਥਾਨ ਵਜੋਂ ਹੋਈ, ਉਥੇ ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ 'ਤੇ ਸਿੱਧੀ ਸੱਟ ਵੱਜੀ। ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਤੀਰਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਾਵੇ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਹੁਣ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਵਰਤਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ, ਊਚ-ਨੀਚ ਦਾ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਅਖੌਤੀ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਣ ਭਰਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਵੇਖ ਕੇ ਪੁਜਾਰੀਵਾਦ ਦੇ ਸੱਤੀਂ ਕੱਪੜੀਂ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਭੜਕਾਇਆ ਕਿ ਹੁਣ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀ ਇਸ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚੇਲੇ ਬਣਨ ਲੱਗ ਪੈਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵਾਸਤਾ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਇਹੀ 'ਧਰਮ ਸੰਕਟ' ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ।

ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਬਦ ਜੜ੍ਹ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬੂਟਾ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦਾ ਮੂਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸ ਧਰਮ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਤੱਕ ਲਿਜਾਣ ਅਤੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਲਮਬੰਦ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸੀਨਾ-ਬਸੀਨਾ ਚਲੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਵੀ ਅਖੀਰ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੀ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕੀਆਂ ਹਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਰੂਪ ਹੁੰਦਾ, ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਕਿਤੂ-ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਦੀ ਇਸ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਰਾਮਸਰ ਦੇ ਕੰਢੇ ਇਹ ਕਾਰਜ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ-ਪਰੰਪਰਾ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਉਸ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਵੀ ਵਾਚਿਆ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਉਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬਾਬਾ ਮੋਹਨ ਜੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹਨ।

ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇਸ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਿਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਪਾਦਨ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਇਕ ਗ੍ਰੰਥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਉਥੇ 'ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਬੜਾ ਸ਼ੌਕ ਹੋ ਗਿਆ'।

ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਉਪਦੇਸ਼, ਜਾਤਪਾਤ ਦਾ ਖਾਤਮਾ, ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਬਾਉਲੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਦੇ ਨਾਇਬ ਵਜ਼ੀਰ ਖਾਨ ਦਾ ਜਲੋਧਰ ਦਾ ਰੋਗ ਹਟਾਉਣਾ ਆਦਿ ਪਰਉਪਕਾਰ ਕਾਰਜਾਂ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਸਿੱਖ ਸੱਜਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਮਕਾਲੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੋਏ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਨਗਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜਿਥੇ ਸਿੱਖ ਨਾ ਹੋਣ।

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਕੋਲ ਵੀ ਇਕ ਵਾਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ 51 ਮੋਹਰਾਂ ਭੇਟ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਤਿ ਸਤਿਕਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ।

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਬੈਠਾ। ਜਹਾਂਗੀਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਖੁਸਰੋ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਤਖ਼ਤ 'ਤੇ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੇ ਬਗਾਵਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਖੁਸਰੋ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਚੁਗਲਖੋਰਾਂ ਨੇ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਿਰੁੱਧ ਭੜਕਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਸਰੋ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਹਾਂਗੀਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਇੱਛੁਕ ਸੀ। ਲੇਖਕ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੀ ਲਿਖਤ 'ਤੁਜ਼ਕੇ ਜਹਾਂਗੀਰੀ' ਵਿਚ ਦਰਜ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ:

'ਗੋਇੰਦਵਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਦਰਯਾਇ ਬਿਆਸ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਹੈ, ਵਿਚ ਅਰਜਨ ਨਾਮੀ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਪੀਰੀ ਤੇ ਸ਼ੇਖ਼ੀ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਚੁਨਾਂਚਿ ਸਿੱਧੇ ਸਾਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ, ਬਲਕਿ ਮੂਰਖ ਤੇ ਬੇਅਕਲ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਆਪਣੀ ਬਣਾਈ ਰਹਿਤ ਬਹਿਤ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪੀਰੀ ਤੇ ਗੁਰੂਪੁਣੇ ਦਾ ਢੋਲ ਬੜੈ ਜ਼ੋਰ ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਵਜਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸਭਨਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਦੇ ਟੋਲਿਆਂ ਦੇ ਟੋਲੇ ਉਸ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਤੇ ਉਸ ਪਰ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੂਕਾਨ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਚਿਰ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਝੂਠ ਦੀ ਦੂਕਾਨ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏ ਯਾ ਉਸ (ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ) ਨੂੰ ਦੀਨ ਦੀ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਲੈ ਆਂਦਾ ਜਾਏ'।

ਇਸ ਝੂਠੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਤਸੀਹੇ ਦੇ-ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਨੀਅਤ ਜਾਣ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਲਾਹੌਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਹ ਗੁਰਗੱਦੀ ਆਪਣੇ ਸਪੁੱਤਰ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਗਏ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਗੁਰਿਆਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਕਾਰਜ ਅਰੰਭੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਸਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਇਕ ਅਹਿਮ ਮੋੜ ਸਾਬਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ, ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਦਾ ਜਨਮ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1563 ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਭਾਨੀ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ।

ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਪੁੰਜ, ਸੁਖਮਨੀ ਦੇ ਰਚੇਤਾ, ਬਾਣੀ ਦੇ ਬੋਹਿਥ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਰਚੇਤਾ, ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਵਿਲੀਨ, ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਤਰਨਤਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰੇ-ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ, ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਦਾ ਜਨਮ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1563 ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਭਾਨੀ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਦੀ ਬੇਟੀ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭਰਾ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਤੇ ਬਾਬਾ ਮਹਾਂਦੇਵ ਸਨ।

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਨੇ ਦੇਵਨਗਰੀ ਪਾਂਧੇ ਪਾਸੋਂ ਸਿੱਖੀ, ਫ਼ਾਰਸੀ ਅੱਖਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਕਤਬ ਵਿਚੋਂ ਸਿਖੇ ਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿਦਿਆ, ਪੰਡਤ ਬੈਣੀ ਕੋਲੋਂ ਬੈਠ ਕੇ ਲਈ। ਕਈ ਲਿਖਾਰੀਆਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰੀਵ ਭਾਵ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ, ਦੁਨਿਆਵੀਂ ਤੌਰ ਉਤੇ ਸਿਆਣਾ ਤੇ ਚਤੁਰ ਬੁਧੀ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਕਾਰ ਇਹੀ ਸੰਭਾਲਦੇ ਸਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੱਖ ਗੁਰੂਗੱਦੀ ਉਤੇ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਭਰਾ ਬਾਬਾ ਮਹਾਂਦੇਵ ਤਿਆਗੀ ਨਿਰਲੇਪ ਤੇ ਉਦਾਸੀ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ, ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ, ਧੀਰਜਵਾਨ, ਨਿਮਰ, ਆਤਮ ਰਸੀਏ, ਦਿਆਲੂ, ਸਮਦਰਸੀ ਤੇ "ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਆਪਿ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ" ਸਰੂਪ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰੱਬੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਝਲਕ, ਭੱਟਾਂ ਦੇ ਸਵਯਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਭੱਟ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ "ਪਰਤਖੁ ਹਰਿ" ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਹੋ ਜਹੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਕਣੀ ਨਾਲ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਤੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਹਨੇਰਾ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਭੱਟ ਮਥਰਾ ਨੇ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਜੋਤ ਜਦੋਂ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਇਹੀ ਜੋਤ ਫਿਰ ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਰਾਹੀਂ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਹੋਈ:

ਜੋਤਿ ਰੂਪਿ ਹਰਿ ਆਪਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਕਹਾਯਉ।
ਤਾਂ ਤੇ ਅੰਗਦੁ ਭਯਉ, ਤਤ ਸਿਉ ਤਤੁ ਮਿਲਾਯਉ।
ਮੂਰਤ ਪੰਚ ਪ੍ਰਮਾਣ, ਪੁਰਖ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਪਿਖੇਹੁ ਨਯਣ। (ਪੰਨਾ 1408)

ਜੋਤਿ ਤੋਂ ਜੋਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਹੁੰਦੀ ਚਲਦੀ ਆਈ: ਰਾਮਦਾਸਿ ਗੁਰੂ ਜਗ ਤਾਰਨ ਕਉ। ਗੁਰ ਜੋਤਿ ਅਰਜਨ ਮਾਹਿ ਧਰੀ। (ਪੰਨਾ 1409)

ਅਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਉਥੇ ਚਲੇ ਜਾਣ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਵੇਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਥੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਡਰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗ਼ੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਗੁਰਗੱਦੀ ਨਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਛੋਟੇ ਸਨ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਨਾਂਹ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ ਤੇ ਨੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਅੱਥਰੂ ਆ ਗਏ- ਪਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੇਰਾ ਜਿਊਣਾ ਔਖਾ ਹੈ:

"ਜਿਉ ਮਛੁਲੀ ਬਿਨੁ ਪਾਣੀਐ,
ਕਿਉ ਜੀਵਣੁ ਪਾਵੈ।" (ਪੰਨਾ 708)

ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਆਗਿਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਥੇ ਰਹਿ ਕੇ ਸਤਿਸੰਗ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤੇ ਤੀਜੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤਕ ਅਸੀ ਨਾ ਬੁਲਾਈਏ, ਤਦ ਤੱਕ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ। ਸੋ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਤਾਮੀਲ ਹੋਈ। ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਉਡੀਕਦੇ-ਉਡੀਕਦੇ ਇਕ ਸਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਦੋ ਚਿਠੀਆਂ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਜੀਆਂ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਨੇ ਰੱਖ ਲਈਆਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਹੀ ਨਾ ਦਿਤੀਆਂ। ਤੀਜੀ ਚਿੱਠੀ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਖ਼ੁਦ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਬਿਰਹੋ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਵਾਚਿਆ :

ਇਕ ਘੜੀ ਨਾ ਮਿਲਤੇ ਹਾਂ ਕਲਜੁਗੁ ਹੋਤਾ। ਹੁਣਿ ਕਦਿ ਮਿਲੀਐ ਪ੍ਰਿਅ ਤੁਧੁ ਭਗਵੰਤਾ। (ਪੰਨਾ 97)

ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦਾ ਭਾਰ ਤਾਂ ਉਹੀ ਸੰਭਾਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਧੀਰਜ ਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਹੋਵੇ। ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ, ਪੰਜ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਲੈ ਆਏ ਤੇ ਸਿੱਖੀ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿਲਕ ਲਗਾਇਆ। ਕੇਵਲ ਦੋ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰਹਿ ਕੇ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਆ ਗਏ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸੇ ਦਿਲ ਉਥੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾ ਗਏ।

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਵਲੋਂ ਰਜਵੀਂ ਵਿਰੋਧਤਾ ਹੋਈ ਪਰ ਆਪ ਸ਼ਾਂਤ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲੇ ਪੂਰੀ ਨਿਮਰਤਾ ਵਿਚ ਰਹੇ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ 1604 ਈਸਵੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੰਪਾਦਨ ਸਪੰਨ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਾਨ ਹੋਇਆ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਹਿੰਦੂ ਭਗਤਾਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਸੰਮਿਲਤ ਕਰਨਾ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅਜੀਬ ਘਟਨਾ ਸੀ। ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪ ਰੱਬੀ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਮਖ਼ਮੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਹੈ:

ਰਹਿੰਦੇ ਗੁਰ ਦਰੀਆਉ ਵਿਚ
ਮੀਨ ਕੁਲੀਨ ਹੇਤੁ ਨਿਰਬਾਣੀ।
ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਖ ਪਤੰਗ ਜਿਉਂ ਜੋਤੀ
ਅੰਦਰ ਜੋਤਿ ਸਮਾਣੀ। (ਪੰਨਾ 430)

1430 ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ 5 ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 15 ਭਗਤਾਂ ਸੰਤਾਂ, ਸੂਫ਼ੀ ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਤੇ 11 ਭੱਟਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਸੰਮਿਲਤ ਕਰ ਕੇ ਸਰਬ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਸਾਡੇ ਧਾਰਮਕ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ, ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਪਰ ਪਿਆਰ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਸਾਂਝ ਲਿਆਂਦੀ ਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਨਫ਼ਰਤ ਘਟੀ। ਸੂਫ਼ੀ ਫ਼ਕੀਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪਰਪੱਕ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੀ ਇਹ ਲਹਿਰ ਵਕਤ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੜਕਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਮੌਲਵੀਆਂ ਤੇ ਕਾਜ਼ੀਆਂ ਨੇ ਜੋ ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਕਬਰ ਦੀ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੀਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਖ਼ੁਸਰੋ ਨੂੰ ਵੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ ਖ਼ੁਸਰੋ ਦੀ ਮਦਦ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਇਹ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਘੜੀ ਗਈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਖ਼ੁਸਰੋ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦਿਤੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾਇਆ ਹੈ। ਅਕਬਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪੀਰਾਂ, ਪੈਗ਼ੰਬਰਾਂ, ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਤੇ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਣੀ ਸੁਣ ਕੇ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਾਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਹਾਲਾਤ ਵਖਰੇ ਸਨ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਲਈ ਵਿਰੋਧ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੁਗ਼ਲਖੋਰਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ, ਚੰਦੂ ਸ਼ਾਹ, ਸ਼ੇਖ਼ ਮੁਜੱਦਦ ਅਲਫ਼ਸਾਨੀ ਤੇ ਸ਼ੇਖ਼ ਬੁਖਾਰੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਰੁੱਧ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵਿਰੁਧ ਝੂਠੀਆਂ ਤੋਹਮਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ। ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਸਮਝੇ ਇਸ ਸ਼ੀਤਲ ਸੋਮੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੇ ਤੁਲ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਹਾਂਗੀਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਵਿਰੁਧ ਖ਼ੂਬ ਭੜਕਾਇਆ ਤੇ ਖ਼ੁਸਰੋ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ।

ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ ਅਪਣੀ ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ ਤੋਜ਼ਕੇ-ਜਹਾਂਗੀਰੀ ਵਿਚ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੁਗ਼ਲਖੋਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਜਹਾਂਗੀਰ ਰਾਜ ਸਿਘਾਸਣ ਉਤੇ ਬੈਠਿਆ ਤਾਂ ਮੁੱਲਾ ਮੁਲਾਣਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਪ੍ਰਣ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਨੀਹ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾ ਨੂੰ ਹੀ ਸੱਭ ਕੁੱਝ ਸਮਝੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਨਮਿਤ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਸ ਨਿਧੜਕ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਹੇਠੀ ਸਮਝਿਆ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਅਪਣੀ ਆਤਮ ਕਥਾ ਤੋਜ਼ਕੇ-ਜਹਾਂਗੀਰੀ ਦੇ ਪੰਨਾ 35 ਉਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਨੂੰ ਬਸਿਯਾਸਤ-ਵ-ਬ-ਯਾਸਾ ਰਸਨੰਦ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਯਾਸਾ ਤਾਂ ਉਸ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਬਲਵਾਨ ਹੋਵੇ ਤੇ ਰਾਜਦੰਡ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਉਸ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਨਾ ਡੁੱਲ੍ਹੇ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਤੱਤੀ ਤਵੀ ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਉਬਲਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਦੇਗ ਵਿਚ ਉਬਾਲ ਕੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਰਾਵੀ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਰੋੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸੱਭ ਤਸੀਹੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਆਦਰਸ਼ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਨਾ ਹਟਾ ਸਕੇ ਤੇ ਆਪ ਸ਼ਹਾਦਤ ਪਾ ਗਏ ਤੇ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਦਰਸਾਈ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਹੋਰ ਗੌਰਵਮਈ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣ ਗਈ। ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਭੁਲੜ ਤੇ ਈਰਖਾਵਾਦੀ ਚੰਦੂ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਵਿਚ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ :

ਕਰਿ ਚਾਕਰ ਸੋ ਦੇਗ ਉਬਾਰੀ।
ਪਕਰੋ ਦੇਹੁ, ਤਿਸੀਂ ਮਹਿ ਭਾਰੀ।
ਤਬਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਉਠਿ ਆਪੇ ਗਏ।
ਤਪਤਿ ਨੀਰ ਮਹਿ ਬੈਠਤਿ ਭਏ। (ਪੰਨਾ 2364)

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਰਤਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੰਪਾਦਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਧੀਰਜ ਤੇ ਸਬਰ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਇਸ ਪੰਜ ਭੂਤਕ ਸ੍ਰੀਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਗਏ। ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਗੁਰਤਾਗੱਦੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਕੇ, ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ:- "ਬਿਖੜੇ ਸਮੇਂ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਦੀ ਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਮਨੁੱਖਤਾਂ ਨੂੰ ਹੜਪਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ... ਜੇ ਜਰਵਾਣੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਾ ਸਮਝਣ ਤਾਂ ਜਿਹੜੀ ਬੋਲੀ (ਸ਼ਸਤਰ ਦੀ) ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਰਸਤੇ ਪਾਉਣ।" ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਮੀਰੀ ਤੇ ਪੀਰੀ ਦੀਆਂ ਪਹਿਨੀਆਂ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਸ਼ਸਤਰਾਂ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਚਲਾਈ, ਜਿਹੜੀ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਵੇਲੇ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰੂਪ ਧਾਰ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇ ਕੇ ਉਹ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਸਿਰਤਾਜ ਬਣੇ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਹੋਰ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਚਲਦੀ ਰਹੀ।

ਸੰਸਾਰ ਲਈ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਹਨ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ

ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੰਸਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਦੌਰ 'ਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਇਸ ਸਦੀ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਸਦੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਅੱਧੀ ਤੋਂ ਵਧ ਵਸੋਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਗਿਆਨ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਮੁਢਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਭਾਵ ਰੋਟੀ, ਕੱਪੜਾ ਤੇ ਮਕਾਨ ਨੂੰ ਤਰਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੱਲਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। 'ਤਕੜੇ ਦਾ ਸੱਤੀਂ ਵੀਹੀਂ ਸੌ' ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਕਤਵਰ ਤਾਕਤ ਦੇ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਫੈਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਉਪਰਾਮਤਾ, ਬੇਚੈਨੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਬਿਖੇਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਥੁੜਾਂ ਭਰਿਆ ਜੀਵਨ ਜੀਅ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਅਮੀਰ ਲੋਕ ਬਹੁਤਾਤ ਦੀ ਹਵਸ ਵਿਚ ਝੁਲਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੰਝ ਚੈਨ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਇਸ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਮਾਲਾਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਣੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਛਕਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ 'ਚੋਂ ਭੁੱਖ, ਨੰਗ ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਨੂੰ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚ ਹੋਏ ਇਨਕਲਾਬੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅੱਜ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਹਉਮੈ, ਈਰਖਾ ਤੇ ਹਵਸ ਦੀ ਜਕੜ ਵਿਚ ਜਕੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਹਵਸ ਦਾ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚਲੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਧਰਤੀ ਤਬਾਹੀ ਵੱਲ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਸੇਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਮੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਸਾਰ 'ਚੋਂ ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਈਰਖਾ ਦੂਰ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਹਉਮੈ ਅਤੇ ਲਾਲਸਾ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ, ਹਮਦਰਦੀ ਅਤੇ ਮਿਲਵਰਤਨ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਉਸ ਪਵਿੱਤਰ ਅਤੇ ਅਨੋਖੇ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕੋਈ ਚਾਰ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕਿਸੇ ਇਕ ਫ਼ਿਰਕੇ, ਮਜ਼੍ਹਬ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਂਤ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਲਈ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਊਚ-ਨੀਚ ਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਕੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਭਗਤਾਂ ਤੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ 'ਚੋਂ ਨਫ਼ਰਤ, ਊਚ-ਨੀਚ, ਲੜਾਈ, ਝਗੜੇ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਚਨਾ ਮਹਾਨ ਆਤਮਾਵਾਂ ਨੇ ਉਦੋਂ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਾਦਰ ਨਾਲ ਇਕਮਿਕ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਸੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਨਵਤਾ ਤੀਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਦਰਜ ਬਾਣੀ ਚੌਹਾਂ ਵਰਣਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ਤੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਭੇਦਭਾਵ ਤੋਂ ਨਿਰਮਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਸੀਸ ਝੁਕਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਤੇ ਊਚ-ਨੀਚ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਸਾਰੀ ਮਾਨਵਤਾ ਅੱਗੇ ਸੀਸ ਝੁਕਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਂਤ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸੰਤ ਨਾਮਦੇਵ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਭਗਤ ਜੈ ਦੇਵ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਕਿਸੇ ਇਕ ਸਮੇਂ ਰਚੀ ਗਈ ਰਚਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਕਾਲ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ-ਬੰਨ੍ਹੇ ਟੱਪ 12ਵੀਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 17ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਗੁਰੂਆਂ, ਸੰਤਾਂ ਤੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਇਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਇੰਝ ਇਹ ਸਦੀਵੀ ਤੇ ਜੁਗੋ-ਜੁਗ ਅਟਲ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਾਰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਦਾ ਮੰਦਰ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੇਵਲ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਹੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂਆਂ, ਭਗਤਾਂ, ਗੁਰ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਭੱਟਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਗ੍ਰੰਥ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਨਹੀਂ ਦੱਸੇ ਗਏ, ਸਗੋਂ ਵਿਖਾਵੇ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਸੁੱਚਾ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ, ਆਪਸੀ ਪ੍ਰੇਮ, ਸਮਾਜਿਕ ਬਰਾਬਰੀ, ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ, ਸੱਚ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ ਤੇ ਹੰਕਾਰ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਵੀ ਗੁਰੂਆਂ ਵਲੋਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਮੁੜ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਫ਼ਲ ਸੁਖਾਵਾਂ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਆਪਣਾਈਏ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਬਣੇ।

ਥਾਲ ਵਿਚਿ ਤਿੰਨਿ ਵਸਤੂ
ਪਈਓ ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਵੀਚਾਰੋ ॥
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਠਾਕੁਰ ਕਾ
ਪਇਓ ਜਿਸ ਕਾ ਸਭਸੁ ਅਧਾਰੋ ॥
ਜੇ ਕੋ ਖਾਵੈ ਜੇ ਕੋ ਭੁੰਚੈ
ਤਿਸ ਕਾ ਹੋਇ ਉਧਾਰੋ ॥
ਏਹ ਵਸਤੁ ਤਜੀ ਨਹ ਜਾਈ
ਨਿਤ ਨਿਤ ਰਖੁ ਉਰਿ ਧਾਰੋ ॥
ਤਮ ਸੰਸਾਰੁ ਚਰਨ ਲਗਿ
ਤਰੀਐ ਸਭੁ ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਪਸਾਰੋ ॥

(ਮੁੰਦਾਵਣੀ, ਮ:5, ਅੰਗ:1429)

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਕਰੋੜਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀ ਆਪਣੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਅਰਜੋਈਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਪਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਰੀ ਲੋਕਾਈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਵੇ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਦੁੱਖ-ਤਕਲੀਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਨਫ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਤੇ ਲੜਾਈ-ਝਗੜੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ, ਕੋਈ ਭੁੱਖਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਹੀ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਨਜ਼ਰ ਆਏਗੀ।

ਪਵਿੱਤਰ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਦਾ ਰਾਏਕੋਟ ਤੋਂ ਸਰੀ ਤੱਕ ਦਾ ਸ.ਫਰ

ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਭਲੂਰੀਆ

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਬਾਰੇ ਇਕ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੌਮ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜ ਤਾਂ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸੰਭਾਲਦੀ ਨਹੀਂ। ਇਹੀ ਧਾਰਨਾ ਵਿਰਾਸਤੀ ਵਸਤੂਆਂ ਤੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਸਦਕੇ ਜਾਈਏ ਰਾਏ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਪਵਿੱਤਰ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਨੂੰ 320 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਏਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। 12ਵੀਂ ਸਦੀ (1183) ਵਿਚ ਮੋਕਲ ਨਾਂਅ ਦਾ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜਪੂਤ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਜੈਸਲਮੇਰ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਆਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਮੋਹਕਲਹਰ ਨਗਰ ਵਸਾਇਆ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂਅ ਬਾਅਦ 'ਚ ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਸ਼ਕਰਗੰਜ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਪੈ ਗਿਆ। ਮੋਕਲ ਦੀ ਚੌਥੀ ਪੀੜ੍ਹੀ (1323 ਈ:) 'ਚ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ ਨੇ ਮਖਦੂਮ ਜਹਾਨੀਆਂ ਜਹਾਨ ਗਸ਼ਤ ਨਾਂਅ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸੂਫ਼ੀ ਫ਼ਕੀਰ ਰਾਹੀਂ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰਕੇ ਸਿਰਾਜੂਦੀਨ ਨਾਂਅ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਇਸੇ ਸਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪਿੰਡ ਚਕਰ ਵਸਾਇਆ। ਇਹੀ ਸੂਫ਼ੀ ਫਕੀਰ 'ਉੱਚ ਦੇ ਪੀਰ' ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨਗਰ 'ਉੱਚ ਸ਼ਰੀਫ਼' ਵਿਖੇ ਮਖਦੂਮ ਜਹਾਨੀਆਂ ਜਹਾਨ ਗਸ਼ਤ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਮਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ (ਸਰਾਜੂਦੀਨ ਉਰਫ਼ ਸ਼ੇਖ ਚਾਚੂ) ਦੀ ਕਬਰ ਹੈ। ਸ਼ੇਖ ਚਾਚੂ ਦਾ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਭਾਰੂ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਹਠੂਰ ਪਿੰਡ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਭਾਰੂ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ 'ਚ ਰਾਏ ਕੱਲਾ (ਪਹਿਲਾ) ਹੋਇਆ, ਜੋ 15ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਲਾਉਦੀਨ ਖਿਲਜੀ ਦਾ ਜਗੀਰਦਾਰ ਬਣਿਆ। ਖਿਲਜੀ ਨੇ ਹੀ ਕੱਲਾ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ 'ਰਾਏ' ਦੇ ਖ਼ਿਤਾਬ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ ਤੇ 1300 ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਜਗੀਰ ਦਿੱਤੀ। ਰਾਏ ਕੱਲਾ ਨੇ ਹਠੂਰ ਤੋਂ ਆ ਕੇ 1478 ਵਿਚ ਤਲਵੰਡੀ ਰਾਏ ਨਗਰ ਵਸਾਇਆ। ਰਾਏ ਕੱਲਾ ਤੋਂ ਅੱਠ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਬਾਅਦ ਰਾਏ ਕੱਲਾ (ਦੂਜਾ) ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਰਾਏ ਕੱਲਾ (ਦੂਜਾ) ਤੋਂ ਚਾਰ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਬਾਅਦ ਰਾਏ ਕੱਲਾ (ਤੀਜਾ) ਹੋਇਆ। ਇਸ ਖ਼ਾਨਦਾਨ 'ਚ ਅੱਜ ਤੋਂ ਕੋਈ 500 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਏ ਕਮਾਲਦੀਨ (ਪਹਿਲਾ) ਹੋਇਆ। ਇਸੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਦੇ ਰਾਏ ਅਹਿਮਦ ਨੇ 1648 'ਚ ਰਾਏਕੋਟ ਨਗਰ ਵਸਾਇਆ। ਇਸੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਦੇ ਰਾਏ ਕਮਾਲਦੀਨ (ਦੂਜਾ) ਨੇ 1680 'ਚ (ਰਾਵਾਂ ਦਾ ਜੱਗ ਜਾਂ ਜੱਗ-ਰਾਵਾਂ) ਜਗਰਾਉਂ ਨਗਰ ਵਸਾਇਆ। ਰਾਏ ਕੱਲਾ (ਤੀਜਾ) ਰਾਏ ਕਮਾਲਦੀਨ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਰਾਏ ਕੱਲਾ (ਤੀਜਾ) ਦੀ ਨੌਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ 'ਚੋਂ ਰਾਏ ਅਜ਼ੀਜ਼ਉੱਲਾ ਖ਼ਾਨ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਰਾਏ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਤੇ ਅਹਿਮੀਅਤ ਸਮਝਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਦੀ। ਇਹ ਇਕ ਖ਼ਾਸ ਮੁਹਾਰਤ ਨਾਲ ਧਾਤ ਦਾ ਬਣਿਆ ਸੁਰਾਹੀਨੁਮਾ ਫੁੱਟ ਕੁ ਉੱਚਾ ਬਰਤਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਖ਼ਾਸੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਗੋਲਾਈ ਅਤੇ ਉੱਪਰ-ਥੱਲੇ 288 ਛੇਕ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਤਰਲ ਪਾਇਆਂ ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਸਿੰਮਦਾ ਹੈ ਪਰ ਭਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਤੁਪਕਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਡਿਗਦਾ, ਜਦਕਿ ਰੇਤ ਪਾਇਆਂ ਇਸ 'ਚੋਂ ਕਿਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੁਝ ਸਿੰਘਾਂ ਸਣੇ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ 'ਚੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟਾਹਲੀਆਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪੁੱਜੇ, ਜਿੱਥੇ ਰਾਏ ਕੱਲਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਚਰਵਾਹੇ ਨੂਰੇ ਮਾਹੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦੁੱਧ ਛਕਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਰਾਏ ਕੱਲਾ ਝੱਟ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਆਇਆ ਤੇ ਆਪਣੀ ਹਵੇਲੀ ਪਧਾਰਨ ਤੇ ਮਹਿਮਾਨ ਨਿਵਾਜ਼ੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ 1705 ਵਿਚ 19, 20 ਤੇ 21 ਪੋਹ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਰਾਏ ਕੱਲਾ ਦੀ ਹਵੇਲੀ 'ਚ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਵਿਦਾਇਗੀ ਸਮੇਂ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ, ਇਕ ਕਿਰਪਾਨ ਤੇ ਇਕ ਲੱਕੜ ਦੀ ਰਿਹਲ ਦੇ ਕੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਨੂੰ ਸਲਾਮਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਸੀਸ ਦਿੱਤੀ। ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਇਸ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਨੇ ਤਿੰਨੇ ਵਸਤੂਆਂ ਸੰਭਾਲੀ ਰੱਖੀਆਂ ਪਰ ਰਿਹਲ ਲੱਕੜ ਦੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਅਹੁਦ ਪੁਗਾ ਗਈ। ਕਿਰਪਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਕਿ 1854 'ਚ ਰਾਣੀ ਭਾਗਭਰੀ ਚੱਲ ਵਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਏਕੋਟ ਆਇਆ ਤਾਂ ਰਾਣੀ ਦੇ ਪਾਲਿਤ ਪੁੱਤਰ (ਰਾਣੀ ਦੇ ਸਕੇ ਭਤੀਜੇ) ਤੇ ਵਾਰਸ ਇਮਾਮ ਬਖਸ਼ ਨੇ ਉਹ ਕਿਰਪਾਨ ਉਸ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਉਸ ਨੇ 25 ਨਵੰਬਰ, 1854 ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਰਾਏ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਰਪਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਹਥਿਆ ਲਈ ਸੀ। ਵੰਡ ਸਮੇਂ ਰਾਏ ਇਨਾਇਤ ਖ਼ਾਨ (ਰਾਏ ਅਜ਼ੀਜ਼ਉੱਲਾ ਖ਼ਾਨ ਦੇ ਦਾਦਾ) ਚੀਚਾਵਤਨੀ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਚਲੇ ਗਏ ਤੇ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਵੀ ਬੜੀ ਹਿਫ਼ਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਏ।

ਰਾਏ ਅਜ਼ੀਜ਼ਉੱਲਾ ਖ਼ਾਨ ਦਾ ਜਨਮ 1951 'ਚ ਹੋਇਆ। 2 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਦਾ ਰਾਏ ਇਨਾਇਤ ਖ਼ਾਨ ਤੇ 1958 'ਚ ਪਿਤਾ ਰਾਏ ਫਕੀਰਉੱਲਾ ਖ਼ਾਨ ਅੱਲਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਾਦੀ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਬੀਬੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ, ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਤੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਮਰਿਆਦਾ ਸਮਝਾਈ। ਅਜ਼ੀਜ਼ਉੱਲਾ ਖ਼ਾਨ ਨੇ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਬਾਰੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਜਨੂੰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਲੰਡਨ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਛਾਣ ਮਾਰੀਆਂ ਤੇ ਢੇਰ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਰਾਏ ਅਜ਼ੀਜ਼ਉੱਲਾ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂ ਨਾ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਬਾਰੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। 1993 'ਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਫੇਰੀ 'ਤੇ ਲੰਡਨ ਗਏ ਤੇ ਹੈਵਲੋਕ ਰੋਡ ਸਾਊਥਹਾਲ ਦੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀ 'ਚ ਝੂਮ ਉੱਠੀਆਂ ਤੇ ਜਲਦੀ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। 7 ਅਗਸਤ, 1994 ਨੂੰ ਹੇਜ਼ ਮਿਡਲਸੈਕਸ ਵਿਚਲੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਿੱਖ ਕਾਲਜ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਫਿਰ 2004 'ਚ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ 300 ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਰਾਏ ਅਜ਼ੀਜ਼ਉੱਲਾ ਖ਼ਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰਾਏ ਸਾਹਿਬ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵੀ ਰਹੇ ਤੇ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਿਆ। 2008 ਵਿਚ ਉਹ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਸ ਗਏ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਗੰਗਾ ਸਾਗਰ ਇਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਰਾਏ ਅਜ਼ੀਜ਼ਉੱਲਾ ਖ਼ਾਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈ ਅੱਲਾ ਪਾਕਿ ਦਾ ਕੋਟਿਨ-ਕੋਟਿ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿ ਰਾਏ ਕੱਲਾ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਪਵਿੱਤਰ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉੱਦਮ ਤੇ ਮੌਕਾ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ। ਸਾਡੀ ਇਹੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਅੱਲ੍ਹਾ ਪਾਕਿ ਰਾਏ ਖ਼ਾਨਦਾਨ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਬਲ ਬਖ਼ਸ਼ਦੇ ਰਹਿਣ।

ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ 'ਚ ਔਰਤਾਂ ਹੁਣ 'ਨੇਸ਼ਨ ਬਿਲਡਰਜ਼' ਹਨ

ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੱਤਾ-ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ 'ਚ ਸਾਡੇ ਜੈਵਿਕ ਫਰਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਜੈਂਡਰ (ਲਿੰਗ) ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦੇ ਇਸੇ ਅਹਿਮ ਪਹਿਲੂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਤੈਅ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜੈਂਡਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ 'ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ' ਦੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਫ਼ਰਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਇਕ ਅਹਿਮ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਕੰਮ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਫਿਰ, ਸੰਰਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇੱਥੇ ਔਰਤਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਬੰਧਾਂ, ਦੋਵਾਂ 'ਚ ਹੀ ਫ਼ਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਜੈਂਡਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਔਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ 'ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ' ਕਰਨਾ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਘਰ ਲਈ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣਾ ਮਰਦਾਂ ਦੀ, ਤਾਂ ਇਸ 'ਚ ਇਕ ਡੂੰਘੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਰੁਕ਼ੀਆਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਘਰ-ਗ੍ਰਹਿਸਥੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਹੈ। ਜੈਂਡਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਮੂਹਿਕ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਦੋਵਾਂ ਲਈ 'ਦੋਹਰੇ ਬੋਝ' ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੱਲ ਵਧ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ।

ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਦਾਇਰੇ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਆਪਕ ਹਨ। ਯੂਨਾਨੀ ਫਿਲਾਸਫਰ ਅਰਸਤੂ ਲਈ, ਘਰ ਜਾਂ 'ਓਇਕੋਸ' ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਇਕਾਈ ਸੀ। ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ 'ਚ ਸਥਿਰਤਾ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਵਿਆਪਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਖੀਏ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ 'ਕੁਟੁੰਬ ਪ੍ਰਬੋਧਨ' ਸਾਡੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਵੀ ਇਕ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਕਿਰਨ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ 'ਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁ-

ਡਾ. ਆਮਨਾ ਮਿਰਜ਼ਾ ਅਤੇ ਡਾ. ਪ੍ਰੀਤੀ ਰਾਣਾ

ਆਯਾਮੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਦੇਵਤਵ, ਬਹਾਦਰੀ, ਕਰੁਣਾ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਪੱਛਮੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੁਨਰ-ਸਮੀਖਿਆ ਅਧਿਐਨ ਵੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ 'ਮਹਿਲਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸੀ। 'ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਵਿਕਾਸ' ਹੁਣ ਲਿੰਗਕ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ। ਜੈਂਡਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਸਿਰਫ਼ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਗਿਣਤੀ ਗਿਣਨ 'ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ, ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਖੇਤਰਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਅਧਿਆਪਕ, ਟੈਕਨੋਕ੍ਰੇਟ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਆਦਿ 'ਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 'ਹੋਮਮੇਕਰ' ਕਹਿਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਕੇ ਦੇਖਣਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਇਕ ਅਹਿਮ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਿਰਫ਼ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਰੂਪ ਦੇਣ, ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ-ਨਿਰਮਾਣ 'ਚ ਵੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਹੋਮਮੇਕਰਸ' ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ 'ਨੇਸ਼ਨ ਬਿਲਡਰਸ' ਹੈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਹਾਲੀਆ ਹੁਕਮ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਰੂਪ 'ਚ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਿਰਤ ਬਲ ਲਈ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਣ ਇਕ ਬਹੁ-ਆਯਾਮੀ ਕਾਰਜ ਹੈ। ਵਿਕਸਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਬਣਨ ਦੀ ਰਾਹ 'ਚ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਵਿਆਪਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਬਿਨਾਂ ਤਨਖ਼ਾਹ ਵਾਲੇ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਲਿੰਗਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ 'ਚ ਜੈਂਡਰ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੈਂਡਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਪਿਤਰੀ-ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਹਰ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਇਕ ਯਤਨ ਹਨ।

ਭੋਪਾਲ 'ਚ ਭਰਤਨਾਟਿਅਮ ਦੀ ਘੁੰਗਰੂਆਂ ਦੀ ਝੰਕਾਰ

'ਕਲਾਂਜਲੀ ਕਲੋਤਸਵ' ਦੇ 27ਵੇਂ ਸੰਸਕਰਣ ਨੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮਾਂ, 27 ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ 'ਰੰਗਾਪ੍ਰਵੇਸ਼ਮ'

ਭੋਪਾਲ : ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਭੋਪਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਵਿੰਦਰਾ ਭਵਨ ਸਥਿਤ 'ਹੰਸਧਵਨੀ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ' ਵਿਖੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨ੍ਰਿਤ (ਕਲਾਸੀਕਲ ਡਾਂਸ) ਅਤੇ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਅਨੋਖੇ ਸੰਗਮ ਦੀ ਗਵਾਹ ਬਣੀ। ਮੌਕਾ ਸੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਲਾ ਸੰਸਥਾ 'ਕਲਾਂਜਲੀ' ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ 'ਕਲਾਂਜਲੀ ਕਲੋਤਸਵ' ਦੇ 27ਵੇਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾਤਮਕ ਅਮੀਰੀ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰ-ਮੁਗਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੀ ਸਾਧਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ
ਸਾਲ 1998 ਵਿੱਚ ਭਰਤਨਾਟਿਅਮ ਦੇ ਉੱਘੇ ਗੁਰੂ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਪਿਛਲੇ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਦੱਖਣ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨ੍ਰਿਤ ਦੀ ਅਮੀਰ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਇਸੇ ਅਣਥੱਕ ਸਾਧਨਾ ਦੀ ਇੱਕ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਝਲਕ ਸੀ।

ਸ਼ਿਵ-ਗਣੇਸ਼ ਵੰਦਨਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਔਖੀਆਂ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ
ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਅਤੇ ਸੁਖਾਵੇਂ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ 'ਸ਼ਿਵ-ਗਣੇਸ਼ ਪੁਸ਼ਪਾਂਜਲੀ' ਨ੍ਰਿਤ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮਾਹਰ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਭਰਤਨਾਟਿਅਮ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਔਖੀਆਂ ਸ਼ੈਲੀਆਂ—'ਨਟੇਸ਼ ਕੌਥਵਮ' (Natesha Kauthvam), 'ਅਲਾਰੀਪੂ' (Alarippu) ਅਤੇ 'ਜਾਤੀਸਵਰਮ' (Jatiswaram)—ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਸਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਮਾਹਰਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੂਰਾ ਹਾਲ ਤਾਲੀਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਨਾਲ ਗੂੰਜ ਉੱਠਿਆ।

27 ਨਵੇਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ 'ਰੰਗਾਪ੍ਰਵੇਸ਼ਮ'
ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਭਾਵੁਕ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਲਗਭਗ 27 ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੰਚ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਯਾਨੀ 'ਰੰਗਾਪ੍ਰਵੇਸ਼ਮ' (Rangapravesham) ਦਿੱਤੀ। ਗੁਰੂ-ਸ਼ਿਸ਼ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਇਹ ਨਜ਼ਾਰਾ ਦੇਖਣਯੋਗ ਸੀ।

'ਗੋਂਧਲ' ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਊਰਜਾ
ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨ੍ਰਿਤ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ ਲੋਕ ਨਾਚ 'ਗੋਂਧਲ' (Gondhal) ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੇ ਪੂਰੇ ਹਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਹੀ ਊਰਜਾ, ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਰਸ਼ਕ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਇਸ ਬਹੁਪੱਖੀ ਹੁਨਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਏ।

ਲਾਈਵ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ
ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਖ਼ਾਸੀਅਤ ਨੂੰ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਣੇ ਅਤੇ ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਆਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਾਈਵ ਕਲਾਸੀਕਲ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਨ੍ਰਿਤ ਦੀ ਹਰ ਇੱਕ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਪਾ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਇਲਿਆਰਾਜਾ ਟੀ. (IAS) ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਕਲਾ ਜਗਤ ਦੀਆਂ ਕਈ ਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਲਾਂਜਲੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਇਸ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸ਼ਾਮ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਭਾਰਤੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੀ ਅਮਰ ਹੋਂਦ ਦਾ ਇੱਕ ਜਸ਼ਨ ਹੋ ਨਿੱਬੜੀ।

ਵਸਦਾ ਰਹੇ ਮੇਰੇ ਬਾਬਲ ਦਾ ਵਿਹੜਾ....

ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ

ਧੀਆਂ ਸਦਾ ਹੀ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਦੀ ਖ਼ੈਰ ਮੰਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਦੂਰ ਬਿਗਾਨੜੇ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਉਡਾਰੀ ਮਾਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਵੀ ਜਿਸ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜਵਾਨੀ ਤੱਕ ਮਾਪਿਆਂ ਤੇ ਭੈਣਾਂ-ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਵਿਹੜੇ ਦੀ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤੀ ਲਈ ਦੁਆਵਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਥੱਕਦੀਆਂ। ਧੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵੀ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਅਜੀਬ ਦਸਤੂਰ ਸਿਰਜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਘਰ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਘਰ ਨੂੰ ਸਜਾਉਂਦੀਆਂ, ਸਵਾਰਦੀਆਂ, ਸਲੀਕੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੁਨਰ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀਆਂ, ਪੂਰੇ ਘਰ ਨਾਲ ਮੋਹ ਤੇ ਮੁਹੱਬਤ ਦੀਆਂ ਪੀਡੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਕਦਰ ਬੱਝ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਵਿਹੜੇ ਦੀ ਰੌਣਕ ਹੀ ਬਣੀ ਰਹਿਣਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਸਮਾਜਿਕ ਦਸਤੂਰ ਵਿਚ ਬੱਝੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦਿਨ ਘਰ ਦੀ ਧੀ-ਧਿਆਣੀ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘਰ ਨੂੰ ਵਸਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਤੋਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਪੇ ਅਕਸਰ ਹੀ ਦੁਆਵਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੁਖੀ ਵਸੇ।

ਪਹਿਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਮਾਪੇ ਧੀ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਕਰ ਕੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਤੋਰਨ ਦੇ ਫਿਕਰਾਂ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਘਰ-ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮਾਵਾਂ, ਦਾਦੀਆਂ, ਨਾਨੀਆਂ, ਚਾਚੀਆਂ, ਤਾਈਆਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਟੋਕਦੀਆਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਚੱਜ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਲਉ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਔਖੀਆਂ ਹੋਵੋਂਗੀਆਂ। ਸਚਿਆਰੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਹੱਥੀਂ ਕਰਨੇ ਸਿੱਖ ਲੈਂਦੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿ ਸੱਸ ਨੂੰ ਮਿਹਣੇ ਮਾਰਨ ਤੇ ਟੋਕਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਾ ਮਿਲੇ। ਪਰ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਮਾਜ ਵਲੋਂ ਸੱਸਾਂ ਦਾ ਡਰ ਇਸ ਕਦਰ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਕੋਈ ਹਊਆ ਹੋਣ। ਸੱਸਾਂ-ਨੂੰਹਾਂ ਵਿਚ ਲੜਾਈਆਂ, ਝਗੜੇ, ਬੋਲ-ਬੁਲਾਰਾ, ਮਿਹਣੇ-ਕੁਮਿਹਣੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੱਲ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਮਮੂਲੀ ਜਿਹੀ ਹੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਗ਼ਲਤ-ਫ਼ਹਿਮੀ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਖੰਭਾਂ ਦੀਆਂ ਡਾਰਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵਿਆਹੀ ਮੁਟਿਆਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੇਕਾ ਘਰ ਬਹੁਤ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਹੜੇ ਘਰ ਧੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਘਰ ਦਾ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਸਲੀਕਾ, ਸਾਫ਼-ਸਫ਼ਾਈ ਤੇ ਸਜਾਵਟ ਨਿਵੇਕਲੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਮਾਪੇ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਤੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ, ਮਿਹਨਤ, ਲਗਨ ਤੇ ਕਾਬਲੀਅਤ ਨਾਲ, ਉੱਚੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇ, ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਹਰ ਥਾਂ ਵੱਡਾ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਿਆ ਹੈ। ਮਾਪੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਤੇ ਚਾਅ ਨਾਲ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰ ਰੀਝ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਔਖੇ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਮਾਪੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਸੋਚਦਿਆਂ ਖਰਚ ਮੁੰਡੇ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਪੜ੍ਹ ਧੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਲਈ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮੁੰਡੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣੇਕਾਰ ਬਣ ਕੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁੜੀਆਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਮੇਤ ਹਰ ਪਾਸੇ ਹੀ ਮੋਹਰੀ ਹਨ ਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਨਾਂਅ ਰੌਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸਿਆਣੀਆਂ ਤੇ ਸਚਿਆਰੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ ਸੁਚਾਰੂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ, ਰਸੋਈ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਕੰਮ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਿਲ ਕਰਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਗਲੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬੱਚ ਸਕਣ। ਉਂਜ ਵੀ ਔਰਤ ਭਾਵੇਂ, ਜਿੰਨੇ ਮਰਜ਼ੀ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉਸਦਾ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੀਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਘਰ ਦੇ ਹੋਰ ਜੀਆਂ ਤੇ ਜੀਵਨ-ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਰ ਅਸਲ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਅੱਜ ਵੀ ਇਹੀ ਤਵੱਕੋ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਆਈ ਨੂੰ ਹ-ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਹਰ ਕੰਮ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਮਾਪੇ ਝਿੜਕਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਘਰਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕੰਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਮਾਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨਮੋਸ਼ੀ ਤੇ ਘਟੀਆਪਨ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕੇ।

ਧੀਆਂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਰੌਣਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਧੀ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਮਾਪੇ ਭਾਵੇਂ ਜਿੰਨੇ ਮਰਜ਼ੀ ਉਦਾਸ ਹੋਏ ਹੋਣ ਪਰ ਉਹੀ ਧੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਤੋਂ ਏਨਾ ਲਾਡ ਤੇ ਪਿਆਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਘਰ ਦੀ ਚਹੇਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਘਰਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਸਵਾਰਦੀਆਂ, ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਚਹਿਕਦੀਆਂ ਟਹਿਕਦੀਆਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਮੋਹ ਲੈਂਦੀਆਂ ਧੀਆਂ, ਇਕ ਦਿਨ ਪੇਕਿਆਂ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਨੂੰ ਸੁੰਨਾ ਕਰ ਕੇ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਘਰ ਵਿਚ ਜਾ ਰੌਣਕ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨਸਾਰ ਧੀਆਂ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਕੇ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਅਨੇਕਾਂ ਮਾਪੇ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਈ ਧੀਆਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ, ਪੁੱਤਾਂ-ਨੂੰਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸੇਵਾ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਧੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਪੇ, ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਧੀ ਹੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਹ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਬਿਗਾਨੇਪਨ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦੇ। ਅਸਲ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧੀ ਨੇ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਜਾ ਵਸਣਾ ਹੈ, ਤੇ ਅਸਲ ਧੀ ਤਾਂ ਘਰ ਦੀ ਨੂੰਹ-ਰਾਣੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਜਿਹੜੇ ਘਰ ਵਿਚ ਧੀ ਨੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਰੰਗ ਮਾਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਤੇ ਦੂਰ ਵੀ ਚਲੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਘਰ ਉਹਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸਦਾ ਲਈ ਵਸਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਬੈਠੀ ਵੀ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਫ਼ਿਕਰ ਕਰਦੀ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੁੱਖਾਂ ਦੀ ਦੁਆ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਬਿਮਾਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਚਿੰਤਾ ਵਿਚ ਤੜਪ ਉੱਠਦੀ ਹੈ। ਅਕਸਰ ਹੀ ਉਹ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ, ਦਵਾਈ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਖਾਣ ਤੇ ਸਿਹਤ ਦਾ ਪੂਰਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣ ਦੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ ਦਿੰਦੀ ਨਹੀਂ ਥੱਕਦੀ। ਜੇ ਨੇੜੇ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸੁੱਖ-ਦੁੱਖ ਸਮੇਂ ਆਪ ਮਿਲ ਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਤੇ ਦਰਦ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂਘਦੀ ਹੈ। ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਹੀ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ; 'ਪੁੱਤ ਵੰਡਾਉਣ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਧੀਆਂ ਦੁੱਖ ਵੰਡਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ..।'

ਅਕਸਰ ਹੀ ਦੇਖਣ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹੁਰੇ ਘਰੋਂ ਧੀ ਜਦੋਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਇਹ ਚਾਅ ਸਾਂਭਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਬੈਠਿਆਂ ਤਾਂ ਪੇਕਾ ਘਰ ਵੀ, ਧੀ ਦੇ ਸਿਰ ਠੰਢੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ ਕਰਦਾ ਨਹੀਂ ਥੱਕਦਾ। ਧੀਆਂ, ਅਕਸਰ ਹੀ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਮਾਵਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਥੱਕਦੀਆਂ। ਹਰ ਵਾਰ ਹੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਫਰੋਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਲੱਗਭੱਗ ਚਾਰ ਦਹਾਕੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥਣ ਹੁਣ ਵੀ ਜਦੋਂ ਪੇਕੇ ਘਰ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਮਾਂ-ਧੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਘੰਟਿਆਂ-ਬੱਧੀ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਮਾਂ-ਧੀ ਦੀ ਇਕ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪੇਕਾ ਘਰ ਵੀ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਹਣਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਭਰਾ-ਭਰਜਾਈਆਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਧੀ ਲਈ, ਪੇਕਿਆਂ ਦੀ ਧਰੋਹਰ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਤਾਂ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ, ਸਨੇਹ ਤੇ ਅਪਣੱਤ ਗੂੜ੍ਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਧੀ ਲਈ ਪੇਕੇ ਘਰ ਆਉਣਾ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਖੇੜਿਆਂ ਦਾ ਸਬੱਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਸਮਿਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬੋਝ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਣ, ਉਦੋਂ ਸਾਂਝਾਂ ਦੀ ਤੰਦ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਧੀ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਇਹ ਰੀਝ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੇਕੇ ਘਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਉਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪਿਆਰ ਤੇ ਨਿੱਘੀ ਗਲਵੱਕੜੀ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜ਼ਦਾ ਰਹੇ।

ਧੀਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ ਲੋੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜੋਕੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ, ਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦਿਨ-ਦਿਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਤੇ ਪਦਾਰਥਿਕ ਵਸਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਦੇਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨੇ ਆਪਸੀ ਸਨੇਹ-ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ, ਇਹ ਧੀ ਨਾਲ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਇਕ ਸਬੱਬ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਧੀ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਉਦਾਸ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਰਹੇ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਘਰ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪੱਚੀ ਵਰ੍ਹੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਸਨ, ਉਸ ਘਰ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਜੀਅ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਮੋਹ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਾਂ-ਬਾਪ, ਭਰਾ-ਭਰਜਾਈਆਂ ਧੀ ਦਾ ਪਿਆਰ ਤੇ ਅਪਣੱਤ ਨਾਲ ਸਿਰ ਹੀ ਪਲੋਸ ਦੇਣ ਤਾਂ, ਧੀ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੋਈ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਨੇਕਾਂ ਧੀਆਂ, ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਲੋਂ ਨਕਾਰੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨੂੰ ਸਾਂਭ ਕੇ ਆਪਣੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਵਸਦਾ-ਰਸਦਾ ਦੇਖਣ ਲਈ ਉਹ ਸਦਾ ਦੁਆਵਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਥੱਕਦੀਆਂ।

kw LAKE WASHINGTON SO
KELLERWILLIAMS. REALTY
CJ Singh
Realtor
License # 24012019
Real Estate Broker

CJ Singh
ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬਿਜਨਸ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਉਪਰ 100% ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।
(206) 295-5993 | c.singh@kw.com | realtorcjsingh.com
bellevueareahomefinder.com
707 S Grady Way Suit 730, Renton, WA 98057

SINGH TRAVELS
MONEY GRAM OFFICE
NRI PRESS
The Indian---News Paper of USA
Sade Lok---- News Paper of USA
Amritsar Times---News Paper of USA
News Paper
TOUR PACKAGE
Passport, Pan Card
Birth Certificate
ਨੋਟ:- ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਹਾਊਸ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪੇਪਰ ਤਸਦੀਕ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਇੱਥੇ ਦੇਸ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਮੰਗਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
MoneyGram
WESTERN UNION MONEY TRANSFER
Trans-Fast
Ph:- 01886-502532
Mob:- 94634-04595

ਮੁੜ ਚੇਤੇ ਆਈਆਂ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ

ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿਜ਼ਾਮਪੁਰ

ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਤੌਰ-ਤਰੀਕੇ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਵਾਜਾਈ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਇਕ ਪਿੰਡ ਬਣਾ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੂਰੀਆਂ ਘੱਟ ਗਈਆਂ ਤੇ ਹੁਣ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਰਾਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਕ ਦੋ ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਖ਼ਬਰਸਾਰ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਪੈ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਨਾਨਕਿਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਹਤਿਆਂ ਦੀ ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਖ਼ਾਤਰਦਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 20ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿਚ ਲਿਆਈਏ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਦੌਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਦਗੀ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਨਕੇ ਜਾਣ ਦਾ ਬੜਾ ਚਾਅ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। 1983 ਵਿਚ ਅੱਠਵੀਂ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਅੱਠਵੀਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਾਫੀ ਪਛੜ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਪੇਪਰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ’ਤੇ ਹੀ ਮੈਂ ਨਾਨਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਿੱਦ ਫੜ ਲਈ। ਮੇਰੇ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ 7 ਕੋਹ ਦੀ ਦੂਰੀ ’ਤੇ ਧੌਲ ਖੁਰਦ ਵਿਖੇ ਸਨ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਿੱਦ ਕਰਨ ’ਤੇ ਮਾਂ ਤੁਰ ਕੇ ਹੀ ਨਾਨਕਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲ ਪਈ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਇਕ ਦੋ ਥਾਵਾਂ ’ਤੇ ਰੁਕ ਕੇ ਦਮ ਲਿਆ। ਮਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਆਪ ਮਾਮਾ ਜੀ ਨਾਲ ਸਾਈਕਲ ’ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਾਪਿਸ ਆ ਗਈ। ਮੇਰੇ ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਰਾਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਵੀ ਦਿਨ ਛਿਪਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਸੀ। ਮਾਮੀ ਨੇ ਕੋਲ ਬਿਠਾ ਕੇ ਰੋਟੀ ਖਵਾਉਣੀ ਤੇ ਨਾਲ ਪੀਣ ਨੂੰ ਲੱਸੀ ਮਿਲਣੀ, ਜੋ ਬੜੇ ਚਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪੀਣੀ। ਜਦੋਂ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚਣਾ ਤਾਂ ਝੱਟ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਦੋਹਤਾ ਆ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਣਾ ਸਿੱਖੇ ਸੀ ਤੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਚੱਕਰ ਲਗਾਉਣੇ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਚਾਅ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਾਰ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਵਿਚਲੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ‘ਕਦੇ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਖਰੀਦਣ ਚਲੇ ਜਾਣਾ’ ਜਦੋਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੇ ਪੁੱਛਣਾ ਕਿ ਕਾਕਾ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਇਆਂ ਹੋਇਆਂ ਤਾਂ ਨਾਨਾ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਂਅ ਲੈਣ ’ਤੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੇ ਝੱਟ ਸਮਝ ਜਾਣਾ ਤੇ ਕਹਿਣਾ ਅੱਛਾ ਭਾਈ ਤੂੰ ਤਾਂ ਭਾਈ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਦੋਹਤਾ ਹੈਂ ਤੇ ਸੁਗਾਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਰੂੰਘਾ ਮੁਫਤ ਵਿਚ ਖਾਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਣਾ। ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਮਾਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਡੇਰੇ ਜੋਤ ਲਗਾਉਣ ਜਾਣਾ ਤਾਂ ਨਾਲ ਤੁਰ ਪੈਣਾ ਤੇ ਮਾਮੀਆਂ ਮੇਰੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਬੀਬੀ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਕਹਿ ਕੇ ਕਰਵਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੇਰੀਆਂ ਮਾਮੀਆਂ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰਜਾਈ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਹਿੰਦੀਆਂ, ਬੀਬੀ ਕਹਿਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੱਕਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਮਾਤਾ ਦੀਆਂ ਹਮਉਮਰ ਔਰਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਬੀਬੀ ਦਾ ਛੋਟਾ ਨਾਂਅ ਦੇਬੋ ਲੈਂਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਦੇਬੋ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਕਹਿ ਕੇ ਪਿਆਰ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਉਂਝ ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਦਾ ਪੱਕਾ ਨਾਂਅ ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਨਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਲਈ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਸੁਆਦੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਬਾਰਿਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣੀ ਤਾਂ ਮਾਮੀਆਂ ਨੇ ਮਾਲ ਪੂੜੇ ਤੇ ਖੀਰ ਬਣਾ ਕੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਦੇਣਾ। ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਜਾਮਣ ਦਾ ਦਰੱਖਤ ਸੀ ਤੇ ਜਾਮਣ ਖਾਣ ਲਈ ਦਰੱਖਤ ’ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਣਾ ਤੇ ਮਾਮਿਆਂ ਨੇ ਮਿੰਨਤਾਂ ਕਰਕੇ ਹੇਠਾਂ ਉਤਾਰਨਾ ਕਿ ਟਾਹਣਾ ਟੁੱਟ ਕੇ ਦੋਹਤੇ ਦੇ ਸੱਟ ਫੇਟ ਨਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ। ਨਾਨਾ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਫ਼ੌਜ ਵਿਚੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੇੜਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮਲੌਦ ਤੋਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਣਾ ਕਿ ਨਾਨਾ ਜੀ ਮਲੌਦ ਨੂੰ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਤੱਕ ਬੜੀ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਹਰ ਵਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖਾਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਕੁਝ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ। ਮੈਂ ਤੇ ਨਾਨਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹਮਉਮਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਲਿਆਂਦਾ ਬਦਾਣਾ ਚਾਈਂ ਚਾਈਂ ਖਾਣਾ। ਦਿਨ ਢਲਦੇ ਹੀ ਨਾਨੀ ਨੇ ਧਾਰ ਚੋਂਦੇ-ਚੋਂਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਦੁੱਧ ਦੇ ਗਲਾਸ ਭਰ ਦੇਣੇ। ਜਦੋਂ ਵਾਪਸ ਪਿੰਡ ਜਾਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਉਣਾ ਤਾਂ ਮਨ ਉਦਾਸ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਕੀਤੀਆਂ ਖਰਮਸਤੀਆਂ ਤੇ ਉਥੋਂ ਮਿਲਦੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਬੜਾ ਔਖਾ ਲਗਦਾ ਸੀ, ਮੇਰੀ ਮਾਂ ਨੇ ਜਲਦੀ ਫਿਰ ਆਉਣ ਦੇ ਲਾਰੇ ਲਾ ਕੇ ਮਸਾਂ ਲਿਆਉਣਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਫਿਰ ਸਮੇਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਫੜੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਉਚੇਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਚੱਕਰਵਿਊ ਉਲਝ ਕੇ ਵੱਡਿਆਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਵਸ ਪੈ ਗਏ ਤੇ ਫਿਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ ਤੇ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਗ੍ਰਹਿਸਤੀ ਜੀਵਨ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜਨਮ ਲੈਣ ’ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਉਲਝ ਗਏ ਤੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਬੁਢਾਪੇ ਵਾਲੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਨਾਨਕੇ ਆਉਣਾ ਤਾਂ ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਤੇ ਸਾਕ ਸਬੰਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਇਕ ਦੋ ਘੰਟੇ ਬਾਦ ਵਾਪਸ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਅਚਾਨਕ ਤਰੱਕੀ ਵਾਲੀ ਲਿਸਟ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਵੀ ਨਾਂਅ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਤਰੱਕੀ ਉਪਰੰਤ ਜੋ ਨਵਾਂ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਿਲਿਆ ਉਹ ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਸੀ। ਫਿਰ ਯੱਕੋ-ਤੱਕੀ ਵਿਚ 3-4 ਮਹੀਨੇ ਲੰਘ ਗਏ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਕੂਲ ਜੁਆਇਨ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਕਿਸੇ ਦੋਸਤ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਸਦਕਾ ਨਾਨਕਿਆਂ ਤੋਂ ਕੇਵਲ 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸਕੂਲ ਦਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿਚ ਗਿਆ ਤਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਥਹੁ-ਪਤਾ ਪੁੱਛਣ ’ਤੇ ਕਾਫੀ ਬੱਚੇ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਆਉਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਆਨੀਂ ਬਹਾਨੀਂ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਡੇਰੇ, ਬਾਹਰਲੇ ਡੇਰੇ ਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਣਾ ਤੇ ਜੋਤ ਲਗਾਉਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਰੂਹ ਨੂੰ ਸਕੂਨ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਸਮਾਂ ਆਪਣੀ ਤੋਰ ਤੁਰਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਨੇ ਵੀ ਟੀਮਾਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਮੈਨੂੰ ਸਕੂਲ ਵਲੋਂ ਦੋਵਾਂ ਹੀ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਪੁੱਜਾ ਤਾਂ 33 ਸਾਲਾਂ ਬਾਦ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਚੇਤੇ ਆ ਗਈਆਂ। ਉਸ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜਿਥੇ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਦੇ ਬੱਚੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਖੇਡਦੇ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਹੁਣ ਉਸ ਥਾਂ ’ਤੇ ਮਾਲਕ ਵਲੋਂ ਇਮਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਉਹ ਡੇਰਾ ਵੇਖਿਆ, ਜਿਥੇ ਨਾਨਕਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜੋਤ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂਦੇ ਸੀ, ਉਹ ਸਾਇਕਲ ਠੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਵੇਖੀ, ਜਿਥੇ ਆਏ ਦਿਨ ਸਾਇਕਲ ਵਿਚ ਵਿਗਾੜ ਪਾ ਕੇ ਠੀਕ ਕਰਵਾਉਣ ਤੁਰੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ। ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਤੁਰ ਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਕੂਨ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਕਈ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੇ ਪਛਾਣ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਘਰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਕੂਲ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਨਾਨਕਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਤੁਰ-ਫਿਰ ਕੇ ਵਾਪਿਸ ਮੁੜਦਾ ਹੋਇਆ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਜੇ ਮਾਂ ਅੱਜ ਜਿਊਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਨਕਿਆਂ ਦਾ ਹਾਲ ਸੁਣਾਉਂਦਾ।

R.PAL SINGH TAX PROFESSIONAL
ENROLLED AGENT
BOOKKEEPING ACCOUNTS PAYROLLS
*TAX:- INDIVIDUAL,FAMILY,BUSINESS,TRUCKING
*BOOKKEEPING ACCOUNTS
*PAYROLLS &INCORPORATION
*INSURANCE: LIFE Only-Agent,NOTARY
GET MONEY BACK FAST!
"Authorised IRS E-file Provider"
"Enrolled To Practice Befire The IRS"
CALL:R.PAL SINGH EA- 510 750 3464
EA 00097224,CRTP A44237Realtor#1481514 ,
Life-Only Insurance Agent #0G76896
39159 Paseo Padre Pkwy #103,Fremont,CA 94538
Snghrpal47@gmail.com
Singhtax.com
Open 7 Days
Weekends/Evenings
(Year Round Service)
Resonable Rates
Call for Appointment
e-file

CAPITAL SERVICES
INSURANCE | VEHICLE REG. | IMMIGRATION | NOTARY PUBLIC | LIVE SCAN
ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ
AUTO · HOME · TRUCK · BUSINESS · LIFE · MEDICAL
ਪਾਸਪੋਰਟ / ਵੀਜ਼ਾ
* ਓ ਸੀ ਆਈ
* ਸਰੈਂਡਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਪੈਨ ਕਾਰਡ
* ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ * ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ
* ਸਿਟੀਜ਼ਨ * ਵਸੀਅਤ *Living Trust
* ਫੈਮਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ *Legal Documents
The Attorney has 25 years of experience in your favor for all legal services.
Vehicle Registration
(Approved by CA DMV)
* ਕਾਰ ਸਟਿੱਕਰ ਸਲਾਨਾ
* ਕਾਰ ਟਰਾਂਸਫਰ
* ਪਲੇਟਾਂ ਤੇ ਸਟਿੱਕਰ
* ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਵਹੀਕਲ
* Vin Verification
Lic.43779
Other Services
* Live Scan / Fingerprints
* Covered California.
* Drug Testing * Alcohol Test
* Notary Services
* International Driver Lic.
Lic. 6000947
Office Ph.(916) 427-4321
6624 FLORIN ROAD, SACRAMENTO CA, 95828
FAX: 916)258-0441, Cell: (916)308-7997
Email: sacramento99@yahoo.com Website: www.capitalservices.us

Uscipp Insurance Services
650 N WILMA AVE STE A, RIPON CA 95366

TRUCK INSURANCE
TRUCK TAX
IFTA

Amarjit S Bir
amarjit@uscipp.org
Lic#0I15593CA
Ph: (925)318-1247

.ਗ਼ਜ਼ਲ

ਪਹੁ ਫੁੱਟਣ ਦੀ ਲਾਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ ਦਾ ਹੁੰਦਾ।
ਫੁੱਲਾਂ ਲੱਧੀ ਡਾਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ ਦਾ ਹੁੰਦਾ।
ਜਿਸ ਦੇ ਚੁੰਮਣ ਦੀ ਲੋਰੀ ਵਿਚ ਜੰਨਤ, ਸ਼ੁੱਭ ਅਸੀਸਾਂ,
ਸ਼ਹਿਦ ਭਰੀ ਪਿਆਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ ਦਾ ਹੁੰਦਾ।

ਰੌਸ਼ਨੀਆਂ ਦੇ ਬੰਦਨਵਾਰ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ, ਖੇੜੇ, ਹਾਸੇ,
ਸ਼ੁਭ ਤਿਉਹਾਰ ਦਿਵਾਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ ਦਾ ੁਦਾ।
ਵਲਗਣ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਕਰਕੇ ਕਸ਼ਟ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਹਿਣੇ,
ਵੇਲ ਕੋਈ ਕੰਡਿਆਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ ਦਾ ਹੁੰਦਾ।

ਜਿਸ ਦੀ ਉਂਗਲੀ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਪਾਇਆ ਪਿਆਰ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਾਲਾ,
ਰਖਵਾਲੀ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ ਦਾ ਹੁੰਦਾ।
ਵੱਖੋ-ਵਖਰੇ ਫੁੱਲ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਐਪਰ ਮਿੱਟੀ ਇੱਕੋ,
ਬਾਗ਼ 'ਚ ਰੁਤ ਮਤਵਾਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ ਦਾ ਹੁੰਦਾ।

ਸਾਰੇ ਘਰ ਦੀ ਬਰਕਤ ਸ਼ੁਹਰਤ, ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦਾ ਆਲਮ,
ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਅੱਗ ਬਾਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ ਦਾ ਹੁੰਦਾ।
ਜਿਸ ਦੇ ਕਰਕੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਖ਼ੁਸ਼ਬੂਆਂ ਦੀ ਆਮਦ,
ਗੁਲਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚ ਮਾਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ ਦਾ ਹੁੰਦਾ।

ਜੰਨਤ ਵਰਗਾ, ਮੰਦਿਰ ਵਰਗਾ, ਇੱਕ ਮਸੀਹੇ ਵਰਗਾ,
ਖ਼ੁਸ਼ਬੂ ਤੇ ਹਰਿਆਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ ਦਾ ਹੁੰਦਾ।
'ਬਾਲਮ' ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਿਰ ਉਚਾ,
ਹੱਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਲੀ ਵਰਗਾ ਪਿਆਰ ਪਿਤਾ ਦਾ ਹੁੰਦਾ।

ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
+9198156-25409

ਰੁੱਤ ਨਵਿਆਂ ਦੀ ਆਈ ਹੈ

ਰਹੇ ਨਾ ਵਕਤ ਪੁਰਾਣੇ ਨਾਂਹੀ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਨੇ,
ਜੋੜੇ ਨ ਕੋਈ ਬਲਦ, ਨੱਕਾ ਨਾ ਮੋੜੇ ਨਾਕੀ ਹੈ।

ਕਰ ਨਾ ਗਿਲਾ-ਸ਼ਿਕਵਾ ਨ ਹੋ ਉਦਾਸ ਐਵੇਂ,
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਖੋਲ੍ਹ ਕਿਤਾਬ, ਪੜ੍ਹਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ।

ਰਿੰਦਾਂ ਦੀ ਬਸਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁੱਲਾਂ ਕੀ ਕੰਮ ਤੇਰਾ,
ਏਥੇ ਹੈ ਮਸਤੀ ਮਸਤੀ, ਜਾਮ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਕੀ ਹੈ।

ਦੌਰ ਨਫ਼ਰਤ ਦਾ ਬੰਦਾ ਹੀ ਬੰਦੇ ਦਾ ਵੈਰੀ ਹੈ,
ਉਲਝ ਗਿਆ ਹੈ ਮਜ਼੍ਹਬ, ਵਤਨ ਦੀ ਝਾਕੀ ਹੈ।

ਐ ਪਰਦਾ ਨਸ਼ੀਂ ਘੁੰਗਟ ਸਜਾ ਕੇ ਰੱਖ ਜਰਾ,
ਬਾਹਰੋਂ ਵੱਜਦੇ ਤੀਰ ਨਜ਼ਰ ਦੇ,ਅੱਗੇ ਤਾਕੀ ਹੈ।

ਹੱਕ ਸੱਚ ਲਈ ਲੜਨਾ ਰਾਸ ਨਾ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ,
ਜਿਹੜਾ ਅੱਗੇ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹੇ,ਫਿਰ ਉਹ ਆਕੀ ਹੈ।

ਸ਼ੈਂਪੂ, ਇਤਰ, ਫੁਲੇਲਾਂ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ,
ਜਾਣੇ ਨਾ ਸਾਬਣ ਦੀ ਟਿੱਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਚਾਕੀ ਹੈ।

ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਹੋਈ ਤਰੱਕੀ ਯੁੱਗ ਤਕਨੀਕੀ ਹੈ,
ਕਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲੱਗਦੀ, ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਟਾਕੀ ਹੈ।

ਜਿਧਰ ਦੇਖੋ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਫ਼ੋਨ ਫੜੇ,
ਰੇਡੀਓ-ਟੀ.ਵੀ., ਕੰਪਿਊਟਰ, ਵਾਕੀ-ਟਾਕੀ ਹੈ।

ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ 'ਨੂਰਪੁਰੀ'

ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ

ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੇ
ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਦੇ ਚੰਨ ਨੂੰ
ਸਖ਼ਤ ਗਰਮੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ
ਬਿਠਾਇਆ ਗਿਆ
ਤੱਤੀ ਤਵੀ ਉੱਤੇ
ਤੇ ਪਾਈ ਗਈ
ਸੀਸ ਤੇ ਸੜਦੀ, ਬਲਦੀ ਰੇਤ।
ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ
ਉਸ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਕੱਟੜਤਾ
ਤੇ ਤੰਗ ਦਿਲੀ
ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦੀ
ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਦੇ ਚੰਨ ਦਾ
ਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਪੁੰਜ,
ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਰੂਪ ਨੇ
ਇਹ ਅਸਹਿ ਸਰੀਰਕ ਕਸ਼ਟ
ਸਹਾਰ ਲੈਣੇ ਨੇ
'ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਮੀਠਾ ਲਾਗੈ।
ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਨਾਨਕੁ ਮਾਂਗੈ।' ਕਹਿ ਕੇ
ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੇ
ਉਸ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ
ਜਬਰ, ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ
ਸਦਾ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪਾਠ
ਪੜ੍ਹਾ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
9915803554

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤਾਜ : ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ

ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ, ਰਚਿਆ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ॥
ਤੀਜੇ ਸਤਿਗੁਰ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ, ਸੱਭੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ॥
ਚੌਥੇ ਸਤਿਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ, ਗੁਰਗੱਦੀ ਬਖਸ਼ਾਏ॥
ਗੁਰ ਅਰਜਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ, ਪੰਜਵੇਂ ਨਾਨਕ ਆਏ॥

ਬਾਣੀ ਦਾ ਹੈ ਬੋਹਿਥਾ ਦੋਹਤਾ, ਨਾਨਾ ਜੀ ਵਰ ਦਿੱਤਾ॥
ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਦਾ ਏ ਪੁੱਤਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ॥
ਬਾਬਾ ਮੋਹਨ ਤੇ ਮੋਹਰੀ ਨੇ, ਆਪਣੀ ਗੋਦ ਖਿਡਾਏ॥
ਗੁਰ ਅਰਜਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਕੇ, ਪੰਜਵੇਂ ਨਾਨਕ ਆਏ॥

ਚੱਕ ਰਾਮਦਾਸ ਦੇ ਅੰਦਰ , ਸੱਚਖੰਡ ਰਚਿਆ ਸੋਹਣਾ॥
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਰੋਵਰ, ਪਾਵਨ ਤੇ ਮਨ ਮੋਹਣਾ॥
ਤਨ ਮਨ ਦੇ ਦੁਖ ਦੂਰ ਹੋਂਵਦੇ, ਜੋ ਸ਼ਰਧਾ ਕਰ ਨ੍ਹਾਏ॥
ਗੁਰ ਅਰਜਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ, ਪੰਜਵੇਂ ਨਾਨਕ ਆਏ॥

ਸਾਰੀ ਬਾਣੀ ਇਕ ਥਾਂ ਕਰਕੇ, ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਰਚਾਏ॥
ਰੱਬੀ ਰੰਗ 'ਚ ਰੰਗੇ ਭਗਤ ਜੋ, ਓਹ ਵੀ ਨਾਲ ਬੈਠਾਏ॥
ਪੜ੍ਹੇ ਸੁਣੇ ਜੋ ਗਾਵੈ ਬਾਣੀ, ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਕਰਾਏ॥
ਗੁਰ ਅਰਜਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ, ਪੰਜਵੇਂ ਨਾਨਕ ਆਏ॥

ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਗੁਰਧਾਮ ਸਰੋਵਰ, ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰਾਂ ਵਸਾਇਆ॥
ਦੁਖੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਉਖਦ ਲੰਗਰ ਲਾਇਆ॥
ਰੋਗੀ ਸੋਗੀ ਸਾਰੇ ਦੁਖੀਏ, ਬੇੜੇ ਪਾਰ ਲੰਘਾਏ॥
ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ, ਪੰਜਵੇਂ ਨਾਨਕ ਆਏ॥

ਪਿੰਡ ਵਡਾਲੀ ਜਾਕੇ ਸਤਿਗੁਰ, ਮਿੱਠਾ ਖੂਹ ਲਗਾਇਆ॥
ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ, ਆਲਮ ਹੈ ਰੁਸ਼ਨਾਇਆ॥
ਦਲ-ਭੰਜਨ ਉਪਕਾਰੀ ਸੂਰਾ , ਜ਼ਾਲਮ ਨਾਸ਼ ਕਰਾਏ॥
ਗੁਰ ਅਰਜਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ, ਪੰਜਵੇਂ ਨਾਨਕ ਆਏ॥

ਪੜ੍ਹੀ-ਸੁਣੀ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਬਾਣੀ, ਪੀਰ ਮਨਾਉਣੋ ਹਟਗੇ॥
ਬਿਪਰਾਂ ਵਾਲੀ ਸੋਚ ਤਿਆਗੀ, ਰੋਟ ਪਕਾਉਣੋ ਹਟਗੇ॥
ਜੋ ਵੀ ਸਰਣ ਗੁਰਾਂ ਦੀ ਆਏ, ਬੰਧਨ ਤੇ ਛੁਟਕਾਏ॥
ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ, ਪੰਜਵੇਂ ਨਾਨਕ ਆਏ॥

ਕੱਟੜ ਕਾਜੀ, ਮਨੂਵਾਦੀ , 'ਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਸਾਰੇ॥
ਦੁਸ਼ਟ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਚੰਦੂ ਲੈ ਕੇ, ਪੁੱਜਾ ਰਾਜ ਦੁਆਰੇ॥
ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਰਖਿਲਾਫ ਹੋ, ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ॥
ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ, ਪੰਜਵੇਂ ਨਾਨਕ ਆਏ॥

ਜਹਾਂਗੀਰ ਜ਼ਾਲਮ ਹੰਕਾਰੀ, ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਹਰਕਾਰਾ॥
ਸਿੱਖੀ ਤਾਈਂ ਖਤਮ ਕਰਾਂਗਾ, ਬੰਦ ਕਰੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ॥
ਬਾਗ਼ੀ ਖੁਸਰੋ ਕੰਠ ਲਗਾਏ, ਜੋ ਆਇ ਸ਼ਰਣਾਏ॥
ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ, ਪੰਜਵੇਂ ਨਾਨਕ ਆਏ॥

ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਸਤਿਗੁਰ, ਪਹਿਨ ਸ਼ਹੀਦੀ ਬਾਣਾ॥
ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਗੁਰੂ ਹੋਣਗੇ, ਸਭ ਨੇ ਮੰਨਣਾ ਭਾਣਾ॥
ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ ਹੋਈ, ਸੱਚੇ ਤਖਤ ਬੈਠਾਏ॥
ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ, ਪੰਜਵੇਂ ਨਾਨਕ ਆਏ॥

ਛੱਡੋ ਧਰਮ ਜਾਂ ਪਾਓ ਸ਼ਹੀਦੀ, ਰਾਜੇ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ॥
ਚੰਦੂ ਪਿਰਥੀ ਦੁਸ਼ਟ-ਚੌਕੜੀ, ਰਲ ਕੇ ਕਹਿਰ ਕਮਾਇਆ
'ਯਾਸਾਂ' ਰਾਹੀਂ ਕਸ਼ਟ ਦਵਾਏ, ਤੱਤੀ ਤਵੀ ਬਿਠਾਏ॥
ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ, ਪੰਜਵੇਂ ਨਾਨਕ ਆਏ॥

ਤੱਤਾ ਕਰਕੇ ਰੇਤਾ ਦੁਸ਼ਟਾਂ, ਸੀਸ ਗੁਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਇਆ॥
ਫੇਰ ਉਬਲਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚ, ਸਤਿਗੁਰ ਤਾਈਂ ਬੈਠਾਇਆ॥
ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਕੇ, ਹਾਕਮ ਦੁਸ਼ਟ ਹਰਾਏ॥
ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ, ਪੰਜਵੇਂ ਨਾਨਕ ਆਏ॥

- ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ

ਬਹੁੜੀਂ-ਬਹੁੜੀਂ ਬਾਜਾਂ ਵਾਲਿਆਂ

(ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਅਰਦਾਸ)

ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹ ਦਾਤਾ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ
ਹਾਂ ਇਕ ਲੱਤ ਖੜ੍ਹ ਕੇ
ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਦੀਆਂ ਹਰਿਮੰਦਰ
'ਤੇ ਆਈਆਂ ਫੌਜਾਂ ਚੜ੍ਹਕੇ
ਥੋਡੇ ਬਾਝੋਂ ਦੱਸੋ ਕੌਣ ਦਊਗਾ ਦਿਲਾਸੇ
ਦਿਲ ਦਿਲਗੀਰ ਨੂੰ
ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ ਬਾਜਾਂ ਵਾਲਿਆਂ
ਮੋੜੀ ਆਈ ਅਖੀਰ ਨੂੰ...

ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਪੱਲੂ ਥੱਲੇ ਮੌਜਾਂ ਮਾਣੀਆਂ
ਸਦਾ ਛਾਵੇਂ ਖੇਲੇ ਸੀ
ਤੁਰਦਿਆਂ ਮਗਰ ਜਿੱਦਾਂ ਕਰ ਕਰ ਕੇ
ਘਰੋਂ ਆਏ ਮੇਲੇ ਸੀ
ਵਿਧਨਾਂ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕੌਣ ਮੇਟ ਸਕਦਾ
ਜੀ ਮੱਥੇ ਦੀ ਲਕੀਰ ਨੂੰ
ਬਹੁੜੀਂ ਬਹੁੜੀਂ....

ਵਿਚ ਪਰਿਕਰਮਾ ਦੇ ਟੈਂਕ ਘੂਕਦੇ
ਤੇ ਬਖਤਰਬੰਦ ਜੀ
ਸਿੰਘਾਂ ਹੱਥੀਂ ਭਾਵੇਂ ਗੰਨਾਂ ਹਨ ਛੋਟੀਆਂ
ਨੇ ਹੌਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਜੀ
ਸਦ ਖਾਂ ਤੂੰ ਹਿੰਮਤਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੜੇ
ਆ ਕੇ ਛੱਡੇ ਤੀਰ ਨੂੰ
ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ ਬਾਜਾਂ ਵਾਲਿਆਂ
ਮੋੜੀਂ ਆਈ ਅਖੀਰ ਨੂੰ....

ਕੋਈ ਪਰਿਕਰਮਾ ਦੇ ਵਿਚ ਬਾਪ ਨੂੰ
ਜੀ ਹਥਿਆਰ ਦੇ ਗਿਆ
ਗੁਰਧਾਮ ਸਾਡੇ ਹੁਣ ਸੀਸ ਮੰਗਦੇ
ਇੰਝ ਕਹਿ ਕੇ ਸੀ ਗਿਆ
ਚਰਨੀ ਨਿਵਾਸ ਦੇਣਾ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ
ਓਸ ਸੂਰਬੀਰ ਨੂੰ
ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ ਬਾਜਾਂ ਵਾਲਿਆਂ
ਮੋੜੀ ਆਈ ਅਖੀਰ ਨੂੰ...

ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ ਐ ਕੇਸਕੀ ਤੇ ਵਾਲ ਖਿੰਡ ਗਏ
ਅੰਮੀ ਖਾ ਗਈ ਲੋਟਣੀ
ਵਰ੍ਹਦੇ ਭ੍ਰਸਟਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਹਾਰ ਗਈ
ਓਹਦੀ ਜਿੰਦ ਓਟਣੀ
ਅੱਖਾਂ ਭਰ, ਤੱਕ ਸਾਨੂੰ ਬੇਵੱਸ ਓਹ
ਛੱਡ ਗਈ ਸਰੀਰ ਨੂੰ
ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ ਬਾਜਾਂ ਵਾਲਿਆਂ
ਮੋੜੀਂ ਆਈ ਅਖੀਰ ਨੂੰ...

ਮੋਹ ਭਿੱਜੇ ਨੈਣਾਂ ਨਾਲ ਤੱਕ ਅਸਾਂ ਨੂੰ
ਜਾ ਪਾਣੀ ਲੈਣ ਤੁਰਿਆ
ਦਸਰਥ ਜਹੇ ਦੇ ਐਸੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਚੜ੍ਹਿਆ
ਮੁੜ ਕੇ ਨਾ ਮੁੜਿਆ
ਗੂਠੇ ਜਿੱਡਾ ਹਿਕ 'ਚ ਸੁਰਖ ਹੋ ਗਿਆ
ਜੀ ਗੋਲੀ ਲੱਗੀ ਵੀਰ ਨੂੰ
ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ ਬਾਜਾਂ ਵਾਲਿਆਂ
ਮੋੜੀਂ ਆਈ ਅਖੀਰ ਨੂੰ...

ਨਿੱਕੀ ਭੈਣ ਅੱਜ ਨਹੀਂਓਂ ਜਿੱਦ ਕਰਦੀ
ਮੰਗਦੀ ਪਟੋਲੇ ਨਾ
ਗੋਲਿਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਏਨਾ ਸਹਿਮ ਗਈ
ਨੇਤਰ ਵੀ ਖੋਲ੍ਹੇ ਨਾ
ਹਉਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਛੱਡ ਗਈ ਸਵਾਸ ਓਹ
ਜੀ ਕੇਸ ਤਕਦੀਰ ਨੂੰ
ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ ਬਾਜਾਂ ਵਾਲਿਆਂ
ਮੋੜੀਂ ਆਈ ਅਖੀਰ ਨੂੰ...

ਗਰਮੀ ਤ੍ਰੇਹ 'ਨਾ ਬੁਲੀਂ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ
ਪੇਪੜੀਆਂ ਬੱਝੀਆਂ
ਫੌਜੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਨਾਗਾਂ ਦੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ
ਨਾ ਖੂਨ ਪੀ-ਪੀ ਰੱਜੀਆਂ
ਕੰਧੋਂ ਪਾਰ ਅੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੋ ਭਾਉਣ ਗੋਲੀਆਂ
ਜੀ ਤਰਸੀਏ ਨੀਰ ਨੂੰ
ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ ਬਾਜਾਂ ਵਾਲਿਆਂ
ਮੋੜੀਂ ਆਈ ਅਖੀਰ ਨੂੰ...

ਹੱਥ ਨਾ ਮਾਸੂਮਾਂ ਕੰਨ੍ਹ ਨਾਹੀਂ ਉਥੇ ਦੀਹਦੇ
ਕੋਈ ਬੰਬ ਮਾਰੂ ਸੀ
ਸੁੱਟ ਗ੍ਰਨੇਡ ਸੀ ਚੰਡਾਲ ਹੱਸਿਆ
ਚਾਣਕਿਆ ਭਾਰੂ ਸੀ
ਸੱਜਾ ਹੱਥ, ਖੱਬੀ ਲੱਤ ਚੋਗੇ ਲੱਗ ਗਏ
ਜੀ ਕਾਲ ਦੇ ਵਜ਼ੀਰ ਨੂੰ
ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ ਬਾਜਾਂ ਵਾਲਿਆਂ
ਮੋੜੀਂ ਆਈ ਅਖੀਰ ਨੂੰ...

ਬੀਬੀਸੀ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਕੰਗ ਕੇਰੇ ਅੱਥਰੂ
ਓਹਨੂੰ ਦਿਓ ਮੌਤ ਜੀ
ਜਬਰਾਂ ਦੇ ਪਾਜ ਕਿੰਝ ਨੇ ਉਘਾੜਨੇ
ਬਖਸ਼ਿਓ ਸੁਮੱਤ ਜੀ
ਮੌਕਾ ਕਿਤੇ ਮਿਲੇ ਲਿਖੇ ਸਾਡੀ ਵਾਰਤਾ
ਰੱਖੇ ਤਿੱਖਾ ਤੀਰ ਨੂੰ
ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ, ਬਹੁੜੀਂ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ
ਮੋੜੀਂ ਆਈ ਅਖੀਰ ਨੂੰ...

ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ
(707-249-6469)

ਦਰਦ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ !

ਆਮ ਹੋਵੇ ਖਾਸ ਹੋਵੇ ਆਏ ਨੇ ਝੁਕਾਉਂਦੇ ਸੀਸ
ਸ਼ਾਨ ਵੱਡੀ ਬਣੀ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦਾ ਜਲਾਲ ਜੀ।
ਪਦਵੀ ਸਰਬਉੱਚ ਆਪ ਹੀ ਬਿਠਾਉਂਦੇ ਉਹਨੂੰ
ਆਖਾ ਮੰਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦਾ ਕਰੇ ਜੋ ਨਿਹਾਲ ਜੀ।
ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਜੋ
ਰੱਬ ਕਰੇ ਕਦੋਂ ਨੇ ਉਹ ਹੋਣੀਆਂ ਬਹਾਲ ਜੀ।
ਬੁਰੀ ਤਰਾਂ ਉੱਖੜੇ ਹੋਏ ਨੇ ਪੈਰ 'ਮਾਲਕਾਂ' ਦੇ
ਤਾਲੋਂ ਘੁੱਥੀ ਡੂੰਮਣੀ ਦੇ ਵਾਂਗੂੰ ਨੇ ਬੇਤਾਲ ਜੀ।
ਕੌਣ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਜਾਣਦੇ ਨੇ
ਕਰ ਕੁੱਝ ਸਕਦੇ ਨਹੀਂ ਗੱਲ ਹੈ 'ਮਲਾਲ' ਦੀ।
ਦੇਖ ਦੇਖ ਹੋਇਆ ਮਜ਼ਬੂਰ ਤੇ ਮਾਯੂਸ ਪੰਥ
ਕੀ ਤੋਂ ਕੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਖਤ ਅਕਾਲ ਜੀ!

-ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ

ਅੰਬਾਂ ਦੀ ਰੁੱਤ

ਸੋਹਣੀ ਰੁੱਤ ਅੰਬਾਂ ਦੀ ਆਈ।
ਰੇੜ੍ਹੀਆ ਉੱਤੇ ਦੇਣ ਦਿਖਾਈ।

ਭਾਈ ਉੱਚੀ ਹੋਕਾ ਲਾਉਂਦੇ।
ਚੁੱਕ ਕੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਉਂਦੇ।

ਆ ਜੋ, ਲੈ ਜੋ ਕਰਤੇ ਮੰਦੇ।
ਅੰਬ ਵੇਖ ਲਓ ਕਿੰਨੇ ਚੰਗੇ।

ਹਰੇ, ਪੀਲੇ ਤੇ ਲਾਲ ਸੰਧੂਰੀ।
ਵਰਕ ਲਾ ਕੇ ਕਰਨ ਮਸ਼ਹੂਰੀ।

ਗਰੀਬ ਅਮੀਰ ਸਭ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ।
ਰੁੱਤ ਰੁੱਤ ਦਾ ਮੇਵਾ ਖਾਂਦੇ।

ਲੰਗੜਾ, ਚੌਸਾ, ਅੰਬ ਅਚਾਰੀ।
ਚੱਟਨੀ ਬਣਦੀ ਬੜੀ ਕਰਾਰੀ।

ਕਈ ਘਰੇ ਅਚਾਰ ਨੇ ਪਾਉਂਦੇ।
ਜਾ ਬਜ਼ਾਰੋਂ ਮਸਾਲੇ ਲਿਆਉਂਦੇ।

ਨਾਲ ਕੰਡੇ ਦੇ ਤੋਲਣ ਭਾਈ।
ਵਿੱਚ ਲਿਫਾਫੇ ਜਾਂਦੇ ਪਾਈ।

'ਪੱਤੋ' ਦਾ ਵੀ ਮਨ ਲਲਚਾਵੇ।
ਚੁਣ-ਚੁਣ ਕੇ ਪਲੜੇ ਵਿੱਚ ਪਾਵੇ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਪੱਤੋ
94658-21417

ਪਰਛਾਵੇਂ

ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪਰਛਾਵਿਆਂ ਦਾ ਜਾਲ
ਕਿਵੇਂ ਜੀਉਣਾ ਕਿੰਨ੍ਹਾਂ ਜੀਣਾ ਤੈਅ ਕਰੇ ਕਾਲ।

ਕੱਕੇ ਰੇਤੇ ਵਾਂਗ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੱਥੋਂ ਹੈ ਜਾਂਦੀ ਤਿਲਕਦੀ
ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਭੱਜ ਦੌੜ ਚੈਨ ਗੁਆ ਰੂਹ ਵਿਲਕਦੀ।

ਨਾ ਸੱਜਣ ਤੇ ਨਾ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਟ
ਸਮਾਂ ਆਉਣ ਤੇ ਤੁਰ ਜਾਣਾ ਧੁਰ ਦੀ ਵਾਟ।

ਨਾ ਉਸ ਪੰਧ ਦਾ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਸੰਗੀ ਨਾ ਬੇਲੀ
ਜੋ ਕਮਾਇਆ ਛੱਡਣਾ ਨਾਲ ਨਾ ਜਾਣੀ ਧੇਲੀ।

ਵਿਕਾਰਾਂ ਜ਼ਿੰਦ ਨਿਮਾਣੀ ਨੂੰ ਭੱਟਕਣ ਪਾਇਆ
ਹੁਣ ਪਛਤਾਵੇ ਰੱਬ ਵਿਸਾਰ ਕਾਲ ਨੂੰ ਚਾਹਿਆ।

ਸਾਹ ਮਿਲੇ ਇਬਾਦਤ ਵਿੱਚ ਕਾਦਰ ਨੂੰ ਧਿਆਉਂਦੇ
ਉਸ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਮਨ ਮੰਗਿਆਂ ਸੁੱਖ ਪਾਉਂਦੇ।

ਚਿਹਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਚਿਹਰੇ, ਹਰ ਪਾਸੇ ਪਰਛਾਵੇਂ,
ਸੱਚ ਦੀ ਧੁੱਪ ਤੋਂ ਡਰਦੇ, ਝੂਠ ਦੇ ਗੀਤ ਸੁਣਾਵੇਂ।

ਮੋਹ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਬੱਝਾ ਮਨੁੱਖ ਭੁੱਲਿਆ ਰੱਬ
ਸੱਚੇ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਆਪੇ ਹੀ ਸਹੇੜੇ ਜੱਬ।

ਕਦੇ ਹਾਸਿਆਂ ਦੀ ਉਡਾਰੀ, ਕਦੇ ਗ਼ਮਾਂ ਦਾ ਭਾਰ,
ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਜੀਵਨ ਫਿਰ ਸੁੰਨਾ ਸੰਸਾਰ।

ਜੋ ਬੀਜਿਆ ਸੋ ਵੱਢਣਾ, ਇਹੀ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਰੀਤ,
ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਸਿਆਹੀ ਲਿਖਦੀ ਹਰ ਸਾਹ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ।

ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਚਮਕ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚੇ ਬੇਘਰ ਲੋਕ

ਅੱਜ ਦਾ ਯੁੱਗ ਵਿਕਾਸ, ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਯੁੱਗ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਉੱਚੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਚੌੜੀਆਂ ਸੜਕਾਂ, ਮੈਟਰੋ ਰੇਲਾਂ, ਸਮਾਰਟ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਚਮਕ-ਧਮਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਅਕਸਰ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਚਮਕਦਾਰ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਰਗ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਛੱਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੈ—ਬੇਘਰ ਲੋਕ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਮਹਾਨਗਰ ਦੀਆਂ ਰੌਸ਼ਨ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਫੁੱਟਪਾਥਾਂ ਉੱਤੇ ਸੁੱਤੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਪੁਲਾਂ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਸਮਾਨ ਹੇਠ ਰਾਤ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅਜੇ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਬੇਘਰ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ

ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬੇਘਰ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਈ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਗਰੀਬੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਵਧਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਟੁੱਟ-ਫੁੱਟ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਘਾਟ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵੱਲ ਰੁਖ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗੇ ਮਕਾਨ ਅਤੇ ਘੱਟ ਆਮਦਨ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪੱਕਾ ਘਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੁੱਗੀਆਂ, ਫੁੱਟਪਾਥਾਂ ਜਾਂ ਅਸਥਾਈ ਆਸਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਉਜਾੜਾ

ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕਈ ਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਘਰ ਵੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਨਵੀਆਂ ਸੜਕਾਂ, ਹਾਈਵੇ, ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਪੁਨਰ-ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਛੱਡਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤਾਂ ਚੁਕਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਫ਼ਾਇਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੇ।

ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਸਰ

ਬੇਘਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਆ, ਪੋਸ਼ਣ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਪਨਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਵਿਜੈ ਗਰਗ ਸਾਬਕਾ
ਪੀ.ਈ..ਐਸ. - 1
ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਪ੍ਰਿੰਸਪਲ

ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਪਲ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਉਸੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੱਚੇ ਹੀ ਮੌਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਅਧੂਰਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ

ਬੇਘਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕਈ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਥਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਕਈ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਘਰ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਦੁਖਦਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਆਸਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਮਾਜ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਕੀ ਰੈਨ ਬਸੇਰੇ ਹੀ ਹੱਲ ਹਨ ?

ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰੈਨ ਬਸੇਰੇ ਅਤੇ ਆਸ਼ਰਮ ਘਰ ਚਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਪਹਿਲ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਅਸਥਾਈ ਹੱਲ ਹਨ। ਅਸਲ ਲੋੜ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸਸਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਆਵਾਸ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ, ਹੁਨਰ ਵਿਕਾਸ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਮਜਬੂਰੀ ਵਿੱਚ ਘਰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਾ ਹੋਣ।

ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਲੋੜ

ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸਿਰਫ਼ ਆਰਥਿਕ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਉੱਚੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਛਾਂ ਹੇਠ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਸਮਾਨ ਹੇਠ ਸੌਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਘਰ, ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲੇ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਸਲ ਤਰੱਕੀ ਉਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਮਾਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਮਾਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ

ਬੇਘਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕੇਵਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਸਮਾਜ, ਉਦਯੋਗ, ਸਵੈਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਨਾਗਰਿਕ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ, ਹੁਨਰ ਸਿਖਲਾਈ, ਦਾਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਰਾਹੀਂ ਬੇਘਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਹੈ।

ਨਤੀਜਾ

ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮਾਪਦੰਡ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਕਾਸ ਉਹੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ। ਬੇਘਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਅਜੇ ਅਧੂਰੀ ਹੈ।

ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਚਮਕ ਤਦ ਹੀ ਸਾਰਥਕ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚੇਗੀ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ। ਇੱਕ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਕਸਤ ਸਮਾਜ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਛੱਤ, ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਆਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ।

ਮੋਹ ਨਾਲ ਮੌਲਦੈ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਰੁੱਖ

ਕਈ ਵਾਰ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਾਪੇ ਆਪ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਚੁਣ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਕੁੜੀ ਉਸਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰੇ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਕਰੇ। ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ 'ਚ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਦਾ ਵਰ ਮਿਲਣਾ ਬਹਾਰ ਲਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾ-ਪਸੰਦ ਨਮੋਸ਼ੀ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਨਿਰਾਸ਼ਾ। ਜਿਹੜੇ ਮਾਪੇ ਲੜਕੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਦਿਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵਧੀਆ ਨਿਭਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵੱਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ/ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਏ ਵਿਆਹ, ਕਈ ਵਾਰੀ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਘਰ ਨਰਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁੜੀ ਦੇ ਮਨ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾ ਕਰਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਗੁੰਝਲਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਸਾਡੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਕੋਲ ਇਕ ਐੱਮਏ ਪਾਸ ਲੜਕੀ ਦਾ ਕੇਸ ਆਇਆ, ਜੋ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਹੀ ਪਈ ਰਹੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੁੜੀ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਮੁਰਝਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਓਪਰੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਅਸਰ ਸਮਝ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁੜੀ ਦੇ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਸਹੁਰੇ ਸਿਆਣਿਆ ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਚ ਪਏ ਰਹੇ, ਜਿੱਥੇ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ, ਬਈ ਫਲਾਣਾ ਸਿਆਣਾ, ਫਲਾਣਾ ਬਾਬਾ ਧਾਗੇ ਤਵੀਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਓਪਰੀ ਸ਼ੈਅ ਦਾ ਅਸਰ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਔਲਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬੰਦਾ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ। ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੇ ਭਰਮਜਾਲ/ਭਰਮਾਊ ਗੱਲਾਂ 'ਚ ਫਸੇ ਰਹੇ, ਉਹ ਲੁੱਟਦੇ ਰਹੇ, ਡਰਾਉਂਦੇ, ਭਰਮਾਉਂਦੇ ਰਹੇ, ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਲੁੱਟ ਤੇ ਭਰਮ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣੇ ਰਹੇ। ਬਥੇਰੇ ਧਾਗੇ ਤਵੀਤ ਕਰਵਾਏ, ਰੋਟ ਲਾਏ, ਟੂਣੇ -ਟਾਮਣ ਕੀਤੇ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਚੁਰੱਸਤਿਆ 'ਚ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕੀਤਾ, ਚਿਰਾਗ ਜਗਾਏ, ਕੜਾਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਬੱਚਾ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਕੁੜੀ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਈ। ਲੜਕੀ ਦੇ ਪੇਕੇ ਅਤੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਖ਼ਰਚਿਆ ਪੈਸਾ ਰਾਸ ਨਾ ਆਇਆ। ਅੰਤ ਉਹ ਹਾਰ-ਹੰਭ ਕੇ ਸਿਆਣਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਥੱਕ ਕੇ ਘਰ ਬੈਠ ਗਏ। ਕਿਸੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਹ ਪਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਪੁੱਛਦੇ-ਪੁਛਾਉਂਦੇ ਲੜਕੀ ਦੇ ਮਾਪੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲੜਕੀ ਵੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੜ੍ਹਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪੜ੍ਹਾਈ 'ਚ ਬਹੁਤ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦਸਵੀਂ ਤੱਕ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਰਹੀ।

ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਆਦ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨੋਂ ਹਟਾ ਲਿਆ। ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਬੜੀ ਮਾਯੂਸੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਪਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਟਿਕ ਕੇ ਨਾ ਬੈਠੀ ਅਤੇ ਉਚੇਰੀ ਵਿੱਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰਕੀਬਾਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗੀ। ਬੜੀ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਗਿਆਨੀ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ 'ਚ ਹੀ ਪਾਸ ਕਰ ਗਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਸਨੇ ਐੱਮਏ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ 'ਚ ਪਾਸ ਕਰ ਗਈ। ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਕੁੜੀ ਬਹੁਤ ਪੜ੍ਹ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਦੀ ਰਾਇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਕੜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਲੜਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ। ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਟੀਮ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਰੀਝਾਂ, ਉਸਦੇ ਸੁਪਨੇ, ਪਤੀ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤੀਆਂ ਕਲਪਨਾਵਾਂ, ਧਰੀਆਂ ਧਰਾਈਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੋਣਾ ਕਿ ਐੱਮਏ ਤੱਕ ਐਵੇਂ ਪੜ੍ਹੀ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਪਿੱਛੇ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਲੜਕੇ ਲੜ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਸਲ 'ਚ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਲੜਕੀ ਦਾ ਦੁੱਖ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਅਖੌਤੀ ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ 'ਚ ਪਏ ਰਹੇ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਇਕੱਲੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਬਹੁਤ ਉਦਾਸ, ਉਚਾਟ ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਦੀ ਝਲਕ ਸਾਫ਼ ਦਿਸਦੀ ਸੀ ਤੇ ਸੁਭਾਅ 'ਚ ਵੀ ਚਿੜਚਿੜਾਪਣ ਸੀ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਪੱਖੋਂ ਸਾਰਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਿਆ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਤੇਰੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗਹਿਰੀ ਸੱਟ ਵੱਜੀ ਹੈ, ਤੇਰੀਆਂ ਰੀਝਾਂ- ਸੱਧਰਾਂ ਅਧੂਰੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਤੇ ਤੇਰੇ ਸੁਪਨੇ ਟੁੱਟੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਤੇਰਾ ਵਿਆਹ ਤੇਰੀ ਮਰਜ਼ੀ ਬਿਨਾਂ ਹੋਇਆ ਲੱਗਦੈ।' ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਉਹ ਚੁੱਪ ਰਹੀ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਸਨੇ ਦੱਸਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, 'ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਾਈ 'ਚ ਬਹੁਤ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸੀ। ਦਸਵੀਂ ਕਲਾਸ ਤੱਕ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਕੂਲ 'ਚ ਪੜ੍ਹਦੀ ਰਹੀ ਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਐੱਮਏ ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪੜ੍ਹੀ। ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਮੇਰੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਉਲਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਦੇ ਉੱਚ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਲੈਂਦੀ ਸੀ ਪਰ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੁਪਨੇ ਤੋੜ ਸੁੱਟੇ। ਮੇਰਾ ਨਾਪਸੰਦ ਵਿਆਹ ਇਕ ਵੱਡਾ ਦੁਖਾਂਤ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਐੱਮ ਏ ਪਾਸ ਹਾਂ, ਇਹ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ।' ਕਹਾਣੀ ਸਪਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵੇਂ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਅਣਬਣ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਦੁੱਖ ਤਕਲੀਫਾਂ ਬਥੇਰੀਆਂ ਝੱਲੀਆਂ ਪਰ ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਦੇ ਪਿੜ 'ਚ ਪੀੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਉਸਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਵਿਆਹ ਕਾਰਨ ਭਰ ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਰੌਣਕ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਚਿਹਰਾ ਮੁਰਝਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਬੁੱਢੀਆਂ ਵਾਂਗ ਜਾਪਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਜਾਗਦੇ ਸੁਪਨੇ ਸੌਂ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਦਿਨੇ ਵੀ ਅਕਸਰ ਸੁੱਤੀ ਅਵਸਥਾ 'ਚ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਯਥਾਰਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਮੁਰਝਾ ਗਈ। ਉਸਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਉਸਾਰੂ, ਸਾਰਥਿਕ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਤੈਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਹੋਣ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ ਹੈ, ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਸਵੀਕਾਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਕੇ ਤੂੰ ਹੁਣ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵਧੀਆ, ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈਂ। ਉਸਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਤੇਰਾ ਪਤੀ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਮਝਦਾਰ, ਸੋਹਣਾ ਸੁਨੱਖਾ ਹੈ, ਚੰਗੀ ਦਿੱਖ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ। ਉਹ ਐੱਮਏ ਪਾਸ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਬਾਰਬਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਤੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਤੇ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੂੰ ਹੱਸ ਕੇ ਗਲ ਕਰੇਂ। ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹੀ ਨਰਕ ਬਣਾਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਵਰਗ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ। ਘਰ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਬਣਾਉਣਾ ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਹੈ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਇਕੱਲੇ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਕਰੇ, ਮਿੱਠਾ ਬੋਲੇ, ਉਸਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਮੰਨੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਹਰ ਗਲ ਮੰਨੇਗੀ। ਘਰ ਸਵਰਗ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ — ਚਾਰ ਵਾਰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਅਪਣਾਏ ਰਵੱਈਏ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਜਿਹੜੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਚੌਥੀ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਜਦੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਗੋਦ ਬੱਚਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਰਝਾਇਆ ਚਿਹਰਾ ਖਿੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਮੋੜ ਲਿਆਂਦੀਆਂ।

- ਮਾਸਟਰ ਪਰਮਵੇਦ

Dosanjh Family
AUTO GROUP

Cadillac CHEVROLET INFINITI KIA NISSAN BUICK

GMC LIVERMORE TOYOTA HYUNDAI Fremont Hyundai TOYOTA Ford ACURA

DUBLIN CHEVOLET
DUBLIN CADILLAC
DUBLIN BUICK GMC
DUBLIN KIA
DUBLIN NISSAN
DUBLIN INFINITI

FREMONT CHEVROLET
FREMONT CADILLAC
FREMONT BUICK GMC
STEVENS CREEK CHEVROLET
STEVENS CREEK CADILLAC
FREMONT HYUNDAI

CONCORD CHEVROLET
ACURA OF CONCORD
CONCORD NISSAN
LIVERMORE TOYOTA
FREMONT FORD